

DE DEUR VAN HET EEUWIGE LEVEN

Kris Van Eygen © EYGEN-BOEKEN.be

Van Kris Van Eygen zijn verschenen:

Hoe ik drek nek (1995)

Race naar de maan (1997)

De spieders van Toil Darranjé (1998)

De minnaren van Bokrijk (1999)

Net toen de wereld verduisterde (1999)

Het 18-dagen ultimatum (2001)

De heer van Doeatstad (2002)

Meneer P en zijn Hollandse gezelschap (2004)

Waarom wij niet meer seriemoorden (2005)

De bende van de paars-groene mannen (2005)

De vereffenaar - De relikwieënverzamelaar (2006)

De anticipaat - De relikwieënverzamelaar (2007)

De deur van het eeuwige leven (2009)

De man met de sigaret (2010)

De wespenvangers van Tornac (2010)

Papa komt slapen wanneer de vogeltjes fluiten (2011)

De droene bliender (2013)

Winterhutje (2015)

Hemelsbreed: 10 jaar hekel-, treur- en kreupeldichten (2016)

Ik kom even op verhaal (2017)

De ten dode opgeschreven mensen (2019)

Vuurtoorn (2020)

Smalspoor onderonsjes: 30 jaar hekel-, treur- en kreupeldichten (2022)

Realisatie: 2009; eerste druk: juli 2022

Omslagillustratie: Kris Van Eygen

Redactie & foto auteur: Patricia Budenaerts

Uitgever: Kris Van Eygen © www.eygen-boeken.be

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, elektronische drager of welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Ondanks alle aan de samenstelling van dit boek bestede zorg kan de auteur noch de uitgever aansprakelijkheid aanvaarden voor schade die het gevolg is van enige fout in deze uitgave.

DE DEUR VAN
HET EEUWIGE LEVEN

door

KRIS
VAN EYGEN

G(e)d

*Ik zit gevangen
in mijn bodemlooze gepeins,
maar Uwen naam
slaat torenhooge bruggen
en het is precies
of Uw schoone oogen
mij beschieten
met brandende stroopijlen.*

*Eerst bevriest Ge mij
van hoofd tot voeten,
daarna zet Gij mij
in vuur en vlam
en ik zie mezelf
als een losgeslagen treinkoepee
met schaverende wielen
Uw statie voorbij ijlen.*

Kris Van Eygen

Allerlei wetenswaardigheden doorkruisen mijn dolgedraaide brein. Laat me even wat opsommen. De levende wereld is driedimensionaal maar ontstaan uit een punt, één dimensie, een singulariteit. De theorie die zegt dat door een kometenregen leven op aarde is ontstaan, heet transpermia. Iedereen stelt zich het bijenvolk voor als sociaal, maar de meeste bijen zijn solitair. Allerlei wezens parasiteren of leven in symbiose.

Veertig atoomklokken verspreid over twintig landen zorgen voor een gemiddelde tijd, alleen de pulsars in de ruimte zijn preciezere klokken. De verhoudingen tussen de botten van een mens of een dier en de opeenvolging van bladeren aan een tak volgen de wet van de gulden snede. Een omgekeerde vijfster symboliseert het kwaad, waarbij je de twee punten als de hoorns van Satan zou kunnen zien, waarmee hij zijn zwavelstokjes aanstrijkt.

Bij de doorsneemens maakt het woord *inferno* een beeld los van een oord vol helse verschrikkingen, een onderaardse vuurzee en helemaal geen goede bewaarplaats voor papier, maar vroeger werden waardevolle boeken in het inferno van kerkelijke bibliotheken bewaard. En last but not least: volgens de conventie van 1954 is het in brand steken van een bibliotheek een oorlogsmisdaad.

Geweldige wetenschap zul je zeggen, maar wellicht is dat ver van je bed. Mij is dichterbij een structuur opgevallen in de leeftijden van twee collega's. Wenneke is 53 en Annemie 35, toevallig twee getallen die je met dezelfde cijfers kunt vormen, alleen omgekeerd. Dat is nog niet alles. Ik ben er 44 en het verschil met Wenneke is even groot als dat met Annemie, het getal ligt er net tussen. Dat is zo sinds de geboorte van Annemie en dat zal zo blijven tot een van ons sterft. Onze leeftijden verhouden zich niet tot het getal phi, maar ik durf te wedden dat onze driehoeksverhouding tot een nieuwe kosmische constante zal uitgroeien die bepaalt hoe alles in elkaar zit en naar een hogere vorm kan evolueren.

Ik ben gek op getallenmagie, maar zijn deze weetjes waardevol genoeg om ze in mijn geheugen op te slaan? Heb ik niet meer aan de herinnering van een logerende Zovi van zes die tevergeefs wacht tot 23u00 om te kijken of Sinterklaas de wortel in haar schoentje komt oppikken? Je had 's anderdaags haar gezichtje moeten zien toen ze merkte dat de wortel toch in een reep chocolade was veranderd. Toverij?

Wat kan ik doen om mezelf te betoveren? Zal ik peregrinatie uitproberen en me laten overweldigen door uiteenlopende reisimpressies? Zal ik gaan waar niemand van is teruggekeerd? Ja, ik ben klaar om de roep van het avontuur te volgen. Alleen moet ik mezelf zover krijgen om het huis uit te gaan.

Sommigen vragen zich af wat ze zullen doen: golf of tennis? Ik ben voorstander van iets blijvends te verrichten, alleen zo kan ik anderen iets bijbrengen.

Ik had zin om het zonovergoten landschappen te fotograferen. Ik nam mijn apparatuur en statief en ging op weg, te voet de stad in.

Toevallig kwam ik een collega-fotograaf op het oude kerkhof van Hasselt tegen. Eerst bespieden we elkaar, uiteindelijk kwamen we aan de praat. De ander volgde avondles aan de academie en had zich weer toegelegd op het ouderwetse fototoestel. We vergeleken beide toestellen. Dat van hem was 30 jaar oud, dat van mij 18. Digitaal fotograferen was te gemakkelijk gebleken, vond hij. Ik gaf toe dat ik me op enkele fouten had betrapt sinds ik opnieuw kiekjes met mijn oude reflexcamera trok.

We praatten over de fotografie en het leven. Ik was zo vrij om te zeggen dat ik de gepaste grafzerk voor mezelf wilde vinden. Er stonden graven in de vorm van afgezaagde bomen, maar mijn voorkeur ging uit naar het reusachtige, opengeslagen boek.

Ik keek een beetje op van het intieme gesprek dat ik met de wildvreemde had. De ander liet bijvoorbeeld los dat hij pas gescheiden was. Hij was volgens zijn ex-vrouw te bezitterig geweest. Was dat geen teken van zijn grote liefde voor haar? Hij had gelijk. Het was ook nooit goed, zei ik. Mijn hele leven vroeg ik me af of ik me aan een vrouw moest binden, of niet. Niet dus. En toch was er iets goeds over het huwelijk te zeggen, of over het samenwonen zoals je wilt. In je eentje heb je helemaal geen referentiepunt. Met twee is er altijd iemand die je kan zeggen of je goed bezig bent, of niet.

De ander vroeg of ik wist dat de schilders uit de vijftiende eeuw in staat waren plaatjes te maken met behulp van gebogen spiegels en het camera-obscura-effect, waardoor het kinderspel was om objecten en personen exact na te schilderen. Nee, dat wist ik niet, en ik begreep dat de schilders zo wijs waren geweest om niets van hun ingenieuze opstelling door te vertellen.

Wij wensten elkaar vele mooie plaatjes en een vrouw om van te houden, misschien kwamen we die op onze zoektocht naar het ul-

tieme kiekje ergens in de wereld tegen. Ik verliet de tuin waar iedereen eeuwig sliep en waar woorden van dichters de bezoekers raakten.

Ik had het Munsterbos recent ontdekt door me de wandelbox met landschapswandelingen in Haspengouw aan te schaffen. Op de achterkant van de doos stond als waarschuwing: *Deze wandelbox bevat een gezonde dosis zuurstof. Volg het advies van uw arts, wandelen is heilzaam voor lichaam en geest.* Tijdens mijn laatste dokterbezoek was gebleken dat het cholesterolgehalte in mijn bloed serieus was gedaald, niet door te wandelen maar door dagelijks pilletjes in te nemen.

Ik haalde de auto van stal. Als een Sébastien Loeb scheurde ik in mijn Alfa Romeo Giulietta Sprint uit 1954 over de Limburgse wegen naar Munsterbilzen. De 1290 cc aluminium motor leverde 65 pk en de auto gehoorzaamde perfect aan het sportstuur met drie spaken uit hout.

Het ding op wielen is misschien niet zo comfortabel als een moderne auto, maar als ik je zeg dat zeventig procent van de auto's die tussen 1954 en 1964 werden gebouwd, nog steeds rijdt, dan weet je genoeg. Robuustheid wint het van elektronisch vernuft. *Giulietta* betekent overigens *verloofde*. Nucci Bertone had mijn liefje vormgegeven. Ze is een lust voor het oog. Alleen de lichtblauwe kleur is niet origineel.

Onderweg vroeg ik me af of ik mijn ongeluk tegemoet reed. Ik was geen voorbeeld op de weg, maar ik legde niemand iets in de weg. Ik bewoog me hoffelijk in het verkeer.

Het statief liet ik in de auto liggen, aan het parkeerterrein bij het park van Munsterbilzen. Het was mooi weer, maar dreigende wolken leken zich op te maken om de aarde te komen besproeien. Ik riskeerde het niet om zonder paraplu op weg te gaan.

De wandelweg leidde me door het park naar een plaats waar je niet zo snel een bos zou verwachten. De zuivere Bezoensbeek

stroomde er voorbij, hier en daar gooide het water zich in een ondiepte en gaf met zijn kabbelend geluid de beek een watervalkarakter.

Er was niet veel te zien, behalve een kapel. Ze zag eruit als een kleine burcht en zou gemaakt zijn van puin uit de tweede wereldoorlog. In de kapel stond een beeld van Sint-Amor, een Franse pelgrim uit de achtste eeuw die zich in Munsterbilzen als oude kluizenaar had gevestigd.

Ik was bezig met een geschikt kader te vinden om de kapel te vereeuwigen toen ik opschrok van een tokkend geluid. Hoog in een boom zag ik een zwarte specht. De vogel had een felrode kruin, hij kapte erop los, de oude beuk moest eraan geloven. Even hield hij op met tokken om zijn doordringende keelgeluid te laten horen. Tegelijkertijd werd het donkerder in het bos. Waren de dreigende wolken aangekomen?

Ik koos het rechtse pad aan de kapel en haastte me voort. Aan het volgende kruispunt leek het me verstandig de richting van Munsterbilzen aan te houden, mocht het beginnen te regenen, daarom liep ik de lijkendreef in. Ik wist niet waarom die zo heette, maar ik kon me voorstellen dat vroeger een lijkstoet een omweg had moeten maken om van Heiken naar Munsterbilzen te rijden.

Plots weerklonk een donderslag, dichtbij. Binnen de kortste keren begon het te regenen. Eerst had ik nog een dak van bladeren boven mij, maar almaar dikkere druppels raakten tot beneden en pletsten op mijn hoofd uiteen.

Nog een donderslag schudde het luchtruim door elkaar. Het werd tijd om mijn foto toestel weg te stoppen en mijn paraplu boven te halen. Het leek me geen goed idee om dat midden in een onweer te doen, maar ik moest wel.

Niet veel later begon het te hagelen, zo hard dat ik me in een mist waande. Ik bleef waar ik was, enigszins beschermd door de paraplu en de overhangende takken van de bomen. Het was niet echt de geschikte plaats om te schuilen tijdens een onweer. Stel je

voor dat mijn laatste uur was geslagen, dat de bliksem me evaporeerde en me in een heel andere werkelijkheid gooide.

Hagel ging over in regen. Om droog te blijven ging ik op mijn hurken zitten. Laag bij de grond hoopte ik de bliksem slimmer af te zijn. Zo wachtte ik het einde van het onweer af, of het einde van mijn leven, dat kon ook. Bliksem en donder speelden hun bekende refrein boven mijn hoofd.

Uiteindelijk hield het op met regenen en kon ik opgelucht mijn paraplu dichtklappen, daarmee de mogelijke bliksemdood uit mijn brein bannend.

Het water dreef van het pad en ik moest heel wat capriolen maken om mijn schoenen en broek niet te besmeuren. De bliksem-schichten trokken zich terug, de donder verwijderde zich en de wolken trokken het onweer met zich mee.

Ik wilde het waarlijk een bijnadoodervaring noemen.

Op werkdagen hield ik Alanis Van Meij gezelschap in de trein. Zij was getrouwd met een man die haar geen kinderen kon geven. Ze waren op elkaar uitgekeken. Daarom zocht ze affectie waar ze die kon vinden, en die had ze onverwacht bij mij gevonden.

Ze had aan mijn manier van doen moeten wennen. Nu ze zover was, vond ze dat onze relatie niet meer stuk kon. We konden niet van een liefdesaffaire spreken, ook al sms'ten we kusjes heen en weer. Onze relatie hield in dat we onze belevenissen op het werk aan elkaar kwijt konden, maar onze problemen thuis uitspreken kon ook heel opbeurend werken.

Onze relatie was spiritueel. Alanis las mijn boeken na en bracht ideeën aan. Ik bedankte haar daarvoor door haar te helpen een oplossing voor haar huwelijksprobleem te vinden, hoewel we beiden wisten dat het een hopeloze zaak was. Ik had voortdurend de indruk dat, als ik haar zou vragen om elkaar seksueel te inspireren, ik iets stuk zou maken wat niet meer te repareren viel.

Tot voor kort had Max Bocks ons in de trein gezelschap gehouden. Nu nam hij een trein vroeger omdat hij een oogje op een

blonde stoot had laten vallen. Max had me enkele dagen eerder telefonisch uitgenodigd voor een etentje in Hasselt. Ik had toegestemd omdat ik zijn gevoel voor humor te allen tijde op prijs stelde. De blonde stoot en haar vriendin zouden meegaan. Alanis was jammer genoeg niet van de partij, maar dat vond ze niet erg omdat Max een plaaggeest was, tot vervelens toe.

Dat overdacht ik terwijl we aan een tafeltje in de luidruchtige en met gedempt licht voorziene Blauwe Olijftuin zaten. We hadden lekker gegeten in een goedkoop restaurant en wilden er de avond afsluiten. Het was er overvol en ik had veel zin gehad om te vertrekken, maar van dat idee was ik afgestapt toen ik in het halfduister Leona Di Passio aan de toog had zien zitten.

Ze droeg een gemakkelijk, open en strakzittend jurkje in felblauw, voor zover kleuren in de sombere muziektempel te onderscheiden waren. Stemmen kwamen nauwelijks boven de muziek uit, een gesprek voeren ging nog net.

Wellicht was het Max' bedoeling me te koppelen met de vriendin van de blonde stoot, maar ze stond me niet aan en ik vroeg me te excuseren. Ik trok mijn stoute schoenen aan en liep naar de toog. Leona was in het gezelschap van een kleine man die ik, als het erop aan kwam, snel buiten gevecht zou kunnen stellen.

Ik tikte haar rechterschouder aan terwijl ik me aan haar linker kant verborgen hield. Het trucje lukte, want ze keek naar rechts en zag niemand. Vervolgens draaide ze haar liefvallige gezichtje naar links en keek me verwonderd aan.

‘Twan, jij hier?’

‘De enige echte Twan Godderie staat tot uw dienst.’

Ze zag er veel beter uit dan toen ik haar voor het laatst had gezien, dronken op de stoep ergens in Brussel. Haar drankzucht was de reden waarom ik een punt achter onze relatie had gezet, een relatie die net zijn tweede verjaardag had gehaald.

Terwijl ik haar halflang donker haar bewonderde dat op haar rug in een punt was geknipt, stelde ze me voor aan haar collega Jay. De kleine man had niets van de tv-presentator Jay Leno, wel iets

van de lelijke filmacteur John Torturro. Hij schudde mijn hand krachtig waardoor ik mijn eerdere gedachte over de gemakkelijke strijd moest herzien. Hij vroeg me wat ik wilde drinken en ik zei dat ik bij mijn vrienden een Geuze of twee had staan.

Na het verplichte praatje over het werk schakelde Leona over naar intiemere onderwerpen. Ik had de indruk dat ze Jay even kon missen als kiespijn en daarom zei ik hem dat ik haar meenam om haar aan mijn collega's voor te stellen. Gelukkig bleef Jay waar hij zat, gemakkelijk leunend op de toog met een Duvel in zijn hand. Misschien was het voor hem nu het moment om zich te concentreren op de vamp die iets verder alleen aan de toog zat.

In plaats van naar mijn collega's te gaan liepen we in de richting van de toiletten. Maar Leona ging niet het trapje op, ze duwde me naar een metalen deur waarachter ik een donkere tuin ontwaarde. Ze kende de plaats op haar duimpje omdat ze er soms als barvrouw werkte.

Ik had een idee wat ze in haar schild voerde en liet me meetronen. Het was kil buiten, maar de hitte van onze lijven hield ons warm. Tegen de tuinmuur leunend liet ik Leona aan mijn gulp fruniken. In het licht van de maan zag ik een boomgaard van negen bomen in dambordpatroon, met aan hun voeten een gazonnetje waarvan het gras redelijk hoog stond. De laatste maaibeurt was enkele maanden geleden. Gek dat ik daarover nadacht terwijl een mooie vrouw zich minutieus over mijn geslacht bekommerde.

Schokkend kwam ik klaar. Hoe geraffineerd ik haar nadien in de Blauwe Olijftuin naar een hoogtepunt heb gebracht, is met geen woorden te beschrijven. Dat kun je enkel doen. Misschien kan ik één ding kwijt: Leona onderging mijn vingerspel als een flipperkast die herhaaldelijk op tilt springt.

Het weerzien met Leona was voor herhaling vatbaar. Volgende keer zouden we het niet staand maar liggend doen, in een koningsgroot bed waarvan de vier hoeken zo ver van elkaar liggen als de grenzen van mijn land.

Met de auto? Met de fiets? Te voet? Ik keek vanuit de veranda naar buiten om het weer te controleren. Ik kon mijn ogen eerst niet geloven omdat de weerman slecht weer had voorspeld, maar het stukje lucht dat ik vanuit mijn raam kon zien was azuurblauw.

De keuze was snel gemaakt. Te voet zou te lang duren en met de auto riskeerde ik geen parkeerplaats te vinden. Dus ik manoeuvreerde mijn oranje fiets door de keuken en de woonkamer naar de voordeur.

Ik wilde het verkeersreglement voor één keer niet aan mijn laars lappen en volgde de aangegeven fietspaden. Toch slaagde ik erin een stukje als spookrijder af te leggen, kwestie van mijn duiivelse kant af en toe zijn zegje te laten doen.

De evenementenhal is een saai boogvormig gebouw, niets architecturaal, niets creatiefs. Beurs na beurs doet de investering snel renderen. Daar ben ik zeker van, hoewel ik me de grootste onbenul op aarde voel betreffende beleggingen of andere middelen om van geld geld te maken. Ik zal nooit zwichten voor het slijk der aarde.

De deuren stonden open voor alle stripfanaten van België en Nederland. Ik had veel volk verwacht, maar dat viel mee. Ik vroeg aan een liefvallige dame waar de stripbeurs was, een beurs van stripverhalen welteverstaan. Zij wees naar een punt achter zich waar een neonreclamebord hing: STRIPBEURS.

Ik begreep niet dat ik de kartonnen Rode Ridder enkele meters verderop niet had gezien. Hoe kon ik zo verstrooid zijn?

Met een stevige tred liep ik naar de kassa en betaalde de entreeprijs. Een stempeltje op de duimbasis hoorde daar automatisch bij. Ik dacht: *Aan de slag, laat ik er de beuk in gooien.*

Uit de gesprekken van bezoekers rondom mij bleek dat de verzamelmart straffe verhalen kon opleveren. Hopelijk hield ik straks een interessant verhaal van het bezoek aan de beurs over.

Ik durf me geen verwoede stripverzamelaar te noemen. Mijn broer, die heeft de microbe te pakken. Hij had me opgedragen uit

te kijken naar alle drukken van Blake & Mortimer. Zelf was ik op zoek naar stripverhalen van Julie Wood, de Rode Ridder en Michel Vaillant.

Ik vond al snel een boek over de man achter Blake & Mortimer: EP Jacobs. Ik twijfelde eraan of mijn broer 75 euro wilde uitgeven, maar ik kocht het toch.

Ik ken mezelf en weet dat we veel gemeen hebben, de genen van onze vader bijvoorbeeld. Mijn broer is 43 en heeft een stuurs karakter. Ik ben een jaar ouder hoewel iedereen denkt dat ik de jongste ben. Ik ben ook rustiger van aard. Onze meningen over de wereld en zijn bewoners komen ongeveer overeen. Binnenin heb ik het gevoel dat ik de beste ben, maar mijn broer wil dat ook naar buiten brengen, desnoods aan de hele wereld verkondigen. Dat doet hij bijvoorbeeld door het tijdschrift Weirdo's uit te geven.

Er lagen heel wat strips die menig verzamelaar de ogen deden uitpuilen. Ik liep langs de meeste voorbij, hier en daar verwonderde ik me over de hoge prijs. Op zoek naar Blake & Mortimer zag ik toevallig een verzamelaar in een bak oude boeken neuzen. Het was een boek van Jean Graton ter gelegenheid van 10 jaar Michel Vaillant: ALLES OVER AUTOSPORT.

Toen ik de man in zijn achterzak naar zijn portefeuille zag graaien, vloekte ik binnensmonds. Ik haastte me naar de collega-stripverzamelaar en vroeg hem luider dan nodig:

‘Gaat u dat boek kopen?’

De man draaide zich geschrokken om en keek me dom aan, misschien omdat ik dat ook deed.

‘Eh ja, wat dacht u anders?’

‘Ik ben al jaren ernaar op zoek en nu gaat u ermee lopen.’

De man hervond zijn zelfverzekerdheid en zei:

‘Pech.’

Ik liet opnieuw een vloek door de zaal weerklinken, een die de heiligen in de hemel zou doen beslissen mijn engelbewaarder terug te roepen.

‘Maar,’ ging de man verder, ‘ik heb bij een andere verkoper hetzelfde boek zien liggen.’

‘Wijs me de weg.’

‘Oké,’ zei de man.

Nadat hij de verkoper 25 euro had gegeven ging hij me gewillig voor.

Eenmaal bij de bewuste verkoper aangekomen, haalde ik mijn portefeuille boven, kwestie van andere gegadigden voor te blijven.

‘Hoeveel kost dat boek,’ vroeg ik en wees het aan.

‘Vijftig euro,’ zei de verkoper.

Ik fronste mijn wenkbrauwen en zocht naar de man die me het boek had aangewezen, maar hij was nergens meer te bespeuren.

Pingelen had geen zin en mijn briefje van 50 euro ging vlot over de toonbank. Nu was ik de trotse eigenaar van een heel oud boek van Michel Vaillant, alleen had ik er veel te veel geld voor neergegeld.

Ik liep naar de uitgang en merkte dat de veter van mijn linkerschoen los was geraakt. De zak met stripverhalen zette ik op de vloer, vervolgens bukte ik me om mijn schoen te binden. Maar er viel iets uit mijn hemdzakje dat op een haar na mijn gezicht miste en op de betonnen vloer kletterde.

Er gingen enkele seconden voorbij waarin menig bezoeker achteromkeek, in mijn richting en naar het molenmesje op de vloer. Toen werd een veiligheidsman, die op het punt stond een koffer met geld naar zijn gepantserde auto te brengen, zich bewust van mogelijk gevaar. Hij was sneller bij mij dan ik bij het mes, zonder zijn geldkoffer in de steek te laten, en trok zijn revolver.

‘Liggen laten dat mes, of ik schiet,’ beval hij me.

Was zijn wapen geladen met echte kogels? Ik gokte op rubberen kogels. Ik was mij van geen kwaad bewust en leek de toestand te willen bagatelliseren. Ik voelde me onkwetsbaar en raapte het mes op, waarna ik me begon te verontschuldigen:

‘Ik heb thuis een sinaasappel geschild en opgegeten, daarna heb ik het mes in de bergruimte afgewassen omdat ik de wastafel

in de keuken pas gepoetst had. Toen heb ik het in het borstzakje van mijn hemd gestoken. Dat is alles.'

De veiligheidsman had niet veel zin om de trekker over te halen omdat hij wellicht bang was over de afloop van de confrontatie. Hij bleef het wapen op mij richten, terwijl hij zijn geldkoffer krampachtig in de andere hand vasthield. De druppel die voor hem de emmer deed overlopen was mijn volgende gebaar, waarbij ik het mes vooruitstak om te tonen dat het maar een aardappelmessje was. Het was vlijmscherp maar in onschuldige handen ongevaarlijk.

De veiligheidsman schoot. Ik voelde een ontploffing ter hoogte van mijn borst. Recht in mijn hart? Had hij me werkelijk willen neerschieten of had zijn vinger te hevig getrild en was het pistool bij vergissing afgegaan?

De flits van het goddelijke fototoestel ging af. Een kleine vlam, een groot vuur. Mijn lichaam zeeg naar de betonnen vloer, met rondom mij een heleboel getuigen die vermoedelijk allemaal een ander verhaal aan de politie zouden vertellen.

Ik was aan het einde van mijn Latijn en moest het onderspit delven. De kogel was door de kerk. Nooit meer seks met Leona Di Passio, of een andere vrouw. Ik dacht: *Holy Shit*. Zoals een omstander riep toen een cameraman toevallig de botsing van een gekaapt passagiersvliegtuig met een toren van het WTC in New York filmde. De Heilige Geest had er niets mee te maken, maar er was wel stront aan de knikker.

Uit de inhoud van de portefeuille raakte de politie niet veel wijzer. Naast een rijbewijs, identiteitskaart, bloedgroepkaart, bankkaart, vijf euro en twee toegangskarten voor het werk stak er niet veel bijzonders in. Uit een lijstje van verlofdagen bleek dat de overledene elke week een vrije dag had; die voorbij waren had hij doorgestreept.

Ze vonden voorts een lidmaatschapskaart van de Hasseltse bibliotheek, enkele neergekrabbelde adressen, telefoonnummers en internetadressen, namen van dorpen met daarnaast codes die naar

een fietsroute in Haspengouw verwezen. Er kwamen ook twee bijzondere lijstjes aan het licht: een met gezochte stripverhalen en een met titels van films waarin Nicolas Cage meespeelde.

Het interessantste van alles waren een pasfoto van zichzelf, eentje van een onbekende vrouw en die van een kind. Het kind zou een kind van zijn broer kunnen zijn, maar wie was de vrouw? Een collega? Een vriendin of ex-vriendin? Een vrouw waarmee hij heimelijk een relatie had?

Na onderzoek bleek dat de overledene alleen woonde. De politie bracht zijn ouders op de hoogte. Zij gaven toestemming zijn huis in Hasselt te onderzoeken naar sporen die zouden kunnen wijzen op banden met terroristen.

Een politieman verschaftte zich toegang tot het rijtjeshuis met behulp van de sleutel die de overledene op zak had gehad.

De witgeverfde hal was helder en opgesierd met een aantal foto's, waaronder enkele met een motorfiets. Een foto met dubbele belichting wees op het onder de knie hebben van fotografische effecten. De politieman dacht: *Wat voor mens heeft hier gewoond*. Op het eerste gezicht leek de bewoner een net type, een die regelmatig stof veegde.

In de donkere, geel geverfde woonkamer viel onmiddellijk de hometrainer en de knalrode zetels op. Boeken en stripverhalen waren opgestapeld als in een bibliotheek. Het artistieke bloemmotief onder het glas van het salontafeltje bewees dat de bewoner creatief bezig was. Te oordelen naar de manuscripten op het tafeltje deed de bewoner pogingen om te schrijven.

De tafel in de eetkamer was gedecoreerd met geelgroene treurspel- en blijspelmaskers. Modellen van auto's en motorfietsen moesten de liefde voor snelheid symboliseren. Een aantal tekeningen hangend aan de muur van de keuken deden vermoeden dat de bewoner in zijn vrije tijd ook tekende. Er stond waarlijk een gele fiets in de hoek, de verfstreken gaven aan dat het wellicht om een gestolen fiets ging. Aan de evenementenhal was een oranje fiets in

dezelfde stijl achtergelaten, maar de politie was niet zeker dat hij tot de overledene behoorde.

De politieman opende de koelkast en merkte enkele lightproducten op. De potjes yoghurt van Benecol wezen op een bewoner met een te hoog cholesterolgehalte in het bloed. Het diepvriesvak zat vol met kant-en-klaarmaaltijden, dat verklaarde de centrale plek die de microgolfoven in de keuken had gekregen. De potten en pannen op de koelkast stonden te netjes om veel gebruikt te worden. Hier woonde geen chef-kok. De interesse voor computers bleek uit de draagbare computer op de keukentafel.

De zware motor in de bergruimte kwam ouderwets over, maar zijn geel kleedje oogde modern. Er stond ook een gloednieuwe wasmachine. De eigenaar gebruikte mannelijke onderbroeken als vodden. Allerlei spullen hangend aan de muur deden denken aan iemand die eerst zelf probeerde iets te repareren voordat hij een vakman liet komen. Er was geen garage voor een auto.

Hier woonde een man die zich af en toe liet leiden door een vrouwenhand, waarschijnlijk die van zijn moeder. Foto's van drie kinderen hingen aan de muur in de woonkamer, maar uit de identiteitsgegevens bleek dat de bewoner niet getrouwd was. De home-trainer wees op een zwaarlijvige, of iemand die zich op advies van de dokter voorgenomen had wat meer te bewegen omdat hij een zittend beroep had. Hij had zeker geen groene vingers, want op de benedenverdieping stonden maar twee planten.

De politieman onderwierp ook de bovenverdieping aan een vluchtig onderzoek. De badkamer liet niet veel meer los van de bewoner, behalve zijn voorkeur voor de kleur geel: gele matjes, gele handdoeken en een geel washandje. Geen parfum, geen schoonheidsmiddeltjes, het was duidelijk een man die alleen woonde. In het kastje boven de wasbak lag een doosje condooms met de plasticfolie er nog omheen. Een vraag schoot door de gedachten van de politieman: *Waar staat de fabriek die condooms maakt?*

De slaapkamer was rommeliger dan de rest van het huis, kousen en broeken slingerden rond op de grond. Het tweepersoonsbed

was niet opgemaakt, slechts één kant was beslapen en één kussen had geen kussensloop. Twee rekken, een voor hemden en een voor broeken, stonden vooraan in de slaapkamer waar ooit een tweede kamer was geweest. Hier woonde een honderd procent vrijgezel.

Het bureau in de studeerkamer was netjes opgeruimd, enkel voorzien van een ouderwetse videorecorder met tv. In de grote kast waren honderden oude videocassettes opgeborgen waaruit bleek dat de bewoner zich ooit had beziggehouden met videomontages.

Een heleboel manuscripten vulden de nis die als kast met schappen diende. De bewoner was wellicht een schrijver die niet onmiddellijk met zijn tekst tevreden was.

Een verdieping hoger ontdekte de politiemann een zolderkamer die volledig was ingericht als logeerkamer, met een zetel die je tot een bed kon uitklappen. Een tweede muziekinstallatie was er aanwezig, en een resem computers met de status *afgeschreven* hadden er hun eindbestemming gekregen. De dakvensters waren dichtgeschoven, misschien om te vermijden dat het er te warm werd.

De politiemann dacht: *Zo, dat was de binnenkant, nu nog de buitenkant.* Hij daalde af naar de gelijkvloerse verdieping, vervolgens doorkruiste hij de woonkamer en de keuken en ging via de deur van de bergruimte naar buiten.

Op de kleine koer van zwarte en roze klinkerstenen stond een bankje waar de bewoner misschien had zitten lezen als het mooi weer was. De tuin was goed onderhouden maar kaal zoals hij alleen in de winter kon zijn, het cirkelvormige hegje had een knipbeurt nodig. In de lente zouden bloeiende rozenstruiken het geheel danig kunnen opfleuren. Helaas was de tuin gedoemd te onderkomen, of een familielid moest zich erover ontfermen.

De achterkant van de tuin was afgebakend met een rij beuken achter betonnen platen voorzien van plastic dingen met omhoog staande punten waarmee de eigenaar vermoedelijk de katten van de burens wilde buiten houden. Hij was op zijn privacy gesteld, want de beide schuifsloten van het achterpoortje waren uitgeschoven.

De politieman keerde op zijn stappen terug en merkte in de keuken dat hij een hoge kast over het hoofd had gezien. Hij vond er manuscripten, fotoboeken, rekeninguittreksels, dagboeken, verzekeringspaperassen en wonder boven wonder een testament, drie weken voor zijn dood geschreven:

Testament opgemaakt op 22 november,

*Als mijn vader en moeder nog leven, mogen zij bepalen wie wat krijgt. Als er een lief achterblijft, heeft ze pech, ze had maar met me moeten trouwen. En als mijn broer het niet erg vindt, mag hij zijn erfdeel aan zijn dochter Zovi geven. Voorts sta ik erop dat alleen Zovi mijn dagboeken mag inkijken en bepalen of andere mensen ze ook mogen lezen. Waarom? Haar onschuldigheid zal een objectieve kijk op de zaken die ik gedaan heb niet in de weg staan. Als jullie een lijflied zoeken om tijdens de mis af te spelen, raad ik het liedje van het album *Play the B-sides* van Moby aan: *Flying Foxes*. Ook al heb ik een hele tijd in Hasselt gewoond, toch lijkt het me gepast mijn rustplaats uit te kiezen ergens op het grondgebied dat ik als mijn geboortedorp aanzie: Kinrooi.*

Graag zou ik hebben dat mijn teerbeminden bij de teraardebestelling aanwezig zullen zijn. Het is slechts als controle bedoeld, want stel je voor dat gewiekste mannen of vrouwen met mijn lichaam aan de haal gaan om een bedevaartsoord te beginnen aan de Tjenneboom langs de Romeinse kassei ergens tussen Mettekoven en Helshoven. Ook al heb ik mooie herinneringen aan het glooiende Haspengouw, in het platte Maasland heb ik mijn hart verloren.

Een getekend exemplaar van dit testament vinden jullie ergens in de hoge kast in de keuken, tussen mijn schrijfsels. Het zou mooi zijn als ze werden uitgegeven, mocht dat ondertussen nog niet gebeurd zijn. Als niemand zich de moeite zou getroosten een samenvatting van mijn afgelopen leven te maken, ligt er een op het volgende blad klaar. Het bewijs dat een testament kort en bondig kan zijn, is hierbij geleverd.

Het tweede blad bevatte zijn levensverhaal waarin hij zichzelf door de ogen van zijn medemensen zag. De politiemans las het snel door en keurde het terreurvrij. Uit alles wat hij in het huis had gezien, leidde hij af dat de bewoner geen kwaad in de zin had gehad. Misschien had een technische rechercheur iets kunnen afleiden uit de titels van de boeken die in de woonkamer her en der stonden opgestapeld. Maar dat zou te veel tijd in beslag nemen.

Toen de politiemans de gang naar de voordeur wilde ingaan, viel zijn blik op een houten beeldje van een rijk geklede vrouw die in de linkerhand een zalfpot droeg en het deksel ervan in de andere hand hield. Het beeldje stond op het telefoontafeltje waar ook alle afstandsbedieningen hun plekje hadden gevonden. De politiemans was een verwoede verzamelaar van bidprentjes, maar hij had geen idee wie het voorstelde. Hij draaide het op zijn kop en las op de onderkant van het beeldje een ingekerfde naam: MARIA MAGDALENA. Hij vond het mooi en zette het terug op zijn plaats, waarna hij de woning met een goed gemoed verliet.

Enkele dagen later kreeg een beperkt aantal mensen een doodsbrief in de brievenbus bezorgd. Daarop stond:

Een goed man is van ons heengegaan. Bedroefd nemen wij afscheid van de heer Twan Godderie. Hij is geboren te Maaseik op 11 juli 1960 en tragisch overleden te Hasselt op 14 december 2007. Lid was hij van geen enkele bond. Hij is ooit lid van de fotoclub Candid in Munsterbilzen geweest, maar of hij daar hoge ogen heeft gegoooid is te betwijfelen. Dit melden u zijn ouders Remie en Doris Godderie-Baelen, zijn broer en schoonzus Karel en Lieve Godderie-Slechten en zijn petekindje Zovi Godderie.

De plechtige eucharistieviering zal plaatshebben in de Sint-Martinuskerk te Kinrooi op maandag 20 december om 10.30 uur. Samenkomst met gelegenheid tot condoleren vanaf 9.30 uur. Gebedswake in voornoemde kerk op 19 december om 19 uur.

Twan Godderie. Dood en ook weer niet.

De lijkschouwer en zijn assistenten trekken zich terug voor een kleine pauze. Ik lig op een snijtafel in een kil lokaal. Mijn bloed verzamelt zich via de afvoer in de duistere onderwereld. Vallende druppels doen het dikke rioolwater lichtjes golven, dieprood kleurt het plasje. Het materialiseert zich in iets. Ik krijg een nieuwe vorm.

Ik brand mij een weg door het hete lavagesteente naar boven. Het schuurt mijn huid glad, het polijst me tot blinkend glas. Rond mijn glazen muil verschijnt een hemelse glimlach. Of is hij hels? Nog enkele meters en ik kan de wereld in zijn verdorvenheid aanschouwen.

Terwijl bedriegers, criminelen en ander rattengebroed hun morbide acties uitvoeren, breek ik uit mijn aarden gevangenis door mijn goede en kwade wil samen te ballen. Naarmate mijn onmenselijkheid verzwakt, verandert mijn rokerige beestenlijf in een schimmige gedaante. Als rode stoom ontsnap ik uit de aardscheuren.

Ik voel me een man: blank, volwassen en helemaal van lichamelijke gespeend. Ik kan lopen en vraag mij voor het eerst af waartoe ik in staat ben. Er zijn veel vormen die ik kan aannemen, maar ik wil slechts één ding. Mooi zijn. Mijn goede bedoelingen maken zich meester over mijn gezichtslijnen die nu gaver en oprechter zijn. Alle goede dingen lijken zich te verenigen in mijn schoonheid, maar het kleurenpalet van mijn wereld blijft saai.

Ik dwaal rond en loop bij toeval God tegen het bevallige lijf. De goede man lijkt op de god van de schilderijen, alleen staat er op zijn hoofd geen spiertje haar. Hij doet alsof hij heer en meester is van het heelal, de patholoog-anatoom van tijd en ruimte, en zegt:

‘Maak u op en ga heen.’

Ik reageer niet onmiddellijk en daarom zegt hij tot mij:

‘Blijf niet in deze ijle wereld. Vlucht en zie niet achter u om.’

‘Maar zie toch,’ zeg ik tot hem, ‘uw doel is te kil om derwaarts te vluchten.’

‘Toch zeg ik je te vluchten, want ik zal niets kunnen doen totdat gij veilig zijt.’

Ik blijf hem stoïcijns aankijken.

God probeert mijn interesse te wekken met te zeggen:

‘Zoek uw vlam.’

Bedoelt hij mijn grote liefde?

‘Welke vlam?’

‘Ik gun ieder mens één kans om zich te verbeteren.’

Zijn woord is heilig en ik geef toe:

‘Oké, het is goed, ik ben al weg.’

‘Fijn,’ zegt God, ‘aldus ga ik ertoe over een nieuwe wereld te creëren.’

Ik ga met tegenzin op weg terwijl het sterrenlicht de mist langzaam verdrijft. Ik kan mijn nieuwsgierigheid niet bedwingen en kijk achterom. God zwaait met een kerststokje en kijkt over zijn linkerschouder in mijn richting. Gelukkig heb ik dat voorzien en draai net op tijd mijn lichaam in de richting die ik ging, anders had hij mij in een zoutpilaar veranderd. Ik laat God zijn ding doen en ga op zoek naar mijn vlam.

Ik kan het niet geloven. Terwijl ik voortwandelaar, ontplooit de schepping zich aan mijn voeten. Water, lucht en aarde, bovenal licht. De zee is groot en allerlei vissoorten bevolken haar. Enkele soorten wijken naar het land uit en het ingewikkelde dierenrijk ontplooit zich moeizaam. De groten bevechten de kleinen, en de dinosauriërs lijken naar vliegende wezens met twee poten te evolueren. Sierlijk vliegen ze door de lucht terwijl onder hen wilde beesten elkaar op de savanne achterna zitten.

De zee is zo vlak als een spiegel, de lucht kleurt paars en ik ben er zeker van dat ik de slimste ben. Ik bewonder het geschapene maar vrees dat Opa’s opdracht – zoek uw vlam – te moeilijk is. Ik vind er niets beter op dan mijn kart uit de kleine garagebox te halen en rondjes te rijden op mijn eigen circuit. De eerste ronde leg ik af in een recordtijd van 1 seconde en 5/10. Voor de autofanaten: het

circuit bestaat uit één langgerekte bocht naar links, of naar rechts zoals je wilt, en heeft een lengte van ongeveer 40.000 kilometer.

Honderdduizend ronden later stap ik uit mijn versleten vehikel en aanschouw de wereld in haar nieuwe pracht. Mijn hippocampus vertaalt geen ervaringen meer in herinneringen. Ik geef de geest, djiezes, ik heb het verknald. Ik heb mijn broek aan Opa's onderneming gescheurd. Maar ik voel me goed. Goed of slecht, het is wat het is.

Ik gris een gele regenjas van de kapstok en ga heen.

Op een kille maandag las de priester in de kerk de lijkrede van Twan Godderie voor:

“Twans leven kunnen we indelen in periodes. Allereerst was er zijn jeugd, bewogen maar verstoord door astma-aanvallen. We zouden het zijn aanlooperperiode op het leven kunnen noemen. Na een verblijf van een jaar in het preventorium van Pulderbos, ook wel de revalidatieperiode genoemd, ging het een stuk beter, alsof het leed uit hem was gegroeid. Hij liet de vrouwen voorsnog links liggen en interesseerde zich vooral in motoren. We zouden het de inrijperiode kunnen noemen, want menig motortochtje liep verkeerd af.

Aan het einde van de blokperiode mocht hij zich industrieel ingenieur noemen, hoewel wij de indruk hebben dat hij zich nooit een ingenieur heeft gevoeld, veeleer een hulpvaardige medewerker die zijn werk slechts zag als naar school gaan. Twan was heel creatief en het kon niet uitblijven of hij zou zijn kunst naar buiten brengen. Als kind had hij altijd graag getekend. Nu flakkerde zijn tekentalent weer op. Geïnspireerd door allerhande stripverhalen maakte hij zijn eigen tekenverhaal, we mogen het met recht zijn tekenperiode noemen.

Omdat zijn tekeningen de werkelijkheid niet konden evenaren kocht hij een fototoestel. Daarmee legde hij naar hartelust de wereld rondom hem vast. Eén keer vloog hij bijna de bak in vanwege zijn ongewenst bezoek aan het militaire domein van Heverlee. Als

we zijn doodsbericht niet meetellen is dat de enige keer dat hij de krant haalde. In de fotografieperiode zag hij zichzelf als een soort collagemaker die verwoed naar het overkoepelende plaatje van de puzzel zocht.

Van stillezens naar bewegende beelden was geen grote stap. Twan verzeilde in de videoperiode waarin hij kortfilms aan de lopende band produceerde. Huwelijken, doopsels, sportieve evenementen, het was hem allemaal een tijdje niet te veel, maar het gewicht van de camera woog zwaar op zijn schouder. Jaarlijks haalde hij op Paasdag zijn derde oog boven wanneer zijn nichtje Zovi voor de schijn naar eieren zocht, of op reis ergens in Frankrijk waar de toeristen hem met grote ogen bekeken omdat zij meenden dat hij het laatste cameramodel torste.

Wat hijzelf voor onmogelijk had gehouden, gebeurde toch: hij maakte kennis met de Liefde met een hoofdletter. Zijn broer Karel bracht hem op het idee om gedichten erover te schrijven. Hij had genoeg inspiratie, maar hij begreep snel dat hij er geen lezers mee kon lokken. Achteraf kunnen we de enige gedichtenbundel die hij toen heeft geschreven als inleiding naar zijn boekenperiode zien. En we geloven dat hij het tijdelijke voor het eeuwige heeft verwisseld zonder uit die periode te raken.

Taal, met woorden spelen, boeken schrijven, ze lezen, het was zijn leven. Voor hem lag de werkelijkheid achter elke pageturn. Wij denken niet dat hij het beter zou gezegd hebben.'

De priester aarzelde omdat hij zich afvroeg of hij de tekst tussen haakjes ook moest voorlezen: (*Haha, ik heb dit zelf geschreven*). Hij besloot eroverheen te kijken en verder te lezen:

'Jesus heeft gezegd: *Het lichaam heeft geen nut, enkel de geest maakt levend. Mijn woorden zijn geest en leven.* Bij elk bezoek aan de bibliotheek groet ik eerst Jezus Christus omdat Hij het vleesgeworden Woord is, pas daarna buig ik me over de andere woorden. Zo waarlijk helpe mij de Vader, de Zoon en de Heilige Geest, amen.'

De pastoor glimlachte en leek in zijn nopjes te zijn met de vermelding van de Triniteit. Hij leek te denken: *Voor een doorsneeschrijver kon Twan Godderie wel prima schrijven.*

‘Ik wil van de gelegenheid gebruik maken om reclame te maken voor Twans boeken. U kunt bij het verlaten van de kerk *zijn kindjes inkijken* en ze eventueel voor een schappelijke prijs aankopen.’

Te communie ging het op de eigenwijze tonen van Moby, zoals Twan het wilde. Aan het einde van de mis deelden misdienaars bidprentjes uit waarop in vrolijke letters stond geschreven:

Dierbaar aandenken aan Twan Godderie:

Boodschap in een fles

Ook al dein je als eiland op woelig water,

er ziet altijd wel iemand jouw wenkend gebaar.

Is het niet hier dan is het daar,

is het niet nu dan is het later.

De familie Godderie-Baelen dankt u voor uw medeleven.

In tegenstelling met de povere verkoop van Twans boeken vóór zijn dood, was er een grote toeloop van geïnteresseerden na de eucharistieviering. Zo groot zelfs dat een deel van de genodigden vergat de familie naar de begraafplaats te volgen.

Volgend aan zijn laatste wil gooide iedereen een handvol aarde op de doodkist. De rest van het karwei namen twee doodgravers voor hun rekening. In een wip was de kuil gevuld en zou er geen weg meer terug mogen zijn voor Twan Godderie. Onder het groene laken liggen? Het moest een ultieme ervaring zijn.

Zo, dat was de dodenmis. Nu aan de feestdis.

We hadden een dag verlof genomen om naar de begrafenis van Twan te gaan. Onze baas had opmerkingen gemaakt over de krappe bezetting op de dienst tijdens de eindejaarsfeesten, maar dat kon ons niets schelen. Wenneke en ik waren vastbesloten onze beste collega een laatste bezoekje te brengen.

Ik heb altijd een zekere schroom tegenover Twan gevoeld. Hij was negen jaar ouder en dat kun je al een generatiekloof noemen.

Toch vond ik hem heel sympathiek en was er een drang om me met hem bezig te houden, al was het slechts om hem te plagen met zijn kwaaltjes en zijn kaalhoofdigheid. Op een bepaalde manier voelde ik me aangetrokken tot hem. Losbandigheid van mijn kant was uit den boze omdat thuis een andere vent op me wachtte, een die hoopte dat hij de enige man in mijn leven was. Ik was al eens vreemdgegaan en wilde geen tweede keer het schuine pad bewandelen.

De weg naar Kinrooi was lang. Met de auto van Wenneke deden we er meer dan twee uur over. Ik was met de trein van Zottegem naar Brussel gereisd en Wenneke had me opgepikt aan het station Brussel-noord. Zij moest van boven Antwerpen komen en had nog meer kilometers onder de wielen. Ik had mijn ogen opengetrokken bij het zien van haar auto. Het was een Alfa Romeo Sprint Veloce die volgens Wenneke vroeger rallywedstrijden had gedomineerd.

Ze is niet getrouwd en heeft een zoon van 23, Moh. Zijn opvoeding kostte geld, maar ze had blijkbaar genoeg opzijgelegd om die droomwagen te kopen. Albert III maakt haar familie voltallig. Met een dergelijke naam zou je je kunnen afvragen of het een man of een hond is. Volgens Wenneke is het een kat die er zo voornaam uitziet dat ze het koningschap van Perzië wel heeft verdiend.

We hadden Twan Godderie gegoogeld en waren bij een site van Twans broer terechtgekomen. Karel Godderie schreef poëzie en publiceerde gedichten van zichzelf en anderen. Via Karel waren we te weten gekomen dat Twan gekozen had voor een begrafenis in Kinrooi waar hij lang bij zijn ouders had gewoond. Twan woonde in Hasselt, hij was een echte eenzaat, volgens zijn broer. Veel liefjes had hij niet gehad, of hij had ze nooit aan zijn familie voorgesteld. Zijn familie ging ervan uit dat Twan hier en daar toch een kind had verwekt, maar niemand was daar zeker van.

Karel kon niet geloven dat ik Twan als een lolbroek kende. Feit was dat Twan voortdurend een grappige zin klaar had wanneer ik me roerde. Ik had de indruk dat hij mij in de gaten hield. Hij reageerde keer op keer met *gezondheid* als ik niesde. Hij luisterde mij

ook af als ik telefoneerde. Hij beweerde dat hij niet nieuwsgierig was naar wat ik zei maar versted stond over mijn laaiend enthousiasme. Als ik me ziekjes voelde, reageerde ik niet op zijn toenaderingen en keek ik verdekt achter mijn computerscherm reclameblaadjes in.

Twan was dikwijls verstrooid. Hij wist nooit wanneer hij vorming had of naar een vergadering moest. En toch waren zijn verkoopcijfers goed, niet aan de hoge kant maar veel regelmatig dan die van de rest van ons. Hij deed wat hij wilde en wanneer hij daar de meeste zin in had. Onze baas kon geen vat op hem krijgen en had hem zijn ding laten doen. Twan zei altijd dat hij de dag afwachtte waarop zijn baas hem aan de deur zou zetten, maar echt bont had hij het nooit gemaakt.

Wenneke en ik waren veertien minuten te laat voor de mis en bleven in de kerk achteraan staan. Ik had me voorgenomen geen traan voor Twan te laten, maar de snotterende mensen staken me aan. Toen het Wenneke ook te veel werd, gaf ik me over aan mijn emoties.

Wenneke is een lieve collega en oud genoeg om mijn moeder te zijn. Ze is een kloeke vrouw die onverwacht helder uit de hoek kan komen, haar enthousiasme werkt aanstekelijk. Ondanks het grote leeftijdsverschil klikt het tussen ons. We kletsen veel, te veel zodat de baas ons bureaus heeft toegewezen die ver van elkaar staan. Er zijn genoeg gelegenheden om elkaars gezelschap op te zoeken. Zoals vandaag.

Ik zie Wenneke graag, maar mijn jongmaatje was Twan.

Ik had bijna tweehonderd kilometer op de dagteller staan toen we bij de kerk van Kinrooi aankwamen. Ik was er zeker van dat de Suzuki Swift van mijn collegaatje Annemie de reis naar het verre Limburg niet zou hebben doorstaan. Hij was negen jaar oud en Annemie gebruikte hem enkel om van thuis naar het station in Zottegem te rijden, of terug. Haar man Arno had net vandaag de auto nodig.

Annemie en Arno zijn net tien jaar samen, en dat hadden ze met meer vreugde kunnen vieren als Twan niet voor de weg naar de eeuwige jachtvelden had gekozen. Ze hebben geen kinderen, maar volgens Annemie is het nog niet te laat. Ik leg haar voortdurend uit dat ze niet te lang moet wachten, want anders begint het gemak haar leven te overheersen.

Ik had het helemaal niet gemakkelijk met de opvoeding van mijn zoon. Ik deed het in mijn eentje en dat is mijn eigen keuze geweest. Ik wilde niet met de vader van Moh trouwen omdat ik aanvoelde dat hij de relatie met mij als van voorbijgaande aard beschouwde. Enkele jaren nadat hij mij verlaten had, benam hij zich van het leven op een wel heel spectaculaire manier. Hij was van de kerktoren van Oostmalle gesprongen terwijl de mensen voor de mis van 10U00 binnen sijpelden. Gelukkig had hij geen devote dorpsbewoners mee in het graf gesleurd, anders was het een nog groter drama geweest. Zijn daad had wel de krant gehaald.

Bij het binnengaan van de kerk van Kinrooi had ik sluiks naar boven gekeken om te controleren of iemand toevallig ook wilde uitvinden of het hiernamaals wel echt bestaat. Nu grienden we om onze collega die, ik had het nog niet willen geloven, wel degelijk dood was.

In omgang was Twan een prima kerel. Hij zei altijd dat hij een stille was, maar op het werk had ik daar nooit iets van gemerkt. Ik hield van zijn zotte kuren. Met een kwinkslag verzekerde hij voortdurend doller pret. Hij hield van taal en speelde ermee, hij had een aparte humor waar niet iedereen voor openstond. Voor Annemie was hij altijd te verfiynd bezig, maar ik had zijn grappen wel kunnen pruimen.

Ik had hem regelmatig uit zijn tent gelokt door hem uit te nodigen voor een wandeling. Hij had dikwijls ingestemd, maar verder dan Brussel verkennen wilde hij nooit gaan. Met mij op vakantie naar Portugal gaan had hij geen goed idee gevonden. Ik dacht toen: *Ik zal hem wel ooit kunnen overhalen.* Maar helaas was het nu te

laat. Twan had zijn laatste reis aangevat, de reis die we allemaal alleen moeten maken.

Hoe was het mogelijk dat een sympathieke en beleefde man het aan de stok had gekregen met een of andere veiligheidsdienst. Ik begreep niet wat hem had bezielde om een mes te trekken op een plek waar dat niet gebruikelijk is. Ik had met Annemie erover gespeculeerd, maar we waren er niet uitgekomen. Een andere collega opperde dat het misschien een gecamoufleerde actie was om zichzelf naar de haaien te helpen, maar zelfmoord hield geen steek. Nog een collega dacht dat Twan pech had gehad en dat de gebeurtenis onomkeerbaar was. Dat was het minste wat je ervan kon zeggen.

Ik wilde me er niet bij neerleggen. Ik wilde weten wat er echt was gebeurd. Annemie was van hetzelfde oordeel. We hadden besloten op onderzoek uit te gaan en uit te vinden wat hem had bezielde. We konden hem niet meer tot leven wekken, maar misschien kwamen we op een buitenaardse manier in contact met hem.

Toen we de kerk verlieten, herkenden we Twans broer van de foto op zijn internetsite. We condoleerden en Karel stelde ons voor aan zijn ouders. We mochten de familie volgen naar het kerkhof van Kinrooi. Omdat we van zo ver waren gekomen, nodigden ze ons voor de koffietafel uit. Dat trof, want Annemie zag scheel van de honger.

Annemie ziet er nogal bleekjes uit met haar blanke huid, maar ze lijdt niet aan bloedarmoede of anemie, een gebrek aan bloedkleurstof en/of rode bloedcellen. Ze is een leuke, frisse meid, onvoorspelbaar op sommige momenten maar op onbewaakte momenten te lezen als een open boek. Vooral als ze bloost.

Ik zie Annemie graag, maar Twan had ik tot mijn afgod gemaakt.

Ik ben voortvluchtig. Regen valt uit de werkplaatsgrijze lucht. Raadselachtige kling-klang-klong-geluiden komen heel Depeche Mode-achtig over. Het is onmogelijk te bepalen waar de zon zich

schuilhoudt. Rondom een meertje staan dennenbomen en struikgewas. Een buizerd vliegt geschrokken op zonder geluid te maken. De klok in een verre kerktoeren luidt twaalfmaal.

Ik trek mijn gele regenjas wat strakker rond mijn nek, wik en weeg, keer op mijn stappen terug en kijk angstig rond. Ik meen het weemoedige geluid van een mondharmonica te herkennen en waan me in een spaghettiwestern waar het duel tussen de goede, de slechte en de lelijke elk moment kan losbarsten.

Zo plots als het begon stopt het met regenen, maar de kleur die overweegt is nog steeds botgrijs. Aan de rand van de weg staat een bord: VERBODENTOEGANG. God bewaart er een stukje ongerepte natuur veilig achter hekken. Dit is het paradijs van diegene die hier het eerst aankomt.

Eindelijk piept de zon vanachter de wolken. Ik wandel moedig verder, naar een plat vissersbootje dat op de oever van de beek ligt. Aan de voorkant prijkt een bizar naamplaatje: VARIATIE. Ik vind het een ongewone naam voor een boot, maar de bedenker ervan slaat de spijker op zijn kop.

Aan het kruispunt ligt een boom die niet staande is gestorven. Links staan hoge bomen op een rij. Het is stil en kil. Geen reet laat een scheet. Er is geen gekwetter van vogels te horen, noch het geroezemoes van mensen. Op de achtergrond loeit een koe.

Ik zet mijn wandeling over een modderig wandelpad voort. De holle weg snijdt de aarde in twee, gras overwoekert een zitbank. Een razend geluid nadert en teistert mijn oren. Het is geen dinosauriër in de bronsttijd, noch God die vertoornd zijn schepselen tot de orde roept. Klinkt de oorlog zo? Nee, het is een denderende vrachtwagen, op hol geslagen en schijnbaar voor niets wijkend.

Even snel als hij gekomen is, verdwijnt de vrachtwagen uit het zicht. De bomen happen de stinkende uitlaat op en doen hun eeuwenoude werk: wat de mens om zeep helpt, nieuw leven inblazen. De rust keert weer.

Ik haast me verder en richt mijn blik naar de horizon. De zon staat laag, haar stralen gefilterd door hoge vederwolken. Aan het

eind van de doodlopende weg houdt een bibber-op-het-lijf-bord ongewenste bezoekers op afstand. Niet veel verder nemen twee lage, grasbegroeide heuvels een belangrijke plaats in het landschap in. De doden zijn begraven maar niet vergeten, ook al blijven er geen namen achter.

Een komeet, geboren uit het kerkhof van stenen aan de rand van het zonnestelsel, sterft in de hoge bewolking van Jupiter. Door de geopende poort van een boerderij zie ik een met folie omwikkeld Mariabeeld. Kunst op de buiten. Ik voel me een getuige van Jehova voor een gesloten deur. De regen pletst op de kap van mijn jas. Ik kijk naar mijn handen en merk dat ze vuil zijn van zwarte aarde. Heb ik iets begraven of opgegraven?

Mijn gebeente zal mooi niet verbleken.

Ik was kwaad, maar ik ben bedaard. Mijn voeten pletsen door de waterplassen. Ik ben op reis van het ondermaanse naar het hiernamaals. Wat zal het worden? De hel of de hemel? Ach, ik ben van alle markten thuis en heb een idee van wat ik kan verwachten. Ik weet bijvoorbeeld dat dode Egyptenaren met de boot naar Duat reizen, waar ze van rechts naar links schrijven en stront eten en urine drinken. En weet je wat? Hersenen heb je er niet nodig omdat het verstand en gevoelens in je hart gebald zitten.

Ik heb ook gelezen over de Perzen en hun profeet Zoroaster – Zarathustra voor de Grieken – die zichzelf ziet als de zoon van Ahoera Mazda, heerser over het Perzische hiernamaals, terwijl zijn tegenpool, Ahriman, in de hel regeert. Nabestaanden leggen hun doden op de vlakke zodat de gieren ze stukje voor stukje naar de hemel kunnen voeren, alwaar Ahoera Mazda de puzzelstukjes in elkaar zal passen. Te gek.

Ik ben belezen en wetenswaardigheden komen bovendien nu ik bijna aan de poort van mijn eigen hiernamaals sta. Volgens Homerus gaan de Griekse doden naar de onderwereld van Hades, of ze gaan naar de Elysische velden. Vergilius stuurt de dode Romeinen naar Orcus, de hel waar Dis Pater de plak voert. In de Noors-Germaanse hemel Asgard, zwaait Odin de scepter. Krijgers die op het strijdperk zijn gestorven, krijgen een plekje in het Walhalla alwaar de Walkuren hen verzorgen, maar de hel dient voor iedereen die gestorven is van ouderdom. Allemaal goed en wel, maar stel je eens voor: dode boeddhisten lopen zich verloren in 136 hellen.

Andere volkeren, andere gewoonten. Dode Hebreërs in Mesopotamië worden begraven, tegelijkertijd hun eerste ervaring in de onderwereld Sjeool. Ze kunnen er enkel contact hebben met overleden familieleden, opstaan uit de dood kunnen ze vergeten. Dode joden gaan naar de Hof van Eden, een paradijs met hemelpoorten

van parels, of naar Gehenna, een onderaards, heet oord. Die onderwereld is somber, maar ze hebben één troost: bij de Apocalyps krijgen ze het eeuwige leven. Een schrale troost?

Ik heb het warm en sla mijn regenjas open. Ik ben bijna thuis, waar ik me weer aan wetenschap en religie zal kunnen wijden. Tijdens mijn leven was ik immers christen. Ik las de bijbel en volgde de leer van Jezus Christus volgens welke je je moet richten op het familiale. Vandaar dat de eerste christenen vooral het celibaat propageerden en martelingen ondergingen om bij hun dood aan de hel te ontsnappen. Ze hoefden niet te wachten op de dag des oordeels en mochten via een ladder naar het hemelrijk opstijgen. Maar de toegang tot dat rijk is mij ontzegd omdat ik geen gezin heb en ik geen kerkganger ben.

Niet-christenen gaan zonder meer via een muilopening naar de hel, want die reinigt, vervolgens komen ze in het vagevuur terecht. Het kan voor sommigen soelaas brengen, maar de doorsneezon-
daar ligt daar niet wakker van. En ik, moet ik me zorgen maken? Rest mij alleen nog de eeuwige hel?

En wat staat de moslims te wachten? In hun heilig boek, de Koran, eist de profeet dat alle moslims in zijn voetsporen treden. De Koran vermeldt een hel, een paradijs en een laatste oordeel. Ook voor de islam is Jezus de Messias. Wanneer hij terugkeert, vergaat de wereld. Bij zijn wederopstanding zullen alle moslims fysiek kunnen genieten van het moois dat hen is beloofd, de mannen meer dan de vrouwen. De vrouwen die tijdens hun leven onderdanig aan hun mannen zijn geweest, krijgen er gegarandeerd een plekje. Het is goed mogelijk dat God ze naar maagden herschept opdat ze de mannen in de hemel zouden verwennen. Verdorie, ik had me beter bekeerd tot de islam.

Ik rep me voort over de zompige wereld, denkend aan de moslimhemel. Daar mag alles, alcohol drinken, seks met mannen, vrouwen en kinderen, dat is allemaal geen probleem, zolang je maar tijdens je leven je niet eraan bezondigd hebt. De islamitische martelaren gaan steevast naar het paradijs, wat ze in hun leven ook

hebben uitgespookt. Stel je voor: Palestijnse zelfmoordenaars beschermen hun genitaliën om in het hiernamaals van katoen te kunnen geven. Een vader hoeft geen bloedgeld te betalen als hij zijn dochter vermoordt. De hemel van de moslims heeft poorten van smaragd. De weg ernaartoe gaat over een brug die zo smal is dat zondaars er niet over kunnen. Ongelovigen krijgen de straf van het graf. Natuurlijk is het er heter dan in de woestijn, dat moet wel.

Tijdens mijn overpeinzingen is ongemerkt iemand naast mij komen lopen. Zijn knokige uitzicht doet me denken aan een van de vier ruiters uit de Apocalyps van Johannes. Hij lijkt op magere Hein, maar ik denk dat het God is, vermomd als kletterend skelet. Hij dringt zich op als reisleader en ik laat hem voorgaan om me de weg wijzen. Ik had gedacht dat ik in het hiernamaals slechts aan een plaats zou moeten denken om er al te zijn, maar zo te zien werkt dat niet. Misschien zal God me die truc straks nog leren, wie weet.

God legt me onderweg uit dat slapen niet nodig is als er geen dag en nacht is. Ik hoef me niet te scheren en seks in de hemel is taboe. God kan vrouwen naar mannen omtoveren en omgekeerd, maar ik weet niet of hij daarmee seks uit het hiernamaals zal kunnen bannen. Communicatie heb je enkel met God, via telepathie of door heel hard te schreeuwen. Communicatie met thuisblijvers is mogelijk op Allerzielen, al ligt het initiatief volgens God bij de levenden door bijvoorbeeld een medium in te huren en een séance te organiseren.

Wat ruik ik? Ambroziën en nectar? De godenspijs en -drank bij uitstek? Het spul zou me genezen als ik nog leefde en ziek was, maar nu ik dood lijk is het goed mogelijk dat het mij onsterfelijk maakt. In de film *Highlander* zegt de hoofdrolspeler tegen zijn vriendin dat hij onsterfelijk is. Zij gelooft hem niet en hij vraagt haar als bewijs een mes in de buik te steken. Wonder boven wonder houdt hij er geen letsel aan over. Enkel wanneer iemand zijn hoofd afhakt, is het uit met het liedje.

Mij kan niets deren, helaas ben ik niet zo lijfelijk aanwezig als de hooglander. Ik voel me geen miskende filmacteur maar een heilige die zijn eigen afgehakte hoofd in de handen draagt. Voor de kenners: een cefalofoor.

Een stoffelijk lichaam heb ik niet meer, maar mijn verschijning heeft alles van een mens met een hoofd, armen en benen. Ik denk dat ik nog steeds kaal ben, mét snor en tweedagenbaard. De regenjas houdt me warm.

Mijn gehoor werkt, want op de achtergrond hoor ik bekende muziek. Het is de zanger van Faithless, Maxi Jazz, de ongelovige die niet zingt maar zegt: *Nearwana, or is it Farwana?* Inderdaad, de mens zorgt voor zijn eigen waanbeelden.

Ongemerkt heeft God me tot bij een bakstenen muur met drie deuren geleid. Er zijn nog enkele vragen die ik mezelf moet stellen voordat ik een deur uitprobeer. Wat heb ik verkeerd gedaan, waar heb ik van genoten en wat is mijn bijdrage aan de wereld geweest?

Als ik opnieuw zou mogen beginnen, zou ik krak hetzelfde doen. Ik heb een gemakkelijke baan gehad en voldoende van mijn vrije tijd kunnen genieten. Veel laat ik niet achter, enkel een aantal schrijfsels dat, als mijn nabestaanden besluiten ze alsnog in eigen beheer uit te geven, menig lezer een beter inzicht zal geven van de werelden waarin hij, net zoals ik, kan verzeilen.

Zo, dit gezegd zijnde haast ik me een keuze te maken. Wat zal het zijn? De deur van de hemel, die van de hel of die van het vagevuur? Ik voel me in elk geval onzeker.

Had Twan echt het loodje gelegd? Ik begreep er geen snars van. Niets had me kunnen voorbereiden op zijn plotse overlijden. Hem moeten missen was erger dan zijn sterven. Hij was aangenaam gezelschap ook al deed hij soms raar. Wenneke vond hem veeleer speciaal. Hij had ooit gezegd dat hij liever speciaal dan normaal wilde zijn. Dat beviel me wel.

Toen Twan voor het eerst naar mijn tattoo vroeg – een stel designvleugels op mijn onderrug – had ik hem die wat beter laten zien

door de rand van mijn tangaslip een stukje omlaag te trekken. Wanneer ik naar huis vertrok, keek ik meestal achterom naar Twan en knipoogde hij naar mij. Hij was een man naar mijn hart en nu was hij dood.

Tot onze grote vreugde zaten we aan de koffietafel tegenover een meisje dat zich voorstelde als het nichtje van Twan, het dochtertje van zijn broer Karel. Ze heette Zovi en was oogverblindend mooi, vonden Wenneke en ik. Dat zouden alle jongens en mannen aan tafel hebben beaamd.

Ze leek op de babytweeling uit het tv-feuilleton Full House, de 16-jarige versie ervan. Ze deed aan figuurzwemmen, knutselde graag en bakte koekjes en taarten, ze las veel en kwam met de gekste boeken uit de bibliotheek thuis. Bovendien zou ze begiftigd zijn met een paranormaal vermogen. Ze zei het alsof het de gewoonste zaak van de wereld was maar weidde er niet over uit. Wenneke noch ik durfde er iets over te vragen, misschien zat de meid in een fase waarin ze haar talenten aftastte en had ze gemerkt dat ze in sommige dingen veel beter was dan haar leeftijdgenootjes.

Ik heb ook een talent. Ik kan een saaie bedoening omtoveren in een vrolijk feest. Aan de koffietafel van Twan moest ik me inhouden, hoewel ik hier en daar mensen zag lachen. Het was de geschikte plek om de goede kanten van de dode op te rakelen. In het geval van Twan Godderie kon je slechts aan zijn niet aflatend goede humeur denken. Zijn ouders hadden het wellicht moeilijk om hun kind te laten gaan, maar ze hielden zich sterk.

Zovi las een briefje voor dat Twan ooit naar haar gestuurd had toen ze op kamp was in de Ardennen:

‘Zovi, ondanks jouw opmerking dat een dagboek bijhouden idiotoot en stom is, vul ik het mijne hardnekkig aan met allerlei weetjes en weet-ik-nietjes. Wanneer ik oud en grijs ben en misschien mijn geheugen verloren ben, kan ik in mijn dagboeken alles herbelevén. Let wel, van alles wat ik erin beschrijf zijn er geen kindjes gekomen. Groetjes van Twan, de man die alles kan, behalve de vrouw van zijn dromen vinden.’

Opnieuw biggelden tranen over wangen en zakdoeken kwamen massaal naar boven. Twan zou er niet meer toe komen zijn eigen schrijfsels na te lezen, dat was nu iets voor de nabestaanden die zich afvroegen wat God voor reden had om hem zo vroeg terug te roepen.

Het feest trok zich weer langzaam in een amusante sfeer door te praten over Twans schrijfkunst. Bij aankomst hadden we ons zoals de helft van de genodigden op zijn onverkochte romans geworpen die uitgestald lagen in een hoek van de zaal. Wenneke had nog eentje kunnen bemachtigen, maar ik twijfelde eraan of het ons wijzer zou maken over de verborgen kant van Twan.

Toen Zovi ons liet weten dat zij de dagboeken van Twan zou erven, opperde Wenneke dat in een van die boeken misschien een hint lag verborgen die ons vertelde waarom hij zo ongelukkig aan zijn einde was gekomen.

Het leek ons een goed idee om Zovi voor ons winnen, zodat we via haar zijn boeken konden inkijken.

Ik schuif de keuze van de deur voor me uit. Ben ik materie of geest? Ben ik etherisch? Ik weet alleen dat een geest uit mentale en emotionele fragmenten van een persoonlijkheid bestaat en herinneringen uit zijn leven of het moment van zijn dood herleeft.

Ben ik een zielig mens of een eenzame ziel, gekleed in een gele regenjas? Het gemeenschapsgevoel in mijn oude wereld had me verscheurd. Ik was een mens maar hoorde niet graag bij de mensensoort, en toch heb ik mensen nodig. Hij is een Zweed of een Belg, tot daaraantoe, maar onderscheid maken tussen een jood of een moslim maakte ik liever niet. Hier is dat niet nodig. Hier is iedereen zichzelf, maar waar is hier?

Ik waan me Martin Sheen in de film *Apocalypse now*. De filmbeelden overdonderen me, een galmende voice-overstem vloekt als een ketter. Ik kijk rondom me en zie niemand. Ik merk wel vuurbrakende stralen uit bulderende kanonschoten op.

Als bij donderslag verschijnt een naakt meisje. Laat ik haar Eva noemen. Ze is niet ouder dan 16 aan haar stevige borstjes en haar licht behaarde venusheuvel te oordelen. Ben ik in de Hof van Eden beland? Nee, de omgeving is allesbehalve paradijselijk, veeleer apocalyptisch. Is zij de vlam die ik van God moet zoeken?

Eva heeft een dun boekje vast dat open op haar linkerhandpalm rust. Een na een slaat ze de bladen om, een na een doemen schimmen op die me doen denken aan heiligen, doodgewone mensen die gestorven zijn voor hun geloof. Ze hebben een gemartelde blik in de ogen en lijken op wraak te zinnen. Maar ze zijn ook in paniek die, als ik het goed heb, voeding vindt in hun eigen ongelooft voor wat hen overkomt.

Ik denk dat ik van haar verhaaltje een te levendige film maak. Eva zal mij beschermen, als een moderne Jeanne d'Arc die haar legende ontstegen is en inspiratie biedt voor menigeen die wenst te verklaren waarom dingen gebeuren en andere in de kiem smoren. Zij is de koningin der koninginnen, gezeten op een wit paard met een besmeurd linnen kleed aan en de rechterborst bloot. Ze lijkt sterk genoeg te zijn om het samenstel van duivelse dingen te kunnen verdelgen.

Ik weet niet of echte Jeanne d'Arc met een zwaard op het strijdtoneel heeft staan zwaaien, maar één ding is zeker: Eva het dansmarieke, jongleert haar tamboer-majoorstok door de lucht als een vaandeldrager zijn vlaggenstok. Ze slaat alles tot moes, zichtbare en onzichtbare dingen in één. Haar kermisachtige attractie evolueert naar een voorstelling van formaat, Cirque du Soleil waardig. Alleen zo krijgt ze Satan klein. En hij moet maar eens zijn snuit durven te tonen, binnen duizend jaar bijvoorbeeld, ze zal hem verrassen met meer van dat moois.

Ik geloof in haar vastberadenheid om kwaaië geesten te temmen en geef haar carte blanche wat mijn toekomst betreft. Ik zie Eva als mijn moeder die bij het slapengaan twee vingers in een wijwatervaatje dompelde en ermee een kruisje op mijn voorhoofd en dat van mijn broer maakte om het kwaad buiten te houden.

Mijn gezichtsveld vibreert, flakkerende vlammetjes van kaarsen op de tocht. De stoet schimmen komt dichterbij. De heiligen passeren de revue. De sinten lopen er wat verloren bij, ze voelen zich werkeloos.

Ik vraag me af of mijn vlam er ook bij zal zijn. Wat is mijn toekomst in de sintenwereld? Ben ik de sint die iemand kan verlossen van een te hoog cholesterolgehalte in zijn bloed?

De zon verschuilt zich achter een sluierwolk, de kilte valt over het landschap. Een vlucht ganzen vliegt in v-formatie in de richting van warmere streken. Bomenrijen, kaal en schijndood, verlenen het landschap zijn statige uitzicht. Twee kraaien zitten doodstil op hun tak en slapen wellicht. Her en der verstrooien vensters van verafgelegen boerderijen het daglicht. De velden, van vrucht ontdaan en omgeploegd, liggen klaar voor het volgende seizoen. Dit stukje wereld is friscgewassen of houdt de schijn hoog. De winter is een goede periode om te evalueren: stoppen of verder gaan?

Ik ben werkzoekend. Ik zoek mij een weg uit, met mijn gele regenjas geef ik kleur aan het grauwe plaatje. Geen levende ziel kruist mijn weg, noch wandelaars noch collega-sinten in lichtgroene olie-jassen. Ik loop door het decor en wens me een eigen plek in het heelal om later als een supernova te ontploffen en te schijnen als een lichtbaken voor Jan en alleman. Er bestaat geen grotere droom.

De wegen zijn verlaten en schoorstenen roken. Jonge populieren wiegen in de wind en lijken indrukwekkender dan sequoia's van meer dan honderd jaar oud. De kronkelige asfaltweg verdeelt het landschap in vier afzonderlijke stukken en doet me denken aan een kruis van slagroom op een aarden verjaardagstaart.

De wind krijgt een huilende dimensie erbij. Het water in de plassen rimpelt, de chemie ervan is de redding van de dode wereld. Wie is de schepper van dit alles? God? Wellicht in de vorm van een stevige bries. Hij drijft de wolken aan en erodeert de aarde, waar alles lijdt onder de gesel van het weer. Nog een uitvinding van de windmaker, zeeschuimer en sterrenwichelaar. Drie in één.

De avond valt, de horizon in de avondschemer kleurt feloranje. God zet een reusachtige koepel over de aarde en ik zit gevangen als een muis onder een kaasstolp. De straatlampen knipperen onrustig aan, nu nog roodgloeiend en straks heerlijk warm oranje of geel.

Ik kom aan de rand van een dorpje aan en zet me op de bank voor een kapel. Niet veel later komt God voorbij gesjokt. In de linkerarm draagt hij een dichtgetrokken paraplu, in de rechter een boodschappentas. Hij doet me denken aan een kameel in de woestijn die de weg naar de volgende oase vanbuiten kent.

Ik schraap mijn keel om hem van mijn aanwezigheid opmerkelijk te maken, maar het rare geluid uit mijn mond tovert God weg. Mijn recreatieoord lost op in grijze mist. Tijd sluit kort, *waar is nu, daar is vroeger*. Ik begrijp eindelijk hoe ik mezelf kan verplaatsen enkel door het te wensen.

Een woestijn zo groot als de wereld opent zich voor mij. Ik draag nog steeds een regenjas en houd een pot in mijn handen vast. Uit de pot vis ik een boekrol op. Het blijkt het evangelie van de waarheid te zijn, de gnosis. Ik ben verheugd. Bij mijn geestelijke opstanding uit de doden zal ik de geheime kennis van bovenaardse machten en het wezen van de mens ontvangen. Door mijn vlam te vinden zal ik mij als geest een nieuw lichaam kunnen toe-eigenen.

Maar ik verdwaal. Als beschouwend wandelaar richt ik mijn gebed tot God, opdat hij mij eindelijk een plaats in de doolhof geeft.

Ik kon amper geloven dat Twan dood was. Maar ja, iedereen gaat de weg van het vlees.

Ooit had hij voor Annemies verjaardag een A4 aan haar computerscherm gehangen met daarop zijn hartelijke wensen voor de jarige en een drietal snoepjes eraan geplakt. Hij had eerst gedaan alsof hij van niets wist en haar drie kussen gegeven, nadien had hij toegegeven. Annemie had tot tweemaal toegezegd dat ze het een lief gebaar vond. En ik had me heel jaloers gevoeld.

Helaas voor Twan was wildebras Annemie verliefd, verloofd én getrouwd en wilde dat maar niet tot hem doordringen. Ik maakte geen indruk toen ik zei dat ik niet getrouwd was en dat ik een heuse verpleegkundige was die hem in de watten wilde leggen. Hij vond mij te oud. Ik dacht: *Mijn tijd komt nog*.

Ik werd uit mijn mijmeringen wakker toen ik Zovi tegenover me aan de koffietafel zag verstarren. Zonder aanwijsbare reden keek zij dwars door mij heen. Annemie had het aangedurfd om het meisje, dat nu veel meer op een jonge vrouw leek, te vragen waar de dagboeken van Twan lagen. Had ze dat maar niet gedaan. Of was ze om een andere reden catatonisch?

Het familiefeest ging in alle hevigheid door. Niemand merkte iets van Zovi's mentale afwezigheid. Annemie en ik deden ons best om niet op te vallen. Zovi leek gehypnotiseerd door iets achter mij. Nieuwsgierig draaide ik me om. Annemie deed me exact na en zij hapte ook naar adem toen ze in het lichtspel van binnenvallend daglicht een gestalte herkende.

Twan Godderie? De man die op een stripbeurs als een bezetene met een mes had staan zwaaien? Diegene die een kogel uit het pistool van een veiligheidsman had moeten incasseren? Onze collega die altijd de clown had uitgehangen? Zagen we een spook of was hij dat werkelijk? Maar de figuur had helemaal niets van een spook, hij was niet wazig of vaag. Hij stond daar klaar en duidelijk. Het was geen doordeweekse schim zoals velen ze zien, of zoals filmregisseurs ze verbeelden.

Ik ben een verwoede striplezer zoals Twan dat was. Ik herinner me ons bezoek aan het museum van het beeldverhaal in Brussel. Daar had ik geleerd wat *ligne claire* betekende. De striphelden uit de Jommekes en de Suske&Wiskes beantwoorden aan die stijl, want de figuren bestaan uit zwarte lijnen, overal even dik en er valt weinig of geen schaduw over hen. Dit fantoom verwerkelijkte zich als een platte tekenfilmfiguur waarvan de zwarte lijntjes wit waren.

Ik zag een stripfiguur die veel op Kiekeboe leek, alleen was hij ingekleurd als Twan en leken zijn contouren op de witte doorlopende middellijn van een weg. De goddelijke striptekenaar had er werk van gemaakt. Twan was net echt, zo echt als een stripfiguur kan zijn, want loodrecht op de kijkrichting was hij zo dun als een blad papier.

Nu verwacht je niet van een stripheld dat hij beweegt, maar de getekende Twan stak zijn rechterarm omhoog en zwaaide naar ons. Op zijn gezicht verscheen tegelijkertijd een glimlach van oor tot oor. Twan zette een stap vooruit en de figuur gehoorzaamde aan de wetten van het perspectief: hij werd groter. Hij bracht vervolgens zijn rechterhand omhoog alsof hij een eed wilde afleggen, waarna hij zich omdraaide en van ons wegliep, het daglicht in dat door het venster naar binnen scheen.

En floep, ineens was hij weg. Ik schudde mijn hoofd en durfde Annemie aan te kijken. Ze staarde terug. In haar gezicht zag ik ongelooft doorschijnen. Ik had de neiging om de verschijning uit mijn geheugen te bannen en te ontkennen dat ik ze had gezien, maar ik mocht me niets voorliegen. De meeste geesten zijn slechts voor één persoon zichtbaar, maar wij hadden met z'n tweeën iets onbestaand aanschouwd. Folie-a-deux. Het was iets wat overbleef van Twan Godderie, zichtbaar genoeg voor ons stoffelijken om hem niet te kunnen negeren.

‘Twan heeft veel over jullie verteld,’ zei iemand achter ons.

Annemie en ik draaiden ons weer naar de tafel om en zagen een vieve Zovi zitten die helemaal zichzelf was.

Ik heb Moh om mee te praten als ik thuiskom, als hij er tenminste is, want zijn agenda is goed gevuld. Twan woonde alleen, hij had zelfs geen huisdier zoals Albert III. Hij kon zijn belevenissen op het werk thuis niet kwijt, maar misschien vertelde hij ze aan de familie van zijn broer.

Was Zovi een schakel van de ketting mensen die Twan had ingelicht over de voortgang van zijn leven, zodat zij iedereen erover kon vertellen? Meer aannemelijk was dat Twan alles van zich af had geschreven in zijn dagboek.

Wenneke en ik hadden regelmatig de draak met Twan gestoken, maar hij had zonder een spier te vertrekken het tonneeltje meege-speeld.

Hij maakte mij nieuwsgierig als hij over Leona vertelde, en ik hoopte dat hij niet dacht dat ik jaloers was. Hij had haar ook over mij verteld, dat ik een ongelooflijk speelse vrouw was en dat ik hem in een spiraal van joligheid meesleurde. Hij kon nooit mijn blote vel weerstaan en kietelde me wanneer de gelegenheid zich voordeed. Volgens hem lag mijn buikje bloot omdat mijn borsten mijn T-shirt omhoogtrokken.

Als hij zich op vrijersvoeten waagde moest ik hem intomen, bijvoorbeeld door mijn dodelijkste blik boven te halen of over Wenneke beginnen te praten. Om haar te plagen had hij ooit op haar kneedballetje geschreven: WIE WEET WAT WENNEKE WENST? WARME WORST. Het was een echte hansworst, die Twan.

Ik had me laten verleiden tot gepeins over Twan terwijl we buiten stonden te wachten tot de laatste bezoeker van de koffietafel vertrok. Van Zovi's ouders mochten we mee naar hun huis in Molkenbeersel.

Zovi toonde er ons de zes dagboeken, netjes gebonden in rood leer, die ze uit de boekenkast van Twan in Hasselt had mogen meenemen. Op aanwijzen van de politie van Hasselt had Karel er het testament van Twan teruggevonden. Het A4'tje in een plastic omhulsel had goed zichtbaar tussen de stripverhalen van Kuifje en Dan Cooper gestoken.

Twans testament was duidelijk geweest. Alleen Zovi mocht de dagboeken inlezen, maar iedereen kon dat doen als zij daar toelating voor gaf. Ze wilde de boeken niet laten rondslingeren. Haar oom was haar echter dierbaar en ze had de boeken achter slot en grendel in de ladekast gelegd.

Wenneke legde uit dat wij heel goede vrienden van Twan waren. Zovi geloofde haar zonder dralen omdat het laatste boek – DAGBOEK VAN EEN BLOEMENRUIKER VI – vol stond van opmerkingen over ons, niet altijd goede overigens. Helaas eindigde het dagboek op 10 oktober, enkele maanden terug.

'Heeft je familie notities gevonden die leken op dagboekbijdragen?' vroeg Wenneke aan Zovi.

‘Nee, ik denk dat hij alles op zijn draagbare computer bijhield.’

‘Heb jij die computer ook geërfd?’ vroeg ik.

‘Ja, maar ik kan er niets mee doen omdat Twan hem beveiligd heeft met een wachtwoord. En dat heeft hij niet in zijn testament vermeld.’

Ik vloekte. Ik vond een dagboek nutteloos, net zoals reisfoto’s. Je herinneringen zitten in je kop. Als je ze vergeet, zijn ze het onthouden of het bewaren niet waard.

Hoeveel mensen op de wereld hielden een dagboek bij? Ik had er geen idee van. Ik was er zeker van dat Twan zijn dagboeken aan niemand had laten lezen toen hij nog leefde, zelfs niet aan zijn moeder. En meestal waren de zielenroerselen van iemand te banaal voor anderen. Maar misschien konden die van Twan ons toch nog roeren.

‘Mijn vader heeft geprobeerd het ding te hacken, maar het is hem niet gelukt,’ ging Zovi verder.

‘Mogen wij ook eens proberen?’ vroeg ik.

‘Natuurlijk.’

Het meisje vond geen graten in het te grabbel gooien van de persoonlijke gegevens van haar oom. Waar wij die bereidwillige medewerking aan verdiend hadden was een raadsel. Ofwel liet Twan het allemaal gebeuren.

Zovi haalde de computer uit de tas en startte hem. Ik probeerde enkele wachtwoorden zoals zijn naam, zijn voornaam, zijn gebruikersnaam GODDT, KIEKEN omdat ik hem altijd zo noemde, mijn eigen voornaam, die van Wenneke, maar de computer zei elke keer dat het foutief was.

Het eerste dat Wenneke probeerde was op de entertoets drukken, maar zo eenvoudig lag het niet. Ook zij probeerde dingen die een wachtwoord van Twan hadden kunnen zijn, bijvoorbeeld GAAAAS, zoals in: *Geef gas*. Het was een van zijn lijfspreuken als het erop aan kwam gedreven uit de hoek te komen. Niets nam de computer aan. Wenneke vloekte, binnensmonds omdat ze geen slecht voorbeeld wilde zijn voor Zovi.

‘Zonder wachtwoord ben je niets met deze computer,’ zei ik alsof dat nog niemand wist.

‘Pappa denkt eraan de computer te herinstalleren zodat ik hem kan gebruiken voor school.’

Er was via die weg geen mogelijkheid om te achterhalen hoe Twan de laatste maanden had doorgebracht. Of we moesten alsnog het wachtwoord vinden.

Wenneke had mijn gedachten gelezen, want ze zei:

‘Zeg tegen je vader dat hij daarmee wacht, misschien vinden we het wachtwoord toevallig. Stel je voor dat Twan er een opdrachten-spelletje van heeft gemaakt.’

‘Oké.’

Zolang haar vader de computer niet vond, hoefden we geen schrik te hebben dat hij de gegevens op de computer zou wissen.

‘Verberg de computer ergens,’ stelde ik voor.

Zovi deed een shutdown en keek rond in haar kamer. Toen het ding zichzelf afzette, zei ze:

‘Ik zal hem onder het bed leggen.’

‘Goed idee,’ vond Wenneke.

Zo gezegd, zo gedaan.

‘En nu?’ vroeg Zovi.

‘Meer informatie kunnen we enkel in zijn huis in Hasselt vinden,’ merkte Wenneke op.

Tot onze grote verbazing mochten we van haar ouders Zovi mee naar Hasselt nemen om daar verder te zoeken, op voorwaarde dat we niets uit het huis meenamen en hun enige dochter heelhuids terugbrachten. Zovi kreeg de huissleutel mee.

Wenneke drukte het gaspedaal diep in en de Alfa vloog laag over de wegen. Zovi had helemaal geen schrik, zij voelde zich blijkbaar veilig onder onze vleugels. Het onder je hoede hebben van een kind gaf me wel een goed gevoel. Ik wist niet wat Wenneke daarvan dacht, maar het kon geen kwaad om haar tot een kalmer rijgedrag aan te manen.

We hadden goed met elkaar kunnen opschieten, Annemie, Twan en ik. Twan had ooit gezegd dat hij buiten zijn familie alleen nog geliefd was op het werk. We hadden elkaar afgetast zonder onze handen te gebruiken. Het was alleen jammer dat Twan het groene blaadje van Annemie zou plukken als we hem voor de keuze hadden gesteld.

Tijdens de middagpauze in de refter vertelde hij regelmatig over Leona, dat hij ooit van haar had gehouden en dat er een kink in de kabel was gekomen in de vorm van een alcoholverslaving. Na zijn verhaal over zijn mislukt samenwoonproject met Leona had ik hem uitgelegd dat ik de vader van mijn kind niet had willen trouwen.

Nu stonden we voor de deur van zijn huis. Ik had moeite met de sleutel omdat hij nogal stroef in het sleutelgat draaide. Toen de deur eenmaal open was, ging ik Zovi en Annemie voor, door de hal naar de woonkamer waar niets veranderd was sinds Twan naar de stripbeurs was vertrokken.

‘Hij woonde hier tof,’ zei Annemie.

Ze had gelijk. Het geheel oogde modern en kleurrijk. Ik herkende de knalrode met zwart hout afgewerkte zetel die hij pas had gekocht. Veel boeken stonden er gestapeld. In de bergruimte stond een wasmachine die hij zich op mijn aanraden had aangeschaft. Hij had immers geen indruk op mij gemaakt met zijn verhaal over het wekelijkse bezoekje aan zijn moeder om de vuile was af te leveren.

Annemie controleerde de zwarte kast in de woonkamer terwijl ik mijn aandacht vestigde op de hoge kast in de keuken, die had geen klink, enkel een slotje. Met een koffielepel die ik op de tafel vond en die ik als hefboom gebruikte, slaagde ik erin de deur te openen zonder ze te forceren.

Ik vond er fotoalbums, opbergmappen en onderaan een dikke bundel A4-papier.

‘Bingo,’ zei ik toen ik de map opensloeg, ‘we hebben de computer misschien niet meer nodig.’

Zovi en Annemie kwamen erbij staan. Ze keken nieuwsgierig toe hoe ik de papieren doorbladerde.

‘Shit,’ riep ik, ‘op één december houdt het op, ongeveer twee weken voor zijn dood.’

Hardop las ik de bijdrage waarin hij een bericht naar Annemie en mij had gestuurd:

Meisjes, geen paniek maar vandaag kom ik niet. Gisterenavond reed ik met de fiets van het station naar huis, maar een auto heeft mij letterlijk onderschept. De chauffeur zag me niet omdat ik vergeten was het licht aan te steken. Ik werd op de motorkap geworpen en viel nadien met mijn malse linkerbips hard op het wegdek. Tot mijn grote verbazing kon ik redelijk kwiek opstaan.

Vanmorgen baart de pijn in mijn schaamstreek me grote zorgen. Wees gerust, alles werkt nog, want ik had last van ochtendstijfheid. Als die pijn niet weggaat, zal ik mij vandaag nog naar het ziekenhuis reppen. En anders zie ik jullie maandag weer. Kan een van jullie de baas op de hoogte brengen? Dank bij voorbaat. Groetjes, Twan.

Ik las de voorlaatste bijdrage voor, die omvatte:

Tk ga op aanraden van mijn dokter naar het ziekenhuis, omdat ik pijn in de lies heb en aan de onderkant van mijn achterwerk. De vrouwelijke dokter van spoed kan me geruststellen zonder een foto te maken. Eenmaal thuis ontvang ik een bericht van Wenneke:

>Awel, ik was me juist aan het afvragen of je trein weer vertraging zou hebben. Veel sterkte en hopelijk is het niet erg.

Mooi van Wenneke om te reageren. Annemie doet dat helaas niet.’

‘Ik herinner me dat nog. Hij heeft toen veel geluk gehad,’ zei Annemie.

‘Daar heeft hij mij niets van verteld,’ zei Zovi.

‘Ik heb toen blijkbaar wel gescoord,’ zei ik en wachtte Annemies reactie af.

‘Hij stuurde me altijd idiote berichten, ik geloofde hem niet, daarom heb ik niet geantwoord.’

Zij haar zin.

We lazen verder aan de keukentafel waarbij onze hoofden elkaar bijna raakten. Blijkbaar had Twan tijdens het weekeinde kunnen recupereren en was hij ’s maandags weer soepel genoeg om naar het werk te gaan. Ik bedacht ineens dat hij in de drie jaren dat ik hem had gekend, nooit ziek was geweest.

Terwijl Zovi zei dat ze honger had, waarmee ze Annemie afleidde, las ik de laatste bijdrage in het dagboek: *Annemie is lief. Ze vraagt of ik samen met haar een kop koffie wil gaan drinken, maar ze herinnert zich dat ik ervan wil afkicken. Ik vertel Rafaël dat ik gisteren mijn motorhome heb laten keuren. Wenneke komt onverwacht erbij staan en de conversatie valt stil. Ik wil immers niets erover aan Wenneke kwijt omdat ze anders gaat vragen om ermee op reis te mogen. Stout van mij, ik weet het. Ik neem de trein van 17:29 omdat alle treinen vertraging hebben, maar nu ik mis het gezelschap van Alanis.*

‘Verdorie, de schijtlaars durfde zelfs niet met mij op reis,’ riep ik kwaad, ‘god weet wat hij nog heeft achtergehouden.’

Of was zijn geld op na het kopen van een splinternieuwe zetelcombinatie en een tweedehandse motorhome?

Dat had Annemie me horen zeggen toen ze vanuit de keuken weer in de woonkamer kwam, met een boterham in de hand. Ze zei:

‘Hij heeft me gezegd dat hij een uitgever voor zijn boeken had gevonden, maar ik mocht het niet verder vertellen.’

Zovi volgde ons gesprek en merkte onze verontwaardiging.

‘Kan ik jullie troosten als ik zeg dat hij mij ook niet alles vertelde? Wie is in godsnaam Alanis?’

‘Dat was zijn treinvriendin,’ zei Annemie, ‘ik weet niet of hij er verliefd op was, maar ik geloof dat zij hem wel zag zitten.’

‘Zijn liefdesleven was een compleet vraagteken voor mij,’ zei Zovi, ‘het is fijn te weten dat hij een vlam had.’

Ik voel me hier thuis. In de korte tijd dat ik in het hiernamaals ver-toef, heb ik al veel opgestoken. Heiligen bevolken met duizenden dit rijk. Ik dacht eerst dat het schaduwen van vogels waren, maar ze zijn er ook als er geen zon is.

Sommige levenden kunnen sinten zien, zoals ik hun aanwezigheid aanvoel door deze en gene wereld over elkaar te leggen en de verschillen tussen de twee dia's te zoeken. De meesten van ons blijven op de achtergrond en kijken hoofdschuddend toe. Sommigen krijgen het klaar mensen tot bidden te bewegen, voor hun eigen heil. Zo kiest de ene sterveling voor een krachtig gebed zoals een stormnoveen, de ander voor een schietgebedje.

Helaas zijn sinten uit de mode geraakt. Hun marktwaarde is gedaald. Hier en daar slaagt een sint erin mensen te inspireren, zoals Sint-Valentinus Paqay, het heilig paterke van Hasselt, ook al is hij voor de Kerk slechts een zalige. Mensen pelgrimeren weer en bedevaarten zijn ín. Prachtig. Mensen gaan de natuur in om zichzelf te vinden, terwijl hun heilige gezellen een oogje in het zeil houden.

En wat doe ik? Ik zoek een schuilplaats: mijn huis. Ik draag mijn gele regenjas op mijn schouder mee hoewel ik veel zin heb om hem in de gracht te gooien. Terwijl ik alle moeite doe om me mijn eigen huis voor de geest te halen, ga ik na wat een sint een sint maakt. Of wat nu juist niet.

Iets wat sinten niet hebben is seks. Vrouwen had ik genoeg tijdens mijn leven, maar seks had ik slechts sporadisch, zoals die met Leona Di Passio in de Blauwe Olijftuin. Ik bluste het laaiende vuur in mijn lendenen meestal door de hand aan mezelf te slaan, en daarmee verspilde ik waardevol zaad. Me voortplanten was er voor mij niet bij. Zo had ik *nee* tegen mijn genen gezegd.

Mijn eerste zaadlozing kwam door zelfbevrediging. In het pre-ventorium van Pulderbos speelde ik vóór mijn wekelijkse bad met mijn lid tot er een wit goedge uitkwam. Ik begreep dat er niets ergs

aan de hand was, het was zelfs lekker. Een grandioze sensatie doorvoer mijn lichaam en ik wilde er meer van. Ik had geen schrik meer toen ik de week erop hetzelfde voor elkaar kreeg.

Er zijn culturen waarin de aanvang van geslachts- en huwelijksrijpheid samenvallen, zoals bij de Arabieren. Dan is masturbatie niet nodig. Die gewoonte is in onze contreien niet doorgedrongen en dus moet je tijdens die periode jezelf behelpen. Enkele eeuwen geleden was zelfbevlekking een zonde, en de katholieke Kerk bestreed ze met strenge regels tot ver in de twintigste eeuw. Nu kan ook voor volwassenen, zelfs binnen het huwelijk, zelfbevrediging een manier zijn om spanningen weg te werken wanneer er geen partner voorhanden is. Zoals dat in mijn geval was, vandaar.

Ik ging amoureuze ontmoetingen en ontboezemingen niet uit de weg, want de liefde kun je niet ontlopen. Ik onderging ze soms, maar ik werd evenveel keer teleurgesteld. Vraag het maar aan mijn vlammen van toen. Ik ben blij dat in het hiernamaals seks niet hoeft. Seksloos zijn bevalt me, maar toch vraag ik me af waar die vlam van mij is gebleven.

Ik denk bij mezelf: *Foei*. Ik ben geen heilige en ik zal er nooit een worden. Ik ben geen martelaar, want die houdt een palmtak vast, geen aartsengel, want die draagt vleugels. Ik ben ook geen apostel, want die loopt op blote voeten. Geen kerkleraar met een dik boek in de hand. Geen edelman in harnas of een missionaris met een model van een kerk op de palm van zijn hand. Ik heb niets van een aartsbisschop in een pallium, een kardinaal met een dure hoed of een paus met driedubbele kroon op zijn hoofd. Ik ben niets van dat alles.

Ineens sta ik voor mijn eigen rijtjeshuis. Onverwacht, want de verplaatstruc heb ik nog niet helemaal onder de knie. De deur staat open en ik haast me naar binnen. Ik bombardeer de woonkamer tot studeerkamer omdat ik niets dan boeken rondom me zie.

Mijn favoriete collega's zijn Wenneke en Annemie. Ik zal ze even wat beter voorstellen. Wenneke is van Nederlandse afkomst en woont in Kalmthout, Annemie is een rasechte Belgische die zich in Rozebeke nabij Zottegem thuis voelt. Zij werken op de verkoopafdeling van Mémoire, een Brusselse firma die handelt in computers en randapparatuur. Dat was tot voor kort ook mijn geliefkoosde werkplek.

Wenneke Weltevreden heeft een mooi kopje met roodbruin, kortgeknipt haar dat zijn werkelijke grijsheid in de haarlijn prijsgeeft naarmate het groeit. Ondanks enkele rimpeltjes straalt haar gezicht jeugdigheid uit. Ze is groot en breed, draagt altijd lichte blouses en lange broeken, en haar présence laat een sterke indruk na. Ze is vredelievend, kan uit een moederlijk lieve hoek komen en steekt je gegarandeerd aan met haar goedgegumste bui. Haar mond staat nooit stil. Als ze niet kletst dan grapt ze erop los, en ik bedoel niet dat ze iemand zou durven uit te lachen.

Annemie Bellinghen draagt haar pikzwarte lokken halflang en aan de hals naar buiten gekruld. Haar trekken rond de mond geven haar een strengheid mee die ze niet verdient, maar haar leuke neusje en haar bruine ogen zorgen ervoor dat je haar wilt aaien tot het einde der dagen. Ze is kleiner dan Wenneke en vrij tenger, behalve op de plaatsen die voor een man van heel groot belang zijn: haar borsten en haar achterwerk. Op de koop toe draagt ze bijna altijd strakke T-shirts en broeken waarin haar rondborstigheid en -billigheid overweldigend uitkomen. Wat betreft karakter kun je haar als ondeugend typeren, op het randje van stout. Ze neemt geen blad voor de mond. Als je haar uitdaagt, haalt ze haar arsenaal aan schuttingwoorden zeker en vast boven. De kleine bitch heeft ook haar stille dagen, maar gesprekken aanbinden met Jan en alleman kan ze als de beste. In Wenneke heeft ze haar gesprekspartner bij uitstek gevonden.

Beide dames konden heel wat kwijt aan mij omdat ik goed kon luisteren. Dat ik af en toe niet hoorde wat ze zeiden, namen ze er altijd met de nodige ergernis bij.

Ik kan je enkele fragmenten uit mijn dagboek VI niet onthouden omdat ze getuigen van de sfeer waarin ik mijn werk probeerde te doen: *Ik heb van Annemie gedroomd. Er was helemaal geen erotiek of seks mee gemoeid. Ze vroeg me alleen of ik wat uitbundiger wilde zijn. Buiten mijn dromen is ze een sexy meid. Ze giechelt erop los met alle mannen van de dienst en lijkt niemand voor te willen trekken. Ik meen dat ze wel iets in me ziet, maar haar venijnige opmerkingen bezorgen me regelmatig een koude douche.*

En: Ives, een collega die gemuteerd is naar een andere dienst, vraagt me via de elektronische post hoe het met Annemieke is. Ik stuur hem een bericht terug waarin ik zeg dat ze in haar lichtblauw T-shirtje paradeert om het straks over haar hoofdje uit te trekken en het in mijn gezicht te kletsen. Ives meent dat dromen bedrog zijn. Ik zeg dat ik de tank van mijn motorfiets kanariegeel ga schilderen. Annemie spitst haar oren wanneer ik tegen Wenneke zeg dat ik vanavond ga spuiten. Verf dus.

Ik probeer me de lust voor een vrouw te herinneren, maar dat lukt even niet. Straks zal ik er een verrassen, daar waar ze zich het meest op haar gemak voelt: in het toilet.

Ik ben onrustig. Ik geloof er niets van dat ik dood ben. Alles wijst erop dat het zo is, maar een nijpend gevoel in mijn geestrijke gedaante verraadt dat er meer aan de hand is. Ik lijk niet meer in mijn kleren te passen. Ze zitten niet goed, ze zijn te klein van maat. In mijn studeerkamer staat een manshoge spiegel die ik nooit gebruik. Het lijkt me aangeraden mezelf te controleren door een blik op mijn spiegelbeeld te werpen.

En wat zie ik? Geen man in een gele regenjas maar in een wijde pij tot net boven mijn blote voeten, aan het middel bijeengehouden met een brede riem; niet bepaald een strakke kleding. Bovendien herken ik mijn eigen gezicht nauwelijks. De grote trekken kloppen, maar de haarbegroeiing loopt de spuigaten uit. Mijn baard is twin-

tig centimeter lang en bijna helemaal grijs, maar het merkwaardigst van alles is mijn doorgroefd voorhoofd. Tors ik alle leed van de wereld op mijn schouders? Of frons ik mijn voorhoofd omdat ik een man ben die niet zomaar alles gelooft? Ik gok op een of andere apostel.

Mensen noemen Sint-Thomas *de ongelovige* omdat hij eerst Jezus' wonde in de zij moest zien voordat hij diens verrijzenis wilde aanvaarden. Hij was een van de twaalf apostelen, ook een pessimist en een twijfelaar. Hij predikte onder de Parthen en verkondigde zijn evangelie tot in India. Thomas slaagde erin de koning te bekeren, maar hij weigerde te offeren aan de plaatselijke goden en werd daarvoor tot de dood gemarteld. Een pijnlijk verhaal.

Mensen beelden Sint-Thomas meestal af met een winkelhaak of een gebouwtje in de hand omdat hij timmerman was. Mijn spiegelbeeld heeft niets in de handen. Ook andere attributen zoals een lans, een hellebaard, een zwaard en een kelk ontbreken. Toch voel ik me de schutspatroon van de timmerlui, steenhouwers, architecten of theologen. En misschien kan ik iets doen voor blinden of mensen met rugpijn, maar mensen van hun ongelovigheid afhelpen, dat zal ik zeker niet doen.

Lees ik nog meer wetenswaardigheden af van mijn tweelingbroer achter de spiegel? Zeker. Een van de geschriften uit de Koptische Codices van Nag Hammadi zou van zijn hand zijn: het Thomasevangelie. Het is een verzameling uitspraken van Jezus waaruit blijkt dat Sint-Thomas als vroegchristelijke het ascetische leven propageerde, wijn verbood en het huwelijk afkeurde. Hij was een ketter en dat staat me wel aan.

Ten slotte vang ik op dat zijn feestdag in de westerse kerk 3 juli is. Traditioneel was dat op 21 december, het begin van de midwinterfeesten. Toevallig vind ik feesten in de winter fijn. De periode tussen Kerstmis en Driekoningen heet de Twaalf Nachten, maar het is ook de joeltijd. Bij de Germanen was dat de tijd om de doden te vieren, want zij geloofden dat de geesten van hun voorouders dan aan de dis meezen. De kerstening van Europa heeft het joelfeest

voor Odin verdrongen, maar Kerstmis kwam ervoor in de plaats. En dat is over juist geteld vijf dagen.

De man in de spiegel steekt zijn rechterarm omhoog en lijkt met zijn opgestoken duim, wijsvinger en middelvinger iets onzichtbaars uit de lucht te willen plukken. Geef ik mezelf een teken? Zweer ik niets anders dan de waarheid te spreken? Het zweet breekt mij uit, bij wijze van spreken, want ik heb geen poriën meer.

De spiegel in mijn studeerkamer lijkt op te lossen in een zinderende lucht tijdens een hete zomer. En ineens sta ik op het dak van de Notre Dame in Parijs, versteend als beeld in de vorm van apostel Thomas, opkijkend naar God die iets hoger staat en zich lijkt af te vragen hoe het succesverhaal van de aarde zal uitdraaien. Ook ik weet niet hoe het zal aflopen, maar voor een goed einde van dit verhaal wil ik wel zorgen. Daarvoor laat ik hel, hemel en vagevuur definitief achter me.

Gelukkig keren de studeerkamer en de spiegel in mijn gezichtsveld snel terug. Ik ben weer in mijn veilige haven van wetenschap en religie en doe alsof ik een kopje theedrink. In Japan gaat de thee-ceremonie door in een theekamer. Mijn huis heeft die niet. In plaats van groene thee te drinken ruik ik aan een geel goedje dat naar bloeiende hei geurt. Ik nip eraan.

Het doel van de ceremonie is harmonie tussen de gastheer en zijn gasten te creëren, maar in mijn eentje kan ik net zo goed *zen* toepassen. Bij een te grote druk van de levenden trek ik me terug om de leegte van het dodenrijk op te zoeken. Dan mediteer ik.

Ik verkondig liever theorieën dan het woord van God prediken, ook al hou ik van verhalen over God. Ik voel me verlicht en sta op het punt de vinger te leggen op de zin van het leven, maar ik voel me tegelijkertijd ook een stenen Boeddhabeeld dat snakt naar beweging. Er is geen vroeger, er is geen later, alleen nu bestaat. Mijn Satori krijgt vorm in een boven alles uitstijgende wijsheid die uit mijn onderbewustzijn opborrelt. Ik weet alles, net zoals de andere sinten. Nu moeten we nog de levenden zover krijgen dat ze zich openstellen voor hun eigen wijsheid.

Veel mensen vinden *zen* in computerspelletjes, want ook de virtuele wereld is een lege wereld. Er bestaan geen tastbare zaken, enkel gedachten, ideeën en dromen. De technologie helpt hen hun natuurlijke remmingen te verminderen en geeft hen de mogelijkheid om zich af te reageren zonder een mensenleven in gevaar te brengen.

In de Middeleeuwen bestond er een joods equivalent van de boeddhistische *zen*, de kabbala. Misschien kan ik via een kabbalistisch ritueel tot een bewustzijnsverandering komen. Wellicht is dat de enige manier om van de vormeloze wereld naar een wereld van vormen te verhuizen, waar *ik* de kans krijg opnieuw te *gebeuren*. Het doet me denken aan de teruggespoelde scène van een zelfmoordterrorist die zich opblaast.

Versta me niet verkeerd, ik ben geen terrorist die een aanslag beraamt. Het is goed dat een computer elektronische berichten controleert, bijvoorbeeld om te kijken of het woord *bom* erin voorkomt, of aceton, of zwavel waarmee je primitieve bommen kunt maken. Maar wat als iemand de woorden *gekarteld mes* bezigt, niet om een ander neer te steken maar om bijvoorbeeld een touw door te snijden? Over terroristen gesproken: de media beweren dat Osama bin Laden een boekenwurm was en zijn slechte ideeën uit boeken heeft gehaald. Het is godgeklaagd.

Het collectieve bewustzijn van alle mensen op aarde zou meetbaar zijn via getallengenerators op computers. Er zou een grote piek rond 11 september 2001 zijn waargenomen. Ook andere schokkende wereldgebeurtenissen zouden aan de hand van de lichtjes gewijzigde getallen aantoonbaar zijn. Ik weet niet wat er momenteel op de computerschermen van God te zien is. Het balletje dat van zwarte 31 over groene 0 naar rode 32 van de roulettetafel stuitert, voorspelt niet veel goeds.

De tv in de hoek van mijn wereldse studeerkamer speelt voor niemand. Ik hoor de nieuwslezer van dienst zeggen dat de paus gestorven is. God is nergens te zien maar zijn sinten zijn in alle staten. Ik niet. Rammstein zingt: *Mir ist kalt/ Ik heb het koud*.

Mijn immense studeerkamer verkleint tot een ruimte van één vierkante meter. Ik kijk vanuit de hoogte toe hoe een man en een vrouw zich terugtrekken in een toilethokje en elkaar beginnen te kussen. Ik kan hun gezichten van bovenaf niet goed zien. Ze lijken op bekende filmacteurs. De man heeft iets van Mickey Rourke zoals hij eruitzag voor hij een rits facelifts liet uitvoeren. De vrouw is niemand minder dan zijn tegenspeelster in de film *Angel heart*, Lisa Bonet, maar twintig jaar ouder.

Van het een komt het ander en Mickey begint zijn handen te gebruiken waarvoor ze dienen: borsten kneden. Dat laat Lisa nog toe hoewel ze zijn agressiviteit niet kan waarderen. Wanneer hij het nodig vindt om haar slipje met de ene hand los te scheuren terwijl

de andere nog een borst omklemt, begin ik me zorgen te maken over de afloop van hun onschuldig liefdesspel.

Lisa probeert er eerst verbaal een einde aan te maken, door te roepen dat het *genoeg* is en dat hij haar moet *loslaten*. Mickey neemt haar weigering niet in dank af. Hij verlegt zijn rechterhand van haar linkerborst naar haar hoofd en snoert haar mond ermee. Zijn andere hand houdt ondertussen niet op met haar natte poes te bevoelen. Nat ja, want Lisa was met lustgevoelens begonnen, alleen had ze niet verwacht dat Mickey zo van stapel zou lopen.

Als man kun je zeggen dat een vrouw moet weten waar de klepel hangt als je haar uitnodigt om in het toilet te gaan rollebollen. Iedere vrouw die dat overkomt, zal aanvankelijk denken dat ze de man wel de baas kan. In het geval van Lisa weet ik het zo net niet.

Mickey slaagt erin zijn stijve penis door de ritssluiting te krijgen zonder zijn broekriem los te maken, vervolgens probeert hij zijn kloppende stengel in Lisa's donkere kruis te steken. Dat wil niet zo goed lukken omdat zij haar benen dichtknijpt en zich met haar armen wegduwt.

Mickey's potentie wint het, ook omdat Lisa zich gewonnen geeft. Hij denkt niet na en ramt zijn penis in haar vagina. Dat gaat onverwacht gemakkelijk. Zijn op- en neergaande bewegingen veroorzaken een soppend geluid dat zijn lust aanwakkert. Het doet me denken aan een clipje op het internet waarin een vrouw een enorme penis in haar vagina steekt. Het beeld voor mijn geestesoog en dat van het koppel in het toilet raken me niet. Ik ben berust in de lust.

De penetratie is een feit en Lisa lijkt nu pas te begrijpen dat ze met haar twee handen aan zijn haar kan rukken, desnoods met haar onderlijf zijn lid breken. Maar haar poging om zich los te werken doet Mickey nog heviger pompen. Wellicht voelt hij dat hij gaat komen en stoot zijn jongeheer zo ver als hij kan.

Lisa slaakt een kreetje. Van de pijn of van genot? Dat laat ik in het midden. Ik twijfel niet aan Mickey's goedgezindheid want hij kreunt hevig. Ik hoop dat hun orgastische geluiden niet tot in de gelagzaal doordringen.

Verzadigd haalt Mickey zijn zwengel uit haar gleuf en veegt hem met de dunne stof van haar rokje af voordat hij hem terug in zijn broek steekt. Even is hij enkel met zichzelf bezig. Lisa maakt van zijn onoplettendheid gebruik om hem zo hard mogelijk te stampen. Gelukkig voor Mickey treft de spitse punt van haar schoen geen balzak maar zijn rechterknie. Hij schreeuwt het uit van de pijn.

Mickey heeft zijn lusten botgevierd en zou haar voor de rest van de avond ongemoeid hebben gelaten, maar de zaken liggen nu anders. In overeenstemming met de reclameclip die voorstelt *om te blijven waar je bent* – bijvoorbeeld in de veilige handen van King Kong op de Empire State Building – had Lisa beter *het gelaten zoals het was*. Vanwege de vele afwijzingen door het vrouwelijke geslacht laat Mickey zijn opgekropte woede vrij door haar keel dicht te knijpen.

Het duurt minstens vijf minuten eer Lisa niet meer spartelt. Mickey weet dat hij moet vluchten. Hij laat haar voor dood achter, zittend op de pot met haar knieën tegen elkaar en haar hoofd bijna in haar eigen schoot gezakt, haar armen langszij hangend als twee zuilen van een boogpoort. Zonder zich te fatsoeneren wandelt hij naar de deur van het toilet.

Ik overdenk de eigenaardigheden van de menselijke geest. Ik ben ervan overtuigd dat er in elke vrouw iets mannelijks verborgen zit, dat er in elke man iets vrouwelijks te vinden moet zijn – de stippen in het symbool van Yin en Yang bevestigen mijn theorie – maar hoe een man compleet de kluts kan kwijtraken door de honger naar een vrouw is onbegrijpelijk.

Ik voel me als een hindoe in de derde fase. Ik ontsta, besta en verga. Het niets wordt alles. Ook Lisa zal vanaf nu met volle teugen van die wetenschap kunnen genieten. Terwijl ik aan mijn koude thee nip, wil ik nog één ding kwijt: zoals het klokje in de studeerkamer van mijn huis tikt, zo tikt het nergens.

We hadden Zovi veilig thuis afgezet en reden huiswaarts. Van haar mochten we DAGBOEK VAN EEN BLOEMENRUIKER VI meenemen en uitpluizen, omdat hij het daarin voornamelijk over Wenneke en mij had. Ondertussen zou Zovi zelf dagboek I tot en met V aan een oppervlakkig onderzoek onderwerpen.

Ik opende het boek op mijn schoot en mijn blik viel op een passage waarin Twan vertelt hoe hij mijn computerscherm volplakt met post-it briefjes waarop staat: SMOOR EEN SIGAAR, KOOP BOTERKOEKEN, DRINK CHAMPAGNE, POMP TIENMAAL, DOE DE INDIANENDANS, LIK TWAN SCHOON. Ik lachte binnensmonds.

Twan had zestien jaar geprogrammeerd en vier jaar verkoop achter de rug. Twan en ik hadden afgesproken samen een aanvraag voor een mutatie naar transport in te dienen. Als ze een van ons niet zouden aannemen, zou de andere weigeren.

Regelmatig hadden we een blik gewisseld die meer zei dan drie folianten van duizend bladzijden. Toen ik zei dat hij een vrouw moest zoeken die bij hem paste, zei hij dat hij ze al gevonden had. Hij was altijd lief voor mij geweest, maar ik had hem bitchachtig behandeld. En daar had ik nu spijt van.

Wenneke wilde me thuis afzetten, niet aan het station Brussel-noord. Op weg naar Rozebeke besloten we in Zottegem een café binnen te gaan en er een kopje koffie te drinken.

Er was weinig volk in het café Bij Moe, er weerklonk hoempapamuziek. In de ene hoek zat een oude man met pet die naar zijn halflege pint bier staat te staren. Op het tafeltje iets dichterbij stonden een kop koffie en twee lege bierglazen. Aan een van de stoelen hing een sjaal. In de andere hoek zat een jong koppeltje, vermoedelijk twee studenten die de studietijd gebruikten om elkaar het ja-woord te geven, of ten minste elkaar te kussen nadat ze lieve woordjes hadden uitgewisseld.

Ik dacht aan Arno, de man die me nog graag zag maar me niet meer zoveel attentie bewees. We waren tien jaar getrouwd en hadden het goed. We hadden een eigen huis dat we nog voor een groot deel moesten afbetalen. Geld op de bank zorgde ervoor dat we niets

moesten ontberen. Met mijn werk bij Mémoire verdiende ik goed. Als ik veel verkocht, kreeg ik een fameuze bonus. Arno was griffier bij de rechtbank van eerste aanleg en deed pogingen om hogerop te raken. Dat zat allemaal goed.

Wat ontbrak er dan nog aan? Ik moest aan mezelf toegeven dat ik wel kinderen wilde maar dat vrienden en kennissen altijd de indruk gaven dat onze keuze om er geen te hebben de beste was. Ik twijfelde. Wenneke ook. Als zij mij kon ompraten, kreeg ik misschien mijn man over de drempel.

Het café-interieur was ouderwets maar gezellig, in het midden brandde een kachel op een laag pitje. We hadden de bestelling aan Moe doorgegeven en zij was bezig met koffie te zetten. Wenneke bladerde door dagboek VI op zoek naar aanwijzingen die ons konden helpen in de zoektocht naar de levende Twan achter de dode.

‘Die Twan toch, moet je horen wat hij hier schrijft,’ zei Wenneke, *‘Annemie heeft haar voet verstuikt en zal deze week niet komen werken. Wanneer ik na mijn dagtaak naar huis wil gaan, denk ik eraan dat Wenneke vergeten is naar Annemie te bellen om te horen hoe het met haar gaat. Ik stuur Wenneke een berichtje voor de volgende dag: Goedemorgen Wenneke. Heb je naar Annemie gebeld? Indien niet, doe haar dan de groeten en vraag haar of ik haar voet moet komen masseren, wanneer Arno er niet is welteverstaan.’*

Ik herinnerde me dat bericht omdat Wenneke het naar mij thuis had doorgestuurd. Ik was tijdens het werken in de tuin van een halve meter hoog muurtje gesprongen met een serieuze verstuiking als gevolg. Ik kon me nog voor het hoofd slaan.

‘Het was me een kerel die Twan,’ zei ik.

Wenneke had blijkbaar een andere interessante passage gevonden, want ze reageerde niet op wat ik zei. Wel zei ze:

‘Hier nog beter: *In de trein wil Alanis weten welke negatieve eigenschappen zij heeft. Ik kan er geen bedenken, maar ik neem aan dat, als alle vrouwen die ik heb gekend kaponses hebben, Alanis er ook wel zal hebben. Ik ben volgens haar grappig. Dat kan*

ze niet van haar man zeggen. Hij verwaarloost haar, misschien omdat hij voortdurend bezig is geld voor haar te verdienen. Ik heb nog één doel voor ogen: beroemd worden met mijn schrijverij. Een vrouw en een gezin kunnen me gestolen worden. No woman no cry.'

'Dat zou zijn lijfspreuk kunnen zijn,' zei ik.

'Die Alanis zat diep in zijn hoofd geloof ik, want hier heeft hij het weer over haar. In een bericht naar haar schrijft hij: *Alanis, helaas kan ik vanavond mijn gewaardeerd grappig-zijn niet uitproberen op jou of enig ander begerig proefpersoon. Ik hoop echter dat Tuur je gezelschap houdt, dat hij gewiekt opmerkt hoe de conducteur wellustig naar je kijkt en langsloopt terwijl jij een hazenslaapje doet. Groetjes, Twan. O ja, ik zou het nog vergeten: ik ga vanavond naar het boekenfestijn op de Heizel. Ik ga graag naar festijnen, daar krijg ik een jodelaïetiegevoel van. Zie ik je daar aan de rayon van de poezewoevenboeken?'*

'Hij kon wel schrijven,' zei ik.

'Ja, zijn berichten waren aangenaam om te lezen, en hij kon er niet tegen dat iemand spelfouten maakte. Door hem ben ik meer op mijn taal gaan letten,' zei Wenneke.

'Dan heeft hij toch een gunstige invloed op ons gehad.'

'Hij zou blij zijn als hij dit hoorde.'

Een slag weerklonk. We keken achterom, zagen hoe de oude vrouw zich bukte, recht kwam en een heel bierglas omhoogstak.

'Meestal breken ze,' zei ze, 'dit glas niet.'

Ze droogde het af en zette het weer bij de andere, alsof het geen voorkeursbehandeling verdiende.

Soms was Twan onhebbelijk. Ik herinnerde me bijvoorbeeld zijn verjaardagsstunt van enkele jaren eerder. Hij had gewacht tot 's middags om te kijken wie het zich zou herinneren. Ik vergaf het mezelf niet dat ik zijn verjaardag vergeten was, ook Annemie begreep het niet, maar zijn pralines hadden we ons laten smaken.

Twan had een vergaderruimte gevonden die zeer weinig werd gebruikt en waar we ongestoord plezier konden trappen. Daar vertelde Annemie ons dat ze een jaar eerder een scheve schaats had gereden en dat ze toen twee maanden van haar man gescheiden was geweest.

Twan mocht haar aardappelmesje lenen om zijn kiwi in twee te snijden. Hij mocht haar met het stressballetje naar hartelust bestoken. Ondanks het feit dat Annemie hem regelmatig *kieken* noemde zag ik hen veelzeggende blikken wisselen.

Toen hij op een keer veelvuldig zijn keel moest schrapen, maakte ik een opmerking over de kikker in mijn tuin. Twan dacht dat het een mooie prins was die klaarstond om mij te kussen.

We hadden elkaars reisfoto's bekeken en Twan had er alles voor gegeven om een foto van Annemie in bikini te zien. Tegemoetkomend had hij een foto van zichzelf in zijn regenboogzwembroekje getoond, maar Annemie had niet gebeten.

Al die herinneringen aan Twan werden losgeweekt door wat ik in het dagboek las.

'Luister eens naar wat Twan schrijft,' zei ik, 'Collega's in het algemeen en vrouwelijke collega's in het bijzonder hebben me altijd geïnspireerd. Als ik bekijk hoeveel boeken ik geschreven heb, twaalf, heb ik een idee hoeveel vrouwen me geroerd hebben. Nummer dertien komt eraan. Hopelijk zal het ongeluk niet over ons allen neerdalen, misschien is het al begonnen met Annemies voet. Afgelopen week heb ik wat inspiratie op papier gezet en het project vlot. De titel is: WENNEKE EN ANNEMIE GAAN SOLO. Het verhaal begint met mijn onverwachte dood. Twee collega-vriendinnen begrijpen niet wat er is gebeurd. Je kunt je voorstellen dat ze op onderzoek zullen uitgaan, zo ondernemend zijn de dames wel.'

'Verdorie, dat is net waar wij mee bezig zijn,' zei Annemie.

'Hij slaat de spijker op zijn kop Wenneke.'

We stonden er paf van.

'Lees eens verder,' stelde Annemie voor.

Ik ging niet onmiddellijk verder met hardop te lezen en glimlachte bij wat ik las.

‘Vertel op, wat schrijft hij?’

‘Die is goed,’ zei ik, ‘in een bericht naar jou schrijft hij: *Annemie, ik wens je rechtervoet een voorspoedige genezing, misschien een wonderbaarlijke, wie weet, de rest van je bevallig lijf beveel ik te blijven zoals het is.*’

‘Dat is Twan ten voeten uit,’ zei Annemie, ‘maar ik ga nu even pipi doen.’

En weg was ze.

Ik las verder in het dagboek van Twan: *Afgelopen weekeinde heb ik mijn schoonzus en haar dochter geholpen met het snoeien van haar hazelaars. Natuurlijk ben ik weer te hevig geweest en heb ik overal schrammen, ook op mijn kletskop. Ik ben af en toe van de trapladder gevallen en heb me regelmatig met de snoei-zaag in mijn handen gesneden, maar het leed weegt niet op tegen het plezier dat we hadden. Karel zei: Twan, als je mij nodig hebt, ik zit in mijn bureau postzegels te versteken. Zo'n man heeft mijn schoonzus en daarom ziet ze mij graag. En haar dochter ziet me ook liever komen dan gaan. Er gaat niets boven je onderbroek binnenstebuiten aan te trekken, zo verstrooid is Zovi, zoals haar peter.*

Een man zoals Twan was ik inderdaad nog niet tegengekomen. Hij zag altijd de grappige kant van de zaak. Hij overdreef soms en dat ging hem goed af. Hij kon elke hachelijke situatie verdraaien zonder kleerscheuren op te lopen. Meermaals verloor hij wel zijn gezicht, daar bedoel ik mee dat we hem doorhadden wanneer hij deed alsof hij zonder vrouwelijk gezelschap kon.

Ik zag hem wel zitten, ondanks zijn uitlatingen die getuigden van onontwarbare hersenkronkels. Annemie had meer moeite met zijn manier van doen. Uiteindelijk had ze zich daarbij neergelegd en volgde ieder zijn eigenwijze aard. Ik vermoed dat Twan wel een boontje voor me had. Een vaste relatie zat er niet in, daarvoor waren we te oud en wijs.

Ik las nog meer in het dagboek, bijvoorbeeld een bericht van Annemie thuis naar Twan thuis: *Ik moet morgen naar het ziekenhuis om mijn voet te laten verzorgen. Ik heb nog wat pijn, maar morgenavond zullen we meer weten. Als alles goed gaat, kom ik volgende week terug werken en zal de rust gedaan zijn. Ik ga nu slapen. Groetjes Annemie.*

Twan antwoordde: *Slaap kindje slaap, daarbuiten loopt een schaap (ikke) en verder weet ik het niet. Doei.* Annemie reageerde met: *Nog zo één en het regent bananen...*

Een week later: *Wat heb ik gehoord? Dat je nog een week moet thuisblijven? Straks ga ik niet meer weten hoe je eruitziet. Zwart, rood of blond? Lang, dik of rond?* Annemie reageerde mooi met: *See you soon on the moon.* Twan leek altijd nog één keer te willen reageren, nu met: *Vanaf de maan zie je de zon in een pikzwarte hemel. Geweldig.*

Meteen viel me de titel van een film van Stijn Coninx te binnen. Een onderwijzer vraagt aan een twaalfjarig meisje: *Waar is de hemel?* Zij antwoordt: *Verder dan de maan.* Wanneer ze te weten komt dat de mensen een raket bouwen om naar de maan te gaan, vraagt ze aan God om ze tegen te houden, want als ze Hem daar vinden zal het hek van de dam zijn.

Ineens ging de deur naar de toiletten open; ze sloeg hard tegen de muur. Annemie stond in de deuropening. Haar gezicht sprak boekdelen, maar wat ze zei was veel vreemder:

‘Er ligt een bewusteloze vrouw in het toilet.’

De politie arriveerde snel. Wenneke had zich ondertussen over mij ontfermd, want ik bibberde op mijn benen. Ze suste me met woorden. Alles zou weer goed komen. Ik dacht: *Net als in de film.*

Enkele rechercheurs deden de eerste vaststellingen. Anderen ondervroegen Moe, de eigenaar van het café, en haar bezoekers. Ik was de hoofdgetuige. Aan een van de tafeltjes gezeten, naast het lege tafeltje waaraan het slachtoffer haar kop koffie had gedronken, vertelde ik mijn verhaal aan een rechercheur die mij deed denken aan de inspecteur uit de politiserie Derrick, laat ik hem Horst noemen:

‘Ik ging de toiletruimte binnen en waste eerst mijn handen aan de kleine wasbak in de hoek. Vervolgens gebruikte ik het eerste hokje om mijn behoefte te doen. Terwijl ik op het toilet zat, merkte ik niets. Nadien waste ik mijn handen en ik zag nog steeds niets bijzonders.

Toen weerklonk een dof geluid. Ik lette er niet op, maar in de spiegel zag ik een rol toiletpapier vanonder het derde hokje naar buiten rollen. Nieuwsgierig als ik ben liep ik naar het toilethokje. De deur was dicht.

Er was een uitsparing beneden waardoor ik kon zien dat het hokje in gebruik was. Het slot was niet op *bezet* gedraaid, en ik zag een schaduw. Ik opende de deur en daar lag de vrouw, met haar kont omhoog tussen de pot en de houten wand van het hokje geklemd, alsof ze zittend ineens naar links was gevallen vanwege een beroerte of zo. Ik schrok me een hoedje.

Toen ik wat bekomen was, deed ik een poging om de toestand van de vrouw te controleren. Ik zag geen bloed. Ik tilde haar linkerarm een beetje op om haar pols te voelen. Niets. Ik rende vervolgens terug naar de veilige gelagruimte van het café.

Moe was onverstoortbaar. Ik denk dat zij al soortgelijke situaties heeft meegemaakt. Zij belde de politie. Terwijl we wachtten,

kwam ik van Moe te weten dat de vrouw in het gezelschap was van een sjofele man die op een pooier leek. Dat is alles.’

Horst had mijn verhaal in snelschrift neergepend en vroeg:

‘Hebt u niets bijzonders gezien in het café terwijl u hier met uw vriendin zat?’

‘Ik zag die sjaal aan de stoel van dat tafeltje hangen en ik dacht dat iemand vergeten was hem mee te nemen.’

Ik wees ernaar, maar Horst lette er niet op.

‘Mag ik vragen waar u vandaan komt en waar u heen gaat?’

Ik vond het een te persoonlijke vraag, maar wilde het onderzoek niet hinderen en zei:

‘We zijn onze collega een laatste groet gaan brengen. Nu gaan we naar huis.’

‘Neem me niet kwalijk, maar ik moet die dingen vragen.’

‘Natuurlijk,’ zei ik.

‘Hebt u opmerkingen die ik in het rapport moet vermelden?’

‘Is de vrouw werkelijk dood?’

‘Ik vrees van wel.’

‘U denkt toch niet dat ik ze vermoord heb?’

‘Nee, absoluut niet, daarin kan ik u geruststellen. De wetsdokter heeft vastgesteld dat ze door wurging om het leven is gekomen, vermoedelijk door haar begeleider. De uitbaatster van het café heeft getuigd dat ze samen naar de toiletten zijn gegaan.’

‘Hebt u een idee waar de dader is gebleven?’

‘Nee, hij is via een achterpoortje weggevlucht. We hebben geen idee waar hij zich verstoppt. De omgeving is afgesloten. Als hij vlakbij woont, hebben we hem snel bij zijn lurven.’

‘Mooi,’ zei ik.

Horst glimlachte. Hij was achteraan in de vijftig maar zijn sympathieke gezicht gaf hem een jonger uitzicht.

Hij liet me zijn verslag lezen en ik keurde het zonder meer goed.

‘Bedankt voor uw getuigenis. Als u iets te binnen schiet, moet u ons daar onmiddellijk van op de hoogte brengen.’

Horst overhandigde mij een kaartje met zijn naam, zijn functie, zijn internetadres en zijn telefoonnummer erop vermeld.

‘Natuurlijk,’ zei ik.

Ik stond op en gaf plaats aan Wenneke.

Van het kaartje las ik de naam van de rechercheur af:
INSPECTEUR HIPPOLYTE VANDAAL.

What’s in a name?

De rechercheur stelde zichzelf voor en stelde zijn eerste vraag:

‘U bent Wenneke Weltevreden en vriendin van Annemie Bel-lingen?’

‘Jawel, wij kennen elkaar van het werk in Brussel. Zij is mijn beste collega.’

‘En wat hebt u van deze akelige geschiedenis opgevangen?’

‘Niet veel. Annemie en ik zaten hier te praten over onze collega die gestorven is. Toen zij naar het toilet was, heb ik in mijn boek gelezen.’

Zijn boek. Ik had het nog in mijn handen. Vandaal keek naar de rode kaft waarop de titel goed zichtbaar was en zei:

‘Is dat uw dagboek?’

‘Nee, dat van mijn overleden collega.’

Hij fronste zijn wenkbrauwen en zei:

‘Dan waren jullie goede vrienden.’

Konden collega’s ook vrienden zijn? Waarom niet.

‘Zo kun je het wel stellen.’

‘Oké, jammer van uw vriend, maar laten we terugkomen op wat er gebeurd is.’

‘Akelig hé?’

‘Dat kunt u wel zeggen, vertel verder.’

‘Ik was in dit boek aan het lezen toen Annemie binnenkwam en riep dat ze een bewusteloze vrouw in de toiletten had gevonden.’

‘Wat hebt u toen gedaan?’

‘Ik ben zelf gaan kijken.’

‘Ach zo, daar heeft uw collega niets van gezegd.’

‘Ze zal te zeer van streek zijn geweest.’

‘En wat waren uw bevindingen?’ vroeg Vandaal.

‘Ze leek in elkaar geslagen te zijn.’

‘Dacht u dat ze dood was?’

‘Ja, maar ik weet niet hoe ik dat kon zien.’

‘Kennersoog?’ vroeg Vandaal.

‘Ik heb een carrière als verpleegkundige achter de rug.’

Inspecteur Vandaal glimlachte onverwacht. We waren ongeveer van dezelfde leeftijd en misschien zag hij wel iets in mijn frisse verschijning. Helaas deed Vandaal geen pogingen om mij te versieren. Hij liet me mijn getuigenis nalezen en vroeg:

‘Hebt u nog opmerkingen?’

Ik deed alsof ik nadacht en vroeg me af of ik het moest zeggen. Ik had iets gezien waardoor ik de lustmoord op de vrouw in het toilet in verband kon brengen met Twan Godderie. Maar het leek me interessant genoeg om dat zelf te onderzoeken. Dat was het minste wat we onze collega verschuldigd waren.

‘Nee, ik laat u iets weten als ik me nog iets herinner.’

‘Goed zo, dan kunt u nu gaan,’ zei Vandaal.

Inspecteur Vandaal stond op en wenkte zijn kompaan om mee te komen. Samen verlieten ze het café. Ik liep naar Annemie die zich in een hoekje had geïnstalleerd en naar buiten staarde.

‘Gaat het?’ vroeg ik.

Ze schokschouderde.

‘Van de inspecteur mogen we naar huis.’

Annemie knikte afwezig. Ik kon niet achterhalen waar zij haar hoofd over brak en zette me naast haar.

‘Als ik je zeg dat Twan hier achter zit, geloof je me dan?’ zei ik.

Annemies catatonie was plots helemaal verdwenen, dat zag ik aan de klaarte in haar ogen en hoe ze haar rug rechtte waardoor haar borsten vooruitstaken.

‘Wat zeg je? Twan?’

Ik knikte en maakte tegelijk een teken met mijn wijsvinger voor mijn mond, dat ze stil moest zijn omdat een politieman het jonge koppel nog aan de tand voelde.

‘Nadat jij bent komen zeggen dat je een vrouw in het toilet had gevonden, ben ik ook gaan kijken. Toen is me iets opgevallen. Herinner je je de verschijning tijdens de koffietafel vanmiddag?’

Annemie knikte enthousiast.

‘Wel, de man die veel op Twan leek, die heb ik ook in de toilet-ruimte gezien.’

‘Echt waar?’

‘Ik zweer het je.’

‘Heeft hij iets gezegd?’

‘Ik denk niet dat hij iets kan zeggen in deze wereld, maar hij kan wel bekkentrekken en tekens geven.’

‘En heeft hij zoiets gedaan?’

‘Ja en nee. Hij grijnsde, zwaaide met zijn hand zoals hij aan de koffietafel heeft gedaan en wees naar de condoomautomaat.’

‘En toen?’

‘Ik wist niet zo snel wat hij bedoelde en hij verduidelijkte het ook niet door bijvoorbeeld dichterbij te komen. Toen ik hem wilde naderen, loste hij op in een fel licht dat via een klein raampje naar binnen viel.’

‘Daar worden we niet wijzer van.’

‘Jawel, ik heb die condoomautomaat beter bekeken. Ik zag het adres van een verdeler erop staan. Het was een adres in Kortenberg.’

‘En wat moeten we daarmee?’ vroeg Annemie.

‘Ik denk dat we daar eens moeten gaan rondneuzen, misschien werkte de vermoorde vrouw daar.’

‘Het is jouw benzine.’

Beter een zwak houvast dat helemaal geen.

Ik ben uitgeput. Een adempauze zal me goed doen, ook al heb ik geen lijf en leden. Na mijn lichtend optreden in het toilet van café Bij Moe lijkt het me een goed idee om me te bezinnen.

Gij zult niet doden. Een van de tien geboden die Mozes heeft opgeschreven. De eerste christelijke regels. Misschien wat laat, maar ik moet me even verdiepen in de geschiedenis van het christendom. Bedenk dat je kind blijft als je niet weet wat er is gebeurd voor je geboorte, en dat winnaars keer op keer de geschiedenis herschrijven.

Mijn studeerkamer staat bol van boeken. Ik lees in een ervan dat het christendom enkele jaren na de dood van Jezus op gang kwam. Christenen toonden respect voor hun overledenen en bezochten hun graven, in de hoop dat ze ongeschonden uit het dodenrijk zouden verrijzen. Vooral mensen die stierven omwille van hun geloof, martelaars, kregen veel bezoek van pelgrims.

De verering van voorouders bewoog schrijvers om de levens van martelaren op te tekenen. Bisschoppen wisselden boeken uit waardoor overal heiligenculten ontstonden. Vanaf 313 erkende Constantijn de Grote het christendom als geoorloofde godsdienst van het Roomse Rijk. Dat zorgde ervoor, naast de verovering van Jeruzalem, dat relikwies Europa overstelpten. Bisschoppen lieten de relikwieën van martelaren naar de hoofdkerken overbrengen en verhieven hen tot de heiligenstatus. God zal gevloekt hebben.

Missionarissen begonnen met de bekering van de adel, het gewone volk zou dan wel volgen. Ze merkten dat de aanpassing van heidense rituelen de beste resultaten gaf. Om een grotere vruchtbaarheid af te dwingen bijvoorbeeld staken gelovigen op Palmzondag op de hoeken van de velden gewijde palmtakjes in de grond. Om elkaar op te roepen tot meer naastenliefde branden sinds de Middeleeuwen grote vuren op de feestdag van Sint-Martinus, meestal afgebeeld terwijl hij voor de poorten van Amiens zijn mantel met een bedelaar deelt.

In de Middeleeuwen probeerde elke gemeenschap overblijfselen van heiligen te bemachtigen om pelgrims te lokken. Relikwieën

werden gestolen, zelfs vervalst. Het toppunt was toch wel wat Sint-Aloysius overkwam: nauwelijks overleden ont deden ze hem van zijn haren en vingernagels. De jacht naar relikwieën was open en de pelgrims legden hun vertrouwen in de geneeskracht ervan. Thomas van Aquino merkte op dat het bijeenprokkelen van alle stukjes van het Kruis genoeg hout opleverde om een volledig bos te vullen. De gelovigen vonden de echtheid ervan niet belangrijk, zelfs de certificaten die de rooms-katholieke Kerk uitgaf waren vals. Nu nog liggen schatkamers vol met allerlei zaken die zogeheten aan heiligen toebehoorden.

Kunstenaars konden zich amper een voorstelling van de heiligen maken en daarom bedachten ze voor ieder van hen een herkenbaar attribuut. Het ene attribuut verwijst naar het leven, het andere naar een legende van de sint. De afbeeldingen van martelaars dragen meestal hun marteltuig zoals Sint-Catharina die op een wiel werd geradbraakt. Niet-martelaars dragen een gebruiksvoorwerp of zijn in het gezelschap van een spelend kind zoals Sint-Antonius, of van een hond zoals Sint-Rochus.

Ik ben geen martelaar en zal er nooit een worden, toch snak ik naar een eigen attribuut. Wat zou dat kunnen zijn? Een aardappelmesje? Alle gekheid op een stokje, ik stel me tevreden met een herkenningsteken: de groet met de opgestoken duim, wijsvinger en middelvinger van de rechterhand, alsof ik iets onzichtbaars wil pakken. Alles draait rond herkenbaarheid.

Binnenkort zal God me beëdigen, ik weet het zeker.

Ik slenter door onderaardse gangen en hoor iemand roepen:

‘Wandelende dode man.’

Ben ik een terdoodveroordeelde? Nee, ik ben al dood. Mijn fysieke lichaam is verloren gegaan, maar mijn geest waart rond, hulpvaardig en op zoek naar geestelijke arbeid. Ik tracht mijn overloos vrije tijd op te vullen met nadenken, bijvoorbeeld over attributen van collega-sinten die wapens zouden kunnen zijn. In het ergste geval zou je er moorden mee kunnen plegen.

Die gedachtegang transporteert me naar een politiebureau waar, gezeten aan een antiek ijzeren bureau en slurpend aan beker-tjes koffie, een nieuweling zijn baas het hemd van het lijf vraagt over de ontdekking van een lijk in een stal op een afgelegen wei:

‘Als er genoeg getuigen zijn voor een moord is de dader snel gevonden, maar als die er niet zijn, wat dan?’

‘Een goede rechercheur hoeft slechts te controleren welke insecten er op het lijk aanwezig zijn. Hij kan met behulp van hun voortplantingscyclus vaststellen wanneer de dood is ingetreden,’ legt inspecteur Vandaal uit, ‘dat tijdstip kan hij misschien in verband brengen met getuigenissen van andere misdaden.’

‘Welke vliegen komen op een lijk af?’ vraagt de nieuwe.

‘Blauwe bromvliegen, gewone huisvliegen en groene vliegen,’ zegt Vandaal, ‘ze leggen hun eitjes in de wonden, in de neus, achter de oren of in een van de andere lichaamsopeningen.’

‘En uit de eitjes komen maden.’

‘Zij eten zich dik, kruipen na een week van het lijk weg om zich ergens in het donker te verstoppen en verpoppen zich twee dagen later tot vliegen.’

‘En die vliegen werpen zich ook op het lijk.’

‘Samen met de mieren en de kevers.’

Als ik nog leefde zou ik me nu niet lekker voelen.

De nieuwe trekt een vies gezicht en zegt:

‘Het goedje zal ook beginnen te stinken, niet?’

‘Het is niet het lijk dat stinkt, vers bloed ruikt zelfs fris. Het zijn de bijproducten die de geur veroorzaken.’

Vandaal noemt ze op. De nieuwe wil er niet van horen en verandert wijselijk van onderwerp.

‘En wanneer treedt de rigor mortis in?’

‘De lijkstijfheid begint vanaf het hoofd naar beneden, drie uur nadat het hart is gestopt met kloppen, en eindigt ongeveer zesendertig uren daarna,’ zegt Vandaal.

Stijf in lijf en leden ben ik gelukkig niet meer.

‘En als het niet duidelijk is of de overledene aan een natuurlijke dood is gestorven, wat dan?’

‘Je bedoelt bij een moord of zelfmoord?’

De nieuwe knikt.

‘Dan moet een wetsdokter de doodsoorzaak bepalen. Als die twijfelachtig is, schakelt hij het gerechtelijke apparaat in. Het parket stapt dan af en verwacht dat we naarstig naar sporen op zoek gaan en ze in plastic zakjes verzamelen.’

‘En wat denkt u van de lustmoord in Zottegem?’

‘De vrouw was nog niet lang dood. Ze is gewurgd, dat staat vast, maar het is niet zeker of de man in haar gezelschap de dader is. Dat hij gevlucht is, pleit echter in zijn nadeel.’

De telefoon gaat over. Vandaal neemt de hoorn op en zegt:

‘Vandaal,’ zegt hij, luistert even, en zegt dan: ‘Oké.’

Hij legt de hoorn op de haak. Terwijl hij opstaat, zegt hij:

‘Kom, een boer heeft een lijk op zijn hooizolder gevonden.’

Terwijl de rechercheurs zich naar hun anonieme voertuig haasten, trek ik mij in mijn donkere schuilplaats terug. De onderaardse kelder lijkt nu veel meer op het binnenste van een slakkenhuis waarvan de slak niet thuis is.

Laat ik nog even verder lezen in het dagboek van een bloemenruiker, en dat is geen ruiker bloemen maar iemand die aan bloemen ruikt: *Annemie wijst me erop dat ik prut in mijn ooghoek heb zitten. Ik leg uit dat ik niet aan die vuiligheid durf te komen omdat mijn oog anders begint te tranen. Annemie geeft toe dat ze mijn kontje wel ziet zitten. Ik zeg dat ik niet naast dat van haar kan kijken, maar misschien had ik het beter anders gezegd. Een ding is zeker: I fancy her. Ik val op haar.*

Een gevoel van een zeker gemis overvalt me. Alleen een regelrechte beroving kan dat wegnemen. Aan een voorbijganger zal ik straks de keuze laten: *Je geld of je leven.*

Waar anders dan in een rustoord is er rust te vinden? In een zucht ben ik op de kamer van een zekere Antje. Het is halfeen en drie broers houden hun oude tante wat gezelschap. Tjeu, Jean en Jef zijn respectievelijk 73, 80 en 82. De mannen zijn met de auto in minder dan een uur vanuit het verre Limburg naar hier gereden. Niemand reageerde op het gebel aan de balie, misschien omdat het personeel nog in middagpauze was. Een stuurse man stelde hen voor om op het prikbord haar naam op te zoeken en het overeenkomstige kamernummer af te lezen. Zo hadden ze haar gevonden.

Ik sta in de deuropening en hoor iemand *madame* roepen, gevolgd door *meneer*. Even later komt een vrouw binnen gestrompeld met de vraag of iemand haar kan helpen. Over haar kinnebak druipt een bruin goedje, ik vraag me af wat haar scheelt. Vergevoerde ziekte van Alzheimer? Tante Antje roept luid dat haar buurvrouw terug naar haar kamer moet, maar ze luistert niet. Gelukkig komt een verpleegkundige voorbij. Haar wijze glimlach maakt me duidelijk dat ze er wel raad mee weet.

Ik concentreer mijn aandacht op de vier oudjes die ondanks alle gehoor- en spraakproblemen het gesprek gaande houden. Ik versta de kranige honderdjarige af en toe niet omdat haar gebit bij het spreken op en neer gaat, op de koop toe vergist ze zich regelmatig van naam. Tante Antje meent dat ze in het laatste station is aangekomen. Jean begrijpt haar niet. Dat kan ik begrijpen als hij zelf zegt dat zijn kop achteruitgaat. Vier oude mensen bij elkaar, het is geen sinecure.

Het lijkt Jef een lumineus idee om in de cafetaria te gaan zitten. Iedereen is akkoord en samen krijgen ze het klaar hun tante in haar rolstoel naar de gelijkvloerse verdieping te transporteren. Daar installeren ze zich op het overdekte terras en genieten er van de warme winterzon.

Er is leven in de brouwerij. Veel meer mannen dan vrouwen zijn aanwezig. Een piepjonge verpleegster lepelt een laat dessert of

een vroeg vieruurtje in de mond van een oudje dat hiervoor de kracht niet meer bezit.

Ik volg Tjeu naar de toog van de cafetaria waar hij twee kopjes koffie, een cola en een pintje bestelt. De caféhouder lijkt op een transseksueel. Dat zie ik aan zijn putjesgezicht, zijn zwarte wenkbrauwen, zijn blonde haar in een staart en zijn stem die vrouwelijker klinkt vanwege het innemen van een dagelijkse dosis testosteron. Als ik niet beter wist zou ik zeggen dat het de zoon van Bob Davidse is, David.

In de hoek hangt een tv aan het plafond. Het programma is moeilijk te volgen omdat het geluid afstaat en Jef enerveert zich omdat niemand hem kan zeggen wie de cyclocross heeft gewonnen. Hij drinkt zijn glas bier leeg, vraagt aan zijn broers en zijn tante of ze nog iets willen drinken en stevent op de toog af.

Ik laat me even afleiden door de groene vuilnisbakken rechts tegen de muur. Ze zijn enorm groot en hebben als opschrift: ALLEEN VOOR PAMPERS. De schrik bevangt me. Oud zijn? Nee, dan ben ik liever dood.

Ik weet niet of de drank meespeelt, maar Jef heeft het onder-tussen aan de stok gekregen met David. Dat hoor ik aan zijn tirade die veel op een scheldpartij begint te lijken. Ik weet niet wat Jef bezielt, misschien is het zijn afkeer voor de decadentie die ervoor gezorgd heeft dat David zijn ware aard naar boven liet komen. Het wordt Jef ineens allemaal te veel. Om zichzelf en David voor erger kwaad te behoeden, keert hij op zijn stappen terug en verlaat gede-cideerd de cafetaria. Ik volg hem naar de voordeur.

Jef merkt dat hij niet naar buiten kan omdat er een veiligheid op de deur zit. Ik zie een bordje hangen met in grote letters: OM HET GEBOUW TE VERLATEN, DRUK OP DE KNOP EN OPEN DE DEUR BINNEN DE TIEN SECONDEN. Jef vloekt en tiert en ligt in de knoop met zichzelf en met de deur. Hij schopt ernaar en middenin zijn zwaai met het been ziet hij het plakkaatje hangen.

Woest drukt hij op de knop, vervolgens trekt hij aan het handvat van de deur en stapt de frisse buitenlucht in. Normaal gezien

zou hij daar van zijn woede hebben kunnen bekoelen, was het niet dat een onbekende – X, want hij is gemaskerd – beslist een nietsvermoedende fietser te overvallen. In een flits meen ik in de fietser Tom Cruise te herkennen, in de rol van een stadswacht.

Het is wellicht de bedoeling van X om Tom van zijn portefeuille te beroven, maar de laatste wijkt uit, valt ongelukkig met zijn hoofd tegen de betonnen stoepwand en geeft geen kik meer. X rommelt wat in de achterzakken van Tom maar moet zijn diefstalpoging staken omdat Jef zich van zijn beste kant laat horen. Tierend slaagt de oude man erin de aanrander te verdrijven.

X rept zich en verdwijnt onverwacht snel uit het straatbeeld. Jef holt naar Tom, knielt neer en lijkt hem te willen reanimeren via mond-op-mondbeademing, maar het is enkel zijn bedoeling het slachtoffer op de stoep te leggen. Het zicht van iemand die in de goot ligt, kan hij net zomin verdragen als ik.

Wellicht heeft een getuige een ziekenwagen gebeld, want enkele minuten later hoor ik een sirene naderen. Tom heeft geluk dat het ziekenhuis niet veraf is, of zijn hoofdwonde moet fataal zijn. De dienstverlening komt op gang. Politie daagt langs alle kanten op en Jef getuigt. Ik kijk toe en merk dat zijn eerdere woede plaats heeft gemaakt voor extreme kalmte.

Zijn twee broers zijn door het kabaal op straat gealarmeerd en komen ook een kijkje nemen. Jef legt hen in geuren en kleuren het voorval uit, maar Jean begrijpt het niet. Het is iets onbenulligs maar genoeg om Jef en Jean in alle staten te krijgen.

Tjeu mengt zich in het gesprek en binnen de kortste keren zitten de drie broers naar elkaar te schreeuwen dat het een lieve lust is. Een politiemann komt vragen wat hen scheelt, pas dan valt de discussie stil. Ik vermoed dat de dierbare broeders vanwege de vetes uit hun kindertijd sneller in een conflictsituatie terecht komen.

Niemand kent een snelle manier om het geschil bij te leggen en in karavaan gaat het terug naar tante Antje die in de hal in haar rolstoel is achtergebleven. De mannen rijden hun tante naar haar kamer en nemen afscheid. Jean pinkt een traan weg, misschien

omdat dit de laatste keer is dat hij zijn tante ziet, of het moet bij haar begrafenis zijn.

Terwijl de broers een na een het toilet bezoeken, bekijk ik de hal. In een hoek staat een levensgroot beeld van Sint-Antonius met een kindje als verloren voorwerp op zijn arm. Het rustoord blijkt naar die sint genoemd te zijn. En dat doet me deugd.

De krant heeft het 's anderdaags over de rustoordmoord. Het bericht maakt me bedroefd. Op een of andere manier had ik de fietser moeten waarschuwen, maar ik had niets gedaan. Ik voel me nog geen echte sint. Misschien zal ik dat worden wanneer ik me niet meer afvraag wie achter mijn dood zit.

Terwijl Wenneke reed, bedacht ik hoe leuk het was geweest om met Twan om te gaan. We hadden regelmatig balletjes naar elkaar gegooid. Twan had zich ook beziggehouden met het schieten van elastiekjes naar mijn kont en tietten.

Ik had pogingen ondernomen om Twan en Wenneke te koppelen, maar met de mislukte reis naar Kreta in zijn achterhoofd – in het gezelschap van een vurige Leona Di Passio – durfde hij een reis met Wenneke niet aan. Hij zag zich liever op een verlaten strand in zijn blootje naast mij liggen.

Hij voelde zich maar half zo goed als hij niet bij me was, beeerde hij. Hij had me ook nodig voor vragen over bepaalde problemen op het werk. Hoeveel keer hij op een dag *merci* had moeten zeggen, was niet te tellen.

Dat overdacht ik terwijl we naar Kortenberg reden. Ik had Wenneke de vorige avond voorgesteld om bij mij thuis te blijven slapen, dan zouden we vandaag onze zoektocht voortzetten. Zij was onmiddellijk akkoord gegaan.

We hadden in de grote zetel over Twan gepraat en in zijn dagboek zitten bladeren, terwijl Arno naar het voetbal keek. In het dagboek had ik gelezen dat Twan op het punt stond een roman te laten uitgeven, wat hij mij niet had verklapt maar Annemie wel. Voor het overige kwam Alanis van de trein nogal veel in het dagboek voor.

Wat ons nog meer intrigeerde was het elektronische bericht waarin Alanis hem vroeg of zij van zijn BL mocht genieten, maar we hadden geen flauw idee wat hij daarmee bedoelde.

In zijn antwoord naar Alanis, ongeveer in dezelfde stijl als het bericht naar Wenneke en mij, vertelde Twan hoe een auto hem ondersteboven had gereden. Alleen had hij eraan toegevoegd dat de vrouwelijke dokter van spoed met haar duim vanaf zijn onderrug tot in zijn bilspleet had gedrukt. Als reactie daarop had Alanis geschreven: *You are pretty amazing*. Prettig gestoord, dat was hij zeker.

Tuur, een andere treinreiziger, had Twan overgehaald in een ander treinstel te gaan zitten dan dat waar Alanis normaal ging zitten. Alanis had 's anderdaags naar uitleg gevraagd en het hem gegeven. Als dank had hij haar een opzienbarend bericht gestuurd waarin hij haar als de maagd Maria zag, gegoten in bijenwas. Hij vond dat ze gevoel voor humor had, en woordspelingen gingen haar heel goed af. Als hij zich de titel van een film of de naam van een acteur niet meer herinnerde, diepte Alanis ze zomaar uit haar permanent geheugen op. Volgens Twan was Alanis geliefd bij de mannen en wist ze zelf niet waaraan dat lag.

In haar reactie bedankte ze hem hartelijk, woorden schoten haar te kort. Alanis was in de wolken en noemde Twan: *Liefste musketier*. Twan zag niet alleen sterren, hij hoorde ze ook. Hij vroeg haar of zij zijn muze wilde zijn. Natuurlijk wilde Alanis die rol voor hem spelen, ook al zou een muze iets vies zijn geweest. Op haar beurt noemde ze hem: *Mijn sterreke*.

Ik had verwonderd opgekeken toen bleek dat Twan mijn professionalisme op het werk bewonderde. De manier waarop ik collega's uitleg gaf, was to-the-point en ik deed dat met flair. Hij vond mij ook *snel* in de Vlaamse betekenis, hij was helemaal weg van mijn blanke vlees.

We hadden nog een interessante bijdrage in zijn dagboek gevonden. Het bleek dat hij bij vergissing een leeg bericht naar een

groep mensen had gestuurd terwijl hij zijn contactadressen aanpaste. Ik had er geen aandacht aan besteed. Wenneke had het als de zoveelste domme handeling van Twan Godderie beschouwd. Hijzelf vond het wonderbaarlijk dat een bericht per abuis na jarenlange duistere stilte weer contact mogelijk maakte omdat sommige bestemmingen daadwerkelijk hadden gereageerd.

De schok die door de auto voer toen Wenneke het parkeerterrein opreed, brak mijn gedachten over Twan abrupt af. We waren bij de condoomdistributiefabriek aangekomen. Boven de hangar stak een achterliggend gebouw uit, in grote letters stond er: RUSTOORD SINT-ANTONIUS.

In de auto beraadslaagden we over wat we konden doen. Moesten we een afspraak met de directeur van de firma maken? Of zouden we een arbeider even van zijn werk afleiden en hem vragen of een vrouwelijke collega vandaag niet op haar werk was verschenen? Natuurlijk zonder te vermelden dat ze mogelijk vermoord was.

We kwamen er niet uit en vervielen in een stilte, tot ik besloot het over iets anders te hebben.

‘Ik moet er niet aan denken om ooit naar een rustoord te gaan,’ zei ik.

‘Ik vind Sint-Antonijs wel een stomme naam voor de instelling. Alsof die mensjes verloren voorwerpen zijn.’

Een stilte van een tiental seconden verstreek. Toen nam Wenneke een besluit en zei:

‘Ik zal eens poolshoogte nemen.’

Op het moment dat ze het portier dichtsloeg, reed een ziekenwagen met loeiende sirene voorbij.

Twan had ook zijn slechte dagen, dan kon hij Annemie niet zo goed aan en stak hij zijn ondernemingszin diep weg. Als hij de deur voor haar neus liet dichtvallen of als hij haar een brok van zeventig kilo noemde, was het prijs. Hij had mij ook geregeld tegen zich in het

harnas gejaagd, bijvoorbeeld toen ik naar hem belde en hij niet opnam ook al zag ik hem aan zijn bureau zitten. Dat had ik overdacht terwijl ik in het logeerbed van Annemie langzaam wakker was geworden. Niet alleen mijn geheugen was verfrist, mijn hele lichaam was uitgerust.

Ik had naar het werk gebeld om te zeggen dat Annemie en ik wegens het overlijden van onze collega Twan Godderie niet in staat waren enig werk te verrichten. We wisten dat de baas pas later zou toekomen en waren zo een weigering uit de weg gegaan. We zouden die week niet meer komen werken.

We waren tot aan de verdeler van condooms in Kortenberg gereden maar wisten niet zo direct wat we er verloren hadden. Om toch iets te doen, besloot ik uit de auto te stappen en een stapje in de wereld te zetten, al was het slechts om mijn stijve spieren los te werken. Annemie volgde mijn voorbeeld en stapte uit. Ik schrok van een ziekenwagen die voorbij scheurde en om de hoek verdween.

‘Die heeft haast zeg,’ zei ik.

‘Misschien heeft een oudje in het rustoord de geest gegeven.’

We liepen achter elkaar naar de hoek van de straat. Opeens viel me een rennende man aan de overkant op. Hij was gemaskerd en liep alsof zijn leven ervan afhing. Twee tekens die me duidelijk maakten dat een misdadiger zijn slag had geslagen en met de buit een rustiger oord opzocht.

Ik keek naar de plaats van het ongeval. De ziekenwagen had zich links van de weg geparkeerd en een aantal ziekenbroeders bood eerste hulp aan een man die op de stoep lag. Behalve drie gesticulerende oude mannen zag ik ook een fiets op de grond liggen.

‘Zou dat heerschap iets met dat ongeval te maken hebben?’ vroeg Annemie zich af.

‘Dat zou goed kunnen,’ zei ik.

Het leek me raadzaam de spurtende figuur te achtervolgen zodat we de politie op de hoogte konden brengen van zijn schuilplaats. In een impuls besloot ik naar mijn auto te rennen.

‘We nemen de auto,’ riep ik naar Annemie, ‘dat gaat vlugger.’

‘Hé, je bent gek, laat dat aan de politie over.’

Al rennend riep ik:

‘Ik voel dat Twan erachter zit.’

Dat was genoeg om Annemie eraan te herinneren dat ze met een bepaald doel voor ogen was gekomen, terwijl ik eigenlijk geen idee had welk spook we achternazaten.

‘Oké, ik volg je,’ zei ze.

Ik had de auto gestart en wachtte tot Annemie was ingestapt.

‘Geef gas,’ riep ze toen ze zat.

Ik gaf gas waardoor de voorwielen slipten.

Aan de uitgang sloegen we rechtsaf.

‘Zie jij die man nog?’ vroeg ik terwijl ik zo snel mogelijk door de straten van Kortenberg manoeuvreerde.

‘Daar, hij heeft zijn bivakmuts afgetrokken.’

Ik keek in de richting van Annemies uitgestrekte arm en zag aan de overkant de zwarte man. Hij was compleet in het zwart gekleed. Zijn haardos was pikzwart en zo stekelig als die van Marcel Vanthilt. Hij keek om zich heen alsof hij elk moment een politiepatrouille verwachtte, maar hij had ons niet in de gaten. Ik bleef op een afstand en deed alsof ik een huisnummer zocht.

‘Misschien is dat de lustmoordenaar van Zottegem,’ zei ik.

‘Dat zou toeval zijn,’ zei Annemie.

‘Toeval bestaat niet.’

‘Denk wat je wilt,’ zei Annemie, ‘we weten zelfs niet of die kerel iets met het ongeval te maken heeft.’

‘Geef toe dat hij een boeventronie heeft.’

‘Ja, dat wel.’

De boef sloeg een smal straatje in en verdween uit het zicht. Het had geen zin meer om hem met de auto te achtervolgen, daarom zei ik:

‘Annemie, stap uit en houd hem in de gaten terwijl ik de auto parkeer.’

Ik sloeg het portier veel te hard dicht en keek naar links en naar rechts voordat ik de weg overstak. Mijn moeder had me goed opgevoed, maar mijn vader ons verlaten voor een andere vrouw. Ik zag hem regelmatig maar beschouwde hem niet meer als mijn lieve pappa.

De overvaller liep in ijtempo door het smalle straatje, keek herhaaldelijk achterom maar zag geen bedreiging in mij. Wenneke mocht ik niet uit het oog verliezen en daarom keek ik achterom. Ze kwam aangerend, voor haar doen opvallend snel. Blijkbaar was ze haar auto al kwijtgeraakt.

We hadden allebei overtollig vet aan de billen. Wenneke maakte daar geen problemen van en haar zoon Moh kon er ook mee leven, maar Arno had me al dikwijls gezegd dat mijn kontje een maatje te groot was. Twan had niet onder stoelen of banken kunnen steken dat hij wel hield van mollige vrouwen die graag aten en lekker eten voor hun mannen klaarmaakten.

Ik hield mijn pas in opdat Wenneke ons zou kunnen inhalen. Ik wilde haar ook uithoren over haar plannen, want wat wij deden was een goed voorbeeld van een schim najagen.

‘Waar is de boef?’ vroeg Wenneke toen ze tot op vijf meter was genaderd.

‘Hij kan niet meer ontsnappen,’ zei ik, ‘hij – ’

Terwijl ik mijn hoofd terug naar voren draaide, begreep ik dat de boef uit het zicht was verdwenen.

‘Verdorie, daarnet was hij er nog.’

Wenneke vloekte ook. Misschien had zij problemen met haar ademhaling, want ik hoorde haar longen piepen.

‘Gaat het?’

‘Zozo,’ zei ze.

‘Ik ga even kijken waar hij is gebleven. Wacht hier op mij oké?’

‘Doe wat je niet laten kunt.’

Wenneke was de initiatiefnemer van de achtervolging. Nu ze bijna geen adem meer had, leek het wel dat ik het karwei moest afmaken. Ik kon gelukkig op een onzichtbare voortstuwingskracht rekenen, zoals die waarop de astronauten kunnen terugvallen wanneer ze een koerscorrectie moeten uitvoeren.

Ik bekeek elk hoekje van de straat, afgezien van de voordeuren van de rijtjeshuizen aan weerskanten ervan. Hopelijk woonde de boef hier niet. Toen ik de donkere deuropening van een kerk zag, begreep ik dat het de enige vluchtweg was. Ik wenkte naar Wenneke om me te volgen en snelde naar binnen. Ik wierp me als het ware in het zwarte gat.

Achteraan de kerk was het donker vanwege de vuile glas-inloodramen, zo duister zelfs dat ik niet kon onderscheiden of er mensen aanwezig waren. Terwijl ik naar voren liep, klaarde de zaak op. Ik begreep dat het licht afkomstig was van buiten. Het viel dwars door de gele ramen aan de voorkant van de kerk die als filters fungeerden. De zon scheen niet, anders had een lichtspel bestaande uit jezusstralen van het kerkje een goddelijke oase kunnen maken.

Er was geen beweging te zien, niet van de boef noch van een kerkbezoeker die God een gunst kwam vragen. Het leek me de gepaste omgeving om een verschijning te krijgen. Ik had dat net gedacht of het beeld van een heilige werd levend, kwam los van zijn sokkel en zweefde op een wolkje van ijle lucht omlaag.

Ik herkende Twan onmiddellijk. In zijn ligne-claire-outfit leek hij uit een stripverhaal geknipt. Ik wist niet waar hij het licht had gesprokkeld om dit verschijnsel teweeg te brengen. Dat vroeg ik me ook niet langer af toen de heilige zijn onmiskenbare tekens – een groet met zijn rechterhand en een grijns van oor tot oor – dichterbij kwam. Hij naderde mij tot op vijf meter en deed toen iets wat hij nog niet eerder had gedaan: hij weende. Had Twan ook in het hiernaamaals last van zijn kwaaltje, waarbij zijn rechteroog om een onbekende oorzaak traande op dagen dat je dacht dat de pollen allang gepasseerd waren?

Ik hoorde iemand de kerk binnenkomen, en Twan deinsde terug op de manier die hij al eerder uit zijn mouw had getoverd. Ik dacht dat de boef me langs achter naderde en draaide me geschrokken om. De adrenaline stroomde door mijn bloedbanen. Tot mijn grote opluchting moest ik niet in actie komen, want ik herkende het silhouet van Wenneke.

‘Oef, jij bent het maar.’

Puffend kwam Wenneke aangelopen. In eerste instantie zag ze niets bijzonders in de kerk. Toen ze verstarde, begreep ik dat ze Twan in de mot had gekregen.

Ik draaide me om en zag hoe Twan een spartelende vis uit zijn pij tevoorschijn haalde. Zijn andere hand richtte hij op een prikbord. Tot onze grote verbazing schoot een lichtstraal uit zijn wijsvinger die een tekst op het bord bescheen: UITZONDERLIJKE VISWEDSTRIJD IN KERSTSFEER.

Ergens vooraan in de kerk viel iets met een doffe klap op de grond. Het geluid zorgde ervoor dat Twan zich omdraaide en zich liet opzuigen door de grootste lichtbron die in de kerk voorhanden was: een kunstige kerstkaars met een gloeilamp in de vorm van een vlam.

Aan het altaar zag ik hoe een man zich bukte en een dik boek van de vloer oprapte. Het leek erop dat de koster voorbereidingen voor de mis trof.

‘Kijk eens hier,’ zei Wenneke die zich naar het bord had gerept.

Ik volgde haar voorbeeld en las hardop de tekst op het blad dat Twan had aangewezen:

‘Aan de vijver van het domein Nieuwenhoven gaat op 21 december om halftwee een feeëriek viswedstrijd door. Iedere visser met een vergunning is welkom, ook elke wandelaar die op een ludieke manier wil genieten van een wandeling rond het kasteel.’

Een boodschap die je in de kerk van Kortenberg op zijn minst merkwaardig kon noemen, maar onmogelijk was het blijkbaar niet.

Vissen is een volkssport in België. In de Ardennen duurt het visseizoen zelfs van april tot december, zolang het niet vriest dat het kraakt.

Wenneke keek op haar horloge en zei:

‘Dat is vandaag.’

‘Het lijkt wel op een zoekspelletje dat Twan met ons speelt. Hij stuurt ons van het kastje naar de muur, wie weet welke opdracht ons in de finale te wachten staat.’

‘Ik waan me in *Ren je rot*,’ zei Wenneke, ‘dat was vroeger een spelprogramma voor kinderen.’

‘Ken ik niet, maar ik doe wel mee.’

Ik ben leeg. Na het geharrewar aan het rustoord lijkt me het kerkje van de kanunniken van het Heilig Graf een oase van rust en stilte. Het intekenboek aan de ingang ligt open op een andere datum dan vandaag. Het is een doodgewone agenda van vijf jaar geleden.

Ik doorblader het boek en sta paf over de veelvuldigheid van de wensen: voor stabiliteit in het leven, voor jongeren die een zware straf uitzitten, voor nieuwe roepingen in Vlaanderen, voor de ontplooiing van de liefde, voor een bekering van een 16-jarige, voor een voetballer, voor mooi weer en veel geluk.

De mensen bidden wat af. Voor een zwangerschap. Voor verstandhouding in de familie. Voor een dochter, dat ze een brave jongen moge ontmoeten. Voor een mamma en haar vriend, dat ze snel mogen trouwen. Voor een kleinkindje vanwege een oma en een opa, dat er gauw beterschap mag komen. Voor een jongeman, dat hij spoedig de kanker moge overmeesteren. Voor een kankerspecialist die oneindig veel deed voor zijn patiënten en nu zelf in het ziekbed ligt. Voor hechte relaties in de gezinnen van iemands kinderen. Voor alle reizigers een behouden thuiskomst. Iemand wil dat zijn reis naar gene zijde zonder problemen zal verlopen.

Het is onduidelijk of de schrijvers verwachten dat de kanunniken voor dit alles zullen bidden. Dat God hun gebeden verhoort is zeker, want de gelovigen bedanken hem voor genezing, voor alles,

dat het zo mag blijven. Kortom: voor het leven. Tof. Mijn vader en moeder hebben mij het leven geschonken, maar helaas heeft God het mij weer afgenomen.

Dat God ook andere talen onder de knie moet hebben, begrijp ik bij het lezen van: *Bilismy zusig pomodlic za zdvouic wszystkick*. Voor de minder taalvaardigen staat God ook klaar: *Ik vind het prachtich*. Dan lees ik iets wat een schrijver weleens zou geschreven kunnen hebben: *Je zult het niet geloven, maar de pen was leeg... Een bazige kanunnik die haar missaal zocht heeft me een pen geleend. Ik kom hier niet bidden maar om koelte op te zoeken, omdat het buiten 30 graden is. Dat komt goed uit, want ik ben op zoek naar nieuwe ideeën. En die heb ik in dit boek gevonden.*

Ik doorblader het boek en vind een bijdrage van zes maanden later: *Geweldig, want in de zomer is het hier fris en in de winter lekker warm. Eens te meer een bewijs dat dit kerkje een thuishaven voor mij is.*

Het woord *thuishaven* gooit me terug naar mijn studeerkamer. Het intekenboek heeft me kunnen inspireren zoals sommige boeken op de planken van mijn eigen bibliotheek dat hebben gedaan. Een voor een neem ik ze uit de boekenrij en zoek mooie zinnen op. Jonathan Kellerman: *Werkelijkheidszin is de vloek van de verstandige mens*. Dean Koontz zegt het fijn als hij schrijft: *Zijn koortsige verbeelding steeg een paar graden op de thermometer van het onwaarschijnlijke*. Vanuit Harry Mulisch' oogpunt klinkt het heel anders: *Hoe kan ik werkelijkheid verzinnen?* Harry zou het liefst de echte wereld met de fictieve verwisselen.

Elke schrijver heeft zijn kijk op de wereld. Elk mens heeft dat. Mijn zwarte kijkdoos zit vol herinneringen. Als mens was ik geen doemdenker, volgens mij zou ik alle ellende wel te boven komen. Ik was meer een vrijdenker en wilde het denken eens en voor altijd losmaken van het kerkelijke gezag. Het was een uitdaging, maar helaas is me dat niet gelukt.

Een klok ergens boven mij slaat tweemaal en rukt mij uit het hiernamaals. Ik waan me Kevin Spacey in de rol van een mafketel

die denkt dat hij van een verre planeet komt, die doodgewone mensen beroert en vervolgens verdwijnt met te zeggen: *I have a light-beam to catch.*

Alleen God kan via een lichtstraal reizen. Ik, ik zoek geen lichtstraal maar een vlam, mijn vlam. Zodat ik lichtgevend kan zijn.

Inspecteur Vandaal zit achter het stuur van een ongemarkeerde politieauto en is op weg naar een plaats delict. Een jogger heeft er een naakt lijk zonder armen en benen gevonden. Ik rijd ongezien mee en steek heel wat informatie op van de inspecteur wanneer hij zijn kompaan uitlegt hoe je een dode kunt identificeren.

‘Naast lichaamskenmerken kunnen gegevens van de huisdokter en de tandarts dikwijls licht in de Egyptische duisternis brengen. Heb je al een autopsie meegemaakt?’

‘Nee, maar ik kan me voorstellen dat het niet van de poes is. Ik zie de patholoog-anatoom al het lijk op de sectietafel openknippen, uitboren en in stukken zagen. Brrr.’

‘De patholoog kan tijdens de lijkschouwing veel uit een lijk afleiden hoor, wees daar maar zeker van. Hij onderzoekt alle wonden en kneuzingen, blauwe plekken en andere bloedingen. Uit puntbloedingen in de ogen leidt hij bijvoorbeeld af dat de ongelukkige gestikt is. In een onderhuidse halsbloeding of een gebroken keelskelet ziet hij gegarandeerd een geval van wurging.’

‘En als het lijk onherkenbaar is toegetakeld?’

‘Dan schakelen we een odontoloog in.’

‘O ja, uit de tanden kan die man heel wat vertellen,’ zei de nieuwe, ‘ik weet dat de menselijke tand het hardst van het skelet is, alleen tegen vuur en zuur is hij niet bestand.’

‘Juist, maar ook vullingen, getrokken tanden en röntgenfoto’s kunnen het onderzoek heel wat verder helpen.’

‘Behalve als de betrokken tandarts geen gegevens heeft bijgehouden,’ wist de nieuwe.

Ik herinner me dat ik niet graag naar de tandarts ging. Wie wel? Vandaal gaat lustig voort met vragen:

‘En wat wijst slijtage van de kroon uit?’

‘Dat het skelet van een bejaarde is?’

‘En bruingele tanden?’

‘Dat het een roker was.’

‘Tandsteen?’

‘Slechte verzorging, dus nonchalante eigenaar, of arm.’

De nieuwe klinkt heel zeker wanneer hij eraan toevoegt:

‘Ook scheefgegroeide- en gouden tanden kunnen tot een identificatie leiden.’

Inspecteur Vandaal is in zijn nopjes en vertelt dat de ramp met de Herald of Free Enterprise de aanzet was tot de moderne forensische tandheelkunde.

‘De identificatie van overledenen verloopt nu veel sneller, iets wat de nabestaanden zeer zeker zullen appreciëren.’

Ik weet niet hoelang het duurde eer mijn familie op de hoogte was van mijn plotse dood, maar er zullen mensen zijn die ik heb gekend en die geen doodsbrief hebben ontvangen.

‘En hoe staat het met kinderen?’ vraagt de nieuwe.

‘Zelfs wanneer de melktanden ontbreken, kan een odontoloog de identiteit uit de tandkiemen vaststellen. Geloof me vrij, ik heb altijd moeite met de dood van een kind.’

‘U hebt gelijk, een snelle identificatie kan bij kinderen het verdriet van de ouders enigermate verzachten.’

Even blijven ze stil voor zich uit kijken.

‘Met deze wetenschap kunnen we echter niets beginnen in het geval van de moord op de veearts,’ vindt Vandaal terwijl hij vraagt om aan een kruispunt rechts af te slaan.

‘Ja, in dat geval sta ik met de mond vol tanden,’ zegt de nieuwe. Ze lachen ingetogen.

Vandaal rijdt een wandelpad in en stopt de auto niet veel verder. De slagen van de portieren die in het slot vallen weerklinken als één.

Op mijn eigen manier stap ik uit de auto en keer terug naar mijn studeerkamer. Het werk als technisch rechercheur bij de politie lijkt me wel wat, heel anders dan het werk dat ik bij Mémoire deed.

Terwijl ik uit nostalgische overwegingen dagboek VI inkijk slaag ik er alweer in inspiratie op te doen uit mijn eigen ervaringen, bevindingen en beschouwingen: *Leona vertelt me aan de telefoon dat ze naar onze dienst belde en wonder boven wonder mij aan de lijn krijgt. Ze klinkt lief, maar ik durf haar dat niet te zeggen omdat Annemie en Wenneke aandachtig meeluisteren. Na het telefoongesprek met Leona tuit Annemie haar mond en vraagt of dat mijn mokkel was. Wenneke vraagt waarom ik niet getrouwd ben, een lieve man zoals ik. Ik zwijg in alle toonaarden omdat Wenneke en Annemie vanmiddag zonder mij op restaurant zijn geweest. Aan de ene kant ben ik hun getater beu, aan de andere kant weet ik dat ik niet zonder hun speelsheid kan. Wenneke gooit een stressballetje naar mij. Ik vang het op en smijt het met al mijn kracht naar Annemie. Het doet pijn, en ze tilt haar T-shirt omhoog om de blauwe plek te tonen. Ik herken er een Ichtus in, het visteken, een symbool voor Jezus, de verlosser.*

Ik snak naar lucht als een vis op het droge. Straks zal ik iemand de adem afsnijden, een logische keuze zou die van een visser zijn.

Rust vind je aan een visvijver. Ik ben er in een wip, want ik heb geen auto meer nodig. Hardrijden hoort tot het verleden.

Tot mijn verbazing is het parkeerterrein van het domein bijna vol. Verdomme. Als ik even nadenk is dat logisch. Kinderen hebben vakantie en ouders worden naar plaatsen gelokt waar ze de kerstdagen zo consumptief mogelijk kunnen doorbrengen, bijvoorbeeld op een in kerststijl feeëriek verlicht natuurdomein.

De vijver ligt er rimpelloos bij, behalve hier en daar enkele concentrische cirkels waar de dobber van een vislijn net het wateroppervlak heeft geraakt. De meeste bankjes rondom de vijver zijn bezet. Ik ga op het bankje in de verste hoek van het domein zitten, waar ook twee vissers hun visterrein hebben afgebakend.

De oudste van de twee heeft drie lijnen uitgezet. Hij lijkt op George Bush senior en is in de weer met de dobbers op de juiste plaats te houden. Hij zit niet stil, want de potjes aan zijn voeten moet hij regelmatig openen om er aas uit te halen. Wat moet het vreselijk zijn om als een worm aan een haak te hangen.

De vangst lijkt niet te vlotten, want na een tiental minuten heeft George nog geen enkele vis uit het ondiepe water getrokken. Dat vertelt hij aan zijn collega-visser die enkele meters verder zit. Hij is veel jonger en heeft ook bekende trekken, ik zou hem willen vergelijken met Anthony Hopkins in zijn jonge jaren.

Anthony gooit zijn enige vislijn uit, er goed op lettend dat ze niet in de war raakt met de drie lijnen van George. Ik merk dat beide vissers mannen van weinig woorden zijn, maar niemand zegt me dat ze thuis niet ophouden met te zeveren tegen hun geliefde vrouwen. God mag het weten.

De zon zakt gestaag naar de horizon en de kilte daalt over de aarde. Plotseling wipt Anthony van zijn stoeltje op. Hij heeft beet en haalt de lijn professioneel binnen, waarna hij precies de haak van tussen de kaken van de vis trekt. Ik kan de vis geen naam geven

omdat ik niets van vissen ken. Hij is nauwelijks vijf centimeter groot en belandt even later weer in het water.

George recht zijn rug, alsof hij zich schrap zet voor de competitie. Ik zie zijn gezicht niet, maar ik wed dat hij zijn blik niet van zijn dobber afwendt.

Enkele wandelaars vinden de weg langs de vijver, vermoedelijk willen ze het kleurrijk verlichte kasteel dat iets verderop ligt vanuit de verte gadeslaan. Sommigen zeggen *goedendag* tegen de vissers, anderen lopen stoïcijns voorbij alsof ze alleen op de wereld zijn. Ik zeg niet dat het niet kan, ik bedoel zonder familie, maar helemaal alleen op de wereld zal een levende zich nooit kunnen voelen. Misschien iemand zoals ik, een dode, ik ben alleen. Helemaal alleen. Waar verstoppen de doden zich die ik heb gekend?

Anthony heeft weer beet. Hij haalt de lijn binnen alsof er een dikke vis aan hangt, een die bij de minste beweging zich weer los kan trekken. Gelukkig blijft de haak zitten en kan hij de vis met een schepnetje uit het water halen. De vis is veel groter dan de eerste, minstens vijftien centimeter, vermoedelijk van dezelfde soort. Anthony peutert de haak uit de bek en tot mijn verbazing laat hij hem ook in het water los.

Het gaat blijkbaar enkel om de kwantiteit tijdens de viswedstrijd. Ik zie geen officials en vraag me af of elke visser bijhoudt hoeveel vissen hij in een bepaalde periode vangt. Een ding is zeker: Anthony staat voor. Iets wat George niet kan verkroppen, want hij recht zijn rug en gooit voor de honderdste keer zijn drie lijnen uit.

Uren zijn voor mij slechts seconden. Ik heb de indruk dat dit ook voor vissers geldt. Helaas voor George haalt Anthony in een uur tijd met zijn ene lijn vier vissen boven, terwijl George met zijn drie lijnen geen enkele vis vangt. Anthony zegt keer op keer *hebbes*, iets wat mij op de zenuwen zou werken als ik een visser was, maar George blijft er schijnbaar rustig onder.

George strooit meer en meer voer over het water uit. Hij gooit zijn lijnen vaker uit. Geregeld meent hij dat hij beetheeft, maar elke keer moet hij constateren dat de vis met het wormpje aan de haal

is gegaan. Hij kijkt veel meer om zich heen, alsof hij een aanwezigheid aanvoelt die hem tegenslag toewenst. Maar ik ben hier niet om te manipuleren, enkel om te observeren. Over mij hoeft hij zich geen zorgen te maken.

Een groepje kinderen betreedt luidruchtig het grondgebied van de vijver en ik kan me voorstellen dat de vissers ze liever kwijt dan rijk zijn. Anthony haalt de vijfde vis naar boven, een heel dikke dit keer. En hij laat weer zijn stopwoord *hebbes* horen.

De kinderen doen Anthony na. Hun koor van *hebbes* doen de stoppen van George doorslaan. Hij gooit kokend van woede zijn hengel van zich af, staat van zijn zitje op en rent naar Anthony die bezig is met de haak uit een grote vis te halen. Anthony heeft geen erg in de aanval van George.

George gooit zich op Anthony die zijn visgerief moet loslaten. De sterkere George slaat zijn handen rond Anthony's keel en knijpt zijn strot dicht.

Anthony graait met zijn handen in de lucht, lucht die hij beter in zijn longen had gezogen. Zijn bloedbanen krijgen niet genoeg energie naar zijn spieren getransporteerd om uit de hachelijke situatie te kunnen ontsnappen. Zijn hoofd kleurt rood, daarna blauwig. Ik weet niet hoeveel tijd er overheen gaat, maar uiteindelijk is het zo bleek als een verschoten handdoek op het strand.

De meeste mensen rond de vijver hebben niets in de gaten. Iets te laat dagen enkele stoere knapen op die de woeste visser overmeesteren. Of George de moord op de visser zal toegeven, heeft geen belang omdat er voldoende getuigen zijn. Ik ben ribbedebie.

We hadden Twan dikwijls het vuur aan de schenen gelegd en daarvoor was zijn assertiviteit verbeterd. Hij liet op mijn aanraden zijn hemden uit zijn broek hangen. Wenneke zat achter zijn beslissing om een wasmachine te kopen en zelf de was te doen in plaats van zijn moeder.

We plaagden hem op het randje van pesten af. Ik kon alles uit hem krijgen, hij was een open boek. Hij vertelde me dat hij zelf gebruikte om de jeuk aan zijn kont te verzachten. Het aanbrengen ervan was een soort bevrediging voor hem. Hij vertelde mij ook het verhaal over het miniboeket madeliefjes dat hij ooit aan Leona voor haar verjaardag had gegeven. Ik lachte me kreupel.

Zijn filosofie hield in dat hij graag vrouwen zag en niet ermee in bed wilde duiken. Ik vond dat hij een dode deed lachen en buitte zijn volgzzaamheid uit, want elke vrijdagavond vroeg ik hem langs mijn neus weg of hij in het weekeinde aan mij ging denken. Een keer had hij mij verbaasd met te zeggen dat ik niet wist hoeveel hij aan mij dacht.

De auto van Wenneke was aan een tankbeurt toe. Ik leefde op herinneringen, maar een onderbreking was welkom. Onze uitgehongerde lichamen konden ook wel iets gebruiken en we stopten bij een wegrestaurant even voorbij Leuven.

In de auto had ik naar een *salade caprese* als voorgerecht gesnakt, en als hoofdgerecht heerlijke *escalope de poulet* met aubergine en tagliatelle. In plaats daarvan at ik stoofvlees met een groene saus erover, hier en daar moest een erwt of een stukje wortel de zaak opvrolijken. Wenneke maakte ondertussen met wellustige happen haar sandwich soldaat. Ik nam me voor alles in te zetten op de afsluiter: koffie met versnaperingen.

We bespraken de gang van zaken en namen Twans dagboek VI door. Ik slaagde erin de eerste notitie over Alanis terug te vinden, dat was ongeveer een half jaar eerder. Voluit heette ze Alanis Van Meij. Een collega van Twan had hem op de trein naar huis met haar in contact gebracht. Ze lieten elkaar via de elektronische post weten welke trein ze 's avonds zouden nemen.

Uit mijn oppervlakkige onderzoek bleek dat Alanis veelvuldig smileys gebruikte en dat Twan erdoor geamuseerd was. Hij stelde zelf smileys samen en Alanis vond ze *pr8tig*. Twan gaf toe dat zijn mannetjes stuk voor stuk vrouwtjes waren. Daarmee kreeg hij Alanis nog steviger in de hand. Hij buitte zijn vindingrijkheid uit en

Alanis gaf toe dat zij haar smileys niet zelf had uitgevonden, met het risico dat Twan haar daardoor heel wat minder interessant zou vinden.

‘Hier luisteren ze samen naar muziek, hij met het ene oortje in zijn linkeroor en Alanis het andere in haar rechteroor, waarna hij het scherm van de smartphone aan haar laat zien. Daar staat op: *I’ve been thinking about you.*’

‘Dat is van London Beat geloof ik,’ zei Wenneke.

Ik reageerde niet omdat ik nog iets veel interessanter vond.

‘Oei, het is niet altijd rozengeur en maneschijn geweest. Hier stuurt ze berichten en belt ze erop los maar spreken ze geen twee zinnen tegen elkaar tijdens de treinreis naar huis.’

‘Schone liedjes duren niet lang,’ zei Wenneke.

‘Toch hebben we pech Wenneke, hier lees ik dat zij het de volgende dag weer goed heeft gemaakt. Bovendien vindt ze hem *een toffe gast*. Ze heeft een warm gevoel vanbinnen en *als begin is dat fijn*. Oeioei.’

Onze band met Twan was ook sterk en we mochten veronderstellen dat hij ons hoog in het vaandel had gedragen. Dat was duidelijk gebleken uit andere bijdragen. Maar niemand heeft graag concurrentie.

Terwijl ik aan mijn hete kop koffie nipte, schoof Wenneke het boek naar zich toe en begon erin te lezen. Het duurde even voor ze hardop las:

‘Alanis hangt aan mijn lippen. Wat we vandaag tegen elkaar hebben gezegd, moet tussen ons blijven. We geven ons bloot zoals nooit ervoor. We hebben het over elkaars uiterlijk en ze vraagt of we meer complimentjes aan elkaar kunnen uitdelen.’

Wenneke keek van het boek op en fronste haar wenkbrauwen. Ik reageerde met een schouderophalen, waarna ze weer voorlas:

‘Ik vertel Alanis over Leona, dat ik haar ooit een cadeautje heb willen geven en dat ze het niet heeft durven aannemen omdat haar man anders zou kunnen vragen waar het vandaan kwam.’

Wenneke liet een stilte vallen, misschien om mij de kans te geven te reageren. Dat deed ik met plezier.

‘Ik denk dat die historie met Leona Di Passio voorbij was. Maar wat was hij van zins met Alanis Van Meij?’

‘Hij heeft er ons niet veel over verteld.’

‘Nee, veel heeft hij mooi verzwegen.’

Wenneke concentreerde zich weer op het boek. Even later schaterlachte ze.

‘Wat schrijft hij nu weer voor grappigs?’ vroeg ik, ‘ik mis hem alleen al voor zijn aparte humor.’

Wenneke leek mijn mening te willen delen toen ze zei:

‘Hij slaagt er nog steeds in ons aan het lachen te maken. Moet je horen: *Vanmiddag toen ik haar even niet verstond in het kabaal van de refter vroeg ik aan Annemie Ben je heet? Maar ze had gezegd: De koffie is heet.*’

‘Hij laat een dode lachen,’ zei ik.

Ik had de neiging om de uitgeschreven versie van het tafelgesprek te ondertekenen met: ROFLOL. En dat zou in schoon Engels kunnen betekenen: *Rolling Over Floor Laughing Out Loud.*

Ik herinnerde me de dag waarop Twan bereid was om tijdens de middagpauze Brussel te verkennen. Annemie wilde geen derde wiel aan de fiets zijn en was niet meegegaan.

Ik had het initiatief genomen. Af en toe had ik me afgevraagd welke straat we moesten nemen, maar Twan had mijn rol als gids subliem gevonden. Hij kon ongelooflijk verstrooid zijn. Hij vroeg zich bijvoorbeeld af wat *cheval marin* betekende terwijl een zeepaardje als logo klaar en duidelijk aan de gevel van het restaurant hing. In een bakkerij hadden we gebakjes gekocht die we zittend op een bank in de zon oppeuzelden. De rondleiding hadden we afgesloten met een kop koffie in een cafeetje. We waren amper binnen of het was begonnen met sneeuwen. Daar had ik hem bedankt voor zijn gezelschap.

Mijn gedachten aan Twan hadden de rit naar Sint-Truiden verkort. Het vinden van het domein van Nieuwenhoven bleek een struikelblok te zijn. We probeerden drie keer de weg ernaartoe te ontfutselen aan evenveel toevallige voorbijgangers. Ze gaven allen de indruk het natuurpark te weten liggen, alleen ontbrak het hen aan taalvaardigheid om hun kennis aan ons door te geven.

Uiteindelijk vonden we een zijweg met een wegwijzer die we al tweemaal voorbij waren gereden. We hadden ook de kerstversiering over het hoofd gezien: een vallende ster met een staart die de goede richting aanwees.

De kasseiweg naar het bos was verlicht met knipperende lampjes in geel en groen. We keken onze ogen uit en hadden niet zo snel door dat de sirene die vanuit de verte naderde ineens pal achter ons weerklonk. Het was opmerkelijk dat we, net als in Kortenberg, het pad van een ziekenwagen kruisten, maar ik dacht er niet te lang over na.

Ik zette de auto onmiddellijk aan de kant met het risico in de gracht te belanden en liet de ambulance voorbij. We denderden er achteraan, we zagen hoe hij naar de ingang van het domein reed en achter de struiken en bomen verdween. De parkeerplaatsen waren allemaal bezet, daarom moesten we onze auto ergens langs de weg kwijtraken.

Nadat we de auto geparkeerd hadden en naar de ingang van het domein waren gelopen, kwamen we de ziekenwagen weer tegen. De sirene stond af, de chauffeur zette er geen vaart achter, wat betekende dat het niet zo erg was, of dat spoed niet meer nodig was.

Diegene die de sobere versiering van de toegangsweg voor zijn rekening had genomen, was op het domein zelf zijn boekje te buiten gegaan. Het vele licht van de kerstmarkt kwam niet helemaal tot zijn recht omdat het nog dag was. Ik kon me voorstellen dat het er 's nachts bewonderenswaardig zou zijn voor mensen die van elektrisch vuurwerk hielden. Annemie viel mijn mening bij, want ze zei:

‘Wie hier de elektriciteitsrekening moet betalen, kan afdokken.’

‘Kijk,’ zei ik, ‘de politie is erbij geroepen.’

Een politiecombi stond op het pad naar de vijver geparkeerd. Een politieman duwde een geboeide, oudere man in de auto.

‘Wat is hier in godsnaam gebeurd?’ vroeg Annemie zich af.

‘Misschien iemand die te diep in het glas heeft gekeken.’

‘Met die glühwein moet je altijd oppassen.’

‘Kom, laten we daarmee beginnen,’ zei ik, ‘misschien levert het drankje ons nieuwe ideeën op. Ik heb weer dat doelloze gevoel nu we op de plek zijn die Twan ons in Kortenberg heeft aangeduid.’

We liepen naar het eerste het beste groen-met-wit gestreepte tentje en gingen zo dicht mogelijk bij de warmtestralers staan. Annemie bestelde twee glühwein en gaf me er een van.

‘Gezondheid,’ zei ik.

‘Proost. Laten we drinken op de oplossing van het raadsel dat Twan voor ons heeft uitgedacht.’

‘Dat doet me denken aan wat ik in zijn dagboek heb gelezen. Hij moest ergens een cryptogram verzinnen.’

Ik haalde het dagboek uit mijn grote jaszak tevoorschijn. Ik droeg het met me mee alsof het ons routeboek voor een rally was, een dat erg gegeerd was door concurrerende rallyequipes. Het was even zoeken geblazen, ondertussen slurpte Annemie voorzichtig aan haar hete glühweinbekertje.

‘Hier heb ik het: *Hij zoekt naar een pier nadat hij een bedrag op zijn rekening heeft gestort*. Wat denk je dat het is?’

Annemie schokschouderde en dronk van haar bekertje alsof dat veel belangrijker was.

‘Het is niet moeilijk, doe eens een poging Annemie.’

‘Als je het weet is niets moeilijk.’

‘Ik zal je helpen. Op je rekening storten, hoe zeg je dat met een werkwoord?’

Haar antwoord kwam snel:

‘Boeken. En nu weet ik het woord helemaal. Een pier is ook een worm, dan zou het *boekenwurm* kunnen zijn.’

‘Wow, jij bent goed, jij moet met spelletjes op tv meespelen.’

‘En geld als water verdienen.’

Omdat we met het cryptogram geen kant uit konden, las ik verder in het boek.

‘Hoor eens wat hij hier schrijft in een bericht naar Alanis: *Jouw berichtje komt net op tijd, want ik ben weer ziedend op Wenneke de betweter.*’

‘Dat is niet het enige negatieve dat hij over jou schrijft,’ zei Annemie, ‘hij sleurt mijn naam ook door het slijk.’

‘Hij was zelf niet altijd zuiver op de graat. Hij was een verdomde pleaser die niet *nee* kon zeggen en zich daardoor in de nesten werkte. Hij was nooit recht voor zijn raap, altijd met een omwegje, het gaf hem iets stiekems.’

‘Je hebt gelijk, maar zijn positieve karaktereigenschappen wogen toch door.’

‘Ik hoop dat die van ons ook voor hem genoeg gewicht hadden.’

‘Ik ben er zeker van,’ zei Annemie.

Het was er een drukte vanjewelste, mensen die dronken en hard praatten. Toch viel er een stilte tussen ons, alsof we bij onszelf nagingen of ons beeld van de levende Twan Godderie overeenkwam met de verschijning van de dode. Was hij nu ineens de goedheid zelf? Een heilige? Zonder fratsen en grollen?

‘Laten we wat gaan wandelen,’ stelde Annemie voor.

Meerdere vissers trotseerden de kou. Hadden ze vissen uitgezet of was er altijd een aantal dat het visseizoen overleefde? Ik stelde me voor dat de vissen naar believen zouden kunnen paren tijdens de winter, in het diepe water waar het iets warmer was dan erboven. Het bleef een aparte bezigheid, dat vissen in december.

We liepen naar het bord dat de wandelroutes aangaf; de vijver lieten we links liggen. Volgens de plattegrond op het bord liepen we door het galgenbos. Ik kon me niets anders voorstellen dan een verhoogde heuvel midden in het bos waar ze vermoedelijk honderden jaren eerder misdadigers aan de galg hadden opgeknoopt.

We kozen de oranje route van 4 kilometer, zodat we een blik op het eenvoudige kasteel konden werpen.

Aan de rand van het bos gingen we op een bank zitten, waar we een mooi uitzicht op het kasteel hadden, met de leuk versierde kerstboom in de tuin.

‘Hier moet het in de zomer lekker zijn,’ zei Annemie.

‘Ik zou nu wel wat warmte kunnen verdragen.’

Annemie schoof naar mij toe, alsof ze wilde zeggen dat haar lichaamswarmte gratis was.

We glimlachten en leken hetzelfde te denken, dat het leven toch zo mooi was zolang het duurde, want de dood maakte er onherroepelijk een einde aan.

Ik had helemaal geen godsdienstige opvoeding gehad, mijn ouders waren vrijdenkers, maar dat maakte van mij nog geen ketter. Ik geloofde dat het heelal een reden van bestaan had, misschien was het er enkel om mensen op aarde mogelijk te maken. Er zat geen groter plan achter. Wie de aarde in elkaar had gestoken, was geen amateur noch een beroeps. Geen prof maar een brokkenmaker.

We zetten onze wandeling voort en stelden vast dat het kasteel niet toegankelijk was voor bezoekers, ook al vond de doorsneewandelaar dat elk kasteel voor hem zijn deuren moest opengooien. Op de plek waar je het dichtst erbij kon geraken, gebeurde wat geen van beiden had verwacht. Ineens stonden we voor een reusachtige verschijning van Twan.

Minstens vijf meter hoog was hij, gekleed in een pij tot op de grond, met zijn rechterhand opgeheven in een groet, en een grijns op zijn gezicht van hier tot ginder. Hij slaagde er niet in mij te bezielen, ik had veeleer angst. Toen ik beter keek, herkende ik in zijn opgestoken hand een halt-teken. Ook Annemie vond het raadzaam niet verder te gaan.

Vorige keer had hij een traan weggepinkt om te zeggen dat we water moesten zoeken. Dat hadden we in de vijver gevonden. De beweging die hij nu met zijn wenkbrauwen en voorhoofd maakte, leek veel op fronsen, zo van: *Kijk uit je doppen*.

Ik begreep hem niet, maar Annemie bukte zich voorover en raapte een brochure op. Toen we weer opkeken, had de reus die wij als Twan kenden, zichzelf in de mistige omgeving opgelost. We keken al niet meer op van zijn geliefkoosde verdwijntruc.

‘Wat heb je daar?’ vroeg ik.

‘Een uitnodiging voor de kerststoet in Hasselt,’ zei Annemie.

‘Wanneer is die gepland?’

‘Vandaag, om halfzes.’

‘Ik heb nog nooit een kerststoet meegemaakt,’ zei ik.

‘Dan laten we die kans zeker niet liggen.’

Ik ben gevleugeld, vlieg door tijd en ruimte. Mijn zoektocht naar diepe rust brengt me nabij een Haspengouws dorpje.

De mensen bakken er hun dagelijksch brood, geven de dieren eten en kuischen de vloer der stallen tot ze blinken gelijk een spiegel. Iederen zondag mogen de mannen van hun vrouwen met de velo naar het dorp om daar met hun vrienden hun vrije tijd te dooden door te drinken of te schaken.

Ik ga de staminee De Lanteern binnen en observeer. Twee toongangers hebben deugd van een frissche pint. Een van hen lijkt als twee druppels water op mij en het is precies of ik van een afstand mag gadeslaan hoe ik me gedroeg in een van mijn vroegere levens. Een verhaal apart.

De man die op mij lijkt is boer. Hij vertelt zijn kompaan de postbode dat hij er al heelder nachten gedronken heeft en zijne charrel in zooveel wijven heeft gestoken dat hij den tel is kwijtgeraakt. Hij heeft geen chance in het leven gehad, maar hij hoopt dat hij een rijke vrouw aan den haak zal slaan en dat hij daarmee het veel verder dan boer zal kunnen schoppen.

Plotsklaps klingelt het aan de deur. Er komt een schoone vrouw naar binnen. Ze vraagt of iemand goesting heeft om mee naar boven te gaan.

‘Gaarne,’ zegt den boer, ‘als gij mij uwen naam zegt.’

De vrouw denkt even na, misschien voelt ze aan dat ge u wat blootlegt door uwen naam aan iemand te vertellen.

‘Petra,’ zegt ze.

Ze kijkt den boer verleidelijk aan en knippert met heur oogen alsof de zon in heur gezicht schijnt. Den boer denkt geen twee keer na en groet zijnen kompaan, om daarna als volontair met heur mee naar boven te gaan. Onderwijl hoor ik ergens een hond heevig basen.

Eenmaal in de slaapkamer hangt den onnoozelen boerenknecht zijnen deukhoed aan den kapstok, volgt Petra naar het bed en het is schoon om zien hoe ze zich voor even in den hemel wanen.

Het docht den boer dat de Duitschers te kort bij komen en hij heeft geen zin om in den troep te gaan. Ze besluiten het geld uit hunnen slof te halen en het bij elkaar te leggen. Als het op is en ze niet meer weten van wat hout pijlen maken, kunnen ze nog altijd met zeisens en pikken gaan leuren, of strooper worden, of in de dieverij gaan.

Ik volg het tweetal en kijk toe hoe zij het verkeerde pad gaan. Zij vechten hun kleinen oorlog uit, tot ze in een verdommesche hinderlaag van de gendarmes lopen. Kogels doorzeven hen en ze vallen op den grond. Ik hoor iemand schreien. Eerst zoo hard dat het niet meer om aan te hooren is, maar daarna zoo lijze. Dan wordt alles stil en het licht verdwijnt uit hun oogen. Nu kunnen ze een kruiske over hun leven maken.

In den schemerdonker voel ik mij heelegansch alleen. Ik loop den nevel van den avond in en kom twee schimmen tegen, eerst niet te kennen maar even later herken ik Petra en haar boer. Haar schelmschen glimlach siert heur facie. Met een kinderlijken glimlach op zijn gezicht vliegt de boer heur in de armen. Hier in de laatste statie hebben zij elkander groot van doen en kunnen ze zonder eetwarij, drank en sex.

Droppels dauw vallen van de bladeren der boomen, ook op de boer zijnen kop. Tusschen Petra's borsten parelen droppels zweet, terwijl de zon onder gaat in een bloedigen laai.

In de maneklaarte bestijgen ze een trap. In den valavond wandelen ze naar een hemels kasteel en kijken het af, want over alles heen ligt een tooverglans. Vanaf de kanteelmuur staren zij naar de vallei waar heel wat menschen wonen die geloven in hunnen sterrenziel.

Het is te zien of zij er lang kunnen blijven. Het is precies of zij leven als goden en kunnen beslissen over levenden en doden, om

te worden wat het later is geweest. En dan verdwijnen ze als een vlam in de wind van het toneel, in een woesh.

Is dat de vlam die ik zoek?

Tegen mijn eigen zeg ik: *Zoo ge schrijft gelijk ge praat, als dat geen magie is.*

Ik ben weer alleen. Waar ben ik nu? Als *hier* ergens op lijkt dan is het mijn hiernamaals. En wanneer is *nu*? De vertelde tijd van mijn verhaal omvat meerdere jaren, maar voor een snelle lezer is de verteltijd slechts een vijftal uren.

Hoever kan ik in de tijd reizen? Waar situeert zich de godenwereld? Waar God de scepter zwaait? Maar moet ik daar wel zijn, want ik voel me helemaal geen afgod, geen halfgod noch oppergod. Ik ben vooral goddeloos, net zoals de helft van de mensheid.

Criminele bedenkingen verplaatsen me naar een plek waar een misdaad is gepleegd. De wurgmoord aan de vijver is al vergeten. Met aandacht volg ik de uitleg van inspecteur Vandaal wanneer hij zijn kompaan voor de zoveelste keer uittest op zijn algemene kennis over de technische recherche.

Terwijl ze naar het skelet in de gracht kijken, zegt Vandaal:

‘De hond van een wandelaar kwam met een groot bot in zijn bek aangelopen en zijn baasje had genoeg kennis van zaken om er het onderbeen van een mens in te herkennen. Hij heeft de politie van zijn lugubere vondst op de hoogte gebracht.’

Sommige delen van het skelet steken uit het bladerdek. De nieuwe bukt zich en lijkt amper de moed op te kunnen brengen om de botten aan te raken.

‘Wacht even, de fotograaf moet er nog een foto van maken.’

De nieuwe veert recht en wacht af.

‘Stel nu eens dat de odontoloog dit lijk niet kan identificeren,’ zegt Vandaal, ‘wat dan?’

De nieuweling denkt na. Niet veel later zegt hij:

‘Dan schakelen we een forensische antropoloog in.’

Ik denk dat een antropoloog de natuurhistorische omgeving voor zijn geestesoog haalt, enkel door naar een skelet te kijken. Op dezelfde manier traceer ik een dolende geest.

‘En hoe ziet hij of het over een menselijk of een dierlijk bot gaat?’ vraagt Vandaal.

‘Dierlijk bot voelt gladder aan dan dat van een mens.’

Vandaal knikt goedkeurend. Hij lijkt even na te denken over een volgende vraag, en zegt:

‘Ik heb al heel wat lijken in allerlei staten van ontbinding gezien, sommige doden verrotten ter plaatse en vergaan tot op het bot zoals dit, of knaagdieren doen zich eraan te goed.’

‘We kunnen niet alle misdaden oplossen,’ zegt de nieuwe betweterig.

Dat weet Vandaal maar al te goed en hij zegt:

‘Helaas, alleen een antropoloog kan uit de knaagsporen afleiden hoe lang het skelet hier al ligt.’

Even zijn beiden in gedachten verzonken, dan doorbreekt Vandaal de stilte door te vragen:

‘Waarop wijzen dikke botten denk je?’

‘Dat de overledene hard werk heeft uitgevoerd,’ zegt de nieuwe zonder te twifelen, ‘en ik durf te wedden dat de antropoloog uit het weinige dat er van deze dode overblijft het geslacht, de leeftijd, het beroep en mogelijke ziekten kan afleiden.’

Vandaal moet zijn kompaan stilzwijgend gelijk geven. Hij knikt en ziet zijn voorspelling bewaarheid: dat hij een prima opvolger heeft gevonden. Hij maakt van de nood een deugd en vertelt opgewonden over dode lichamen die door moordenaars zijn begraven:

‘Niet alle lichamen ontbinden op dezelfde manier. We vinden lijken met kleren terwijl de botten zijn vergaan. En iets dieper in de grond vind je misschien volledige skeletten terwijl er geen spoor van kleding is. Fysische en chemische processen bepalen de duur waarin de omgeving het lichaam verteert. Zuren tasten eerst de mineralen van het bot aan en niet het eiwit van haar of huid.’

Ik heb meer gezien in de ziel die overblijft dan in het lege omhulsel.

‘Interessant,’ zegt de nieuwe, ‘als we dit lijk eerder hadden gevonden, hadden we een nauwkeuriger tijdstip van overlijden kunnen bepalen, niet?’

‘Ja, want er is een verband tussen de lichaamstemperatuur van het lijk, het lichaamsgewicht en de temperatuur van de omgeving.’

‘En de grootte en de plaats van lijkvlekken zou ons ook hebben geholpen, is het niet?’

‘Je hebt je lesje goed geleerd. Vergeet ook niet dat lijken lang bewaard blijven in het zand van een woestijn, of in het ijs van een gletsjer,’ weet Vandaal.

‘In ons kleine Belgenland maken de weersomstandigheden korte metten met menselijke resten,’ weet de nieuwe.

‘Je raadt mijn gedachten.’

‘Jammer genoeg werpt die wetenschap geen nieuw licht op de dood van deze arme man of vrouw, vermoord of niet.’

‘Ach, alle weetjes zijn welkom. De doodsoorzaak zoeken van onbekenden is even moeilijk als een serie moorden oplossen waarvan de modus operandi keer op keer verschilt.’

Inspecteur Vandaal heeft gelijk. Als moorden in een vlaag van waanzin zijn gepleegd zal het moeilijk zijn te bewijzen dat het slechts om één moordenaar gaat.

De holle weg met het skelet in de gracht kan me niet meer inspireren, vandaar dat ik naar mijn stille plekje ijl om er in harmonie met de letters van mijn eigen woorden te mediteren.

Ik weet goed wat ik als geest uitspook, maar als ik tijdens mijn leven geen dagboek had bijgehouden, had ik nooit geweten wat me toen bewoog.

Mijn herinneringen zijn me dierbaar, vooral die van mijn vrouwelijke collega’s op het werk: *Annemie laat zonder schroom haar mollig buikje zien en zegt dat de knoop van haar broek eraf is. Ze zal bij haar mamma langsgaan om die er terug aan te laten naaien. Ik wil dat ook wel doen, zeg ik. Als reactie gooit ze een*

prop papier in mijn richting, maar natuurlijk gaat die naast. Ik schrijf er een gedichtje op en gooi het papier geplooid tot een vliegtuigje terug. Ze leest het en gaandeweg doet het haar hart smelten. Wanneer Annemie naar huis is vertrokken, vraagt Wenneke of ik met haar op reis wil gaan. Ik sta met de mond vol tanden. Wenneke is verbolgen over het feit dat ik twijfel.

Ik heb zin om een toevallige passant een enkele reis naar dromenland te bezorgen, en dan bedoel ik niet de hemel maar de hel. Straks zal ik een devote stoethaspel een eind in de goede richting helpen.

Ik snak naar de vrome sfeer van weleer en denk: *Laat ik eens gaan kijken naar de kerststoet in de stad.* Het volgende moment sta ik aan de kant van de minderbroederstraat. Er is geen mensenmassa toegestroomd en dat maakt het vinden van een geschikte staanplaats doenbaar.

Ik heb het begin van de stoet gemist, dat zie ik aan de sliert mensen die zich langs de Isabellastraat van mij verwijderd. De stoet is kleurrijk, daarmee bedoel ik de verlichting en de kleding. Ik had verwacht hier en daar een praalwagen met veel versieringen te zien. Liefst had ik enkele plaatselijke sinten in vol ornaat en voorzien van de nodige attributen voorbij zien schrijden, maar dat valt tegen. De organisator heeft een sobere stoet beoogd. Hier is geen inspiratie te rapen.

Ik hoop op een explosie van kermisachtige attracties als finale en blijf kijken. Helaas verschijnen er slechts figuren in saai gekleurde, lange gewaden. Hier en daar trekt een devote ouder zijn slapend kind in een karretje mee. Er zitten mooie mensen tussen. Volgens mij is er iemand bezig geweest met elke vrijwilliger te typecasten zoals voor de productie van een film. Het uiterlijk hebben van een boer, een priester of een maagd garandeert je een plaats in de stoet van volgend jaar.

Het showelement blijft achterwege, ook het klankspel is niet om over naar huis te schrijven. Geen bazuinen, geen harpen, zelfs

geen metaalachtig geluid dat ontsproten is aan een synthesizer. Misschien is het de bedoeling dat het gezang zonder instrumentenbijgeleiding beter tot zijn recht komt, maar het lijkt meer op orakelen.

De aanspreker brengt het alvast met brille. In het halfduister meen ik de gelaatstrekken van Willem Dafoe te herkennen, maar kalend. Hij is gekleed in een soort billenkletser en laat zich van zijn beste kant horen. Vroeger kwam zo iemand langs de huizen de dood van een dorpsbewoner aanzeggen en de nabestaanden uitnodigen om voor de overledene te bidden. Bovendien was hij belast met de begrafenis van de arme stakkers die het tijdelijke voor het eeuwige hadden verwisseld.

Rumoer overstemt de monoloog van Willem. Ergens gaat een deur van een café open, want ik herken het gelach van mensen in dronken toestand. Onverwacht komt een dwergachtige man uit het café gerend, hij doet me denken aan Danny Devito in een dramatische rol. De toeschouwers gaan uit de weg voor zijn robuuste maar weinig imposante lijf waardoor de woesteling ongehinderd tot bij de aanspreker kan komen.

Danny valt aan voordat iemand kan reageren. Hij heeft geen wapen, maar het gebroken bierglas in zijn hand kan er een worden. Hij is razend over iets, struikelt over zijn eigen voeten en haalt met zijn glas de hals van Willem de aanspreker open. Bloed spuit op het ritme van het pompende hart uit een diepe wonde en iedereen staat aan de grond genageld. Ik ook.

Danny de zatlap is ondertussen met zijn gezicht tegen het asfalt gegaan en lijkt het bewustzijn te hebben verloren. Willem staat nog steeds overeind, uit zijn mond weerklinkt gegorgel. Wat hij zegt weet niemand, maar dat hij hulp nodig heeft is duidelijk.

Tien seconden verstrijken vooraleer er iemand het verstand heeft om Willems wonde aan zijn hals met een sjaal te stelpen. Helaas is veel van zijn bloed al op straat vergoten, hij zakt door zijn knieën. Omstanders roepen naar een ziekenwagen.

De mensenstoet verwijderd zich hortend en stotend van de onheilsplek terwijl aankomende mensen geblokkeerd zitten. Minuten gaan voorbij terwijl enkele omstanders zich over Willem ontfermen. Wanneer Danny weer bij zijn positieven komt, houden enkele stoere knapen hem in bedwang.

Het ziekenhuis ligt niet ver weg, toch duurt het een hele tijd voordat ik de sirene van een ziekenwagen hoor naderen. Op de koop toe kan de auto niet gemakkelijk tot bij de plaats delict rijden vanwege de ramptoeristen.

Eindelijk komen de ziekenbroeders met hun draagberrie bij Willem aan. Mensen blijven toestromen en politiemannen proberen hen op afstand te houden. Een politiemann heeft Danny de zatlap in de boeien geslagen en voert hem weg naar een combi.

Het duurt enkele minuten voordat Willem de aanspreker op de draagberrie ligt en richting ziekenwagen rolt. Of hij overleeft de moordaanslag miraculeus, of zijn leven eindigt aan de kruising van de dorpsstraat met de minderbroederstraat.

Ik verroer geen vin van mijn logeplaats. Van het lange staan krijg ik geen pijn meer in mijn heupen, dat is ook gedaan.

Als Wenneke er niet was, deden Twan en ik alsof we man en vrouw waren. Dan vroeg ik of hij aan het bureau naast dat van mij kwam werken om dichterbij elkaar te zijn. Hij gehoorzaamde altijd gretig. Als beloning voor zijn onderdanigheid gaf ik hem raad over keuken en koken.

Hij had niet graag dat ik hem enkel als een collega zag. Een vrouw zoals ik zag hij wel zitten, had hij ooit gezegd. Hij wilde mijn vriend zijn en voor altijd contact bewaren, maar dat contact zag hij anders dan ik. Hij verwachtte een beetje seks. Voor mij was het echter alles of niets, geen beetje. Omdat ik Arno alles gaf, kreeg Twan niets.

Toen een collega hem in mijn bijzijn vroeg of hij verliefd op mij was, leek hij uit het lood geslagen. Hij had zich snel herpakt door te zeggen dat hij smoor op mij was. Op de koop toe was uit ons daaropvolgend gesprek gebleken dat Twan net zoals ik linkshandig was en dat zijn meesters hem dat ook hadden afgeleerd. Hij was voor mij gemaakt, dacht hij toen. En nu had de dood hem jammer genoeg ingehaald.

Voor de zoveelste keer hadden mijn herinneringen me overvallen terwijl we in een restaurant op de rekening wachtten. Het Magazijn lag niet aan de route die de kerststoet in Hasselt zou volgen, maar het was wel vlakbij. In het dagboek had ik gelezen dat Twan er regelmatig kwam.

‘Mag ik het dagboek nog eens hebben?’ vroeg ik.

Wenneke haalde het uit haar grote tas tevoorschijn en legde het met een harde klap voor mij op de tafel neer. Ik vond de passage snel terug en legde Wenneke uit dat Twan afgelopen zomer met Zovi hier had gezeten nadat ze tweedehandsstrips hadden gekocht.

‘Hij schrijft verder: *Ik knik naar tante Tiet, maar ze herkent me niet.*’

‘Hé, dat rijmt.’

‘Twan dichtte zonder zijn gat op te lichten,’ zei ik, ‘maar ik zou toch wat stiller zijn als ik jou was. Tante Tiet loopt hier rond.’

Een kortgeknipte, blonde vrouw met brede kaken en gekleed in een zwart strak T-shirt op een modieuze zwarte broek kwam uit de keuken om aan de bierkraan een pintje te tappen; wat borstomtrek betreft kon ik zeker met haar concurreren. Met de pint bier liep ze terug naar de keuken, misschien om de dorst van de kok te lessen.

Terwijl Wenneke zich concentreerde op de kunstwerken aan de muur – ze waren te koop – verplaatste ik mijn aandacht naar het dagboek. Ik doorbladerde het en vond Alanis, Alanis en nog eens Alanis. Wat had Twan toch met die vrouw?

Wanneer ik haar bedank voor het lenen van een boek zegt Alanis: Met liefde gegeven, zolang die niet verboden of onmogelijk is. Wanneer Alanis me een bericht stuurt met de tekst Moehahaha zonder bijgevoegd bestand, reageer ik: Als ik jou hoor lachen, lach ik om niets. Wanneer ik een sneeuwbal naar een onbekende man gooi en doe alsof ik die naar haar had willen gooien vraagt Alanis: Waarom doe je zoiets? En ik zeg wijs: Om te tonen dat ik dat durf.

Alanis vraagt zich af hoe het mogelijk is dat ik geen vrouw naar mijn zin kan vinden, omdat ik zo lief, grappig en... Knap ben? vraag ik. Wanneer blijkt dat ik een bericht heb gewist zonder het te lezen, stuurt Alanis: Auw. Wanneer ik opmerk dat ik naar de bioscoop ga om de film te zien en niet om op de laatste rij aan mijn liefde frunniken zegt Alanis: Ga naar een film die je al gezien hebt.

Alanis verbetert me wanneer het dialect in mijn beschaafd Nederlands doorschemert. Ik vind dat niet erg, maar ik zal die fouten blijven maken omdat ik het Nederlands, zoals Hugo Claus het wikkend en wegend uitsprak, niet over mijn lippen krijg.

Ik vraag of Alanis ooit die film van Kurosawa gezien heeft over een mentale gehandicapte die denkt dat hij een tram is en voortdurend in zijn dorpje rondtjoekt, dodes'ka-den roepend? Alanis, ik wil tot het einde mijn dagen met jou zazend zen beleven. Alanis en ik blazen in de trein een pluisje heen en weer.

Hoe romantisch.

Ik glimlachte toen ik de passage las waarin Twan aan Alanis vertelde dat Zovi een foto van Twan met behulp van een tekenprogramma had bewerkt. Ze had hem een vrouwenpruik opgezet, zijn wenkbrauwen geëpileerd, oogschaduw aangebracht en zijn lippen gestift. Zijn snor had ze niet kunnen wegmoffelen waardoor hij eruitzag als een travestiet die het niet nodig acht zijn haarbegroeiing met een sterk middeltje te temperen.

Zovi bleek goed ter taal te zijn. Van sinterklaas had ze vorig jaar een woordspelletje gekregen. Uit twintig dobbelstenen die met letters van het alfabet bedrukt waren, vond ze meer woorden dan Twan, maar hij haalde er wel langere woorden uit.

‘Ben je klaar?’ hoorde ik Wenneke vragen, ‘de stoet is al een kwartier bezig.’

Ik klapte het boek dicht en stond op. Er moest iets van mijn lever. Terwijl ik mijn jas aantrok en het dagboek aan Wenneke teruggaf, zei ik:

‘Twans aanwijzingen zijn me allemaal te toevallig. Hij stuurt ons van hot naar haar en we hebben geen idee wat we zoeken. Wat moeten we in godsnaam op deze kerststoet?’

‘Ik heb het allemaal al gezien,’ zei Wenneke, ‘organisatoren borduren altijd voort op de bekende verhaaltjes. Dat kerstgedoe komt me de strot uit.’

De blonde tante Tiet wenste ons een *goedenavond* toen we naar buiten gingen. Ze had gezelschap gekregen van een man die ik op tv tijdens snelheidsraces op het circuit van Zolder had zien rondlopen, maar ik kon niet zo snel op zijn naam komen. Het was beter tante Tiet niet te ondervragen, want stel je voor dat Twan iets met haar had gehad, dan zou haar man furieus kunnen reageren. Wellicht had het niet zo’n vaart gelopen.

Uit de diepste lagen van mijn geheugen borrelde een herinnering op. Wat me afgelopen jaar tijdens het personeelsfeest was overkomen, had ik niet kunnen voorspellen. Waarom Twan zijn kat had

gestuurd, weet ik niet. Wenneke was ook niet op het feest verschenen. Het was dus de ideale gelegenheid voor hem geweest om me helemaal voor hem te winnen.

De versierkunsten van vroegere collega, ik zal hem Mario noemen, overvielen me, maar ik liet hem begaan. Het begon op de dansvloer toen hij zijn hand iets lager op mijn billen legde dan fatsoenlijk was. Hij ging verder door met zijn vingers onder de rand van mijn tangaslip te wriemelen terwijl ik me afvroeg of hij mijn tattoo kon voelen. Tijdens de trage dans drukte hij mijn borsten plat, bij het draaien voelden we elkaars kruis.

Mario was een knappe verschijning en ik denk dat hij van mij hetzelfde dacht. Hij had stevig zwart haar in kleine golfjes. Hij was aan de kleine kant, maar dat kwam goed uit, want ik ben ook klein van gestalte. Over de lengte van zijn geslacht wilde ik niet fantaseren, want ik moest aan de andere helft van mijn trouwboek denken.

Partners waren niet uitgenodigd op het feest. Arno had van de gelegenheid gebruik gemaakt om naar het voetbal te gaan kijken. En wie zei mij dat hij daar niet een cheerleader het hof maakte?

Mario fluisterde in mijn oor dat hij even een luchtje ging scheppen, en of ik zin had om mee te komen. Het zweet van duizend mensen en de rook die de helft ervan uitwasemde waren genoeg redenen om hem naar buiten te volgen.

Ik liet me meetronen naar zijn auto, een Jaguar uit de jaren zestig van de vorige eeuw. Volgens hem was het daar iets warmer. Ik volgde hem gedwee ook al wist ik dat ik dat beter niet deed. Ik voelde nattigheid, en dat maakte me zo mak als een lammetje.

Hij opende het rechterportier vooraan en ontgrendelde de achterdeur, waarna hij me op een galante manier uitnodigde om in te stappen. De achterbank van de Jaguar was fenomenaal groot.

Mario trok zijn hemd uit en ontblootte daarmee zijn gespierde torso. Ik verdreef Arno naar de buitenste regionen van mijn hersenen terwijl Mario me op een tedere manier ontdeed van mijn flinterdunne lichtgroene hemdje en korte rokje. Hij kuste mijn buik,

gleed rond mijn borsten naar mijn hals, likte aan mijn oorlelletjes en eindigde bij mijn lippen.

We tongkusten elkaar terwijl zijn handen over mijn naakte huid gleden, maar hij meed de intieme plekjes als een volleerde kunstenaar die alleen daar verf smeert waar het hoort. Zijn lange vingers vlogen van hier naar daar en maakten vakkundig mijn bh los.

Toen hij met zijn tong mijn tepels beroerde, ontpopten die zich als de regelknoppen van een radio. Vervolgens concentreerde hij zich op mijn poesje en omstreken. Zijn gebef voelde aan als de gespleten tongen van drie serpentes die vechten om een kikker. Rond de pot draaien was veel lekkerder dan de penetratie zelf. Hij beheerste die haperende kunst volkomen. Ik hield niet op met kreuken.

Mario trok zijn broek omlaag en stuurde zijn lid als een doelzoekende raket in mijn richting. Hij haalde een condoom tevoorschijn als een goochelaar die een konijn uit zijn hoed tovert en ontrolde het blindelings over zijn penis. Ik opende mijn schoot en liet Mario binnendringen.

Het nadeel van mijn erotische escapade was dat ik zo eerlijk was geweest het aan Arno op te biechten. Hij had twee maanden nodig gehad om me te vergeven. En Twan? Die had me zolang met rust gelaten.

Twan kon het soms verbrodden, zoals de dag waarop Annemie zag dat hij met de tijdsklok knoeide omdat zijn trein vertraging had. Ik had me voorgenomen niet meer met hem te praten, want stelen van je werkgever deed je niet. Hij was er echter in geslaagd me weer voor zich te winnen door op te merken dat ik er stralend uitzag in mijn nieuwe lichtgroene truitje.

Twan kon het niet laten ook aan Annemie complimentjes uit te delen. Ik was jaloers en had spijt dat ik me niet wat meer had geprofileerd. Toen ik op zijn verjaardag opmerkte dat hij wel witte en

zwarte pralines had maar geen melkchocolade, had zijn blik niet veel goeds voorspeld.

In gedachten verzonken slenterde Annemie achter me aan naar een kruispunt in het centrum van Hasselt. Een heleboel toeschouwers stonden ter hoogte van een café rond een ziekenwagen en een politiecombi geschaard. Blijkbaar was de kerststoet onderbroken.

‘Dit is niet normaal,’ zei ik tegen Annemie.

‘Wat bedoel je?’

‘Ziekenwagens die voortdurend opdoemen, dat kan geen toeval meer zijn.’

‘Je weet hoe ik over toeval denk.’

‘Als ik overdrijf moet je het zeggen,’ zei ik, ‘maar zou het niet kunnen dat iemand probeert te verhinderen dat wij met sommige mensen in contact komen?’

‘Als zij de slachtoffers zijn die elke keer voor onze neus worden afgevoerd, wie zijn dan de daders?’

‘Goede vraag.’

We probeerden dichterbij te komen. Ik was breed genoeg om mij een weg door de mensenhaag te banen, en in mijn zog trok ik Annemie mee.

Politie mannen riepen naar de mensen om op de stoep te blijven. Enkele ziekenbroeders rolden hun draagberrie terug naar de ziekenwagen. Een plastic zeil was over het hoofd van het slachtoffer getrokken, waaruit ik met zekerheid kon concluderen dat de persoon overleden was.

Een arm viel vanonder het zeil vandaan. In de mouw van de afgevoerde herkende ik de vermomming van iemand die aan de stoet had meegedaan.

Uit het café kwamen twee politie mannen naar buiten. Zij hadden een man in de boeien geslagen en begeleidden hem naar hun combi.

‘Het lijkt erop dat die kerel iemand uit de stoet heeft aangerand.’

Annemie knikte afwezig. Misschien ging zij ook na welke drijfveren tot dit drama hadden geleid. In elk geval kon het slachtoffer ons niets meer vertellen.

Ik verwachtte niet dat Twan het lef had om hier en nu te verschijnen, maar hij deed het toch. Zijn *ligne-claire-truc* baarde geen opzien bij de massa. Ik was er zeker van dat Annemie hem kon zien, want zij wees hem met een langgerekte arm aan.

Platte Twan had zijn normale grootte aangenomen – met normaal bedoel ik één meter in de zeventig – maar zijn voorkomen was indrukwekkender dan ooit. Hij zag eruit als een god, of zoals wij God al meer dan tweeduizend jaar afbeelden op schilderijen, in steen of andere materialen. Hij had geen naar buiten schijnende aureool of nimbus maar een stralenkrans die naar binnen was gericht waardoor details van zijn schitterende lijf onzichtbaar bleven. Zijn gelaatstrekken kon ik nauwelijks zien, maar ik herkende hem aan zijn opgeheven rechterhand.

Dood had hij wellicht meer trucjes tot zijn beschikking dan levend, trucjes die ervoor zorgden dat de natuurwetten even niet bestonden, of die ze ophieven met behulp van even grote krachten uit een wereld waarvan de werkelijkheid een weerspiegeling was.

Het licht van de kerststoet – ik bedoel alle lampjes en toestellen die licht uitstraalden vanaf de kant van de weg of erop, ook de sterren in het firmament – leek zich naar Twans verschijning af te buigen, alsof hij niet genoeg energie had om zijn stralengloed te handhaven en moest overschakelen op de reservegeneratoren in zijn buurt.

Met heel zijn macht schreef Twan, de god, een boodschap in de lucht. Ze hing daar even in de vorm van een immens flikkerend reclamebord voor een energiebedrijf, alsof alle glimworpjes die de soldaten in de grote oorlog hadden bijgelicht, zich hadden verzameld om een laatste groet aan Twan te brengen. Er stond: WEGENS EEN STORING AAN DE BOVENLEIDING IN LEUVEN, HEBBEN WE EEN VERTRAGING OPGELOPEN VAN VIJFTIEN MINUTEN.

Het was niet te geloven wat Twan uit zijn mouw toverde. Niemand buiten ons leek er aandacht aan te besteden. Even bleef hij plat en lichtgevend, vervolgens viel de lichtreclame in duizend vallende sterretjes uit elkaar. Uit niets of niemand konden we nog afleiden dat een goddelijke entiteit zich aan ons doodeenvoudige stervelingen had getoond, niet met de bedoeling betere mensen van ons te maken maar om ons wegwijs te maken in de doolhof van menselijke mogelijkheden.

Moesten wij de trein naar Leuven nemen om er de volgende wereldse boodschap in ontvangst te nemen?

De inwoners van Hasselt hebben het klaargekregen de Triniteit perfect uit te beelden. Ze behelpen zich niet met de doorsneevorstellingen die schilders door de eeuwen heen praktiseerden om God en zijn kornuiten op doek vast te leggen. Er komen ook geen gipsen poppen aan te pas, anders zou de stoet veel op een carnavalsfeest hebben geleken. Het is de symboliek die telt. Pijlen, palmtakken en kruisen.

Ieder draagt zijn kruis zoals Jezus dat heeft voorgedaan. Volkeren vechten oorlogen uit in zijn naam, moedige strijders overwinnen door hun schranderheid, welsprekendheid en tegenwoordigheid van geest. Zij keren tevreden huiswaarts, maar de doden blijven ronddolen.

Mijn reis door heiligenland brengt me bij Maria, de moeder van Jezus. Ze straalt. Als een fee uit een sprookje verschijnt ze aan mij. Ik voel me zo verloren als de kleine Bernadette. Voor de gelegenheid is het decor omgebouwd tot een feeëriek grot.

Maria kijkt me devoot aan en zegt:

‘Vertel me eens de geschiedenis van de relikwieënverering.’

Met de zwier van een babysitter die het kind zo snel mogelijk naar dromenland wil sturen, neem ik het woord.

‘O, dat is gemakkelijk,’ zeg ik, ‘waar zal ik beginnen? O ja, het aardse leven van de sinten eindigde in het graf, waarna hun vlees

verrotte en enkel botten, haren en nagels overbleven. Louche mannen roofden hun relikwieën of maakten ze na. En kunstenaars kregen de gelegenheid om de sinten af te beelden zodat pelgrims wisten wie ze moesten volgen. Eeuwenlang hebben ze hun eigen mensbeeld via hun ongelooflijke verbeeldingskracht naar buiten laten komen in statige beelden, ontzaglijke schilderijen en majestueuze gebouwen.'

Ik neem een ademteug en dat geeft Maria de mogelijkheid om te vragen:

'En hoe staat het er momenteel voor?'

Ik denk niet te lang na en zeg vol vuur:

'Hoewel de reliekenverering tegenwoordig aan strenge regels is gebonden, houdt ze stand in de rooms-katholieke Kerk. Van alle oude gebruiken zijn het offeren van geld, het bezoeken van bedevaartsoorden en het branden van kaarsen overgebleven. In het westen zijn de idolen in de sport-, film- en muziekbusiness de nieuwe sinten. Mensen over de hele wereld blijven echter hun plaatselijke heiligen vereren.'

Ik denk: *Zo, dat is dat, maar ben ik geslaagd in mijn examen?*

Maria denkt even na en zegt:

'Helaas ben jij geen supergoed mens geweest en zullen de mensen je overblijfselen niet bewaren.'

Ik sta paf.

Zonder hapering gaat Maria verder met me voor te stellen aan de doden die in oorlogen het leven hebben gelaten. Een na een komen ze naar binnen. Ze slenteren over het glibberige pad door de grot en kijken hoopvol naar haar op. Het zijn er veel en ze willen allemaal hun korte heldhaftige leven inruilen voor een lang geweldoos.

Maar slechts weinigen worden door Maria aangenomen. En ik ben daar niet bij. Ik denk: *Oké, ieder voor zich en God voor ons allen.*

Mensen zijn geen heiligen. Ze moorden erop los om hun agressie kwijt te raken, maar zij vergeten dat ze kwaad zijn op zichzelf. Mijn favoriete technische rechercheurs weten er alles van. Zij zien dagelijks de resultaten van oncontroleerbare mensenwoede. Ik volg hen op hun hielen.

Inspecteur Vandaal en zijn kompaan lopen een slaapkamer binnen waar een man in pyjama op het bed ligt. Het lichaam zit op het kussen en leunt met de rug tegen de muur. Luguber detail: het hoofd van de man is afgehakt. De bloederige, gerafelde rand doet vermoeden dat de moordenaar een bot mes of bijl heeft gebruikt.

De nieuwe zeult een koffer mee met daarin een arsenaal gesofistikeerd materieel. Beiden dragen een steriel pak om contaminatie te vermijden, want eigen DNA mag zich in geen geval vermengen met mogelijke DNA-sporen op het lijk. Hun pak bestaat uit een wegwerpovertrek, een haarnetje, een set handschoenen, een masker om voor de mond te hangen en schoenovertrekken. Het geheel ziet er lachwekkend uit.

Vandaal vat het bezoek op als de zoveelste les in technische recherche. Zijn kompaan speelt het spelletje mee.

‘Dit lijk is vermoedelijk van buiten naar binnen gebracht,’ meent Vandaal.

‘Hoe weet u dat zo zeker?’

‘Dat zie ik aan de zwerm luciliavliegjes. Zij houden van het donker, maar nu drijft hun eetlust hen.’

‘Wil dat zeggen dat deze persoon hier niet woont?’

‘Heel waarschijnlijk.’

‘Dan hoeven we de dader niet in de familie te zoeken,’ zegt de nieuwe, ‘maar hoe gaan we dan te werk?’

Het is gemakkelijk om te zeggen dat de meeste moorden zich in familiekring afspelen. Ik kende de veiligheidsman op de stripbeurs van haar noch pluimen, toch schoot hij mij dood. Waarom?

‘We kunnen geen vingerafdrukken van het lijk afnemen. Wat we wel kunnen doen is zweet opnemen met een wattenstaafje, gedrenkt in fysiologisch water.’

‘Zweet van de moordenaar.’

‘Ja, hopelijk vinden we ook vingersporen.’

‘Wat is het verschil tussen vingerafdrukken en vingersporen?’

‘Vingersporen zijn sporen van bewegende vingers. In vingerafdrukken zie je de papillairlijnen. Die kunnen we zichtbaar maken met borstel en poeder.’

‘En hoe kunt u die registreren? Met een fotoestel?’

‘Beter is het om er plakband overheen te drukken.’

‘Hé, dat is clever,’ zegt de nieuwe, ‘en stel nu dat u ook vingerafdrukken op het deurkozijn vindt. Hoe kunt u die dan uit elkaar houden?’

‘Vingerafdrukken hebben veel gelijkenissen, maar ze vertonen ook heel wat verschillen. Vergelijk jouw duimafdruk maar eens met die van mij.’

Vandaal en zijn kompaan vergelijken hun duimen en het is een raar zicht zoals ze daar staan. Zij gaan op in hun werk. Ik kan niet zeggen dat ik mijn werk zo graag deed.

‘Kijk, jij hebt een kring en ik een lus naar rechts. Het lijnenpatroon bestaat hoofdzakelijk uit bogen, kringen en lussen, naar links of naar rechts. We zoeken bijzondere lijnstukjes, puntjes, eilandjes en splitsingen om tot een definitieve identificatie te kunnen komen. De kans dat we iemand verkeerdelijk beschuldigen is kleiner als we meer typica vinden.’

‘Onschuldige in de gevangenis zitten is het ergste dat een mens kan overkomen, niet?’

‘Als wij ons werk goed doen, gebeurt dat niet,’ zegt Vandaal, ‘als het moet, kunnen we zelfs bepalen of het stoplicht van een auto brandde tijdens de botsing.’

‘Niet te geloven,’ meent de nieuwe.

De rechercheurs leggen zich vervolgens op hun werk toe. Ze verzamelen glaspartikeltjes en verfschilfers, controleren afvoerpijpen, vuilnisbakken en toiletten. Sommige sporen leggen ze vast met een digitale camera. Dat alles doen ze vol overgave in de hoop de wereld ten minste van één misdadiger te zuiveren.

Bewijzen zullen er niet toe doen in het geval van de stoetmoord, want de dader is geïdentificeerd en zit achter slot en grendel. Waar ik me zorgen over maak is hoelang het zal duren eer hij weer vrijkomt.

Met een bijna onhoorbaar ploppend geluid maak ik me uit de voeten om in mijn knusse studeerkamer verder te lezen in mijn dagboek.

Je zult denken dat mijn leven op de werkvloer altijd rozengeur en maneschijn was. Helaas waren er dagen dat ik niet zo goed wist wat me dreef in mijn zoektocht naar affectie: *Ik ben te laat vanwege een treinvertraging. Wat doe ik? Ik prik niet. Wie heeft dat gezien? Jawel, Annemie. Je moet prikken, zegt ze. Ik zeg dat ik een grote jongen ben. De blik die ik cadeau krijg, zou het leger orks uit de film The lord of the rings de stuipen op het lijf jagen.*

Na dat voorval maak ik het er niet beter op door te weigeren naast Annemie te komen zitten. Het bureau van Wenneke was vrij omdat ze ziek was, maar de computer van Wenneke had geen tekstverwerker. Annemie stak waarachtig haar middelvinger op.

Wenneke is een betweter. Als ik kabouter Plop ben is zij Kwebbel. Ze is veel te ongeduldig. En Annemie is een stom wichtje, een kutje. Ze heeft op iedereen wel iets aan te merken, terwijl ze als jongste de wijsheid mankeert. Ze kunnen me voortaan gestolen worden, ze mogen de pot op met het deksel dicht.

Vrouwen. Olala, wat moet ik me beheersen om niet de eerste de beste vrouw een lesje in gehoorzaamheid en nederigheid te geven. Ik neem me voor er een te verrassen. Straks in de trein, want dat was voor mij een geschikte plek om getrouwde vrouwen op te pikken.

Ik hou van reizen en reizigers. Vanaf een mooi plekje aan het raam van de trein sla ik alles gade. Een man die wat gedronken heeft vraagt het mooie meisje dat tegenover hem zit haar boek opzij te leggen en een beetje met hem te babbelen. Tot mijn grote verbazing gaat ze op zijn voorstel in.

Een kleine blanke jongen slaagt erin mijn aandacht te trekken. Hij kleurt iets in en vraagt aan de vrouw die tegenover hem zit:

‘Vind je het mooi?’

Zo komen ze in gesprek.

‘Hoe komt het dat je tanden zo gaaf zijn?’ vraagt het kind.

Ik verwacht dat de vrouw niet gaat reageren, maar ze zegt:

‘Omdat de tandarts er een dun laagje heeft opgeplakt.’

Ik zie de jongen denken: *O*. En hij tekent verder.

‘Reis je alleen?’ vraagt de vrouw die iets heeft van Meryl Streep, maar met grotere ogen.

‘Nee, mijn pappa zit iets verderop, maar daar is geen tafeltje om te tekenen,’ zegt de jongen en hij wijst naar een knappe man van Indische afkomst.

‘Hoe heet jij?’

‘Kevin.’

Ik denk: *Een Indiër die Kevin heet slaat nergens op.*

Kevin vertelt dat zijn mamma van Duitsland afkomstig is, wat zijn blanke huid verklaart. Hij beweert dat zijn moedertaal Duits is, maar zijn Nederlands is ook niet slecht.

‘Ik kan ook schrijven,’ zegt hij heel trots.

Hij zet minutieus *ik* op het papier. Wanneer het woord *maan* uit zijn pen vloeit, daagt me iets. Dat waren ook Zovi’s eerste geschreven woorden. Er schiet mij een interessante zin te binnen: *Alles op de maan heeft een naam*. Waar ik die gehoord of gelezen heb, is mij helaas ontgaan.

Ineens staat de Indische vader van de jongen naast mij in het gangpad. Hij spreekt met zijn zoon, maar ik kan er met de beste wil van de wereld Duits noch Nederlands in verstaan. Dan vraagt Kevin aan Meryl:

‘Is dit de trein naar Luik?’

‘Nee, jullie moeten in het volgende station overstappen.’

De pappa laat het niet aan zijn hart komen en gaat naast Meryl zitten. Terwijl hij met zijn treinticket speelt, maakt zijn zoon zijn reeks woordjes af. Op het papier verschijnt *roos* in onverdroten hansenpoten.

Geroep schrikt de treinreizigers op. De conducteur is in de clinch gegaan met een vrouw die, als ik het goed heb, gelijkenis vertoont met de slanke versie van Margriet Hermans. Ik ben hardhorig. Het lijkt me aangewezen de woordentwist van dichterbij te volgen en ik nader het tweetal.

De conducteur haalt zijn valideerapparaat boven om een boete uit te schrijven. Ik weet niet waarom Margriet zo razend is. Onder tussen scheldt ze hem de huid vol met woorden die verboden zijn voor oortjes onder de twaalf. De overige reizigers kijken toe alsof ze zich in een scène uit de laatste actiefilm van Arnold Schwarzenegger bevinden.

Margriet staat recht, pas dan merk ik hoeveel groter ze is dan de conducteur. Ik zie hem slikken en vermoedelijk vraagt hij zich af hoe hij zijn hachje zal kunnen redden. Zijn smalle gezicht doet me ineens aan Osama bin Laden denken, maar met kortgeknipt haar en zonder baard.

Ze heeft pech, want Osama bokst haar in de buik. Treinreizigers stuiven uit hun zetels en zoeken rustiger oorden op, vanwaar ze de titanenstrijd aandachtig aanschouwen. Ze zijn getuige van Margriets reactie die uit een linkse uppercut bestaat. Helaas gaat die aan de kinnebak van Osama voorbij. Zo krijgt Osama de kans om haar in het kruis te stampen. Margriet plooit niet dubbel zoals een man die zijn kindergeld voelt zitten, en haar slagkracht kan bij Osama niets stukmaken omdat haar vuist weer naast gaat.

Osama is de lenigheid zelf, hij beweegt als een kronkelende slang en lijkt wel de verpersoonlijking van Satan. Zijn valideerapparaat slingert rond zijn lichaam en hij heeft er hinder van. In de

tijd die Margriet nodig heeft om de zoveelste slag tegen haar borsten te verwerken, neemt hij het ding bij de riem vast. Hij wil het over zijn hoofd wegnemen, maar midden in zijn beweging bedenkt hij zich. Ik geloof mijn ogen niet.

Osama kwakt het apparaat een eerste keer tegen de zijkant van Margriets hoofd en laat het vervolgens op haar kruin neerkomen als een V2 op de stad Antwerpen tijdens de tweede wereldoorlog. Ik weet niet of de omstanders iets hebben horen kraken, maar ik kan die indruk niet uit mijn gedachten bannen.

Margriet zijgt neer en blijft voor dood in het gangpad liggen. Osama staart naar het bebloede apparaat dat hij als wapen heeft gebruikt. Hij is niet meer bij zinnen en lijkt nu meer op stripheld kolonel Olrik in *Het gele teken*, met een spiraaltje boven zijn hoofd. Voor de niet-kenners: dat betekent dat hij kierewiet is, zoals professor Zonnebloem in de avonturen van Kuifje.

De trein komt eindelijk in het station tot stilstand. Ik kijk de beduusde conducteur na terwijl hij ongemoeid uitstapt. De passagiers maken van schrik plaats voor hem, of ze hopen dat hij zichzelf gaat aangeven. Niemand legt hem echter een strobreed in de weg en hij kan ontkomen.

Ineens schrik ik op van een kinderstem achter me. Het is Kevin die aan zijn pappa vraagt:

‘Hoe schrijf je *bloed*?’

Ik heb tweeëntwintig jaar met de trein gereisd en van alles meegemaakt, maar een treinmoord is toch wel het summum.

Twan was een komiek. Ook die keer toen hij zei dat de dwergen op tv meer seks hadden dan hij. Ik stond niet te springen om die informatie. Ik wist niet wat me bezielde toen ik zei dat ik Sneeuwwitje wilde spelen. En ik wist niet wat ik hoorde toen Annemie akkoord ging dat hij haar in haar kontje mocht knijpen. Maar hij deed dat niet, nog niet, want hij wilde het ultieme moment zelf kiezen.

Toen Annemie zei dat ze de achtergrond van haar computerscherm *beuh* was, installeerde Twan prompt een grote bloem.

Daarop vroeg ze wat hij van haar *bloemeke* vond, en hij zei *fleurig*. Zij had hem regelmatig bij zijn *pietje*, en Twan hoopte dat hij haar ooit bij haar *mieke* mocht pakken. Nu was het te laat daarvoor.

Gisteravond was Annemie op het idee gekomen om Zovi te bellen en te vragen of ze iets bijzonders te weten was gekomen uit de dagboeken. Dat was niet het geval. Toen Annemie tijdens het telefoongesprek langs haar neus weg aan mij had gevraagd waar we gingen slapen, stelde Zovi voor dat in het huis van Twan te doen omdat we toch in Hasselt waren.

Ze had ons uitgelegd waar de sleutel van de achterdeur lag en wij hadden afgesproken haar de volgende dag iets na de middag op te halen om met z'n drieën naar Twan te gaan zoeken. Ze had kerstvakantie en van haar ouders mochten we in het huis van Twan vertoeven zolang wij dat wilden.

Alles was er nog zoals Twan het had achtergelaten, behalve zijn dagboeken; I tot en met V lag bij Zovi thuis, deel VI zat in Wennekes jaszak. De koelkast was leeg, maar we hadden inkopen gedaan en een lekker avondmaal bereid. Nadien waren we naar de bioscoop gegaan.

Achteraf had Annemie de tv willen aanzetten, maar met het ingewikkelde systeem en de vier afstandsbedieningen had ze niet overweg gekund. Op het telefoontafeltje stond een houten beeldje van een heilige met een pot in de hand, volgens het opschrift aan haar voeten: MARIA VAN MAGDALA. Ik was spontaan in lachen uitgebarsten omdat Twan me ooit had verteld dat hij last had van aambeien en daarom elke avond zijn zalfpot ter hand nam en zich de zelfbevredigende behandeling liet welgevallen.

Zijn tweepersoonsbed op de eerste verdieping leek ons geen goed idee en daarom hadden we het logeerbed op zolder als bedstee uitgekozen. Daar hadden we als voorbereiding dagboek VI uitgelopen.

Het had een tijdje niet goed gegaan met zijn vader die beeerde dat hij liever dood was. Met dat idee had hij zijn zoon aangestoken, want ook Twan was min of meer op het leven uitgekeken

geweest. Gelukkig was zijn moeder erin geslaagd hem te overtuigen dat leven voor iemand interessanter is dan leven voor zichzelf. Uiteindelijk had hij besloten zijn leven in dienst te stellen van zijn ouders, zijn broer en zijn nichtje Zovi.

Twan had heel wat tijd in zijn petekindje gestoken. Hij voelde zich op zijn gemak bij Zovi als hij haar 's zondags een bezoekje bracht. Ze hadden amandelkoekjes zonder amandelnoten gebakken of chocoladekaramellen zonder chocolade gemaakt, maar niet zonder te knoeien. Zij had zeepbellen op zijn kale hoofd geblazen. Hij had haar valse nagels aangebracht en gelakt. Nadien had ze hem bedankt met: *Puik werk meneer.*

Af en toe had hij mogen babysitten. Dan voelde hij zich goed in zijn vel, zo met z'n tweeën aan tafel etend: zij macaroni en hij spaghetti. Als bleek dat Twan niet bleef avondeten, speelde Zovi de rol van verontwaardigde geliefde.

Tijdens de mis ter gelegenheid van haar vormsel had hij haar schouder mogen vastpakken terwijl de priester haar voorhoofd zalfde. Volgens de pastoor was ze voortaan getrouwd met Jezus Christus. Ze had beloofd een goede christen te worden. Twan hoopte een betere dan hij.

Op haar twaalfde verjaardag had hij haar zogenaamd de sleutel van haar eerste auto gegeven, maar in het beertje aan de sleutelhanger zat een briefje van 50 euro verstoppt. Ze had hem als dank min of meer op zijn mond gekust, alsof dat zo moest. Ze had gezegd dat zijn baard prikte. Twan had daarop geantwoord dat hij zich speciaal voor haar niet had geschoren.

Ze had fotootjes getrokken met haar smartphone, en Twan moest raden wat hij zag. Het had allemaal op blote borsten en billen geleken, maar het kon zo doodeenvoudig zijn als zijn eigen kletskop. Zovi had gezegd: *Ik ga toch niet mijn eigen borstjes en kontje fotograferen, of wel?*

Zovi was een groot meisje geworden, want hij had onder haar zomerbloesje een bh'tje ontwaard. Het was een lust voor het oog, maar dat moet de lezer niet letterlijk nemen. De manier waarop ze

in de hangmat van haar vader had gelegen, was ook heel mooi om te zien. Ze had een soepel lijf en wist er elegant mee te bewegen, ook wanneer ze alleen was en op tafel de sterren van de hemel zong.

Geregeld had hij haar kunsten bewonderd bij het figuurzwemmen. Hij had basketbal met haar gespeeld, met de grote geelgroene tennisbal gesigneerd door Kim Clijsters. Als zij won, had ze iedere keer geroepen: *Ik ben de beste, ik ben de mooiste, ik ben de grootste*. Een meisje met zoveel zelfvertrouwen moest tot een formidabele vrouw uitgroeien.

Zovi speelde ook met woorden, alsof ze het met de moedermelk had ingezogen. Tijdens een raadspel had Twan *cartoonmensen* gezegd, maar zij had *toenmensen* verstaan, waarna ze er een had opgenoemd: *Adam*. Meermaals had Zovi het over minder mooie mensen als ze het over haar familieleden had, Twan inclusief. Hij mocht haar als enige Latijn ondervragen en had het merkwaardig gevonden hoe snel ze de woordjes vanbuiten had geleerd.

Een andere keer hadden ze onderzoekertje gespeeld door zichzelf met naalden te prikken, en bloed af te tappen dat ze onder de microscoop vergeleken. Ze hadden ook kaarsen gemaakt, maar haar moeder was van de knoeiboel kregelig geworden. Omdat Twan erbij was, waren ze er nog goed onderuit gekomen.

DAGBOEK VAN EEN BLOEMENRUIKER VI was werkelijk een goudmijn gebleken. Uit zijn woorden was duidelijk gebleken dat hij van Zovi had gehouden alsof het zijn eigen dochter was. Twan was ook in de ban van het vrouwelijke geslacht geweest. Van klein tot groot, dik en dun, van jong naar oud.

We waren laat gaan slapen en vanmorgen pas om 10u45 wakker geworden. We hadden onze inwendige mens bevredigd in een McDonald's-restaurant en nu haastten we ons om stipt om 13u00 bij Zovi aan te komen.

Toen we in Molenbeersel arriveerden zei Annemie dat ik een meesterlijke chauffeur was.

Wat was het toch een idyllische tijd met Twan. Ik herinnerde me dat ik 's middags in de refter opzettelijk tegen hem op botste tijdens het nemen van een kommetje soep. Vervolgens duwde ik mijn rechterborst tegen zijn arm en hoopte dat zijn chemie op hol zou slaan. Helaas moesten we aan tafel onze handen thuishouden omdat Wenneke erbij zat.

Ik had geregeld goesting om te zingen: *Hey, schoan menneke, ge wet da ik eu geire zie, loade gij es zien hoe geir da ga ma zie*. Ik lokte hem uit zijn tent door bijvoorbeeld te zeggen dat ik een gele pruim opat en te vragen of hij die liever mét of zonder haar had. Geen pubishaar voor hem, daar was hij duidelijk in geweest.

Twan wist dat zijn diepzinnige gesprekken geen succes bij mij hadden. Seks had hij mij kunnen geven als ik dat had gewild, handenvol en eindeloos. Onze liefde had een louter vleselijke toekomst kunnen hebben, maar de dood had daar een stokje voor gestoken.

Ik moest mijn herinneringen aan Twan even naar de achtergrond schuiven omdat we bij het huis van Zovi waren aangekomen. Ze stond klaar om te vertrekken. Dat was prima, want we moesten terug naar het station van Hasselt. Dat van Genk had ook gekund, maar met de auto van Wenneke konden we tijd winnen tegenover de langzamere trein naar Brussel.

Twans lichtboodschap over een treinvertraging tijdens de kerststoet in Hasselt had geen uur vermeld en we hoopten dat hij in de trein van Hasselt naar Leuven, die vertrok om tien over twee, de volgende aanwijzing zou geven.

Er was weinig volk in de trein. Zovi en ik namen plaats aan het venster, Wenneke zette zich naast Zovi. Ik aanschouwde het landschap als een film.

Wenneke en Zovi lieten zich niet verleiden door het voorbij zovend landschap. Ze hadden het voortdurend over Twans dagboeken en wat hij er allemaal in had opgeschreven. Ik had in de auto al gemerkt dat de twee op dezelfde golfengte zaten.

Nu ik in een van zijn dagboeken had gelezen, vond ik hem een weirdo, excentriek. Hij had ooit gezegd dat hij niet graag als een *rare* werd aangezien. Dat woord had volgens hem een negatieve component en hij gebruikte het liever om een clochard te typeren. Hij zag zich meer als een speciale, maar dat vond hij overdreven omdat hij dan een bijzonder iemand zou kunnen zijn. Hij vond zichzelf de beste in alles, maar zo geniaal was hij volgens mij niet. Ik had het regelmatig aan de stok met hem. Hij kon zo verdomd idioot uit de hoek komen, terwijl hij een heel aardige en serieuze man had kunnen zijn.

Ik moet zeggen dat ik ook niet altijd even ernstig was. Wellicht had ik hem in mijn enthousiaste buien aangetrokken, maar als een man van 44 had hij toch beter moeten weten. Het leek er veel op dat zijn geest aan het moorden was geslagen. Waarom bleef hij op aarde nog wat rondspoken? Als we dat konden achterhalen, konden we hem helpen alsnog de weg naar de hemel te vinden.

Ik herinnerde me een nachtmerrie die ik, ondanks het prima logeerbed van Twan, had beleefd. Om een voor mij onbekende reden stond ik in pyjama naast een bed, ik vermoedde dat het mijn bed was, hoewel Arno er niet in lag. Een duistere entiteit sloeg ineens een grijze deken langs achter over mijn hoofd. Ik kon hem niet zien, maar ik voelde wel zijn sterke handen die me in bedwang hielden. Wat ik ook deed om los te raken, ik slaagde er enkel in een luchtgat vrij te houden om te ademen.

De entiteit duwde me terug in het bed. Ik nam een grote ademteug en gooide de deken van mij af. Ineens was de engerd in geen velden of wegen meer te bekennen. Ik liep stoer naar de deur van mijn slaapkamer omdat ik vermoedde dat hij zich daarachter schuilhield. Dat was niet het geval. Toen ik het licht aandeed, werd ik kletsnat wakker in het bed op Twans zolderkamer.

Ik begreep nu dat Twan de sluiper was geweest. Wat had hij mij willen vertellen? Had hij niet kunnen wachten tot we op de trein zaten om de zoveelste verschijning op te voeren?

‘Annemie, zit je te dromen?’ vroeg Wenneke.

‘Ach, laat me maar.’

‘We hebben weer wat van Twans ziel blootgelegd. Volgens zijn zeggen moet binnenkort in elke Hollandse en Vlaamse boekwinkel zijn eerste boek verkrijgbaar zijn voor de luttele som van 15 euro.’

‘Wat is de titel?’ vroeg ik nieuwsgierig.

‘De bende van de paars-groene mannen.’

Ik vond het geen goede titel, hij deed me denken aan mannen in ‘t zwart die de paars-groene regering infiltrerden, of ufonauten in kleurrijke trainingspakken.

‘God weet welke echte belevenissen hij daarin heeft verwerkt,’ zei Wenneke.

‘Over een van zijn liefjes,’ zei ik.

‘Gek, ik heb Twan nooit met een liefde gezien,’ zei Zovi.

‘Dat wil niet zeggen dat hij er geen had,’ zei ik.

‘Toch liet hij altijd blijken dat hij liever alleen was.’

‘Wenneke, hij romantiseerde de dingen,’ zei ik.

‘Misschien wel ja, het ging hem meer om het spirituele en wat hij bij een vrouw kon losmaken. Hij zat helemaal niet achter de vrouwen aan om de seks.’

Zovi knikte. Ze was oud genoeg om dat te kunnen begrijpen, misschien was ze al in de fase waarin ze bereid was met seks te experimenteren.

‘Hier vraagt hij Alanis of ze zijn muze wil zijn,’ ging Wenneke verder, ‘maar ondertussen moet ze wel zijn seksistische woorden naast zich neerleggen als de uitspattingen van Caligula.’

Ik herinnerde me dat ik dit eerder had gelezen.

‘Wat is een muze?’ vroeg Zovi.

‘Een muze is iemand die je inspireert,’ zei Wenneke.

‘En wie is Caligula?’ vroeg Zovi verder.

‘Een Romeinse keizer die gek werd,’ antwoordde Wenneke.

Ik herinnerde me een film waaruit bleek dat Caligula seks met zijn zusters had gehad, maar die informatie deed er niet toe.

‘Wil ze zijn muze spelen?’ vroeg Zovi.

Wenneke keek verward van haar boek op, en zei:

‘Natuurlijk, ze noemt Twan *mijn Romeinse god.*’

‘Godalmachtig,’ zei ik.

Zovi boog zich over het dagboek en begon te grinniken.

‘Luister eens wat hij hier schrijft: *Normaal verzaak ik aan de troon om de koningin van het moment langzaam naar haar hoogtepunt te begeleiden, helaas heb ik daarvoor nauwelijks zin of geduld. Ik heb weinig ervaring met langzaam klaarkomende vrouwen, toch slaag ik er soms in mijn uitbarsting twintig minuten uit te stellen, enkel door met mijn wijsvingers cirkeltjes rond haar tepelhoven te maken, beide tegelijkertijd natuurlijk. Mister Bungee mag ik dan nog niet uitrollen.*

Op zo’n moment snak ik naar een derde hand waarvan de vingers een eigen leven kunnen leiden. De laatste keer dat ik een begerige vrouw zo heb kunnen verwennen was in het jaar Onzes Heren 1959, tijdens mijn vorige leven als glazenwasser in het Amerikaanse stadje Wyoming. Ik hoop dat ik incarneer in een bronzen boeddha, zittend op zijn sokkel en eeuwig wachtend op een lekker nat buitje.’

‘Dat bedoel ik nu als ik zeg dat ik Twan een rare vond,’ zei ik.

Wenneke en Zovi knikten. Ze gingen daarmee akkoord.

Ik voelde de trein vertragen. We kwamen in Leuven aan en Twan had zich nog niet laten zien. Ik wist niet of het iets te betekenen had, maar buiten hoorde ik de sirene van een ziekenwagen naderen. Het duurde nog even voor de trein in het station zou stilhouden, daarom concentreerde Zovi zich weer op het dagboek:

‘Hier iets over jou Annemie: *Ze verrast me door voor te stellen bij haar thuis te komen logeren om te leren hoe ik rustig moet eten, gedaan met schrokken. Wat doen we dan met jouw ventje, vraag ik. Aan Arno had ze nog niet gedacht. Maar dan kom bij u logeren, zegt ze. Dat hoor ik graag, maar concrete afspraken maken we helaas niet.’*

‘Ik weet niet in wat voor bui ik toen was, maar ik had soms veel zin om me over hem te ontfermen.’

Het geluid van de sirene verwijderde zich weer en Zovi zei:

‘Shit, dit was ik vergeten. Hier stelt mijn mamma voor om oompjesdag te houden, omdat Twan geen Vaderdag kon vieren.’

‘Welke dag was dat dan?’ vroeg Wenneke.

‘Veertien december.’

De trein stond op het punt te stoppen. Ik twijfelde tussen afstappen of blijven zitten, maar een ander denkproces in mijn brein vroeg om voorrang.

‘Hé, dat is zijn sterfdatum.’

‘Nu je het zegt,’ zei Wenneke aangedaan.

Het was niet zeker of dat de hint was die Twan ons tijdens de treinreis wilde geven.

De trein stond al enkele seconden stil. Ik hoorde de sirene opnieuw naderen en dichtbij stilvallen. Ik had een voorgevoel en riep naar Wenneke en Zovi:

‘Afstappen meisjes, ik denk dat we op onze bestemming zijn aangekomen.’

Toen we op het perron stonden, zagen we enkele treinstellen verder mensen samendrommen. Twee ziekenbroeders met een draagberrie op wieltjes haastten zich door het volk naar de deur van het treinstel.

‘Twan heeft zich weer doen gelden,’ zei ik.

‘Wat bedoel je daarmee?’ vroeg Zovi, dit was nieuw voor haar.

‘Ik verdenk Twan ervan de manipulator te zijn achter sommige ongelukken. Het is niet de eerste keer dat wij het pad van een ziekenwagen kruisen. Er valt altijd wel een dode in zijn buurt.’

‘Annemie overdrijft,’ zei Wenneke, ‘we zullen in toeval moeten geloven.’

‘Nooit van mijn leven,’ zei ik.

Ondertussen hadden de ziekenbroeders een vrouw van de trein gehaald en op de brancard gelegd. Ze hing vol bloed. Welk ongeluk haar had getroffen was niet duidelijk. In het opstapgedeelte lag een kepie. Had de agressieve treinreiziger een conducteur in elkaar geslagen?

Ineens vond Twan het aangeraden op het toneel te verschijnen. Het station van Leuven met zijn futuristische dak was de uitgesproken plaats om met zijn verschijningsvorm uit te pakken. Toch had ik weer de indruk dat hij zijn toneelstuk enkel voor Wenneke, Zovi en mij opvoerde, want de mensen rondom ons hadden alleen oog voor de toegetakelde vrouw die werd afgevoerd.

Toevallig hadden we de avond voordien de film *Secret window* in het bioscoopcomplex van Hasselt gezien. Ik wist niet of Twan had meegekeken. Het venster waaruit hij tevoorschijn kwam, leek veel op het zoldervenster dat voor de schrijver, gespeeld door Johnny Depp, beter dicht was gebleven. Johnny wilde een beter einde voor zijn boek verzinnen maar was in de clinch geraakt met zijn kwade kant, en had de strijd verloren.

Het zolderraam van het stationsgebouw vergrootte tot het perfect onder het tentachtige dak boven de perrons paste. Twans gezicht vulde het volledig op. Zijn witte contouren vlamden zo hevig dat het glas in duizend stukjes uit elkaar sprong. Gelukkig raakte niemand gekwetst, ofwel hoorden de scherven bij de verschijning.

Onhandig stapte Twan uit het raam en nam zijn normale mensenvorm aan, getooid in pij, rechterhand omhoog en lachen maar. Hij zweefde een meter boven perron 3.

Nog steeds in zijn ligne-claire-kostuum richtte hij zijn rechterarm naar perron 1 waar een kleine kerststal was neergezet. Een devote medewerker van de spoorwegen had eraan gedacht ook de wijze mannen uit het oosten een plekje in de setting te geven.

Een jezusstraal schoot uit Twans wijsvinger en raakte de drie koningen een na een op het voorhoofd aan. Zo toverde hij de houten beelden om in drie waardige koningen. Ze gaven de indruk een onzichtbare ster te volgen die hen naar de stal van Jezus zou brengen, maar ze staarden gewoon voor zich uit.

Ik weet niet hoe lang we in het spotlicht stonden. Terwijl de trein van ons wegreed, zorgde Twan nog voor een apotheose in de vorm van een wervelend lichtspel van jezusstralen in alle kleuren van de regenboog. Toen was de sensatie voorbij.

‘Dit heb ik nog niet meegemaakt,’ zei Zovi.

‘Dit slaat alles,’ zei Wenneke, ‘maar nu moet ik pipi doen.’

Ik stond beduusd te staren naar de roerloze, houten koningen op perron 1 en vroeg:

‘Wie waren de drie koningen?’

Wenneke wist bijna zeker dat we in de bibliotheek van Leuven een antwoord op die vraag zouden vinden. Wellicht voelde ze dat aan haar water.

Wenneke, Annemie en Zovi lijken in niets op de drie koningen Caspar, Balthazar en Melchior, die op weg zijn naar het geboortehuis van Jezus, maar ze volgen wel het goede spoor. Ik ben voor hen de komeet die de te volgen richting aanwijst.

Ik weet niet wie wat bijhad, maar Wenneke zou in de huid van Balthazar kunnen kruipen om welriekende mirre rond te strooien. Annemie zou goed Caspar kunnen naspelen, want ze houdt van goud. De rol van Melchior zou iets voor Zovi kunnen zijn omdat ze zo lekker ruikt. Ze maken me blij met hun optreden, want Driekoningen is het vroegere Kerstmis van de Oosterse kerk.

Oorspronkelijk waren de drie koningen volgelingen van de profeet Zarathustra, maar Wenneke, Annemie en Zovi kan ik met moeite *wijzen uit het oosten* noemen, laat staan sterrenwicheelaars. Ze lijken veel meer op drie moderne musketiers. Toch heb ik de indruk dat zij op een doorwrochte manier kunnen waarzeggen en dromen uitleggen, iets wat alleen is weggelegd voor magiërs.

Ik ben er nog niet uit wie of wat ik ben. Een klopgeest mischien? Nee, ik denk dat poltergeistverschijnselen enkel bij personen voorkomen die emotioneel niet in evenwicht zijn en die hun humeur onbeheerst op hun omgeving uitwerken. Bijvoorbeeld een adolescent zoals Zovi.

Zovi ging ooit woest te keer om een poesje vanonder de planken van de kippenren te bevrijden. Binnen de kortste keren zat het katje in de zetel tussen de kussens. Haar mamma liet het oogluikend toe, pappa tierde en wees het mormel de deur. Dat was buiten

Zovi gerekend, want zij was in staat verbaal de zeven wonderen der wereld in één ademtocht te verwerklijken. Ik heb haar nooit dingen met haar hautaine blik van een afstand zien verplaatsen, maar volgens mij heeft ze het wel in zich. Als Zovi op haar vader lijkt, heeft ze misschien ook iets van mij omdat haar vader mijn broer is.

Waar ik rond in een spookhuis op de kermis? Nee, ik vertoef nog steeds in mijn hemelgrote studeerkamer. Tijdens mijn leven heb ik nooit spookachtige verschijningen opgemerkt, maar het is duidelijk dat Wenneke, Annemie en Zovi mij kunnen zien.

Iemand die mij ziet kan in het slechtste geval gek verklaard worden. Geesteszieken werden over het algemeen verondersteld bezeten te zijn, maar in de oudheid had je al theorieën over lichamelijke oorzaken. Tot ver in de renaissance behandelden kwakzalvers de gedragsgestoorden door allerlei rituelen uit te voeren. Tegenwoordig krijgen mentaal gestoorden in gespecialiseerde instellingen medicamenten toegediend.

Het is moeilijk voor te stellen maar ik kan als dode blijkbaar de hand hebben in iets wat een levende overkomt. Ik kan iemand bezitten en hem alles laten doen wat ik wil. Ik ben in staat stervelingen te demoniseren, enkel door ze in extase te brengen.

Volgens de boeken is een levend mens in extase als hij zijn bewustzijn gedeeltelijk of helemaal uitschakelt. Hij treedt dan uit zichzelf en ervaart het nieuwe bewustzijn als een goddelijk leven. Hij hoort stemmen en ziet visioenen die hem zowel in harmonie als in razernij kunnen brengen. Wetenschappers menen dat een religieuze trance het gevolg kan zijn van een storing in de temporaalkwab van de hersenschors, bijvoorbeeld een epileptische aanval.

Ook al meen ik mijn goede inborst te hebben bewaard, het lijkt er toch op dat ik mijn eigen dood niet kan verkroppen. Ik ben geregeld boos omdat iemand bij vergissing mij heeft doodgeschoten. Dan fluister ik slachtoffers lumineuze ideeën toe in talen die zij op school niet hebben geleerd en gaat hun drang om levende wezens pijn te doen overheersen. Schermutselingen lopen uit de hand en er vallen gewonden, of zelfs doden.

Ik trek het bestaan van mijn eigen iele schim niet in twijfel, maar ik wil geen demon zijn. Ik wil een verschil maken zonder veel in de pap te brokkelen. Ik zie me veeleer als een vlamme geest die bezetenen onder de vleugels neemt en hen uit hun demonische roes helpt ontsnappen door hun slechtheid te verteren. Hun enige kans is mijn interventie. Hoe, dat is een ander verhaal. Hoofdzaak is dat ik achterhaal waar mijn vlam is, zodat ik ook gezuiverd kan terugkeren naar de levende wereld.

Ik ben rusteloos. Alles hangt af van één vraag: wat overweegt er in mij? Goed of kwaad. Laat ik beginnen met neutraal te zijn.

Het was een hele doorbraak toen clevere wetenschappers de bouwstenen van het leven ontdekten, maar het politionele gebeuren is erdoor op zijn kop gezet. Ook inspecteur Vandaal heeft gedurende zijn lange loopbaan de wetenschap met rasse schreden zien vooruitgaan.

Zittend aan een tafel in de refter van het politiebureau drinkt hij samen met zijn kompaan een kop koffie na een stevig middagmaal. Ik luister mee, zittend op de tafel, terwijl Vandaal probeert zijn nieuwe collega duidelijk te maken dat ze van het DNA-onderzoek nog niet het laatste hebben gezien.

‘Nu kunnen we onoplosbaar gewaande misdaden vrij simpel ophelderen.’

‘Weet u hoe dat in zijn werk gaat?’ vraagt de nieuwe, maar ik heb de indruk dat hij er veel meer van weet dan Vandaal.

‘Laboranten halen kern-DNA uit het speeksel van een sigarettenpeuk, huidschilfers, haartjes, bloedsporen en huidstukjes onder nagels.’

‘Ik geloof dat ze zelfs uit een haar zonder wortel kunnen bepalen of de dader een genetische relatie heeft met de dode, bijvoorbeeld de moeder, een broer of zus,’ zegt de nieuwe.

‘Je hebt je les goed geleerd,’ zegt Vandaal, ‘maar als we geen van die dingen hebben, waaruit kunnen we dan het DNA-profiel van een verdachte afleiden?’

‘Uit het wangslimvlies, liefst op een wattenstaafje.’

‘Mag ik dat volgens jou onder dwang afnemen?’

De nieuwe denkt even na en zegt:

‘Enkel wanneer het om een uiterst verdachte persoon gaat.’

‘Juist ja, en wat kunnen we nog uit dat profiel afleiden?’

‘Of de moordenaar rood haar heeft, of van welk ras hij is.’

Vandaal fronst zijn wenkbrauwen. Zo’n goeie heeft hij nog niet gehad. De nieuwe legt hem zelfs uit dat de erfelijke bagage van een

mens, het DNA, een soort streepjescode is die uit drie miljoen letters bestaat.

‘Weet jij hoe ze DNA-profielen vergelijken?’ vraagt Vandaal.

Behalve met computers heeft hij ook grote moeite om de vooruitgang in de medische wereld te volgen. Het lijkt wel of de nieuwe de rollen wil omkeren, want nu doet hij zijn verhaal:

‘Uit de DNA-streng knippen ze minstens tien merkers van honderden letters lang, om de kans dat meer mensen met dezelfde merkers rondlopen te minimaliseren. Ze vergelijken die stukjes en als de lengte gelijk is, is er een match.’

‘Ach zo, dan weet ik dat ook alweer.’

Dit is ook voor mij nieuwe informatie. Ik kan me moeilijk voorstellen hoe ze de DNA-stukjes zichtbaar maken. Het lijkt wel toverij.

‘Ik vermoed dat u gebruik maakt van een databank van criminelen en zoekt naar overeenstemmingen tussen hun genetische vingerafdrukken en gevonden DNA. Kunt u me zeggen waar de computers staan die dat matchprogramma uitvoeren?’

‘Geen idee, ik weet alleen dat onze laboranten een bestand bijhouden van reeds onderzochte zaken. En wanneer het nodig is, schakelen we databanken uit het buitenland in.’

De mannen lijken in gedachten na te gaan hoeveel criminelen er op de wereld rondlopen.

‘Denkt u niet dat het beter is bij de geboorte van elk kind een genetische vingerafdruk op te slaan?’ vraagt de nieuwe.

‘Bwah, ik weet niet of dat een goed idee is, want dat druist in tegen het recht op privacy.’

De nieuwe kijkt op van het antwoord en moet toegeven dat het wellicht zo’n vaart niet zal lopen. Waar ik blij mee zou zijn, dat is een uitgebreide databank van heiligen over de hele wereld, hun attributen en de manier waarop ze hun macht hebben geëxploiteerd.

De schafttijd is voorbij en de rechercheurs wandelen met hun plateau naar de afwasinstallatie. Ik denk niet dat ze zich bezighou-

den met het oplossen van de treinmoord. Allicht zullen vingerafdrukken, bloed en materiaalsporen naar een moordenaar leiden wiens naam uit de computer zal rollen.

Laat ik ook weer aan de slag gaan. Als dode houdt dat in dat ik me op mijn geliefkoosde bezigheid concentreer: lezen. Dat doe ik dood nog liever dan tijdens mijn leven.

Ik denk dat de sociale omgang op het werk me aanzette om elke dag weer met goede moed te beginnen. Dat was geen probleem met mijn dierbare collega's zoals blijkt uit mijn dagboek: *Annemie zegt dat ze pijn in haar nek heeft. Ik haast me haar schouders te masseren, eerst boven haar trui, daarna eronder op haar blote vel. Dat ze soms collega's als bakstenen laat vallen, siert haar niet. Ze verdient niet zoveel aandacht, maar het is sterker dan mezelf.*

Ik ga samen met Wenneke naar het koninklijke paleis. De meeste zalen zijn versierd met bladgoud, het groene plafond van keverpantser is geweldig. We wandelen naar de Sint-Goedelekerk. Als toeristen die van heel ver komen, bekijken we het interieur, de glas-in-loodramen en de bizarre kunst die er hangt.

Door de regen wandelen we naar het museum van het beeldverhaal. Blake & Mortimer zijn de entreprijs dubbel en dik waard. Er is zoveel te zien dat het vier uur is voor we het in de gaten hebben. Na een kop koffie in het nabijgelegen koffiehuis wandelen we naar het station Brussel-centraal, waar Wenneke me bedankt voor de mooie namiddag door me een zoen te geven.

Wat de herinnering aan een kus allemaal kan teweegbrengen. Ik zinder ineens van opgekropte woede. Waar ze vandaan komt weet ik niet, maar ze moet eruit. Als een spelfout uit een tekst, als een boek uit een bibliotheek. Laat ik me straks eens uitleven op een nietsvermoedende bibliotheekbezoeker, of iemand van het personeel.

Wetenschap boeit me, ook al zou dat de vijand van het geloof zijn. Mijn wijsbegeerte duwt me naar een bibliotheek. Ineens bevind ik me tussen vele rijen boeken met ronkende titels: ONDERLIJSWERELD

ATLANTIS, DE ONBEGRENSDE GEEST, MIJN BEROEP IS MISDAADVERSLAGGEVER, DE WARE VOORSPELLINGEN VAN NOSTRADAMUS.

Het is een heel karwei om een goede titel voor een boek te verzinnen. Hij mag niet te kort zijn, maar ook niet te lang. Ik dacht eraan mijn laatste boek de titel *De wraak van de beffers van Haspengouw* mee te geven, geïnspireerd door de lowbudgetfilm *Revenge of the pussy suckers from Mars* uit de jaren zestig, maar Annemie had hem afgekeurd. Het argument dat Christiaan Huygens, 3 jaar na zijn dood, een boek met als titel *Hemelsche aardklooten* had laten uitgeven, had me ook niet verder geholpen. Niemand zou het boek serieus nemen volgens haar, terwijl ik vond dat de titel de inhoud van het verhaal perfect samenvatte. Want het gaat over twee mannen die etiketten op de halzen van wijnflessen plakken – ook beffen genoemd – en die een frauduleuze zaak in wijn op het spoor komen.

Het uitzicht op de boekruggen is adembenemend. Alleen jammer dat de rugtitels verticaal staan in plaats van horizontaal zoals vroeger. Of was dat omdat ze toen dikkere boeken schreven? Breekt de mens zich het hoofd al langer over allerlei raadsels die hij zelf heeft gecreëerd?

Nog meer boeken in een rij: HET RAADSEL VAN DE GRAANCIRKELS, HET ZICHTBARE EN HET DENKBARE, HYPERRUIMTE, IN DE BUIK VAN HET ONBEWUSTE, KOSMISCHE SLINGER MOORD EN DOODSLAG, ONTMOETINGEN MET BUITENAARSEN. Ik denk: *In een boekerij*.

Ik ben vroeg, hoe vroeger hoe minder bezoekers. Ik heb de indruk dat de mensen de laatste tijd de weg naar de bibliotheek gemakkelijker vinden. Vooral oudere mensen komen er dagelijks hun krant lezen. In een stad lopen veel mensen rond met hun buik vol van eenzaamheid en op zoek naar een goede babbel.

Maar goed gezelschap is schaars. Als levende was ik liever alleen. In mijn eentje was alles zoveel puurder, minder complex en overzichtelijker zodat ik beter mijn doel kon zien. Ondertussen ben

ik in het hiernamaals terechtgekomen en heb ik geen doel meer, behalve mijn dood wreken.

Nog boekenwetenschap: OP ZOEK NAAR DE PLANEET AARDE, OVER DE RAND VAN DE ONEINDIGHEID, REIZEN IN DE EEUWIGHEID, SYNCHRONICITEIT, TIJDTUNNEL, UFO'S IN BELGIË EN NEDERLAND, VERRE GEHEIMEN, VERSCHIJNINGEN. Het is vreemd dat de boekenrij perfect alfabetisch gerangschikt is.

Ik voel me geen verschijning. Toch moet ik er een zijn, want ik ben lucht voor de andere bibliotheekbezoekers. Zal ik het laatste boek eens inkijken? Kwestie van voorbereid te zijn op wat ik als schim in dit donkere rijk kan verwachten.

Voor ik het boek uit de rij kan nemen, heeft een smalle hand het al vast. De knappe vrouw doet me sterk denken aan een kaalgeschoren Julia Roberts. Ze leest de samenvatting op het achterplat, lijkt het terug in de rij te willen steken maar bedenkt zich en steekt het in het plastic zakje dat ze bij heeft. Ook goed.

Ik weet niet wat me bezielt, maar ik volg Julia tussen de rekken naar de achterkant van de bibliotheek waar de saaiere boeken staan en veel minder volk komt. Ze zwaait met haar zakje heen en weer en lijkt in een opperbste stemming te zijn. Hier en daar trekt ze een boek uit een rij, bekijkt het, steekt het terug en wandelt verder, als roodkapje in het boekenbos. Er staat de wolf niets in de weg om op het toneel te verschijnen.

Opvallend genoeg doet hij dat in de vorm van een knappe man die ik zou willen vergelijken met Nicolas Cage in zijn jonge jaren, bijvoorbeeld in de film *Rumble fish* met zijn haar tot op zijn schouders, maar vandaag heeft hij ze in een paardenstaart.

Nicolas zit in een leren zetel een boek over rechten te lezen. Hij ziet Julia aankomen en klapt het dicht. Ze lijken elkaar te kennen, want Nicolas staat recht en wil Julia kussen. Vermoedelijk was het zijn plan om dat vol op haar mond te doen, maar een lichte draai van haar hoofd doet de kus op haar wang belanden. Ze fluisteren, ik kan niet horen wat ze zeggen. Ik ben altijd wat hardhorig geweest.

Nic doet pogingen om haar te omhelzen, maar Julia lijkt niet in stemming te zijn. Ze duwt hem van zich af en probeert zich opnieuw op de boeken te concentreren.

Ik vraag me af of ze elkaar hier in het geniep ontmoeten omdat een van hen getrouwd is, misschien wel beiden. Mensen rotzooien wat af, ze spelen met relaties. Ik denk dat als je je verstand niet bewaart, je de gekste dingen doet. Het overkomt de domsten het eerst, zeggen ze dan, maar zo werkt het niet. Als levende had ik wat de liefde betreft zoveel eelt op mijn ziel vergaard dat er altijd wel een alerte hersencel onthield dat ze tot kommer en kwel kan leiden.

Mijn gedachten hebben me even afgeleid. Ik merk nu dat Julia en Nic ruziën. Nic houdt haar polsen stevig vast en doet pogingen om haar in de nek te kussen. Nic lijkt te denken: *Als ze die kus niet op haar mond wil plak ik ze ergens anders.*

Nic laat zijn rechterhand in haar borststreek dwalen. Dat ontlokt Julia enkele ingehouden kreetjes, terwijl ze probeert Nic van zich af te duwen. Haar blouse valt halfopen en ik zie een kleine borst die over genoeg soepelheid beschikt om te bengelen. Vooral de rukkende bewegingen van Nicolas doen de borst wulps op en neer zwaaien.

Het erotische moment leidt me iets te veel af en ik sta iets te weinig stil bij de mogelijkheid dat de toestand kan escaleren. Gelukkig daagt een ijverige bibliothecaris uit het niets op. Ik schrik, want ik meen dat Jack Nicholson op de set verschijnt. Hij roept:

‘Hé, wilt u zo vriendelijk zijn die vrouw met rust te laten?’

Nic lijkt hem niet te horen en gaat voort met zijn onhandige verovering.

‘Hé jullie daar, dit kan niet in de bieb,’ zegt Jack, ‘zet jullie dispuut maar elders voort.’

Julia deelt met haar rechterknie een stoot in zijn kruis uit, maar Nic slaat niet dubbel of tegen de vloer, hij werpt zich op haar en draait haar armen op haar rug.

Jack komt eindelijk tussenbeide, hij stampt Nic opnieuw in de schaamstreek, en de stomp komt goed aan. Het lijkt wel een middeleeuws gevecht om de gunsten van een jonkvrouw. Nic kan zich snel herpakken en slaat het dikke rechtenboek dat hij aan het lezen was tegen het hoofd van Jack. Die gaat tegen het canvas als een nieuwe belofte in de boksring tijdens de laatste ronde.

Maar Jack kruipt weer recht. Nu slaat de ijzeren sluiting van het boek tegen Jacks rechterslaap, en die scheurt zijn voorhoofd. Jack blijft overeind staan maar is niet alert genoeg om op te merken dat Nic voor de derde keer toeslaat. Het ijzer scheert opnieuw langs zijn hoofd en haalt zijn halve gezicht open. Het bloed dat zich na de tweede klap al in de startblokken had gezet, kan nu vrijelijk naar buiten vloeien via een jaap in zijn wang.

Jack valt op een manier die me duidelijk maakt dat hij niet snel weer op zal staan. Nic zou moeten begrijpen dat de strijd beslecht is, maar hij houdt niet op met het boek tegen het hoofd van de bewusteloze bibliothecaris te slaan.

In het heetst van de strijd heeft niemand gemerkt dat Julia de biesen heeft genomen. Hopelijk is ze hulp halen, want als Nic blijft doorgaan zal Jack het verhaal niet meer kunnen navertellen.

Eindelijk heeft Nic begrepen dat hij zich uit de voeten moet maken, als hij tenminste in vrijheid wil blijven. Hij laat het boek op de grond vallen en rent ervandoor.

Jack beweegt niet meer en heeft dringend hulp nodig. Ik kan me voorstellen dat de politieman die het rapport moet schrijven in een helder moment een prima titel bedenkt: de biebmoord, want wellicht zal alle hulp voor de bibliothecaris te laat komen. Hem is voor altijd het zwijgen opgelegd, en daardoor ben ik terneergeslagen.

Ik wist dat Twan boeken schreef, maar ik had geen idee wat hij allemaal vertelde. Ik had hem geregeld gevraagd om iets van zijn hand te mogen lezen, maar daar deed hij altijd moeilijk over, ook tegenover Wenneke. Hij was bang dat we hem belachelijk zouden

maken met wat we hadden gelezen. Hij slaagde erin mijn vertrouwen nog verder te schaden door achter mijn rug rond te vragen over mijn doen en laten op het werk en erbuiten.

Mijn herinneringen aan Twan plaagden me tijdens onze wandeling door Leuven. We hadden de bus kunnen nemen, maar te voet zouden we tijdens de lange wachttijd een grote voorsprong kunnen opbouwen. We liepen in karavaan: Wenneke voorop, dan Zovi en ik als laatste. Zo konden we de mensen die naar Leuven waren afgezakt om hun kerstinkopen te doen, het beste ontwijken.

Het was twintig over drie toen we in het centrum aankwamen. Zovi en ik bleven regelmatig staan om naar pikante lingerie, strakke kledingstukken en parfum te staren, maar Wenneke had geen oog voor de etalages.

‘Komen jullie nog?’ riep ze.

Ik sprak met Zovi af na onze zoektocht naar Twan terug te komen om verder te shoppen. Gedwee volgden we Wenneke, onze persoonlijke gids.

Het was halfvier toen we bij de bibliotheek aan het Ladeuzeplein aankwamen; Wenneke had één keer de weg moeten vragen. In het midden van het plein stond een naald van vijftien meter hoog, echter niet met de punt in de grond maar in de lucht gestoken. Ondersteboven op die naald stak een groenblauwe kever, een scarabee die zogenaamd alles in het oog hield.

Ik wist niet wat ik van Twans aanwijzingen moest denken. Misschien zat er structuur in de weg die we volgden. Dat moest ik straks als we tijd over hadden eens met Wenneke overdenken. Nu volgde ik haar naar de ingang.

De bibliotheek was onbekend terrein, want Annemie noch ik had in Leuven gestudeerd. Twan ook niet. Ik herinnerde me dat hij na zijn studies in Hasselt, een kot in Leuven had gehuurd waar ook zijn broer Karel destijds onderdak had gevonden. Zo was de treinreis naar zijn werk in Brussel veel korter geweest.

Zovi en ik repten onze beentjes. We haalden Wenneke in toen ze de bibliotheek binnenging. Een verwilderde vrouw die veel op

Sinead O'connor leek, haastte zich om buiten te geraken, ze liep ons bijna omver.

'Wat bezielt dat mens?' vroeg ik me af.

'Ze is haar boeken vergeten mee te nemen,' grapte Zovi.

Een langharige man rende voorbij. Moest hij haar nog iets belangrijks vertellen?

'Wenneke,' zei ik, 'wat ben je van plan?'

Wenneke keek verward in het rond en zei:

'Ik weet het niet zeker, maar ik heb voortdurend de indruk dat er een logisch verband bestaat tussen de plaatsen waar we zijn geweest.'

'Ik heb geen idee waar we heen gaan en wat we zoeken,' zei ik.

Wenneke liet haar blik rondgaan en zei:

'Laten we beginnen met de drie koningen.'

'Goed idee.'

'Zal ik het verhaal opzoeken?' vroeg Zovi, 'ik kan goed surfen.'

'Prima,' zei Wenneke.

Zovi stoomde naar de eerste de beste computer die ze zag en begon als een wilde op de toetsen te drukken. Ik keek over haar schouder mee terwijl ze op het biebnet naarstig afzocht.

Toen ik in de verte een sirene hoorde naderen, keek ik Wenneke en Zovi vragend aan. Zij dachten wat ik dacht: *Als de ziekenwagen voor de bibliotheek opduikt, mogen we zeker zijn dat we op de goede weg zitten.*

De sirene hield op. De ziekenwagen was dichtbij tot stilstand gekomen, volgens mij pal voor de deur van de bibliotheek. Alsof mijn hersenen nu pas hadden berekend hoeveel een plus een was, schoten me de beelden van de twee rennende figuren weer te binnen. Waren zij op de vlucht nadat ze een misdaad hadden gepleegd? Ik had me de gezichten van de man en de vrouw niet zo goed ingeprent. Wat ik me ervan herinnerde waren het neonazikapsel van de vrouw en de paardenstaart van de man. Moesten we ons als getuigen bij de politie aanmelden?

Ik merkte een veiligheidsman op die een deel van de bibliotheek met een lint afsloot en de bezoekers verzocht op afstand te blijven. Twee ziekenbroeders kwamen met een hels kabaal binnengestormd, hun draagberrie met zich meesleurend. Ik week voor hen uit en volgde hen een eindje in de richting van de ongeluksite, voorbij de boeken over wijsbegeerte en religie.

Politie was nergens te bespeuren. Met de hele hocus-pocus-pas van Twan was ik helemaal de kluts kwijtgeraakt. Ik hoopte vurig dat de politie elke moord zou kunnen oplossen, geholpen door het minste bewijs dat ze vonden of aangereikt kregen door getuigen, maar ons verhaal zou de misdaden nog vreemder maken in de ogen van de rechercheurs.

Opnieuw weerklonk een sirene. Even later renden twee politiemannen door de hal naar de afgesloten zaal. Een minuut later kwamen nog twee agenten naar binnen die de aanwezigen naar buiten begonnen te werken. Niemand bood zich spontaan als getuige aan en de politie vroeg er ook niet naar.

We kozen het hazenpad omdat we niet te veel ruchtbaarheid aan onze eigen zaak wilden geven. Ik trok Zovi mee naar buiten. Aan de zware stappen hoorde ik dat Wenneke ons volgde.

Ik had het vreemd gevonden dat Twan geen moeite meer deed om een vrouw van zijn eigen leeftijd aan de haak te slaan. Hij ging ervan uit dat hij te oud was, maar hij vergat dat hij een heleboel karaktereigenschappen bezat die een vrouw zoals ik zeker op prijs had gesteld. Annemie wilde die rol niet spelen vanwege het grote leeftijdsverschil, toch bleef hij pogingen doen om haar voor zich te winnen.

Onze collega Rafaël had ooit verteld dat hij via een buurman een Zweedse vrouw had ontmoet die hij voor de rest van zijn leven wilde dienen. *Nu jij nog van straat*, had ik tegen Twan gezegd, maar volgens hem kon hij wel zijn eigen boontjes doppen. Ik had hem ook laten weten dat ik in de kapel van Maria van de Zeven Smarten een negendaagse kaars zou aansteken. Als dat niet hielp, hielp niets.

Peinzend over mijn verleden met Twan rende ik achter Annemie en Zovi aan. Twan had zich nog niet laten zien. Wachtte hij het gepaste moment af, bijvoorbeeld het ogenblik waarop de zon van achter een wolkenpartij tevoorschijn kwam?

We staken de straat over en bleven aan de overkant kijken naar wat er gebeurde. De zwaailichten op de ziekenwagen en de politieauto trokken de aandacht. Binnen enkele minuten stond een massa volk op de stoep naar de ingang van de bibliotheek te staren.

‘Zovi, had je op de computer van de bibliotheek nog informatie gevonden over de drie koningen?’ vroeg ik.

Zovi draaide met haar ogen alsof ze niet geloofde wat ze ging zeggen:

‘Onze Heer is verschenen bij de komst van de drie wijzen, tijdens de doop in de Jordaan en de bruiloft van Kana.’

Voor de gemakkelijker nam ik aan dat *Onze Heer* in ons geval Twan Godderie was, en niet Jezus.

We bleven geduldig wachten, ieder zijn eigen gedachten denkend. Het verkeer was stilgevallen en de mensen zwegen alsof ze verwachtten dat de dag des oordeels elk moment zou aanbreken.

Een tiental minuten later rolden de ziekenbroeders hun draagberrie uit de bibliotheek, geladen met een lichaam dat met een zeildoek was afgedekt. De eerste zorgen waren blijkbaar de laatste geweest. Vakkundig werd de dode ingeladen.

Ik staarde naar de manoeuvrerende ziekenwagen, toen me opeens een gezicht in de massa opviel. Het was de man die ik had zien wegluchten, de man met de paardenstaart. Het zou niet de eerste keer zijn dat de politie een misdadiger kon klissen omdat hij terugkeerde naar de plaats delict.

De paardenstaart keek spiedend rond, hij was duidelijk op zijn hoede. Ik wist niet zeker of hij iets met de dode te maken had, maar het feit dat hij was weggevlucht, maakte duidelijk dat hij iets op zijn kerfstok had.

‘Zien jullie die man daar?’ vroeg ik.

Zovi wist onmiddellijk wie ik bedoelde en riep:

‘Dat is de vent die halsoverkop de biebel verliet.’

‘Hou je stil, straks hoort hij je nog.’

‘Laten we hem schaduwen,’ stelde Zovi voor, want dat leek haar wel spannend.

‘Oké, maar niet te opvallend,’ zei ik.

Annemie legde zich bij de situatie neer en volgde Zovi en mij.

De ziekenwagen reed langzaam weg. Ik dacht aan Twan die er geen nodig had gehad na de schietpartij op de stripbeurs. Voor hem was de lijkwagen komen opdagen, en die had zijn provisoire doodkist naar het mortuarium gebracht. Twan had van autorijden gehouden, maar die laatste rit had hij stuurloos moeten ondergaan.

Zovi stootte me aan omdat ik in gedachten was weggezonden. Ik zag nog net de paardenstaart naar de ondergrondse parkeer ruimte stappen en in het trapgat verdwijnen.

‘Rennen,’ riep ik, en we gaven wat we van spierkracht in onze benen hadden.

Eenmaal onderaards namen we de tijd om op adem te komen. In de verte zagen we de paardenstaart lopen, vermoedelijk naar zijn auto.

‘We hadden dit beter aan de politie overgelaten,’ zei Annemie.

Ik wilde eerst niet toegeven, maar uiteindelijk zei ik:

‘Oké, je hebt gelijk. Ik heb geen idee hoe we hem kunnen overmeesteren, voor hetzelfde geld heeft hij niets met de zaak te maken en daagt hij ons voor de vrederechter wegens opzettelijke slagen en verwondingen.’

‘Het gaat erom waar hij ons heen leidt,’ zei Zovi, ‘we kunnen hem pas aangeven bij de politie als we hem op een misdrijf betrappen.’

Wat ze zei vond ik verbazingwekkend intelligent en alert voor haar leeftijd. Annemie zei niets maar fronste haar wenkbrauwen, wellicht omdat ze ook vond dat het meisje iets in haar mars had.

We hadden moeite om de paardenstaart in het wagenpark te volgen. Als we niet oppasten zou hij door de mazen van het net glijpen. En de man had niet in de gaten dat wij hem volgden.

‘Wenneke, wat doen we als dat heerschap in zijn auto stapt en wegrijdt?’ vroeg Annemie, ‘wij zijn met de trein gekomen, weet je nog?’

Ik vloekte binnensmonds omdat ik daar niet eerder aan gedacht had. Helaas kreeg ik niet de tijd om een andere strategie te bedenken, want het licht in de parkeergarage begon te flikkeren. Ik had Twans verschijntruc al meermaals gezien, toch lukte het hem elke keer op een uiterst buitensporige manier de aandacht te trekken.

Wie de film *Highlander* heeft gezien, zal zich goed kunnen voorstellen hoe auto’s beginnen te wippen en te dansen, hoe ze met hun koplampen knipperen en met hun ruitenwissers heen en weer zwiepen. Hier deden ze dat niet zo hevig als in de film, maar er was zeker een buitenaardse kracht nodig om ze allemaal tegelijk te bewegen.

Niemand minder dan Twan verstoorde het felgele licht van de tl-buizen dat hij gebruikte om zijn ligne-claire-uniform extra te benadrukken. De dikke, witte lijnen slingerden zich dwars door de garage, de lichtsluizen waren als Chinese draken die van een zeebeving wakker worden. Of de draken goed- of kwaadgezind waren, was niet belangrijk, zich in hun slaapgrot omdraaien was voldoende om de wereld in één keer te laten vergaan. Het gebeurde niet tergend langzaam maar in een fractie van een seconde, als tijd tenminste nog bestond, want daar was ik niet meer zo zeker van. De paardenstaart verdween in die tijd spoorloos uit de garage.

Aan het najagen van het spook dat wij gemakshalve Twan hadden gedoopt, kwam maar geen eind. Ik had geen idee wat Twan ons wilde zeggen. Annemie en Zovi keken bedrukt naar de verschijning die niet echt kon zijn. Het schouwspel was alleen voor ons bedoeld, want geen enkele parkingbezoeker reageerde op het zwaaiende licht en het kabaal van de springlevende auto's.

Als ik me goed concentreerde, kon ik in de stralend witte contouren een hoofd, een romp en een opgeheven rechterarm onderscheiden. Zijn benen zaten vermoedelijk onder de alom bekende pij verstopt en zijn mond leek op een levensechte smiley. Zijn verschijning was vaag, maar wat hij deed was zo klaar als de lucht na een maartse bui.

De goddelijke aura van Twan nam een nieuwe vorm aan. Het wezen veranderde in een grote doos. Ze doorliep het kleurenspectrum van de aarde vanaf de maan gezien, en werd uiteindelijk zwart. Ik had de indruk dat ze manshoog was, maar toen de parkeergarage zich in zijn oude toestand materialiseerde, zag ik dat ze nauwelijks zo groot was als een schoendoos.

Zovi raakte als eerste uit haar catatonische toestand. Ik had er meer moeite mee, ook Annemie leek nog te zweven.

'Wat was dat in godsnaam?' riep ze terwijl Zovi naar de doos rende.

'Zovi, blijf van dat ding af,' riep ik.

Te laat. Het meisje kon zichzelf niet tegenhouden, of ze wilde helemaal niet luisteren. Ze nam de schoenendoos op, hield ze in haar handpalmen omhoog en kwam ermee terug gewandeld, zo voorzichtig alsof ze een schat droeg. Er weerkaatste geen enkel licht op het donkere ding, alsof het de kleur had van de grote duisternis tussen twee sterren.

‘Een schoenendoos?’ vroeg Annemie.

Ik begreep dat Twan de zoveelste aanwijzing in onze schoot had geworpen en zei:

‘De doos van Pandora.’

‘Wie is Pandora?’ vroeg Zovi.

Ik wilde wel mijn kennis over de Griekse mythologie etaleren:

‘Pandora is de lieflijke vrouw die de vuurgod uit aarde en water heeft gemaakt, maar ze is ook de eerste vrouw en moeder van alle mensen.’

‘En wat heeft zij met een doos te maken?’ vroeg Annemie.

‘De oppergod gaf een doos aan Pandora en stuurde haar naar de aarde. Pandora wilde weten wat erin zat en opende ze, waarna rampen en plagen zich voltrokken. Alleen hoop bleef erin achter.’

‘Oké, tot zover het verhaal,’ zei Zovi ongeduldig, ‘maar wie is zo lief om ze voor mij te openen?’

Ik zag helemaal geen deksel, alleen het kijkgaatje dat zwarter was dan zwart.

‘Wacht,’ zei ik in een ingeving, ‘laten we een magische plaats ervoor uitzoeken.’

Annemie en Zovi keken elkaar bevreemd aan.

‘Dan zal ik me over de doos ontfermen,’ zei ik en griste hem uit Zovi’s handen.

Als de trotse eigenaar van hoop liep ik parmant naar het gat in het beton waar de trap als een ladder naar de hemel reikte. Mijn begeleiders volgden me zonder aarzeling, ze flankerden me als twee aartsengelen die van God de toestemming hebben gekregen om de boel op stelten te zetten.

Ik ben leergierig. De bibliotheek in mijn studeerkamer is zo groot als het heelal. Elk boek is een ster die zijn licht uitzendt naar elk ruimteschip dat voorbijschiet. Ik ben zo'n schip en laat het sterrenlicht op mij schijnen.

Ik verslind wetenschappelijke werken maar ook romans zoals het boek dat ik net uit heb. Ik vraag me af of de theorie die de schrijver verdedigt, waar is, maar het Vaticaan heeft de katholieken alvast verzocht *De da Vinci code* van Dan Brown niet te kopen. Volgens de schrijver waren Maria van Magdala (MM) en Jezus van Nazareth van koninklijk bloed. Of hij met haar trouwde is niet zeker. Ze kan zijn lief zijn geweest, een die bereid was kinderen voor hem op de wereld te zetten. Want Jezus was een jood, en een jood zonder kinderen is niet koosjer.

MM baarde een meisje dat Sara heette. Dat was een doorn in het oog van de echte christenen, omdat het van Jezus een man van vlees en bloed maakte. Maar de vroegchristelijke Kerk maakte van Jezus een goddelijk wezen en verwijderde alle aardse aspecten over zijn figuur uit de bijbel. Officieel kreeg niet MM maar Petrus de rol van rots waarop Jezus zijn kerk bouwde.

Jezus mag dan veroordeeld zijn, de schrijver betwijfelt of hij aan het kruis is gestorven. Wellicht heeft hij zijn kruisiging overleefd. Jezus zou bij zijn gevangenneming MM instructies hebben gegeven om zijn leer voort te zetten. Als bewijs voert Dan Brown het fresco van Leonardo da Vinci aan: *Het laatste avondmaal*. Daarop zouden elf mannen en één vrouw afgebeeld staan. Volgens de schrijver zit MM, met rood haar, rechts van Jezus. Zij is de Graal, niet de kelk op de tafel.

De *katharen* waren van hetzelfde idee doordrongen, dat lees ik in een ander boek. Het woord doet me niet aan kat-haren denken, wel aan een strijdvaardig volk dat zichzelf christen noemde, een sekte die zich in de twaalfde eeuw over Zuid-Frankrijk en Noord-Italië uitbreidde.

Zij leefden ascetisch en stelden de geest tegenover de materie. De stoffelijke wereld zou slecht zijn, ze noemden hem *Rex Mundi*,

de koning van de dingen. De goede geest behelsde liefde, vrede en spiritualiteit. De goede en de slechte waren even sterk, ze waren één.

De katharen hadden persoonlijk contact met hun god, zij hadden geen priesters, bisschoppen en pausen. Zij zagen het kruis als symbool van marteling, ze weerden het. Volgens hen bestond het vagevuur niet. Ze handelden niet in relikwieën en verboden het aanbidden van beelden. De Triniteit erkenden ze niet, ze hadden geen sacramenten en geloofden niet in het laatste oordeel van God, maar ze stonden wel achter het idee van MM als de Graal.

Ben ik de geest van een overleden kathaar? Een kathaar die zich bezeten waant door Satan, vorst van de demonen? Van de benaming katharen is het woord *ketter* afgeleid. Ben ik dan een ketter? Misschien wel, maar ik raak niet in extase, ik gebruik geen stimulerende middelen of laat me niet opzweepen door opwindende muziek. Ik raak ook niet in vervoering, louter door diepe concentratie en boetedoening.

Ik voel me een christen, maar ik betwijfel of mijn vorig leven ascetisch was. Als ik wil, kan ik me direct tot de god in mijn kop richten. Ik denk niet dat het zwaard van een geest ben geweest – zo ziet een kathaar zichzelf – en ik ben niet op de hoogte van een geheim genootschap dat Rex Mundi zou beschermen. Allicht zal er familie van Jezus op aarde rondlopen, maar het lijkt me geen goed idee een kathaar tot koning te kronen.

En wat met de Graal? Wie was Maria van Magdala? Volgens de bijbel was ze een prostituee, een bezetene. In een ander boek lees ik dat MM een plaatsje in het traditionele wereldje van de sinten heeft gekregen. Ze trok op met Jezus en zijn gevolg, ze was aanwezig bij zijn kruisiging en graflegging. Een westerse legende vertelt over haar reis naar Zuid-Frankrijk samen met haar broer Lazarus. Daar zou ze gestorven zijn. De stad Vézelay bewaarde haar relieken, wat haar verering in West-Europa op gang heeft gebracht vanaf de elfde eeuw.

Ik kijk naar het beeldje van MM dat op het telefoontafeltje staat, het houten figuurtje heft het deksel van een zalfpot op. Ik had het op een rommelmarkt zien staan en het leek me een mooi symbool voor mijn aardse kwaal. Ik zie mezelf nog staan, hoe ik 's avonds voor het slapengaan zalf aan mijn kont streek om de ondraaglijke jeuk te verlichten. Ben ik blij dat ik van die miserie af ben.

Kelk of vrouw van Jezus, veel mensen vinden inspiratie in de Graal. De mens heeft altijd goed kunnen fantaseren, daar is niets verkeerd aan. Schrijvers schrijven geen onzin, ze zetten enkel hun ideeën op hun eigen aantrekkelijke manier op papier, want anders worden hun schrijfsels niet gelezen. En uitgevers doen gretig mee aan de speculaties, dus boekenwinkels vullen hun etalages met boeken over religieuze complottheorieën.

Toen ik nog leefde was Annemie Bellingen mijn Graal, mijn platonische liefde, de droomvrouw naar wier hand ik dong. En mischien mijn vlam. Ik lag niet wakker van wereldproblemen, daarom schreef ik over eenvoudige dingen, zoals vriendschap, liefde en genegenheid. Kortom, over Annemie, mijn betelgeuze, schitterend als de helderste ster in het sterrenbeeld Orion.

Ik kijk door het venster naar buiten en aanschouw de sterrenhemel. Sommigen denken dat geesten huizen in de knipperende sterren, en dat geesten lampen doen flikkeren. Ik weet zeker dat mijn energie neurale ervaringen bij mijn drie vrouwelijke volgers veroorzaakt en dat hun gemoedstoestand hun vatbaarheid bepaalt.

Het sterrenbeeld Orion is goed herkenbaar vanwege de drie sterren die min of meer op één lijn staan, ook gekend als Jacobsstaf of Drie Koningen. Als drie koninginnen zijn ze op weg, Wenneke, Annemie en Zovi, op zoek naar mijn eeuwige leven.

Ik ben radeloos en hoop dat zij mijn vlam zullen vinden.

Hoe ik mensen bezit kan ik niet uitleggen. Dat ik op een telepathische manier toegang tot hun brein heb is duidelijk, maar ik voel me niet verantwoordelijk voor hun daden. Ik voel me geen moordenaar en zal geen poging doen mijn sporen te wissen. Die helpen speurders in hun zoektocht naar misdadigers, maar echte moordenaars klissen is geen sinecure.

Die gedachte brengt me bij inspecteur Vandaal en zijn kompaan. Terwijl zij na hun tweemaandelijks schietoefening een kopje koffie aan de bar drinken, legt Vandaal uit dat ze databanken ter beschikking hebben voor inbraaksporen, schoeiselsporen en teen-sporen. Volgens hem kunnen kruitsporen die bij het afschieten van een pistool op handen of kleren zijn achtergebleven ook aanwijzingen opleveren.

‘Welke studies moet je volgen voor wapendeskundige?’ vraagt de nieuwe.

‘Ik ken een wapendeskundige die voor burgerlijk ingenieur heeft gestudeerd en nadien een jaar militaire wapenschool en twee jaar criminalistiek volgde.’

‘Ik neem aan dat hij ook bij autopsies aanwezig is, of niet?’

Het woord *autopsie* haalt de herinnering van de snijtafel terug naar boven, hoe een wetsdokter me opensneed.

‘Ja, de wapendeskundige assisteert de wetsdokter en probeert de schietafstand af te leiden uit roetsporen en kruitranden rond de kogelwonde. Als dat maar een meter is, kun je bijvoorbeeld moeilijk spreken van zelfverdediging. Een zelfmoord door een nekschot is ook niet geloofwaardig.’

‘Inderdaad een belachelijk idee,’ zei de nieuwe, ‘en in het geval van een zelfmoord met afscheidsbriefje kun je beter het handschrift onderzoeken.’

‘Ja, want daarin kunnen moordenaars inventief zijn.’

‘Hoe gaat een deskundige te werk bij het bepalen van een kogelbaan?’

‘Uit de baan die de kogel in het lichaam heeft afgelegd, bepaalt hij de hoek waarin de kogel is binnengedrongen. Uit die hoek berekent hij met behulp van linten en latten de richting.’

‘Kan hij ook vaststellen of het een gemikt schot op ooghoogte of een gericht schot vanuit schouderhoogte was?’

‘Soms, maar voor de rechter is de richting al goed genoeg.’

De smartphone van Vandaal gaat over. Uit het korte gesprek leid ik af dat zijn kundigheid elders nodig is, en snel. De heren drinken niet eens hun kopje leeg en rennen naar de uitgang. Ik volg hen naar buiten en zie hoe ze in hun anonieme auto stappen en als de gesmeerde bliksem ervandoor gaan.

De vergaarde informatie is van geen tel voor de biebmoord, voor geen enkele van de gepleegde moorden, maar misschien kan het je helpen om zelf moordenaars te pakken.

De gedrevenheid van inspecteur Vandaal en zijn kompaan vind ik terug in Wenneke, Annemie en Zovi. Ze schrokken zelfs niet terug van de buitenissige entiteit in de parkeergarage.

Hoe ik me tegenover hen voelde tijdens mijn leven, dat begint te vervagen. Gelukkig kan ik op mijn dagboek terugvallen: *In het weekeinde heb ik met Zovi het computerspelletje Freakstein gespeeld, waarin de dokter allerlei vragen over het menselijke lichaam stelt. De mannelijke- en vrouwelijke geslachtscellen, dat zijn gameten, maar Zovi ziet er hemellichamen in, kometen.*

Op kantoor merkt Annemie ‘s morgens dat een blad van haar plant is afgevallen. Het is volgens haar groot genoeg om mijn pietje te verbergen, maar voor het mieke van Wenneke is het ontoereikend. ‘s Middags zit ik aan tafel tegenover Annemie en kijk toe hoe ze haar sandwich met wellustige happen soldaat maakt. Ik doe alsof me dat niets doet, maar zij weet wel beter.

Wanneer ik naar huis wil gaan vraagt Wenneke of ik zin heb om iets te gaan drinken. Natuurlijk. Annemie mag mee. We hebben plezier en ik denk dat, als je met die twee op stap gaat, je nog niet thuis bent.

Ik voel me voor het eerst enorm eenzaam in het dodenrijk. Ik snak naar gezelschap. Ik wil een gezel overhalen mij op mijn reis te begeleiden, al moet ik straks de zoveelste moord orchestreren. Laat ik iemand met de likkende vlammentong van een kaars plagen tot hij toestemt.

Als levende reed ik graag met de auto, maar onbemande camera's vergalden soms de rit. Verkeersovertredingen vastgelegd op foto's, het is een ware pest, net zoals de human-interestprogramma's op tv waarmee de makers kijkers willen ronselen. Huis-tuin-en-keukenvreugde en -verdriet à volonté.

Camera's beïnvloeden het leven van alledag. Het effect ervan op mensen is niet te verwaarlozen. Laat ik eens een plek opzoeken waar er geen zijn, bijvoorbeeld in een majestueuze gotische kerk. En hup, daar ben ik al.

Het is er nogal donker. Ik zie een aantal mensen dat voor de mis van halfzes is opgedaagd. Het zijn vooral ouderen, want het is zaterdagavond en de jeugd maakt zich klaar om uit te gaan. Op plaatsen tussen hemel en aarde, zoals deze kerk, staat God met een luisterend oor klaar om te aanhoren wat zijn boodschappers uit naam van de stervelingen te vertellen hebben. Na beraad in zijn eentje stuurt hij ze weer uit om hun gebeden te verhoren.

Op een plakkaat aan een pilaar staat in grote letters: HIJ IS NIET HIER, WANT HIJ IS VERREZEN. Iets dergelijks heb ik in het Engels op een houten deur in de heilige graftuin van Jeruzalem gezien. Ik geloof dat ze de tuin Getsemane noemen, de plek op de Olijfberg waar ze Jezus gevangen namen en waarschijnlijk ook begroeven. Maar hoe kun je gelovigen overtuigen naar de kerk te komen als Jezus, de vleesgeworden God, elders is?

De klok in de toren slaat eenmaal. Het is halfzes en tijd om de eucharistieviering te beginnen. De pastoor staat niet achter het altaar maar voor de deur van de sacristie en kijkt voortdurend op zijn horloge. Wacht hij op iemand?

Ik begeef me ongezien door het middenschip naar het koor. Onderweg hoor ik een deur hard tegen de muur slaan. Het geluid van rennende voetstappen weergalmt door de kerk. Ik draai me om en zie een uit de kluiten gewassen jongen die zich naar voren haast. Nahijgend groet hij de pastoor, waarna ze samen de sacristie binnengaan. Ik volg hen op de hielen en luister hun gesprek af.

‘Waar heb je in godsnaam gezeten?’ vraagt de pastoor.

Hij lijkt op Liam Neeson in de rol van een dorpsvader die het goed meent met de inwoners en dat goed articulerend zegt.

De jongeman antwoordt niet onmiddellijk maar grijpt naar het witte kleed dat over een stoel hangt. Ik begrijp dat hij zich als misdienaar niet aan het afgesproken uur heeft gehouden. Zijn trekken hebben iets van Heinz Rühmann in zijn piepjonge jaren.

Terwijl hij het kleed over zijn hoofd trekt, zegt hij:

‘Ik ben met mijn vriendin gaan wandelen, maar we zijn verdwaald.’

Ik denk: *Als hij een liefde heeft, is hij dan niet te oud om een misdienaar te zijn?* Of is hij zich bewust van zijn roeping?

‘Je moet de wegwijzers volgen, dan verdwaal je niet.’

‘U hebt gelijk, maar hebt u al de blauwe route gevolgd?’

‘Ja, die van 3,1 km. Wat is daarmee?’

‘Die voert langs de duivelssteen, en mijn vriendin wilde hem van dichtbij bekijken.’

‘Dat was geen goed idee,’ zegt Liam stoïcijns.

‘Mijn vriendin vond van wel.’

Heinz glimlacht in de veronderstelling dat de pastoor vroeger ook enkele zijpaden heeft bewandeld. Liam perst zijn lippen open en kijkt hem ernstig aan. Beiden vergeten dat de mensen in de kerk wachten.

‘En heeft ze nu een duidelijker beeld van de duivelsteen?’

‘Ja, ze denkt dat een boom is omgevallen en dat daardoor de grijze steen aan de oppervlakte is gekomen. Volgens haar was hij het ooit een tafel, plaats biedend aan twaalf heksen die hun vergadering bij vollemaan hielden.’

‘Je vriendin heeft gevoel voor humor,’ zegt Liam, ‘hoe heet zij?’
‘Klaar.’

‘Mooie naam,’ zegt Liam wegdromend.

‘Ik vind er niets aan. Ik had liever gehad dat ze anders heette, maar ze ziet er prima uit, en ze is een durfal.’

‘Zo heb ik ze het liefst,’ zegt Liam, even zijn geestelijke positie vergetend, ‘hoe zijn jullie verdwaald?’

‘In feite zijn we in de tijd verdwaald. Toen Klaar zich languit op de gladde steen legde, kon ik me niet meer houden en zijn we het uur uit het oog verloren.’

Liam probeert zijn gezicht weer in de plooi te krijgen en lijkt zich met de seconde ongemakkelijker te voelen.

‘Hebben jullie seks op de duivelssteen gehad?’

‘Nee, we hebben alleen gekust,’ haast Heinz te zeggen.

Jammer dat ze het lustgevoel in hun lendenen niet hebben geëxploiteerd, soit. Ik ben geen man van vlees en bloed, maar ik weet wel hoe het was. Dat kan ik me nog levendig voor de geest halen, bij wijze van spreken.

Liam geeft de indruk Heinz niet te geloven. Hij komt langzaam dichterbij en staart zijn misdienaar met een verholen blik aan. Een pastoor kun je niets op de mouw spelden.

‘Ik zweer het,’ zegt Heinz.

Liam heft zijn armen op, en zijn handen komen vanonder zijn kleed tevoorschijn als de grijpers van een kraan. Dreigend zegt hij:

‘Dat wil niet zeggen dat je te laat mag komen.’

Ook al zorgt de pastoor zelf voor nog meer vertraging.

‘Zullen we beginnen met de mis?’ vraagt Heinz onderdanig terwijl hij enkele stappen terugdeinst.

Ik vrees het ergste, want Heinz is slechts een meter van de gelambriseerde muur verwijderd. Het zal niet lang duren of hij zit in de val.

‘Meneer pastoor, ik zal nooit meer te laat komen,’ zegt Heinz, waarna hij ontzet merkt dat hij met zijn rug tegen de muur staat.

Liam laat zijn handen verder omhoogkomen en wil de jongen bij de nek grijpen. Heinz is echter voor geen kleintje vervaard, glipt als een paling tussen de armen van de priester door en rent de sacristie uit.

De pastoor is in alle staten. Zijn verwrongen gezicht lijkt nog het meest op Satan die in een wijwatervat spartelt. De demon in het lichaam van de priester krijgt de overhand, uit zijn oren lijkt rook te komen.

Liam achtervolgt zijn misdienaar en ondervindt daarbij geen last van zijn lange kleed. Hij haalt Heinz ter hoogte van het altaar in. Geen van beiden heeft oog voor de aanwezigen die met gezichten vol onbegrip de strijd in de kerk gadeslaan.

Heinz struikelt en kan geen weg meer uit. Hij kijkt op naar Liam die om zich heen staart en iets lijkt te zoeken, wellicht een wapen dat een verlengstuk van zijn armen zou kunnen zijn. Het majestueuze decor eist een overeenkomstige modus operandi, en hij lijkt wel uitgelaten wanneer hij de grote kaars in de gaten krijgt.

Heinz jammert. Op de grond zittend masseert hij zijn verstuipte voet, misschien in de hoop straks nog een spurtje naar de uitgang te wagen. Wanneer hij Liam met een mansgrote kaars ziet aankomen, puilen zijn ogen uit van ongeloof. Wat is de pastoor in godsnaam van plan?

Liam heft de kaars tot boven zijn hoofd. Heinz heeft buiten zijn armen niets om de slag op te vangen en ondergaat zijn lot schreeuwend van angst. De kaars komt op het hoofd van de jongen neer maar breekt niet. Ze is minstens tien centimeter dik en de was is stevig genoeg om de eerste slag op te vangen. De schedel van Heinz is ook sterk, maar hij raakt erdoor buiten westen waardoor hij de volgende slagen niet kan pareren.

Liam is door het razende heen, niemand durft hem tegen te houden. De meeste bezoekers zijn al gevlucht, alleen een oude man die zijn klak voor zijn buik vasthoudt is geïnteresseerd in de afloop van de griezelige eucharistieviering. Zes slagen later ligt de kaars

aan diggelen, met bloed bespat. De misdienaar is bont en blauw geslagen, zijn schedel gebarsten.

De pastoor lijkt zijn zinnen te hebben teruggevonden, want hij steekt rustig de tweelingkaars aan de andere kant van het altaar aan. Rennende voetstappen weerklinken door de kerk. De laatste getuige vlucht weg en komt met de staart tussen de benen thuis. Klaar met de kaarsmoord.

Ik ben weer mezelf.

Ooit had Twan zijn liefde verklaard aan Annemie zonder zich iets van mij aan te trekken, maar ze had hem bitchachtig afgewezen. Twan had haar schattend aangekeken, en Annemie had haar gezicht niet langer in de plooi kunnen houden. Toen ze haar hand naar hem uitstak, in de veronderstelling dat hij erop ging kletsen, had hij haar een handkus gegeven. Niet alleen Annemie was verrast geweest, ook ik kon van een ware surprise spreken.

Toen ik opperde dat Twan zijn geld op zijn treinvriendin Alanis had ingezet, wilde Annemie van hem weten of dat waar was. Grijnzend had hij gezegd dat hij niet op seks maar op een goed gesprek uit was. Het was duidelijk dat hij schertste. Ik had gezegd dat hij ook maar een man was. Pruimen en tetten, niets anders telde.

In de lift naar boven speelde mijn geheugen op. Allerlei overwegingen doorschoten mijn brein. Moesten we met de trein naar huis terugkeren? Of was het beter een hotel in Leuven te zoeken en er met z'n drieën te logeren tot we de volgende bestemming achterhaald hadden?

Ook de vraag waarom Twan ons in de ondergrondse parkeergarage een zwarte doos cadeau had gedaan, echode van hersenkronkel naar hersenkronkel door mijn brein. Twan had het raadsel moeilijker gemaakt. Hij had immers geen directe aanwijzing gegeven. We hadden enkel de doos met het gaatje als oog naar een andere wereld, een stuk speelgoed, een caleidoscoop, of een kijkdoos.

Enmaal op de begane grond aangekomen stapte ik gedecideerd uit de lift en volgde de kortste weg naar buiten. Zovi kon me

bijhouden, Annemie niet. Toen ik een Leuvense winkelstraat inliep hoorde ik Annemie achter me roepen:

‘Wenneke, waar hol je in godsnaam naartoe?’

We liepen door de bontgenotenlaan in de richting van de kerk. Ik herinnerde me ineens dat Twan me ooit gezegd had dat hij in Leuven had gewoond, maar ik wist de straatnaam niet meer.

‘Twan heeft hier een tijdje gewoond,’ zei ik.

‘Inderdaad,’ zei Zovi, ‘ik herinner me zelfs waar dat was.’

Ik draaide me naar Zovi, pakte haar bij haar tere schouderpjes beet en vroeg:

‘Meen je dat werkelijk?’

‘Jazeker, enkele jaren geleden hebben mijn pappa, oom Twan en ik Leuven bezocht. Mijn pappa heeft hier op kot gestudeerd, en oom Twan is hier komen wonen toen hij in Brussel begon te werken.’

‘En waar staat dat kot?’

Zovi keek rond om zich te oriënteren.

‘Ik denk dat het een eindje verder is. Ergens moeten twee flinke bochten in de weg zitten, daar zal het me weer te binnen schieten.’

‘Oké Zovi, toon ons de weg,’ zei ik hoopvol.

Ik hield de zwarte doos geklemd in mijn handen en volgde de kleine meid.

Annemie was er ook nog. Zij vroeg:

‘Zouden we niet beter in de doos kijken? Misschien zit er een aanwijzing in verstopt.’

Ik had de neiging te denken dat Twan ons op zijn eigen manier nog een aanwijzing wilde aanreiken. Als we eerder in de doos keken zouden we die misschien tenietdoen.

‘Eerst gaan we dat adres van Zovi na,’ zei ik, ‘als we daar niets vinden, mag jij erin kijken, oké?’

Blij als een kind keek Annemie me aan en knikte. Maar was het wel een goed idee om in de doos te kijken? Welk horrorbeeld stond ons te wachten?

Onze zoektocht ging verder langs de Dijle, tot Zovi voor een groot gebouw bleef staan. Het was niet hoog maar lang. Een heleboel ramen naast elkaar gaven vermoedelijk uit op rommelige studentenkamers. Het was er doods.

‘Ik denk dat mijn pappa en oom Twan hier een kot huurden. Waar oom Twan nadien heeft gewoond kan ik niet meer zeggen.’

‘Laten we aanbellen,’ zei Annemie.

Terwijl ze over de grote trap naar de brede voordeur van het klooster omhoogliep, kwam iemand uit een andere deur, beneden aan de garagepoort. De man was in de zestig aan zijn rimpelig gezicht te oordelen, zijn haartooi was zo zwart als die van Elvis Presley in zijn glorie-dagen. Hij droeg een modern zwartleren vest op een wit overhemd, daaronder een zwarte jeans met vale plekken. Hij leek op Fonzie uit de tv-serie *Happy days* en keek me vragend aan.

Ik besloot het erop te wagen en riep:

‘Meneer, mag ik u storen?’

‘Zeker, ik ben pater Theo, de laatste der Assumptionisten,’ zei hij trots.

Ik kon me voorstellen dat er minder en minder mensen zich geroepen voelden om pater te worden. Het was heel goed mogelijk dat de oude paters langzaam waren uitgestorven tot er slechts één overbleef.

‘Meent u dat?’

‘Nee, we zijn nog met z’n tweeën.’

De man had gevoel voor humor.

‘Hebt u een zekere Twan Godderie gekend?’ vroeg ik.

‘Die naam zegt me niets. Waarom mevrouw?’

‘Of Karel Godderie?’ vroeg Zovi.

Theo dacht even na, en zei toen:

‘Dat zou kunnen kindje, maar waarom vraag je dat?’

‘Dat is mijn vader. We zijn op zoek naar herinneringen van zijn broer Twan die pas gestorven is.’

‘O, spijtig van je verlies, maar ik weet zeker dat je vader in het hiernamaals welkom zal zijn.’

Pater Theo liep verder alsof hij het gesprek als beëindigd beschouwde. Verbaasd keken we hem na terwijl hij naar zijn auto wandelde, een gele Fiat Coupé, en instapte. Voor we het goed beseften, scheurde pater Theo met de vlam in de pijp weg, alsof hij te laat was voor de rally van de Condroz.

Annemie had geen succes aan de voordeur gehad en kwam bij ons staan.

‘Iets bijgeleerd?’ vroeg ze aan Zovi.

Zovi schudde haar hoofd.

‘Alleen dat pater Theo een van de twee assumptionisten is die hier nog overgebleven zijn,’ zei ik.

‘Mag ik dan nu in die doos kijken?’ vroeg ze.

Ik keek rond in de hoop een teken van Twan op te vangen, maar er was niets waarachter ik zijn aanwezigheid zou kunnen vermoeden. Ineens viel me een glas-in-loodraam op in de voorgevel van de kapel die bij het klooster hoorde. De figuur leek heel veel op Twan als hij aan ons verscheen, met zijn rechterhand in de hoogte gestoken.

Helaas gebeurde er niets spectaculairs. Er was niet genoeg flitsend licht waarmee Twan zich had kunnen materialiseren. Omdat we ons duidelijk niet op een magische plek bevonden, overhandigde ik Annemie de kijkdoos.

‘Mag ik eerst kijken?’ vroeg Zovi.

Annemie fronste haar voorhoofd en dacht na. Terwijl we stilzwijgend op de stoep stonden, vloeide het water van de Dijle aan de overkant van de straat voorbij. Uiteindelijk gaf Annemie ze aan Zovi.

Enthousiast zette Zovi de doos aan haar rechteroog.

‘Wat zie je?’ vroeg ik.

‘Helemaal niets.’

‘Ik denk dat het ding zijn inhoud pas prijsgeeft als we op de goede plaats zijn aangekomen,’ zei Annemie, ‘laat mij eens kijken.’

Zovi bleef door het kijkgat turen alsof de film elk moment ging beginnen. Uiteindelijk zag ze in dat er echt niets te zien was en overhandigde het ding aan Annemie.

Annemie waagde op haar beurt een blik erin.

‘Hé, ik zie een voorhistorisch landschap met dinosauriërs.’

Ze zei het op een manier die ons duidelijk maakte dat ze het niet meende.

‘En nu zie ik een man die vier instrumenten tegelijk bespeelt. Te gek.’

‘Annemie, hou op,’ zei ik.

‘Geloof je me niet?’

Mijn blik zei haar voldoende en ze bond in:

‘Oké, dan niet.’

Ik strekte mijn hand uit als teken dat ze me de doos moest teruggeven. Annemie legde de doos op mijn hand en vroeg:

‘Wat nu?’

Ik hield me in om ook een blik door het oog van de doos te werpen en stak ze veilig weg in de grote binnenzak van mijn jas.

‘Mechelen,’ riep Zovi onverwacht.

‘Waarom zeg je dat?’ vroeg ik.

Zovi wees naar een bord dat aan het einde van de straat naar rechts wees, in de richting van Mechelen. Er viel me niets bijzonders op, misschien omdat ik iets slechter zag dan Zovi. Toen mijn blik op een sticker op de wegwijzer viel, zag ik dat het ligne-claire-figuurtje als twee druppels water op Twan leek.

Op weg naar huis, naar mijn gezellige studeerkamer, raak ik de weg even kwijt. Lang genoeg om mijn benarde situatie te overdenken. En denken is het enige dat ik nog kan.

Ik dacht dat het pad van het menselijke leven doodloopt bij het graf, maar dat lijkt slechts zo. Erachter ligt een tunnel naar het al-tijddurende leven. De Triniteit heeft er het voor het zeggen. Alle drie stijgen ze boven tijd en ruimte uit. Zij vormen een kruis in de wolken, waarmee aarde en hemel zijn verbonden. De Heilige Geest is de brug naar de hemel, waar Jezus zijn plaats inneemt als de heer van het hele al, het universum en zijn creaturen: God. Ik was een levend wezen maar nu ben ik één met hen.

De dood fascineerde me als mens. Als christen nam ik Jezus als voorbeeld en hoopte dat ik ook de weg naar onsterfelijkheid zou vinden. En pot vol koffie, ook al was ik geen praktiserende katholiek, ik heb die weg gevonden. De dood heeft van mij niet het laatste woord gekregen. Ik geloof nu in een schijndood en wil net zoals Jezus verrijzen.

Toen de apostelen vertelden dat Jezus was verrezen, geloofde Thomas dat niet, maar bij het zien van diens wonden gaf hij toe. Bij Jezus' hemelvaart kreeg hij de belofte dat zij die net zoals hem van de aarde werden geroepen, daarmee het kwade onder hun voeten zouden ontlopen en eeuwig in het goede zouden leven. Niet de onderwereld maar de hemel is hun thuis geworden. Ook de mijne.

Als mens van goede wil herdacht ik met Pasen hoe Jezus de dood heeft overwonnen. Met Hemelvaart zag ik voor mijn geestes-oog Jezus aan de rechterhand van God zitten. En met Pinksteren ontving ik het woord van Jezus dat het mij mogelijk maakte altijd bij God te zijn, ook al was hij nergens te zien.

Dat was toen ik nog leefde. Als dode heb ik de Heilige Geest ontvangen. Zelfs als ongelovige heb ik mijn plaats in dit hierna-maals gevonden – mijn fatale kogelwond was mijn toegangkaartje –, maar of ik wil blijven is een andere vraag. Ik hoop dat de twee

handen van God mij zullen boetseren naar de beeltenis van Jezus zodat ik langzaam weer vorm zal krijgen. Man of vrouw, dat heeft geen belang.

Ik zie een rij rijtjeshuizen. Bijna thuis, bijna verlost.

Twan had aan tafel soms over Alanis verteld. Ik vermoedde dat zijn treinvriendin hem ook wel zag zitten, alleen jammer dat ze getrouwd was. Ze hielden elkaar gezelschap door taalspelletjes te doen. Wenneke en ik hadden hem geloofd, want Twan liet zich niet verleiden tot goedkope seks of een relatie die geen lang leven beschoren was.

Omdat wij hem bezielde en de liefste collega's waren die hij ooit had gehad, hadden we een rolletje in zijn nieuwste boek toebedeeld gekregen. Andere mensen in de kolk van zijn woorden meesleuren, dat was zijn enige betrachting in het leven.

Ik genoot ervan herinneringen van Twan op te halen terwijl ik op het hotelbed lag. Zovi was moe geworden van de wandeling, en het had ons een goed idee geleken in Leuven te overnachten. Op onze wandeltocht vonden we een hotelletje met enkele vrije kamers. We hadden genoeg aan één kamer en droegen geen bagage, het inchecken verliep vlot. Hoelang we zouden blijven? Tegen de man achter de balie had ik gezegd: *Als we eens beginnen met één overnachting.*

Onze kamer was voorzien van twee bedden die we tegen elkaar hadden geschoven. We konden leven zonder nachtkleding, maar nieuw ondergoed hadden we nodig, en een tandenborstel kon ook geen kwaad. Wenneke was bereid inkopen te gaan doen, ondertussen zouden Zovi en ik een bad nemen, niet samen maar een na een natuurlijk.

Zovi sliep. Ze lag frisgewassen op het bed naast dat van mij, in een badjas die ze in de badkamer had gevonden. De douche had me ook goed gedaan en ik had de tweede badjas aangetrokken. Er was geen derde. Wenneke zou er iets anders op moeten vinden.

Liggend keek ik de kamer rond. Ze was pas gerenoveerd en zag er piekfijn uit. De muren waren lichtgeel geschilderd, de ramen waren voorzien van donkeroranje gordijnen, en op de bedden lagen rode spreien van zachte badstof. Ik vond het niet erg dat er geen tv was. Zovi had daar meer problemen mee.

Mijn blik viel op een boek, op het nachtkastje aan het bed van Zovi. Ik stond op, liep om de bedden heen en nam het op. Ik had een bijbel verwacht, maar het was een boek van James Wood: HET BOEK TEGEN GOD. Had de vorige huurder het vergeten mee te nemen? Of was het de zoveelste hint van Twan? Op het achterplat prijkten 3 citaten.

Kerken zijn als vlaggen die wapperen voor verdwenen landen. Dat was een mooi beeld en ik herinnerde me spontaan een wandeling rond Zottegem. Toen had ik Arno erop gewezen dat je vanaf een bepaalde plek vijf kerktorens kon zien.

Als God met ons meelijdt is het allemaal zo erg nog niet. Ook daarin kon ik me vinden. Zo hoefde ik me niet af te vragen waarom God alle leed in de wereld toeliet.

Bega tweemaal een zonde en het lijkt al niet meer zo zondig. Ik hield wel van die slagzin. Ik was katholiek opgevoed, maar sinds mijn huwelijk was er niets meer van mijn praktiserende leven overgebleven. Toch voelde ik me ongemakkelijk bij het idee van helemaal niet te geloven zoals Wenneke die een compleet atheïstische opvoeding had genoten.

Ik klapte het boek op een willekeurige pagina open en las over een klokkenstoel met galmborden, congregatie en ostentatief, woorden waarbij ik me nauwelijks iets kon voorstellen. Achteraan het boek las ik hoe de schrijver zich gedwongen voelde het leven te beleven ook al had hij er niet om gevraagd. Hij was geen eigenaar van zijn leven en kon het niet afnemen door zelfmoord te plegen, want dat was tweemaal zinloos. De schrijver vroeg zich af of het zin had je leven door te geven aan je kinderen. Ik vond het een heel pessimistische gedachte en klapte het boek dicht. Alleen liefde gaf zin aan mijn leven.

Zovi werd wakker door de luidruchtige binnenkomst van Wenneke. Slaperig zette ze zich recht in bed en luisterde naar wat ze te zeggen had.

‘In Leuven kun je al eens inkopen doen. Dat is wat anders dan Kalmthout.’

‘Wat heb je allemaal meegebracht?’ vroeg ik.

‘Lingerie voor drie,’ zei ze wild enthousiast, ‘ik hoop dat ik de goede maten heb.’

Wenneke zette een zak bij het tafeltje aan de deur en liep naar de badkamer met haar eigen zak in de hand.

Ik legde het boek naast de zwarte kijkdoos op het nachtkastje en concentreerde me vervolgens op de papieren zak.

Zovi kwam erbij staan en nam iets eruit.

‘Dat is jouw maat,’ zei ze en gaf het textiel aan mij.

Het waren dure slips. Ik had Wenneke nog horen zeggen dat ze trakteerde toen ze op koopjesjacht was vertrokken. Dat ze zo royaal zou zijn, had ik niet verwacht.

Een bh kon je meerdere dagen dragen, maar voor Zovi had ze een compleet lingersetje in het roze meegebracht. Het meisje had ferme borstjes voor haar leeftijd en het was een prima idee om ze van kindsbeen af goed te ondersteunen.

Zonder schroom gooide Zovi haar badjas af en trok het lingersetje aan. Nu en dan verraste ik mijn man door mijn parmantige borsten in een sexy bh te persen. Ik overwoog geen borstverkleining, maar borsten zoals Zovi zouden mijn leven toch wel comfortabeler maken.

Toen Zovi klaar was, vroeg ze:

‘En wat vind je ervan?’

Haar borstjes kwamen er goed in uit, haar kontje mocht er ook zijn. Hoewel haar heupen nog een maatje of drie mochten uitdijen, zei ik:

‘Je bent al een jonge vrouw als je het mij vraagt.’

‘Pas jij nu jouw nieuwe slip eens,’ zei Zovi.

Wenneke kon elk moment uit de badkamer komen. Daarom trok ik de zwarte slip aan zonder de badjas uit te trekken. Ik wilde niet dat iemand mijn lillende billen en borsten zag, die mocht alleen Arno zien. Stout als ik was, dacht ik: *Als Twan nog leefde, had hij mij wellicht toch uit de kleren gekregen.*

‘Hij zit lekker strak,’ zei ik.

‘Ik wil later zoals jij eruitzien,’ zei Zovi.

Ze leek het te menen.

Wenneke kwam uit de badkamer, als een reusachtige pop uit een toverdoos, en riep luidruchtig:

‘Meisjes, zijn jullie klaar om de pyjamaparty te starten?’

‘Ja,’ riepen wij.

Wenneke droeg een bordeauxkleurig lingerset die bestond uit een slaphangend hemdje met bijbehorende boxershorts. Het geheel blonk alsof het van zijde was gemaakt.

‘Wow,’ zei ik.

‘Je lijkt als twee druppels water op Sabine, de weervrouw,’ zei Zovi, ‘maar twee maatjes breder.’

‘Jongedame, als je wilt dat ik jouw ondergoed terug naar de winkel breng, moet je zo voortdoen.’

We lachten hartelijk en vergaten alle zorgen van de wereld. We bouwden een feestje met de drank in de kleine koelkast en de zakken chips die Wenneke van het winkelen had meegebracht.

In de nieuwe lingerie voelde ik me weer op en top vrouw. Tijdens mijn carrière als verpleegkundige bestond mijn werkkledij uit een witte schort tot aan de knieën, met daaronder een slip en een bh'tje. Dat was voldoende, want het ziekenhuis stookte zich blauw om de patiënten warm te houden.

De ziekenhuiskamers konden niet tippen aan de hotelkamers die ik tijdens mijn vakanties op exotische plaatsen over de hele wereld had bewoond, maar de bedden waren eersteklas. Ik herinner me heel goed die keer dat ik een ziekenhuisbed had uitgeprobeerd, samen met Stan de kuisman.

Hij had me overvallen terwijl ik 's avonds laat een bed op orde bracht waarvan de patiënt was overleden. Overvallen is veel gezegd, want we zagen elkaar regelmatig in de kelder waar de verwarmingsketels stonden om er te knuffelen en elkaar lieve woordjes toe te fluisteren. We hielden ons fatsoen en waren nooit verder gegaan dan tongzoenen en elkaar betasten. Toen de gelegenheid zich aanbood, was het hek van de dam. Die avond belandden we in één bed ook al stonden er twee op de kamer.

Hij haalde allereerst zijn arsenaal aan complimentjes boven, zij misten hun doel niet. Ook al had ik niet veel om het lijf, hij vond me de mooiste verpleegster die er op aarde rondliep. Hij nodigde me uit op het bed te gaan zitten, knielde voor mij, nam mijn hand vast en verklaarde zijn eeuwige liefde voor mij. Ik zei dat het schone liedje niet lang zou duren omdat zijn vrouw er wel een stokje voor zou steken als ze het te weten kwam. Wat niet weet niet deert, vond hij. Ik vond dat hij er te gemakkelijk overheen ging.

Onverwacht snel trok Stan zijn overall en T-shirt uit en duwde me op het bed. Toen hij beweerde dat hij voorzichtig zou zijn, kreeg ik ineens heel veel zin. Ons op heterdaad laten betrappen stond voor ons beiden gelijk met ontslag op staande voet, en dat maakte het nog spannender.

In zijn linkerhand bengelde ineens een uitgerold, groen condoom dat hij enkel voor de show zou gebruiken. Hij had condooms in alle kleuren van de regenboog, zei hij. Als ik smaken prefereerde, kon hij die ook uit zijn mouw toveren.

Het was zeven maanden geleden dat ik door toedoen van een man van de grond was geweest. Ik knoopte mijn witte schort open en liet hem mijn voluptueuze boezem in bijbehorende bh en slip bewonderen. Toen ik de scholk in een hoek van de kamer gooide, trok Stan zijn onderbroek uit en sprong als een tijger op het bed. Zijn penis zwiepte lekker heen en weer. Ik moest mezelf intomen om hem niet onmiddellijk met mijn bekken in te palmen.

Stan deed een krolse leeuw na door gek te grommen, nam zijn lid in zijn linkerhand en zwierde het in het rond. Als een helikopter

steeg hij op en landde schrijlings op mijn buik waarbij zijn geslacht tussen mijn borsten pletste. Hij hield wel van volslanke dames, beeerde hij.

Hij gaf me een nieuw condoom, een gele, en ik schoof hem over zijn geslacht zoals ik dat met het beschermhoesje van mijn paraplu doe. Mijn gezicht stond wellicht in een smekende grijns geplooid, want hij stelde alles in het werk om mij in de zevende hemel te krijgen. Met zijn penis als de stamper van een bloem bewerkte hij mijn clitoris, mijn vulva en omstreken zonder te penetreren. Zo kwam ik klaar. Wenneke hier, Wenneke daar. Ik liet het orgasme door mijn hele lijf stromen tot het uit gezinderd was.

Vervolgens schakelden we over op een standje waarbij een diepe penetratie mogelijk was. Daarbij lag Stan op zijn rug en ik mocht de plak voeren door met mijn rug naar hem toe gekeerd en zittend op mijn knieën zijn lid helemaal in me op te nemen. Hij zei dat ik moest knijpen, maar ik wist niet hoe het moest. Toen ik iets uitprobeerde, bleek dat het goede effect te hebben, want mijn Kamasutraspecialist kwam luidruchtig klaar. Ik vond het niet erg van de slechte timing. Het was beter dat ieder zijn eigen orgasme zo hevig mogelijk ervoer.

Ik had helemaal niet stilgestaan bij het feit dat onze orgastische geluiden tot in de gang en andere kamers zou doordringen. Hopelijk lagen alle patiënten in dromenland. Als Twan had gewild, had ik hem het standje van Stan wel willen aanleren. Helaas had hij voor seks in de hemel gekozen. Of deden ze alleen aan seks in de hel?

Het is hier heel donker. Ik denk dat ik verloren ben gelopen. Ik houd een brandende kaars in de rechterhand die een stukje wereld in een straal van drie meter rondom mij zichtbaar maakt. Ik wandel door een dreef van beuken versierd met lintjes. Ze doen me denken aan vroeger, toen vrouwen daarmee hun maandstonden wilden verzachten en mensen hun keel- en tandpijn wilden verdrijven.

Op mijn eenzame reis nader ik een duister dorpje. Aan de muur van een rijtjeshuis hangt een gouden plaat: ALLEGAAR MUSEUM. De voordeur staat uitnodigend open en ik besluit er een kijkje te nemen. Lichtknopjes gebruik ik niet, het licht van mijn kaars is voldoende.

In de woonkamer staat links een lage, zwarte kast met een vooroorlogse typemachine en een oude pc erop. Tegen de rechtermuur staat een identieke kast met daarop een gele stenen olifant naast een tinnen pilotenhelm. Boven de kast hangt een tekening van een naakte vrouw op een bed, ernaast een foto van drie schaars geklede meisjes voor een manshoge rozenstruik.

Een hoge kast boordevol boeken staat tegen de linkermuur. In een glazen ruitje van de kast zie ik de reflectie van een schilderij. Het is een woestijnachtig landschap met Don Quichot op zijn paard en Sancho Panza op zijn ezel erop afgebeeld. Ik voel me soms als de ene en soms als de andere, maar nooit de twee samen.

Op de grond in de hoek van de kamer staat Jezus die zijn rechterarm in een groet opsteekt, alleen jammer dat de hand is afgebroken. Hij is een halve meter hoog en zijn kleding is van stof. Ook zijn gezicht is versleten, alsof devote bezoekers hem voortdurend hebben gekust om goddelijke hulp af te dwingen. Aan zijn voeten prijkt een bordje: VERBODEN STUKJES VAN DEN MANTEL TE SNIJDEN.

Ik loop terug naar de hal en slaapwandel over de trap naar boven. Aan het einde van het smalle gangetje besluit ik naar rechts te gaan, de slaapkamer in. Er staat een groot bed met de donsdeken naar achter omgeslagen.

Ik open het venster voor wat frisse lucht, en leun naar buiten. Op de vensterbank zit een merel die zo mooi als een nachtegaal zingt. Aan de overkant van de straat staat een hoge eik, op de laagste tak zit een oude uil die naar mij knipoogt. De blik in zijn ogen vertelt me dat de scheppingen van een tovenaar niets anders zijn dan listen en illusies, dat je onherroepelijk op aarde terugvalt, of je nu een mens, een uil of een allegaartje bent. Ik begrijp eindelijk de vreemde naam van het museum.

Ik sluit het venster en loop naar de tweede slaapkamer. In de hoek staat een immense kunstkaars in de vorm van een Mariakapelleke op een staak. Ze doet me denken aan de vele bijgelovige gebruiken van vroeger, toen goedgelovigen stukjes kaars op zak staken om heksen en geesten af te schrikken.

Ik wandel naar de badkamer en ontwaar een ouderwets zinken bad op pootjes, met blinkend koperen leidingen aan het waternet verbonden, en een antieke kast met ingebouwde wasbak zonder spiegel. Wegens het ontbreken van een spiegelsensatie besluit ik terug naar beneden te gaan.

In de veranda zit een jongetje in zijn eentje te knikkeren, een blond meisje peddelt op een autoped voorbij. De jongen roept iets en tovert daarmee een glimlach op haar gezicht. Ik zie het met argusogen aan.

Aan de wand ontwaar ik een kooitje met de mooiste vogel die ik ooit heb gezien. De vogel kijkt me verdrietig aan. Meteen besluit ik het deurtje van het kooitje open te zetten. Prompt vliegt ze door deuropeningetje naar mijn schouder en blijft daar even zitten. Ik, een ratjetoe van veren en pluimen, hoop uit het samenzijn met de mythische vogel, verjongd uit de as te verrijzen.

De goddelijke vogel wipt vervolgens van mijn schouder en komt als een kolibrie voor mijn neus hangen. Hitte straalt op mijn gezicht en het vliegende wezen vlamt ineens op als een brandend sigarettenvloeijsje. In het flakkerende beeld dat nazindert in de lucht herken ik het gezicht van Alanis.

Hier en daar woedt een brand, het lijken wel vuurhaarden ter gelegenheid van Sint-Martinus. Vuur reinigt. Buskruit ontploft. Een creatief brein heeft er vuurwerk van gemaakt, maar een gewiekste kwam met een wapen op de proppen. En moordenaars gebruiken tegenwoordig massaal vuurwapens.

Die gedachtegang dropt me in de misdaadwereld, meer bepaald in een bordeel, waar inspecteur Vandaal en zijn kompaan een revolver gevonden hebben in de jas van een bordeelbezoeker die protesteerde omdat hij van zijn geld was beroofd. Uit de politiecomputer blijkt dat de man gezocht wordt voor moord op een andere prostituee.

Terwijl ze in hun onderzoeksplunje in de kleine kamertjes van het bordeel naar sporen zoeken, vraagt de nieuwe aan Vandaal:

‘Hoe weet u dat de revolver het moordwapen is?’

‘We hebben een kogel in het lijk van de prostituee gevonden. Een geluk, want we vinden niet alle kogels terug. Soms vinden we er een in een muur.’

‘Hoe voert een wapendeskundige testen uit met het vermoedelijke moordwapen?’

‘Hij schiet een kogel af in een kist met watten, of in een ton vol water.’

‘Het schijnt dat water de kogel ontzettend hard afremt.’

‘Ja, een kogel uit een FN-machinegeweer geraakt niet verder dan anderhalve meter.’

Uit eigen ervaring met luchtkarabijnen op de kermis weet ik dat van het oorspronkelijke kogeltje slechts een verschrompeld klompje overblijft, maar dit terzijde.

De nieuwe trekt een ongelovig gezicht en vraagt:

‘Hoe bepaalt de deskundige of twee kogels uit hetzelfde wapen komen?’

‘Onder een dubbele microscoop vergelijkt hij de sporen die de groeven en de krassenstructuur aan de binnenkant van de loop hebben achtergelaten.’

‘Gelukkig zijn niet alle wapens van hetzelfde merk identiek,’ weet de nieuwe.

‘Wat je zegt. Het gerecht is al blij als we kunnen bewijzen dat een kogel niet uit een bepaald wapen komt, of als we kunnen zeggen welk soort wapen een misdadiger heeft gebruikt,’ zegt Vandaal.

De rechercheurs laten zich afleiden door een voorbinddildo in tijgerkleuren die op het nachtkastje van een prostituee ligt. Ik verlaat het wereldje van de misdaadbestrijding en hoop dat de verhalen van inspecteur Vandaal en zijn kompaan de moordenaars onder jullie zullen afschrikken, want moordenaars lezen ook.

Met de gegevens van een wapendeskundige ben ik niets. Bij de kaarsmoord kwam geen vuurwapen te pas, of je moet een brandende kaars in beschouwing nemen. Het wapen was de kaars zelf. Zonder vlam. En God heeft me verdomme opgedragen een vlam te zoeken. Mijn vlam.

Ik ben nu een flakkerend vlammetje in het wassenbeeldenmuseum van Madame Tussaud. De mannen en vrouwen rondom mij zijn geen prominente beleidslieden of idolen, wel de grootste misdadigers van de twintigste eeuw in de vorm van mansgrote kaarsen, gegoten door iemand die zo precies te werk gaat als Frits Spies.

In navolging van de beroemde kaarsenmaker uit Nederland had ik Alanis gepresenteerd als *de in bijenwas gegoten maagd Maria*. Ik wilde mijn schrijverstalent aanscherpen en dat was gelukt, want Alanis was in de wolken geweest van mijn berucht bericht.

Terug in mijn studeerkamer herlees ik haar beschrijving die ik uit mijn dagboek prijsgeef en die de werkelijkheid heel exact benadert: *Alanis heeft zwart haar tot op de schouders dat ter hoogte van haar nek naar binnen draait, hier en daar gekleurd met bruine mèches. Het moet een heel werk zijn om ze ‘s morgens zo piekpijn in orde te krijgen, ook al beweert ze dat ze geen zin heeft om ze elke morgen te wassen, zeker niet in de winter.*

Haar ogen hebben een hypnotiserend effect, maar als ze lacht, winnen de kraaienpootjes veld en verandert haar gezicht naar dat van een lieve teddybeer. Ze heeft een grote aaibaarheidsfactor die

de potentie van veel mannen ten top zal drijven. Wanneer ze haar hoofd opzij draait komt haar neus iets te veel tot zijn recht, maar haar wipborstjes leiden je aandacht daarvan snel af. Ze vindt van zichzelf dat ze geen model heeft, maar die mening moet ik relativeren. Haar grootte maakt dat het geheel naar proportie is.

Ze draagt meestal nauwsluitende blouses, af en toe een pull, ook lange broeken om die ellenlange benen in kwijt te raken. Vorige zomer heb ik haar in een Burberry-rok gezien. Toevallig heb ik van hetzelfde merk een sjaal, maar die dient jammer genoeg alleen voor de winter. Wat een mooi koppel hadden we kunnen zijn als mensen ons in het park zouden ontwaren, hand in hand wandelend op de grens van zomer en winter, ergens in de herfst.

Ze heeft een lieflijk karakter ook al zal haar man een ander verhaal ophangen. Ze is pienter, maar ze vindt van zichzelf dat ze een slecht geheugen heeft. Wat betreft taal hoef je haar niets te leren, want ze is genoeg bespraakt om de juryleden van Het Groot Dictee der Nederlandse Taal op hun vingers te durven tikken. Ze heeft haar eigen willetje – maar wie heeft dat niet? – en probeert het voor elkaar te krijgen dat de wereld rond haar draait in plaats van rond zijn as.

Ik ben verlicht. De kaarsen rondom mij flakkeren hevig en projecteren immense schaduwen op de kale muren van mijn studeerkamer.

Ik herinner me hoe ik samen met Zovi kaarsen met fel door elkaar geweven kleuren heb gemaakt. Ik leerde uit de bijgevoegde handleiding dat er drie methodes zijn om kaarsen te maken. Gesmolten vet in een mal gieten en laten afkoelen. Een kale lont regelmatig in gesmolten vet dompelen waardoor er elke keer een dun laagje blijft hangen. En ten slotte het gesmolten vet in een buis persen en het er als staaf uit trekken. Zo simpel is dat.

Ik raadpleeg het zoveelste boek en begrijp dat de mens al vroeg naar een manier zocht om vuur gemakkelijk te verplaatsen. Hij behielp zich bijvoorbeeld met schapenvet en gebruikte plantenvezels

als pit. Monniken kwamen op het idee om kaarsen van bijenwas te maken, met een pit van vlas- of katoenvezels. Die kaarsen werden enkel gebrand in kerken, kloosters en voorname huizen.

Kaarsenmakers gebruiken wereldwijd paraffine en stearine. Voor religieuze doeleinden maken ze nog steeds bijenwaskaarsen, maar vanwege de hoge prijs mengen ze de was met paraffine. De paus in Rome heeft bepaald dat tien procent bijenwas genoeg is om een kaars een waskaars te mogen noemen.

Ik wil kaarsen van bijenwas maken, maar hoe maken bijen was? Meer dan één boek behandelt dat onderwerp. Ik kies er willekeurig eentje uit. Ik lees dat honingbijen via de waskiertjes aan hun achterlijf kleur- en geurloze was uitzweten. Ze nemen vervolgens een stukje in de bek en vermengen het met speeksel tot een korrel. De korrels brengen ze vervolgens op zeshoekige raten aan. Het vele werk van de tienduizenden werksters boezemt ontzag in, ook dat van de honderden darren die de koningin bevruchten en het leven erbij laten. Het bijenvolk levert in 3 jaar tijd 1 kilo was op, vandaar dat bijenwas zo kostbaar is.

In mijn studeerkamer brand ik kaarsen van bijenwas, niet omdat ik van de geur houd maar omdat er een grote gevoelswaarde van uitgaat. De flakkerende vlammetjes van de kaarsen wijzen me erop dat er werk aan de winkel is. Mijn onafgewerkte boek ligt voor mij. De laatste zin die ik geschreven heb, is: *Twee blonde stoten met elk een pony aan de lijn komen me glimlachend tegemoet. De een telefoneert en de ander...*

Het lijkt wel een opdracht voor een club van mensen die hun schrijfwoede willen koelen. Ik kan nog meer schrijfdieën bedenken. Neem nu de honden op Bali. Wat als zij gereïncarneerde slechte mensen zijn? Of het Vaticaan dat een observatorium in Zuid-Californië bezit om de ruimte te bestuderen. Wat als zij op zoek zijn naar buitenaards leven? Of Maria, zwanger zonder haar maagdelijkheid te verliezen. Wat als zij nog twee dochters en vier zoons heeft gebaard?

Het zal je maar overkomen als schrijver: je bent bezig aan een boek, er overkomt je iets onverwacht en je kunt het niet meer afmaken. Een ongeluk zit in een klein hoekje. Het verhaal begon nochtans goed. Annemie en Wenneke besluiten solo te gaan. Ik, Twan Godderie, ben de stuwende kracht achter de dingen die hen overkomen.

Ik laat me af en toe zien in de vorm van een heilige stripfiguur, maar ik ben nog een andere techniek meester: mimicry. Naargelang het milieu waarin ik me bevind, verander ik mijn voorkomen en boots ik een misdadiger na. Ik camoufleer me zoals een makke diersoort zich aanpast aan de look van een gevaarlijk dier, enkel om de predator te verschalken.

Maar ik neem slechts tijdelijk bezit van mensen waardoor ze niet in een gekkenhuis belanden. Zo liet ik in de namiddag van maandag 20 december een cafébezoeker te Zottegem een publieke vrouw vermoorden. Op dinsdag 21 december overviel ik nabij het rustoord te Kortenberg een nietsvermoedende fietser, die hard tegen de straatstenen viel en ter plaatse stierf. In de namiddag wurgde ik een visser te Nieuwenhoven nabij Sint-Truiden, met de hulp van zijn collega. Tijdens de kerststoet te Hasselt sneed een zatlap met een gebroken bierglas de hals van een aanspreker over, maar dronken was ik niet.

Op woensdag 22 december sloeg de conducteur van de trein Hasselt-Leuven met zijn valideerapparaat het hoofd van een dwarse treinreiziger in. 's Namiddags dwong ik een toevallige bezoeker van de bibliotheek in Leuven een bibliothecaris met een boek neer te slaan, de laatste bleef voor dood liggen. Ten slotte sloeg een pastoor met behulp van mijn geestkracht zijn misdienaar tot moes, in de Sint-Romboutskathedraal van Mechelen vóór de mis van halfzes. Met een kaars.

Politiechercheurs zoeken spijkers op laag water, want de gebeurtenissen zijn willekeurig door mij uitgevoerd. Ik heb niets uitgekend, geen alibi. Er zit geen plan achter de moorden. Voor mijn part mag de politie ze onopgelost klasseren. Te bedenken dat de

slachtoffers hun dood hadden kunnen vermijden door een stukje kaars op zak te bewaren.

Wenneke en Annemie zoeken structuur in de omwegen die ze maken, maar ze vinden die niet. Het is echter simpel. Wenneke woont in Kalmthout, Annemie in Rozebeke, dicht bij Zottegem. Mijn huis staat in Hasselt. Die plaatsen vormen op de wegenkaart een gelijkzijdige driehoek. Ik pas ongewild geomantiek toe: ik gebruik verschijnselen op aarde om mijn waarzeggerij te inspireren. Het middelpunt van de driehoek ligt een eindje buiten Mechelen, in het noordoosten bij Pasbrug. Voor de preciezerds: Kortenberg is het snijpunt van de basislijn Rozebeke-Hasselt en de loodlijn door Kalmthout.

Wie zal ik nog over de kling jagen? Want ik heb de kurkentrek-kermoord in petto. Het idee erachter? *Opener van schoten*. Zoals bijbelschrijvers het neuken zo mooi verwoorden. Moet ik hem echt laten doorgaan? Of zal ik een verhaaltje verzinnen en het beschouwen als een oefening in schrijftechniek?

Alles is begonnen met het aardappelmesje. Ik was me ervan bewust dat het verliezen van dit kleinood heel grote gevolgen zou hebben. Mijn computer ligt onder het bed van Zovi, verstopt opdat mijn broer Karel de harde schijf niet zou wissen, maar iedereen is zijn bestaan vergeten. Als Zovi ooit het wachtwoord kan kraken, zal ze zien dat ik exact heb opgeschreven wat zij samen met Wenneke en Annemie hebben beleefd.

Ik weet al wat er zal gebeuren, en ook wanneer. Niet op 21 december, het wintersolstitium. Ook niet op 25 december, Kerstmis, maar ertussenin: op 23 december. Ik hoop dat Wenneke en Annemie handig genoeg zijn om voor Alanis zesendertig kaarsjes van bijenwas te maken en ze op een taart van chocomousse te plaatsen. En zie, mijn wil geschiedt.

Twan was toch wel een rare. Ik had hem ooit een eenzaat genoemd, maar daar was hij het niet mee eens. Hij was begonnen te filosoferen over *alleen* zijn, dat hij zich helemaal niet eenzaam voelde. Ik had hem gezegd dat hij asociaal was, en dat hij niets van vrouwen kende. Wenneke was van dezelfde mening geweest.

Als we onze dorst gingen lessen, liet ik mij bij de arm naar de koffieautomaat begeleiden. Ooit had ik onbezonnen gezegd: *Op naar het altaar*. Twan was begonnen te zingen als een Helmut Lotti met te veel geuzen op: *Hier komt de bruid, daar schuift zij uit*. Twan zou nooit ophouden mij het hof te maken, ook al wist hij dat hij mij nooit zou krijgen.

Wakker worden met Twan in mijn gedachten was aangenaam. Ik had mijn bed moeten delen met Zovi, en de grote meid was een ware wroeter gebleken. Wenneke had zalig geslapen in haar eigen bed. Geen van ons drieën was door dromen geplaagd. Geen enkele kwelgeest had zich van ons meester gemaakt, we voelden ons niet bezeten. Kortom, we konden de dag aan zoals hij zich aanbood.

De zon kwam nauwelijks vanachter een wolkenpartij die traag voorbij schoof. We zouden ons moeten verplaatsen wilden we de warme zonnestrallen op onze huid voelen.

Een badkamer delen met twee dames was een heel gedoe. Uiteindelijk stonden we klaar om met de weinige bagage die we hadden de hotelkamer te verlaten.

‘Hebben we alles?’ vroeg Wenneke.

Zovi keek de kamer rond en knikte.

Ik controleerde ze op mijn beurt, en mijn blik viel op een piertje op de mat. Het bleek een plastic kaartje ter grootte van een bankkaart te zijn.

‘Is dat niet de provisoire bladwijzer van Twans dagboek?’ vroeg Wenneke.

‘Als jij het zegt,’ zei ik.

Op het kaartje stonden een getekend mannetje en vrouwtje, met daartussen het woord *liefde*, voorts een reclameboodschap die de wenkbrauwen van Wenneke en Zovi deden fronsen, terwijl ik voorlas:

‘Professor Zoen, helderziende en medium, verlost je van fysieke en geestelijke problemen. Hij brengt orde op zaken en helpt bij examens. Professor Zoen heeft zich gespecialiseerd in relatieproblemen, brengt partners, gehuwden en vrienden terug bij elkaar, ook in de meest hopeloze gevallen. Professor Zoen belooft absolute geheimhouding. Aarzel niet en bel voor een afspraak. Betaal pas na het resultaat dat u gegarandeerd binnen twee dagen krijgt.’

In de meest hopeloze gevallen? Ook in het geval er een vriend gestorven was?

‘Dat is nogal wat,’ wist Wenneke.

‘Zoen zoen zoen,’ zei Zovi met tuitende lippen.

‘Op de achterkant staat ongeveer hetzelfde in het Frans,’ zei ik, ‘maar het is gek dat Franstaligen drie dagen moeten wachten.’

‘Zou Twan werkelijk die charlatan geconsulteerd hebben?’ vroeg Wenneke.

‘Jullie denken toch niet dat oom Twan gestoord was, of wel?’ vroeg Zovi.

‘Nee,’ zei ik, ‘en hij had ook geen relatieproblemen.’

‘Want hij kreeg genoeg liefde van zijn collega’s,’ zei Wenneke.

‘Misschien had hij fysieke problemen,’ zei Zovi.

‘Hij had voortdurend last van kwaaltjes, maar Twan was er de man niet naar om daarover te klagen. Hij vernoemde ze opdat wij ze zouden kunnen bagatelliseren.’

‘Kunnen we die professor Zoen bellen?’ vroeg Wenneke.

Ik bekeek het kaartje en zag geen telefoonnummer staan, wel een adres.

‘Nee,’ zei ik, ‘hij woont in Hasselt.’

‘Laten we eerst naar Mechelen gaan,’ zei Wenneke, ‘als de weg daar doodloopt, kunnen we de goede man nog altijd om raad vragen.’

Ik voelde aan dat de helderziende ons bijna zeker op een dwaalspoor zou zetten, daarom gaf ik het kaartje aan Wenneke die het in een van haar jaszakken stak.

‘Zijn jullie nu eindelijk klaar om te vertrekken?’ vroeg ik.

Ik had Twan ooit beslopen terwijl hij aan zijn bureau een turf van een boek zat te lezen. Ik riep *boe* en hij klapte geschrokken het boek dicht. Op het voorplat stond: DE DRIJFVEREN VAN EEN MOORDENAAR. Toen ik vroeg of hij iemand wilde vermoorden, zei hij dat relaties op het werk ook slecht konden aflopen.

Onverwacht had hij gevraagd wat ik van hem verwachtte, want Annemie verwachtte niets van hem. Ik legde hem uit dat ik zijn asertiviteit wilde aanscherpen, want dat zou hem helpen de harde wereld aan te kunnen. Hij wilde het spel meespelen en was akkoord gegaan, jammer genoeg kon ik hem daarover geen lessen meer geven.

Mijn gedachten aan Twan hadden de treinreis naar Mechelen serieus ingekort. We stapten uit en vroegen in een souvenirwinkel-tje aan het station naar de bezienswaardigheden van de stad. Een sympathieke vrouw van middelbare leeftijd gaf ons een brochure over de interessante tocht langs de torens aan de Dijle.

In de binnenstad stonden niet minder dan acht kerken van het gotische of barokke type, opgesmukt met kunstvoorwerpen uit de zeventiende en de achttiende eeuw. In elke kerk kon je met behulp van een pancarte de belangrijkste kunstwerken situeren. De kerken waren dagelijks toegankelijk voor het publiek.

Het was donderdag. De deuren van de meeste kerken gingen open om halftwee, maar het was pas halfelf in de voormiddag. Alleen de gotische Sint-Romboutskathedraal was alle dagen open vanaf halftien. We gingen enthousiast op weg, op jacht naar kunstschatten en de verborgen verhalen erachter.

De mistbank die ik eerder boven Leuven had zien hangen, leek ook Mechelen in te willen palmen, maar de toren van de kathedraal viel wel op in het stadsbeeld. Via de zij-ingang gingen we naar binnen.

Links, in een apart lokaaltje, zag ik het kale hoofd van een man boven de balie uit piepen. De oude man kwam in grijs kostuum vanachter de infostand, aanhoorde mijn vraag en zei dat hij nog nooit van een pancarte had gehoord. Hij legde ons wel uit dat de gerechtelijke politie pas een onderzoek in de kerk had uitgevoerd omdat er een moord was gepleegd.

‘Wat is er juist gebeurd?’ vroeg Annemie.

‘De pastoor zou een dikke kaars op het hoofd van een misdienaar hebben geslagen, omdat hij te laat was gekomen,’ zei de man en schudde zijn hoofd voor zoveel gruwelijkheid.

‘Meer details weet u niet, ofwel?’ vroeg ik.

‘Ik ken de man die het allemaal heeft gezien. Hij had het over een soort heilige die in de deuropening van het portaal stond. Er scheen zoveel licht naar binnen alsof de zon ontploft was.’

Annemie keek me peilend aan. Op Zovi’s gezichtje las ik haar gedachten af: *Twan*.

‘Bedankt meneer,’ zei Annemie beleefd.

‘Waar gaat het met de wereld heen?’ vroeg hij zich af en ging weer achter de balie zitten.

Ik nam een foldertje over de kerk van de balie mee.

We verlieten het lokaaltje. Twee dames, gehuld in bontjassen en met handtasjes over de arm, liepen naar binnen en kwamen wellicht wetenswaardigheden over de moord bij hun leeftijdsgenoot opsnuiven.

Ik ging op een kerkstoel zitten en las de brochure over de kerken terwijl Annemie en Zovi de schatkamer achter het koorgedeelte inliepen. In de zomer, en volgens afspraak kon je via 514 treden de bijna honderd meter hoge toren beklimmen. Zovi en Annemie zouden vlot de trap hebben kunnen bestijgen. Ik had daar meer moeite

mee gehad. Maar gelukkig was er genoeg mist die zich door de zon niet liet verdrijven.

Ik haastte me achter de dames aan en doorliep de schatkamer. Ik gaapte naar allerlei reliekhouders, schrijnen, schilderijen en beelden. Hoe was het mogelijk dat de mensen vroeger zo devoot hadden kunnen zijn.

Aan de uitgang stond een vrouw die op Margaret Thatcher leek. Van haar kregen we ieder een handgedompelde kaars als kerstcadeau, aangeboden door de stad Mechelen. Ze legde uit dat de kaarsen tot een paar behoorden waarvan de tweelingkaars in de kerk moest blijven.

Het parallelle branden van de kaarsen en de gebeden in de kerk zouden wensen afdwingen voor alle bewoners van Mechelen. Dat was de theorie erachter. Ik vond het een prima idee. De bedenker ervan, vermoedelijk een gedreven pastoor, wilde zo zijn mensen weer richting geven nadat hij met zijn helder zicht een blik op een fatale toekomst had geworpen.

We namen ons voor de kaarsen in de volgende kerk te branden.

Toen we nog collega's waren had Twan geprobeerd me zo ver te krijgen dat ik mee speculeerde over de toekomst van de wereld en de mens erin. Maar dat was hem nooit gelukt. Op mijn beurt kon ik het niet laten hem te testen op zijn tactiel vermogen.

Ooit had ik met hem gebumpte in de gang terwijl Wenneke en Rafaël toekeken. Hij had echter misbruik gemaakt van mijn onoplettendheid om me in mijn bil knijpen, iets dat hij had beloofd te doen als de tijd rijp was. Ik had zijn hand kwaad weggeduwd en gezegd dat ik niet opgezet was met zijn handtastelijkheid, en dat ik hem kon aangeven voor ongewenste intimiteiten. Stoïcijns had hij een kop koffie besteld en gezegd dat hij zichzelf oud genoeg vond om met psychische belemmeringen anderen aan te raken.

Aan tafel in de snackbar had ik me even laten afleiden door herinneringen aan Twan. De kerken gingen pas om halftwee voor het publiek open, ondertussen vulden we onze rammelende magen

terwijl we probeerden ons voor te stellen wat we van een bezoek aan professor Zoen konden verwachten.

Wenneke had boeken gelezen over allerlei paranormale fenomenen. Ze wist te vertellen dat psi-verschijnselen, paragnosie, telepathie, helderziendheid en buitenzintuiglijke waarnemingen allemaal één pot nat was. Ze sprak als een juffrouw voor de klas toen ze zei:

‘Telepathie is het paranormale contact tussen mensen die gedachten of emoties van elkaar opvangen. Dat moet niet wederzijds zijn, maar testen hebben uitgewezen dat elk mens in meer of mindere mate dingen op een surrealistische manier aanvoelt.’

‘Ik denk dat ik dat ook kan,’ zei Zovi.

Ik vroeg me af of haar talent onze eerste ontmoeting met de dode Twan tijdens de koffietafel had mogelijk gemaakt. Nochtans was Zovi er niet bij geweest tijdens onze confrontatie in de kerk van Kortenberg, of tijdens onze wandeling in het domein van Nieuwenhoven en de kerststoet in Hasselt.

‘Lukt dat ook bij dode mensen?’ vroeg ik me af.

‘Ik denk het wel,’ zei Wenneke, ‘mensen die beweren dat ze zich details uit vorige levens herinneren, hebben voeling met rondwandelende geesten.’

De enige keer dat ik dacht dat een geest me signalen gaf, was toen de lamp in de veranda begon te knippen en uitdoofde. Zo Ik dacht toen: *Zo geeft een lamp de geest*. Na een halve minuut had de elektronenstroom zijn weg door de lamp teruggevonden en was ze weer lustig gaan branden. Een slecht contact?

‘Ik vind dat allemaal larie en apekool. Die mensen hebben last van een stemmetje in hun hoofd en begrijpen niet dat ze zichzelf voor de gek houden.’

‘Zo eenvoudig ligt het niet,’ zei Wenneke.

Ze wist veel over het onderwerp en kon het bovendien goed uitleggen. Op het paranormaal waarnemen in de ruimte wilde professor Wenneke het etiket *helderziendheid* plakken. Dat kon volgens haar zowel naar het verleden als naar de toekomst, en het waren

altijd voorstellingen van de werkelijkheid. Sommige mensen konden via een voorwerp in de ziel van de eigenaar kijken, zij waren helderziend in ruimte en tijd. Conclusie van het verhaal: professor Zoen moest nog even wachten.

Ik probeerde te achterhalen welke kerk een bezoekje waard was met behulp van de brochure die Wenneke me in de handen had gestopt. Het waren stuk voor stuk kerken met oude grondvesten. De ouderdom van de Onze-Lieve-Vrouw-over-de-Dijlekerk en de Begijnenkerk vond ik niet in de tekst terug, maar dat was misschien te wijten aan mijn dalende belangstelling voor de kerken.

‘Welke kiezen jullie?’ vroeg ik.

Wenneke zag iets in de nieuwe Sint-Pieter-en-Pauluskerk omdat ze wilde weten wat de tempel van de rede voorstelde. Zovi viel meer voor de Onze-Lieve-Vrouwe-van-Leliëndaalkerk omdat ze dat een mooie naam vond.

Zovi had gezegd dat ze nog iets wilde uitproberen, maar ik had geen idee wat. Wenneke stemde toe om Zovi’s keuze te volgen en samen stapten we het Mechelse verkeer weer in.

Ik herinnerde me dat Annemie ooit aan tafel beweerde dat Twan in het weekeinde een vriendin had gevonden. Ik geloofde mijn oren niet en vroeg meer informatie, zoals haar naam, haar leeftijd en of ze kinderen had. Ze was vijfendertig, had geen kinderen en hoe ze heette bleef een goed bewaard geheim.

Annemie had Twan doordringend aangekeken en ik had hun blik niet zo snel kunnen doorgronden. Ik dacht dat hij zijn zinnen op haar had gezet, maar blijkbaar was er een kaper op de kust. Had hij de ideale vrouw in zijn treinvriendin Alanis Van Meij gevonden? De situatie stond me ook niet aan en daarom had ik mijn tong naar hem uitgestoken, als een kind dat zich gekleineerd voelt.

Terwijl we door de Mechelse straten liepen had ik de indruk dat Twan met ons meewandelde. We tjaffelden voort in de richting van de Onze-Lieve-Vrouwe-van-Leliëndaalkerk, en via de grote markt liepen we een winkelstraat in. Annemie dacht dat er in die buurt geen kerk kon staan, maar ze had het verkeerd. Een bejaarde inwonster van Mechelen wees ons de ingang van de kerk aan. Het bleek dat we ze voorbijgelopen waren.

Om bezoekers te verwarren stond boven de ingang uitgebeiteld: BRUUL 'T PLEINTJE. Maar achter de gevel zat wel degelijk de Onze-Lieve-Vrouwe-van-Leliëndaalkerk verstopt. Het was niet meer dan een rechthoekige ruimte met achteraan enorme schilderingen. De muren aan weerskanten waren over de volledige lengte voorzien van lambrisering met in nissen uitgehakte biechtstoelen, elk versierd met koperen platen die de staties van Jezus' kruisweg uitbeeldden.

Een vrouw op een stoel hield ons in de gaten. Als Zovi niet enthousiast naar achteren was gelopen, hadden we de kerk gelaten voor wat ze was. Een bezinningsplek.

‘Hé, kom eens kijken,’ riep ze veel te hard.

Ik hield mijn wijsvinger voor mijn mond en maakte het sst-ge-luid. Om Zovi te behoeden voor nog meer luidruchtige uitlatingen

haastte ik me achter Annemie aan naar de achterkant van de kerk. Tot mijn grote verbazing was in een nis een heuse Mariagrot nageemaakt, versierd met echte leliën en verlicht door waxinelichtjes in glazen kommetjes.

Zovi stond bij de kaarsenhouders en vroeg:

‘Zullen we onze kaarsen hier branden?’

Dat leek me een goed idee. Ik haalde de drie dikke tweelingkaarsen uit mijn reusachtige jaszakken en trok ze een na een uit de kartonnen verpakking. Zovi mocht ze aansteken met behulp van een brandende kaars die er al stond. Ondertussen bekeek ik het Mariabeeldje, de dankplaquettes aan de muur en de zwartgeblakerde koepel boven mijn hoofd waarlangs daglicht gedempt binnenviel. Het was de geschikte plaats voor een verschijning van Twan, maar ons bezoek maakte niets uit de ruimte los.

Om de hoek verscheen een jongeman die in een onverstaanbaar taaltje een aalmoes vroeg. De uitgestoken open handpalm en de beweging naar zijn open mond waren voor vrijgevigens over de hele wereld duidelijk genoeg. Ik schudde mijn hoofd, maar de jongen, die er overigens goed gekleed bij liep, zette zijn sipste gezicht op. Hij leek te denken: *Als je me nu niets geeft ga ik straks dood van de honger.*

‘Kom Wenneke, laat je goed hart spreken,’ plaagde Annemie.

‘Krijg ik ook mijn zondagsgeld?’ vroeg Zovi.

Ik sloeg haar woorden in de wind en gaf de jongen 2 euro. Hij stak ze in zijn zak en droop brabbelend af.

‘Heeft hij nu *dank u* gezegd?’ vroeg ik retorisch.

Annemie en Zovi lachten.

Eenmaal weer buiten liepen we door de winkelstraat terug naar de grote markt. Het bezoek aan de eenvoudige kerk had helaas geen duistere geheimen aan het licht gebracht.

Ik spitste mijn oren. Sirenes naderden. Een brandweerauto kwam aangereden, gevolgd door een ambulance. Beide voertuigen hielden niet veel verder halt en blokkeerden de winkelstraat. Ik keek om me heen op zoek naar rook, maar die was er niet.

Uit het niets verschenen politiemannen die ons de weg versperden door rood-met-wit linten aan te brengen. Er was geen haar op mijn hoofd dat eraan dacht om me verder te wagen.

‘Kijk, daar staat iemand op de reling van een balkon,’ riep Zovi terwijl ze de plaats van het onheil aanwees.

Een man in ondergoed hield zich vast aan een regenpijp. Hij stond op de betonnen rand van het balkon en schreeuwde onverstanebare woorden.

Ik wilde niet dat Zovi zag hoe een mens op het trottoir te pletter viel en wilde haar terugroepen, maar ze kwam vanzelf naar me toe en sloeg haar armen rond mijn middel. Annemie keek toe hoe ik Zovi suste en liet vervolgens haar blik weer naar de zelfmoordenaar in spe gaan.

Ik had er genoeg van en trok Zovi, die wat bleekjes zag, mee een zijstraat in. Annemie riep iets, maar ik reageerde niet. De maat was vol. Ik wilde geen getuige zijn van een weezinwekkende zelfmoord. Annemie kwam langs mij lopen en vroeg:

‘Wat bezielt je?’

‘Ik hoef niemand tegen de grond te zien kwakken, het lijkt me niets om Zovi daaraan bloot te stellen.’

‘Dat begrijp ik,’ zei Annemie en ze volgde me gedwee.

Ik wist niet waar ik naartoe holde, maar ik begreep ineens dat Twans opdrachterspelletje veel op een roulettespel leek, een gokspel, niet met een beloning in cash maar in levensvreugde. Niet rood of zwart maar zwart of wit. Niet even of oneven maar in detail of in het geheel. Niet onder of boven de helft maar erop of eronder.

Ik was mijn leven nog niet moe, maar de zoektocht naar Twans geest maakte het gevoel voor het leven weer in me wakker. In gedachten verzonken liep ik door de drukke winkelstraten en hoopte ergens op een rustieke plek uit te komen.

Faites vos jeux. Les jeux sont faits. Rien ne va plus. De teerling is geworpen.

‘Wenneke, ik heb zin in een pannenkoek,’ zei Zovi.

Ik had even moeite om terug te keren in het hier en nu. Begreep ik het goed? Had Zovi haar onverstoorbare teruggevonden? Zo goed zelfs dat ze nu zin had in pannenkoeken? Ik legde mijn handen op haar schouders en keek haar gebukt aan.

‘Gaat het nu beter?’ vroeg ik.

‘Een beetje,’ zei ze pruilerig, ‘maar ik denk dat een pannenkoek wonderen zal doen.’

Een glimlach brak door.

‘Jij bent me er eentje,’ zei ik.

‘Jij ook.’

‘Pas op,’ hoorde ik Annemie roepen.

Helaas was het al te laat. Een man botste hard tegen mij op, maar we bleven beiden overeind. Hij was sjofel gekleed in een groene regenjas met kap. Furieus gooide hij zijn kap naar achteren waardoor zijn kaal hoofd tevoorschijn kwam. Ik schatte hem in de zeventig, maar hij had het stemvolume van een man in de fleur van zijn leven. Hij foeterde en gesticuleerde alsof Satan en zijn kompanen in hem waren gevaren.

‘Hebben jullie geen ogen in je kop of hoe zit dat? Zijn jullie niet goed snik? Ik ben ook iemand, weet je dat? Ik neem het niet dat jullie me voor de voet lopen.’

Van verbazing wist ik even niet wat zeggen. Ik stond versteld. Was hij kwaad op Zovi en mij in het bijzonder of op de hele wereld in het algemeen? Hij ging in elk geval onverstoorbare verder:

‘De wereld draait door. Iedereen zit voortdurend op zijn smartphone of kijkt tv, maar niemand ziet het gevaar. Ieder soort mens moet in een hokje passen. Ze moeten met de meute mee, of anders belanden ze in de goot, zoals ik.’

De aan lagerwal geraakte man leek te bedaren en hield even zijn woordenstroom in. Hij bekeek mij van top tot teen, liet zijn blik even over Zovi dwalen maar eindigde bij Annemie die dát etaleerde wat hij adoreerde.

‘En jij zoetje?’ vroeg hij aan Annemie, ‘ben jij dezelfde mening toegedaan?’

Annemie achtte het niet nodig te reageren.

Ik bekeek het tafereel met ongeloof. Over de tv en de smartphone had hij gelijk, maar in het overgrote deel van de wereld was er nog altijd genoeg vrijheid om zichzelf te kunnen ontplooien en met een beetje geluk in het leven te slagen. Alleen ging dat niet zo gemakkelijk als je in een arm land was geboren.

Wat me het meest tegen de borst stuitte was zijn houding tegenover vrouwen. Ik had er ineens genoeg van. Ik wist niet wat me bezielde. Werd ik bezeten? Dat was heel goed mogelijk, even toch, want voor ik het wist bokste ik de man in zijn buik. Hij plooid dubbel, kuchte dat het een lieve lust was en maakte zich uit de voeten voor zoveel vrouwelijk geweld.

‘Zo, opgeruimd staat netjes,’ zei ik, en tot mijn grote verbazing weerklonk applaus achter me.

Ik draaide me om en zag Zovi en Annemie in de handen klappen. Achter hen stond een man mee te klappen. Op het eerste gezicht leek hij veel op Sint-Martinus. Hij was gehuld in een rode gefarfelde mantel, en in de linkerhand hield hij een kort zwaard.

Met een teken van mijn rechterhand maakte ik Annemie en Zovi duidelijk dat ze zich beter omdraiden. Toen zagen ze de apocalyptische figuur ook.

Auto’s, voetgangers en fietsers gingen allemaal hun eigen gang. Niets kon hen weerhouden van het doel dat ze zich voor vandaag hadden gesteld.

Het was de witte-contouren-Twan, alleen zag hij er schitterender uit dan ooit. Hij was tweeëneenhalve meter hoog en had een lichtkrans van zuiver bladgoud rond zijn hoofd. Zijn rechterarm stak hij omhoog en de pink en ringvinger van zijn hand waren gekromd alsof hij met zijn omhooggestoken duim, wijsvinger en middelvinger iets uit de lucht wilde grijpen. Zijn donkere pij had hij voor een wit kleed ingeruild, zijn borst was half ontbloot en in zijn rechterzij zag ik een gapende wonde die bloedde. Vreemd.

Nog vreemder was het ding in zijn linkerhand. Voor het eerst had hij een attribuut vast, een staf met wit vaandel waarop een

langgerekt rood kruis was afgebeeld. Eerst dacht ik er een Maltezer kruis in te herkennen, maar het kon ook het symbool van de wederopstanding van Jezus zijn. Onderaan herkende ik een woord in blauwe letters: PAX. Maar door het wapperen van het vaandel lukte het lezen niet zo goed. Een tweede blik leerde me dat het woord langer was: PASDRUG?

Twans gezicht leek op een levensgrote smiley, zo breed lachte hij en zo glunderend keek hij. Hij was duidelijk in zijn nopjes, maar waarover?

In tegenstelling tot zijn onopvallende opkomst poetste hij de plaat op een wel erg opzienbarende manier. Een minicumulus wolk van het helderste wit omringde hem, dwars door de lichtblauwe gaten zoefden jesusstralen alle kanten uit. De nimbus achter zijn hoofd begon te draaien als een cirkelzaag, ook het geluid ervan drong tot in het Mechelen van nu door.

De schijf vergrootte en Twan verkleinde gelijkmatig, tot hij enkel bestond uit een razend draaiende zonnescijf die met zijn scherpe stralen de wolk in flarden sneed. Schijfje per schijfje verdween de wolk uit het beeld tot er niets meer overbleef dan een donker vlak voorzien van witte contouren in de vorm van een mensfiguur maar zo dun als een blad tekenpapier.

Ik dacht: *Verrek, daar heb je het lijnenmannetje*. En zoals alleen Twan dat kon, gomde hij zichzelf weer uit.

Zovi had een doel voor ogen gehad en zei:

‘Ik weet niet wat Twan ons diets wilde maken, maar kunnen we nu eindelijk tijd vrijmaken voor een pannenkoek?’

‘Meneer Vandaal, de meldkamer laat weten dat er een lijk uit de schelde bij Gavere is opgevist. De man van middelbare leeftijd is vermoedelijk door messteken om het leven gebracht. Ze verwachten u er dringend.’

De nieuwe staat in de deuropening en durft niet verder te gaan. Hij deinst achteruit wanneer Vandaal geërgerd zijn pen op het bureaublad gooit en zegt:

‘Hannes, wil je ophouden met dat ge-u en me Hippolyte noemen?’

‘Ja meneer, eh, Hippolyte. Met uw goedvinden.’

‘Oké, zullen we gaan?’

‘Rijdt u, eh, rij jij of zal ik het stuur nemen?’

‘Haast en spoed is zelden goed,’ zegt Hippolyte en hij steekt zijn hand naar Hannes uit.

Hannes laat de sleutelbos met tegenzin in de handpalm van Hippolyte vallen, vervolgens wandelen ze naar hun anonieme politieauto. Wat een duo.

Terwijl de rechercheurs zich naar de plaats delict begeven, sla ik een blad van mijn dagboek om en lees over mijn belevenissen met Alanis.

Wij gingen naar het werk per trein. Zo konden we gesprekken voeren zonder afleiding door files en weggebruikers die het verkeersreglement aan hun laars laptten. Onze gesprekken waren stuk voor stuk pareltjes van dialogen, want Alanis stond erop dat we beschaafd Nederlands spraken.

Dat ik ook over Alanis droomde kon niet uitblijven. Ik heb me als levende mijn dromen altijd goed kunnen herinneren omdat ik ‘s nachts enkele kernwoorden opschreef. Nu ik er als dode wat langer over heb nagedacht, kan ik concluderen dat de onzichtbare dromenplukker niemand minder is dan God die bij gebrek aan inspiratie met behulp van mensendromen een nieuwe wereld schept, een waar dromen uitkomen.

In een van mijn betere dromen had de werkelijkheid er als volgt uitgezien: *Ik heb van Annemie gedroomd, wie anders? Ze staat voor me in een oranje jeansvest en een lange zwarte rok. Vind je me mooi, vraagt ze terwijl ze het vest open knoopt. Je wordt mooier en mooier, zeg ik glunderend. Ze trekt het vest helemaal uit en zwiert het op de grond. Ze draagt een knalgeel T-shirt, op de plaats waar haar borstjes zitten is het stof weggeknipt. Op de koop toe begint ze met haar heupen heen en weer te wiegen*

waardoor haar borsten zich in het luchtledige wanen. Ze schommelen heen en weer, draaien bijna in het rond en hun beweging doet me aan mijn helikopterspeltje denken, waarbij ik mijn halfstijve penis rondzwaai.

In de korte tijd dat mijn ogen knipperen heeft de zwarte rok plaats gemaakt voor een rode tangaslip met een gele smiley in het verboden driehoekje opgespeld. Door haar heupen heen en weer te bewegen wisselen de reflecties van de smileys elkaar af. Eerst de tuitende kletskopsmiley, daarna de lachende breedsmoelkikersmiley. Wakker worden is een geseling.

Je houdt het niet voor mogelijk wat mensen elkaar aandoen. De lugubere verhalen uit de geschiedenis van de misdaad zijn niet overdreven, en de moderne mens baseert zich op dat gewelddadige verleden door op dezelfde manier voort te doen. Wellicht ben ook ik bevangen door moordlust.

Opnieuw biedt een boek me een mogelijke waarheid. Een advocaat weet dat wraakgevoelens mensen tot misdaden aanzet. Wraak heeft de mens altijd doen dorsten naar bloed – oog om oog, tand om tand – en religies hebben dat nooit kunnen indijken. Mensen die samenleven, slagen er niet altijd in dat harmonieus te laten verlopen. Wanneer ze elkaar niet duidelijk kunnen maken dat ze liever willen scheiden, kan een ruzie escaleren. De een verliest zijn zinnen en slaat toe. Voordat hij het weet is de ander dood en is er geen terugweg meer.

Ik heb van vrouwen gehouden omdat ik ze graag zag, onvolmaaktheden zag ik door de vingers. Menig liefje had ik verdomd akelige zinnen horen uitspreken. Omdat ik bijna zeker wist dat zij me mijn vrijheid niet zouden gunnen, was ik nooit getrouwd. Met behulp van mijn relativiseringsvermogen kon ik zo het hoofd heel lang koel houden. Tot Alanis op mijn pad kwam. Helaas heb ik mijn groeiende liefde voor haar niet kunnen opbouwen tot een hechte relatie.

Door een stom incident heb ik het leven erbij ingeschoten. Jammer, want ik was nog zoveel van plan met haar. Maar nu kan ik me wel concentreren op stervelingen die niet tolerant zijn en geen respect tonen voor de wereld waarin ze leven. Moordenaars zijn van de ergste soort. Ze denken goed weg te komen, maar onderzoekers hebben over het algemeen weinig moeite om de symboliek achter hun moorden te ontrafelen.

Blijkbaar is de mens vergeten dat hij voor het slapengaan ru-zies moet bijleggen, zelfs de chimpansee en de bonobo doen dat. Mensen gebruiken hun lichaam om hun taal te ondersteunen, maar niet alles wat ze bedoelen wordt ook zo begrepen. Daar komt nog bij dat de technologie hun natuurlijke rem om de escalatie van een probleem te voorkomen, verdrongen heeft.

Een doodgewone moordenaar heeft respect voor het slachtoffer, een psychopaat zit er niet mee in, en een sadist wil met zijn gruwelijke daden de samenleving shockeren. Een rechercheur zal interesse hebben voor de plaats en het tijdstip van de moord, ook voor de manier waarop een moordenaar zijn slachtoffers achterlaat. En de openbare aanklager zal zich inzetten voor de slachtoffers of hun nabestaanden. Ik zal de advocaat van alle partijen zijn. Bij elke moord begeef ik me ter plaatse en organiseer reconstructies op zon- en regendagen.

Ik ben tegen een extreme indeling van goede en slechte mensen. Iedereen heeft het in zich om een ander mens te doden, hij hoeft slechts in een benarde situatie terecht te komen en hij zal geen seconde twijfelen om de ander naar gene zijde te helpen.

Een Engelsman vraagt: How do you do? Hoe gaat het met u? Hoe maakt u het? Hoe ík het maak? Ik maak hét af. En als ik dat doe, doof ik dan mijn vlam? Ben ik dan pas echt dood?

Twan kon ook melig zijn. Als Wenneke aan haar bureau had gezeten was hij zeker niet zo open geweest. Hij merkte namelijk op dat ik er goed uitzag terwijl ik kopieën sorteerde aan het bureau tegenover die van hem.

Ik droeg een lange zwarte broek met daarop een beige strak T-shirt met V-hals en moest me regelmatig vooroverbuigen om de kopieën te ordenen. Vermoedelijk gaf ik daarbij het begin van mijn prominent aanwezige borsten bloot en dat had Twan gezien. Ik gunde hem die steelse blikken omdat hij mooie woorden over mij had gesproken.

Een andere keer had ik het koud en Twan had me zijn gebreide vestje geleend. Toen ik naar huis wilde gaan gaf ik het hem terug. Het eerste dat hij toen deed was mijn parfum opsnuiven. Hij zou wachten met het vestje in de was te doen.

De warmte in het gezellige eethuis had me even in het verleden geworpen. Zovi at haar pannenkoek smakelijk op en vroeg al naar een tweede.

Wenneke kwam terug op de majestueuze verschijning van Twan en vroeg zich af wat erachter zat. Ze had op het vaandel het woord *pasdrug* gelezen, maar dat zei ons niets. Was het de laatste rage in de drugswereld? We vertoefden niet in dat milieu en zouden er alles aan doen om er niet in te verzeilen.

Ik kon absoluut niet zeggen wat op het vaandel had gestaan. Smakkende Zovi dacht het woord *pasen* te hebben herkend, maar daar konden we ook niet veel mee beginnen. Wenneke kwam op het idee om de brochure erbij te halen.

Tot onze grote verbazing zagen we op de plattegrond even buiten Mechelen het plaatsje Pasbrug liggen. Bingo.

‘Allen daarheen,’ zei ik en stond op terwijl ik mijn kop koffie leegdrank.

‘Hoe?’ vroeg Wenneke zich af zonder aanstalten te maken op te staan.

Op het kaartje was geen schaal aangegeven, het kon volgens mij niet meer dan vijf kilometer zijn.

‘Te voet,’ probeerde ik.

‘Ik heb geen zin om te wandelen,’ zei Zovi, ‘kunnen we geen taxi nemen?’

‘Te duur,’ zei Wenneke, ‘laten we uitkijken naar een bushalte.’

Ik had niet veel zin in een busritje, maar het zou een korte pijn zijn en ik ging akkoord.

‘Ik zit al elke dag in de bus om naar school te gaan,’ zei Zovi.

‘Als we geen halte vinden, nemen we de taxi,’ zei Wenneke.

‘Pico bello,’ zei Zovi en trok de deur van het eethuis open.

Ik keek naar Wenneke en zij naar mij. In onze blik lag te lezen dat we Zovi wel een toffe vonden maar dat ze soms een lastpost kon zijn. Misschien was het haar ontluikende schoonheid die elke volwassene bedwelmde.

Ik betaalde de rekening aan de man achter de kassa. Met zijn diepe rimpels en zijn rosse, borstelige snorbaard leek hij op een gepensioneerde visser. Zijn brede grijns beloofde niet veel goeds en wat hij zei benadrukte zijn enge kijk op de moderne vrouw:

‘Zo schatje, die tietten van jou mogen er zijn.’

Ik wist niet wat ik hoorde. Hoe kon hij het lef hebben om zijn cliënteel zo zonder respect te bejegenen? Ik stond op het punt de inboedel kort en klein te slaan, gelukkig kreeg mijn goede kant mijn kwade kant zover om niet tot actie over te gaan.

De zeeman achter de toog bulderde van het lachen. Wenneke en Zovi keken ervan op en kwamen erbij staan.

‘Welk mopje heb je hem verteld?’ vroeg Wenneke.

‘Heb je niet gehoord wat hij zei?’

Wenneke en Zovi begrepen er niets van. Ze keken elkaar aan en vroegen zich wellicht af wat me bezielde.

Ik wilde er geen woorden aan vuilmaken en liep naar de deur. In plaats van ze voor Wenneke en Zovi open te houden, gooide ik ze hard in het slot.

Ik vroeg me af wat de man had beziel. Snorremans had de elementaire beleefdheid met de voeten getreden, of een duiveltje had hem die woorden in de mond gelegd. En ik was ook heel even in bezit genomen door een demon, maar die was door een goede geest tot de orde geroepen. Allemaal het werk van Twan?

Twan was een lieve man. Dat was gebleken toen de dertienjarige zoon van mijn zus twee dagen voor Kerstmis, één jaar geleden, bij een verkeersongeval schielijk om het leven kwam. Twan deelde innig mee aan mijn familiale verlies door te zeggen dat ik het nieuwe jaar slecht begonnen was, maar dat hij mij toch alle geluk van de wereld wenste.

Dat Twan alle onderwerpen aankon, bleek toen Annemie zei dat ze zwanger was. Twan zou het van de daken hebben geschreeuwd, dat Arno eindelijk alles van zichzelf had gegeven, als Annemie niet snel had gezegd dat ze hem maar plaagde.

Toen ik opmerkte dat mannelijke strippers hun penis afbinden met een sok of een ring, vertelde Twan dat hij hetzelfde effect kon verkrijgen door een doodgewoon condoom over zijn teelballen te trekken. Annemie wilde het wel proberen, maar eerlijk gezegd heeft het gebruik van een condoom me nooit aangesproken.

Behalve de vraag waarom Twan van ons was heengegaan, vroeg ik me af hoe we de afstand Mechelen - Pasbrug het beste konden overbruggen. Te voet, met de bus of de taxi? Het informatiepaneel aan de halte leerde ons dat de bus net vertrokken was en dat de volgende bus vijfendertig minuten op zich zou laten wachten. Hoe we ook zochten, een taxistand vonden we niet. Een grote kanshebber was het treinstation, maar dat lag niet in de richting van Pasbrug, en we wilden niet terugwandelen.

We waren tot buiten het centrum gelopen toen Zovi op het lumineuze idee kwam om te liften. Ik had mijn bedenkingen, maar Annemie ging snel akkoord. Voor ik het besepte, stonden ze met uitgestoken duim aan de rand van de betonnen baan. Ze glimlachten naar de chauffeurs in de hoop er een tot stoppen te brengen.

In tegenstelling met mijn voorspelling dat het uren zou duren stopte welgeteld zeven minuten later een man in een volumewagen, en hij vroeg waar we heen wilden.

‘Pasbrug,’ zei ik.

‘Ik zal jullie brengen,’ zei de sympathieke man.

Hij was knap maar veel te jong voor mij. Misschien zag Annemie er meer in. Zijn haar zat vol gel en stak met plukken omhoog. Hij was gekleed in een zwart pak met krijtstreepje en een wit hemd maar droeg geen das. Het bovenste knoopje van zijn hemd stond open.

We bedankten hem en stapten in. Zovi en Annemie namen achterin plaats, ik zette me naast de chauffeur. Terwijl hij weg accelereerde, vroeg ik:

‘Kent u Pasbrug?’

‘Dat is een gehucht van Sint-Katelijne-Waver.’

‘O,’ zei ik, ‘hebben ze daar ook bezienswaardigheden?’

‘Zeker, Sint-Katelijne-Waver is het hart van de groentestreek en huisvest abdijen, kastelen en historische hoeves.’

‘Mooi, wat raadt u ons aan?’

De man dacht even na, waarna zijn gezicht opklaarde.

‘Ooit stond er nabij de Vrouwvliet een kasteel. Dat hebben ze al lang geleden afgebroken, maar een brug en de ingangspoort zijn overeind gebleven. De huidige eigenaar heeft er een hoeve van gemaakt. De Borgersteinhoeve.’

‘Fijn, die plek zullen we eens bezoeken, hé meiden?’

Annemie en Zovi reageerden met een afkeurend gegrom.

‘Ik denk dat de wintertuin van de zusters Ursulinen u ook wel zal aanspreken. Het portaal is in art nouveau-stijl.’

‘Waar ligt die tuin?’

‘Aan de Bosstraat in Onze-Lieve-Vrouw-Waver.’

‘Oké, dat moeten we onthouden.’

‘Waar komen jullie vandaan?’ vroeg de chauffeur.

‘Ik ben van Kalmthout, mijn collega komt uit Rozebeke en het meisje woont in Molenbeersel.’

De man fronste zijn wenkbrauwen en vroeg:

‘Rozebeke bij Zottegem?’

‘Yep,’ riep Annemie.

Nog steeds ongelovig vroeg de man:

‘En Molenbeersel bij Maaseik?’

‘Bij Kinrooi,’ verbeterde Zovi.

‘Dat zijn drie dorpen die een heel eind van elkaar liggen,’ zei de man, ‘hoe komen jullie hier terecht?’

Blijkbaar had hij geen moeite om Kalmthout te situeren.

‘Dat is een lang verhaal,’ zei ik, ‘maar ik kan u zeggen dat Annemie en ik in een bedrijf in Brussel werken en dat Zovi het nichtje is van een collega die helaas recent overleden is.’

‘Te gek,’ zei de man.

Ik wist niet of hij de dode collega bedoelde, of de drie vrouwen die hij toevallig langs de kant van de weg had opgepikt.

Het was een tijdje stil, tot de chauffeur zei:

‘We zijn er, oude toverkol.’

Hoorde ik het goed?

‘Wat zei u meneer?’

De chauffeur zette zijn auto aan de kant van de weg en keek me vreemd aan.

‘Wie zegt me dat je die kleine meid niet ontvoert?’ vroeg hij.

Ik geloofde mijn oren niet. Hoe kon hij denken dat ik slechte bedoelingen had met Zovi?

‘U weet niet waar u het over heeft,’ zei ik en stapte uit.

‘Hé Wenneke, wat bezielt je?’ vroeg Annemie.

Ik reageerde niet. Het scheelde niet veel of ik had de man een blauw oog geslagen. Achter mij hoorde ik Annemie nog zeggen: *Dank u wel*. De klap van het portier aan de andere kant maakte me duidelijk dat Zovi veilig was uitgestapt. Toen ook Annemie haar deur had dichtgegooid, draaide ik me om en zag de man grijnzen alsof hij net drie varkentjes en een wolf naar binnen had gespeeld.

Terwijl ik de auto nakeek, kwam Annemie bij me staan en vroeg:

‘Ligt er iets op je maag?’

‘Nee, het gaat weer,’ zei ik.

‘Waarom was je zo ondankbaar tegen die man?’ vroeg Zovi.

‘Hij noemde mij *oude toverkol* en hij dacht dat ik jou had gekidnapt.’

Zovi en Annemie keken elkaar verwonderd aan.

‘Dat heb ik hem helemaal niet horen zeggen,’ zei Annemie.

‘Ik ook niet,’ wist Zovi.

Ik fronste mijn wenkbrauwen en vroeg:

‘Bedoel je dat ik mezelf iets wijsmaak?’

‘Hé, wacht eens,’ zei Annemie, ‘mij is hetzelfde overkomen in het eethuis in Mechelen. De man achter de toog zei dat ik ferme tietten had.’

‘Sloeg je daarom die deur voor onze neus dicht?’ vroeg ik.

‘Yep.’

‘Jullie hebben allebei gedroomd,’ zei Zovi.

‘Wacht maar tot het jou ook overkomt,’ zei ik.

Het valt me op dat ik geen geesten tegenkom van mensen die ik heb gekend en die me zijn voorgedaan, alsof ze me mijn privacy gunnen. Als mens wilde ik niets liever dan in mijn eentje zijn, als geest voel ik de drang om te kunnen beslissen over leven en dood. Mijn hang naar seks is volledig verdwenen, maar ik heb alles om een seriedoder te worden.

Mijn moeder heeft me als kind niet in de watten gelegd. Ze heeft prima werk geleverd met mijn opvoeding, ook al was ze redelijk streng. Mijn vaders aanpak was lossier en vredelievender. Ik was zeker niet hopeloos egocentrisch ingesteld. En ik ben nooit misbruikt geweest.

Mijn eerste sekservaring had ik op mijn zeventiende. Er kwam geen penetratie bij kijken, maar mijn handen zaten overal aan en in. Als volwassene associeerde ik seks ook met tedere aanrakingen. Ik zag mezelf heel graag, want dat was nodig om anderen lief te kunnen hebben.

Ik heb overtredingen begaan maar geen misdrijven gepleegd, ook niet tegen de menselijkheid. Ik kon me voldoende inleven om niet iemand om zeep te helpen. Ik had genoeg incasseringsvermogen om de zaak de baas te blijven. En ik bezat een grote dosis verbeelding. Fantaseren bleek de remedie, maar ik zorgde er wel voor dat mijn geest niet ingedamd raakte met fantasieën die ik jaar in jaar uit koesterde, in de hoop ze ooit als droom uit te laten komen.

Als kind spelden grote mensen me heel wat op de mouw en ik geloofde hen blindelings, maar ook als volwassene werd ik misleid. Ik had soms moeite om de scheidingslijn te vinden, maar als geest dreig ik mijn greep op mijn dromen volledig te verliezen. Het is net alsof ik in de huid van een eiken Jezus op een koude steen zit en met dik touw aan handen en voeten gebonden geduldig wacht op de ontknoping van het drama. Ik voel me een razende djinn die wacht op een klaterende toverspreuk om uit zijn olielamp te ontsnappen.

Ik heb mijn forensisch team de opdracht gegeven de nodige vaststellingen te doen. Zovi, Wenneke en Annemie zijn voor mij als de triniteit van de religieuze recherche. Wellicht hebben ze al een misdaaddossier aangelegd en een moraliteitsverslag opgemaakt. Misschien willen ze me alsnog op een idyllische plek begraven en bedevaarten organiseren. Blijkbaar zijn mijn raadsels als honds-moeilijke cryptogrammen, maar ze lijken hen toch op de goede weg te helpen. Ze hoeven slechts in mijn kijkdoos te loeren en ik zal naar een hogere vorm evolueren. Of een lagere, dat kan ook.

Sint-Thomasluiden is voorbij en ik heb er nog niets van gemerkt. Op sommige plaatsen in België vieren ze dat tussen 21 en 31 december door de klokken te luiden, dat zou kwade geesten verdrijven. Het is ook de joeltijd. Die periode, de Twaalf Nachten, begint met Kerstmis, overmorgen, en duurt tot Driekoningen, maar eerst moet ik de midwinterhoorn blazen en een aantal demonen op het toneel toveren. Laat ik mijn testament zelf ten uitvoer brengen.

Ik wil een einde maken aan de moordpartij, daarom zal ik mijn eigen forensische team aan de nodige gegevens helpen zodat ze mij kunnen opsporen en vernietigen, desnoods in de hel met vlammen zo hoog als kerktorens. Het is mijn laatste wens. Mijn nieuwste testament. Ook als dode snak ik naar een knuffel en dat gevoel maakt me overmoedig.

Ik heb nooit voeling gehad met de plek waar ik ben gestorven. De kille evenementenhal in Hasselt ligt ver weg. Ik ben bijna thuis, de plaats waar mijn geest zich als herboren zal voelen.

Ooit liet Twan me weten dat hij nachtmerries had als hij op zijn rechterzij insliep, op zijn linkerzij genoot hij van mooie dromen. Ik had aangenomen dat hij natte dromen bedoelde. Twan beweerde dat je die alleen had als je jong was, maar Wenneke kon ons overtuigen dat het ook bij volwassenen gebeurde als ze zich van seks onthielden. Vrouwen hadden 's nachts ook orgasmes om dezelfde reden.

Toen ik mezelf op mijn dijen kletste en zei dat ze te dik waren, deed Twan zichzelf eer aan door te zeggen dat hij dames met dikere dijen kende. Niet de beste reactie, maar ik liet me niet verleiden venijnig te reageren. Twan durfde zelfs mijn *berijdbaarheid* aan te halen toen onze baas het over de *bereikbaarheid* van de dienst had.

Op een keer had ik mijn trouwring uitgedaan. Twan had dat gezien, en prompt stak hij zijn ringvinger naar mij uit. Toen ik de ring over zijn vinger schoof, vroeg hij mij of ik met hem wilde trouwen. Ik had daar niet op geantwoord omdat de ring halfweg was blijven steken.

Mijn geheugen speelde me parten terwijl we op zoek waren naar de Borgersteinhoeve. De chauffeur die Wenneke had uitgemaakt voor toverkol had ons niet aan de hoeve afgezet. We hadden geen idee waar we waren.

Een oudere vrouw kruiste ons pad, ik schatte haar in de zeventig. Ik vroeg haar waar we de Borgersteinhoeve konden vinden en zij wierp zich onmiddellijk op als onze gids. Het tempo zakte weliswaar maar daar kon Zovi, die niet graag wandelde, van profiteren. Aan de hoeve namen we afscheid van de bereidwillige vrouw.

De brug en de poort stelden niet veel voor, maar de binnenkant van de gerestaureerde boerderij was veel interessanter. De eigenaar werkte met bijenwas en stelde zijn kunstwerken in zijn woning tentoon. Boven de deur naar het atelier stond: IN DEZE WONING IS

CHRISTUS KONING. Het gaf me de stellige indruk dat we op de goede weg waren.

Een oudere man vroeg aan de ingang 1 euro entreegeld. We waren niet zeker of hij ook de kunstenaar was. Ik waande me in een kaarsenmuseum. De kaarsenmaker had met behulp van spatels, mesjes, naalden en borsteltjes uit bijenwas kaarsen gemodelleerd naar Bijbelse figuren zoals Maria en haar kindje Jezus, Johannes de dooper, Johannes de evangelist, ook heiligen zoals Sint-Martinus, Sint-Bonifatius, Sint-Willibrordus en Sint-Franciscus van Assisi.

Het was ongelooflijk hoe hij de taferelen met de kaarsen had geïntegreerd. Wat je met een gasbrandertje, lucifers, ijzerdraadjes en een loep niet allemaal kon doen. Aartsengel Michaël, wiens gezicht iets vrouwelijks had, deed me denken aan Michael Jackson. Engel Michaël ging met opengeslagen vleugels en opgeheven zwaard Satan te lijf die behalve de kronkelende staart van een slang ook een stel vleermuisvleugels bezat. Wenneke en Zovi waren eveneens sprakeloos.

De kunstenaar had zijn inspiratie niet alleen geput uit zijn geloof in de Triniteit, ook in de hele heiligenrimram die godvruchtige mensen eromheen hadden gesponnen en verzonnen. Dat hij niet kopieerde zag ik aan het was-reliëf geïnspireerd door het fresco *Het laatste avondmaal* van Leonardo da Vinci, want het schaamrood stond op de kaken van Judas en de broodjes lagen niet naast de borden – alsof klein duimpje ze had rondgestrooid – maar erop.

Op de achtergrond weerklonk een klassiek muziekstuk waarin een koor van mannen en vrouwen de hoogste stem wegkaapte. Zelfs een doorslecht mens zou er tot inkeer komen en zich bekeren tot het christendom. De plek straalde devotie uit. De kaarsenschepper had wellicht geen lijdensweg doorlopen die zoveel pijn had gedaan als die van Jezus aan het kruis, maar het had toch genoeg energie van hem gevegd om 's avonds lusteloos in zijn luie zetel onderuit te zakken en voor de rest van de avond geen zin te hebben om iets anders te doen dan voor de tv in slaap vallen.

Zovi trok aan mijn mouw en wees naar een beeld in het halfduister. Het geheel was minstens 2,5 meter hoog en ik durfde niet te raden hoeveel kilo bijenwas ervoor nodig was geweest. De kaars beeldde Jezus Christus uit, dat hij uit de doden opstond leidde ik af uit de lichtkrans van zuiver bladgoud achter zijn hoofd.

Jezus hief zijn rechterhand in een halve groet op. In zijn linkerhand hield hij een staf met wit vaandel waarop een langgerekt, rood kruis was geschilderd. Aan zijn voeten lag een skelet en een sissende slang die een appel in haar muil klemde. Bloemen die op edelweiss leken sierden de kunstkaars op een onkruidachtige manier op, maar de wolkenpartij met stralenkrans gaf het geheel een bovenaardse stijl.

‘Zegt je dat beeld iets?’ vroeg Wenneke fluisterend en vol respect voor de heiligheid die hier zwaar op onze schouders woog.

Mijn brein dat voortdurend opgeslagen beeldjes vergeleek met wat ik zag, triggerde mijn centrale eenheid, die wakkerschoot, het flitsend idee analyseerde en vertaalde naar een verstaanbaar bericht. Het beeld leek verdomd veel op de verschijning in de Mechelse winkelstraat.

‘Behalve het lange haar en de baard lijkt hij als twee druppels water op Twan.’

‘The one and only Saint Antoine,’ zei Wenneke.

Christus de Verlosser. De Heiland. Het beeld van Twan deed me ook denken aan het immense standbeeld op de top van een berg in Rio de Janeiro, alleen hield daar *The Redeemer* zijn armen zijdelings op schouderhoogte gestrekt.

Zovi trok weer aan mijn mouw en ik wist onmiddellijk wat ze bedoelde. Toen ik de blik van de wassen Twan volgde, iets omhoog naar een punt ergens achter mij, zag ik in een nis een ander beeld staan, zacht verlicht door enkele dikke Amnesty Internationalkaarsen.

In tegenstelling tot de veelkleurige kaars in de vorm van Twan was de beeltenis eenvoudig wit, gemaakt van gebleekte was en ver-

sierd met leliën. Onder haar ene voet zat een slangenkop. Ik vermoedde dat het beeld de maagdelijke Maria voorstelde die een poging deed om Satan te vermorzelen. Maria droeg een ruim kleed met plooiën en hield haar handen met de handpalmen plat tegen elkaar omhoog alsof ze devoot bad. In haar wassen gezicht herkende ik geen bekende gelaatstrekken.

De beelden van Jezus en Maria waren zo opgesteld dat ze elkaar aankeken. De opgestane Jezus keek op naar zijn moeder, en Maria liet haar nederige blik op haar zoon vallen.

Wenneke kwam naast me staan en vroeg:

‘Op wie had Twan ook alweer een oogje?’

Ik begreep niet onmiddellijk haar gedachtegang.

‘Op Alanis Van Meij. Maar wat bedoel je daarmee?’

‘Ik zie het ook,’ zei Zovi.

Zovi wees naar het hoofd van de wassen vrouw. Eerst dacht ik dat ze het geheimzinnig lachende gezicht bedoelde. Toen viel me de aureool met bloemetjes achter haar hoofd op. In het hart van elke bloem prijkte een minuscuul lettertje en het geheel zond een stralende boodschap van twaalf letters uit: BEVALLIG LIJF.

Blijkbaar had de kunstenaar bij het maken van het Mariabeeld louter lichamelijke in gedachten gehad.

‘Ik begrijp het niet,’ zei ik.

‘Herinner je je de afkorting BL in Twans dagboek?’ zei Zovi.

Ik probeerde de zin uit mijn geheugen te vissen. Alanis had Twan gevraagd: *Mag ik dan van jouw BL genieten?*

‘Je hebt gelijk, maar dat kan toeval zijn.’

‘Zijn Bevallig Lijk zal haar niet meer bekoren,’ zei Wenneke.

De wandklok sloeg viermaal, ze speelde zelfs een deuntje. Het muziekstuk klonk bekend in de oren, maar ik kon het niet thuisbrengen. Dat enerveerde me zodanig dat ik naar frisse lucht snakte.

‘Laten we naar de wintertuin van de zusters gaan,’ stelde Zovi voor, alsof ze mijn aversie voor het wassenbeeldenmuseum aanvoelde.

Ik volgde Zovi naar de uitgang. Wenneke maakte geen bezwaren maar twijfelde nog.

Ineens schoot iets door de lucht. Ik begreep dat ik met mijn voet een restje kaars had weggeschopt. Het kwam op de lichte heling voor rolstoelpatiënten terecht en rolde terug in mijn richting. Tot mijn grote verbazing was het een levensechte vinger van was. Voor ik het goed en wel besepte had Zovi het ding opgeraapt en in haar broekzak gestoken.

Ze holde naar buiten. Ik liep achter haar aan.

‘Hé, waar gaan jullie heen?’ hoorde ik Wenneke roepen, maar ik had geen zin om te reageren.

Rex Mundi, volgens de katharen de doorslechte ontwerper van het heelal heeft ook een goede kant. Ben ik tegelijk moordenaar en beschermer van het slachtoffer? Zoek ik als ziel een nieuw lichaam? Of ben ik gedoemd rond te dolen tot in de eeuwigheid? En wat is in vredesnaam mijn motief?

Het is moeilijk om een moordenaar te vinden als je zijn beweegreden niet kent. Moordenaars zijn van alle tijden en hun motieven zijn dezelfde gebleven, alleen heeft de moderne mens meer middelen tot zijn beschikking. Emoties spelen hem soms parten, ze beïnvloeden zijn gedachten. Hij ziet de wereld ineens door een andere bril en liefde slaat om in haat.

Mensen geven haat zelfs van generatie op generatie door. Marginale groepen zijn altijd de zondebokken. Het kwaad moet uitgeroeid worden, maar volkeren vergeten hun eigen fouten. Daarom stel ik voor de bijbel te raadplegen. Ook al staat het boek der boeken vol belachelijke verhalen, het zit eveneens boordevol goede ideeën. Leer relativieren. Zie de noodzaak in van humor in de wereld. Ban het *hebben* en zoek naar evenwicht in het *zijn*. Wees goed. Schrijf ook een boek.

Sommige lezers van mijn boeken hadden me op mijn vingers getikt. Ik zou mijn verhalen steevast laten eindigen in een *deus ex machina*. Voor zij die niet weten wat dat is: een geest die aan het

slot van een treurspel onverwacht verschijnt om aan de verwarring een einde te maken. Dat is volgens mij de enige manier om mijn boodschappen over te brengen.

Terwijl moordenaars onverminderd doorgaan met het decimeren van de wereldbevolking, lees ik in mijn dagboek: *In de trein laat Alanis blijken dat ze helemaal geen problemen heeft met het idee om samen naar de bioscoop te gaan. Ik ben verwonderd, want dat zal haar man niet graag zien. Wanneer de trein in het station stopt, neem ik afscheid met de geveugelde woorden: See you at the movies.*

Ik ben onafhankelijk van een lichaam en mijn gedachten reiken tot voorbij de levensduur van de man die ik verpersoonlijk. Ik ben sceptisch maar klaar om de vuurdoop te ondergaan. Net als in de film. Ik wil het.

Twan wilde altijd grappig zijn. Annemie en ik hielden daar wel van. Als het nodig was kon hij ook serieus zijn, bijvoorbeeld toen ik me down voelde na het dodelijke verkeersongeval van de zoon van mijn zus.

Ik wilde de jongen blijvend gezelschap houden, maar dat kon niet. Mijn leventje ging verder alsof er niets was gebeurd. Volgens Twan stelde een mensenleven niets voor. Iedereen probeert de dode in leven te houden, maar andere zaken vergen je aandacht en de nagedachtenis raakt op de achtergrond. Ondanks een gezond scepticisme tegenover de geestenwereld was Twan er zeker van dat overledenen ons gezelschap opzochten.

De manier waarop Twan ons had verlaten, vond ik onaanvaardbaar. Ook de manier waarop Annemie en Zovi me in de Borgersteinhoeve hadden achtergelaten, stond me niet aan. Voor het eerst voelde ik aan dat Alanis helemaal niets met de zaak te maken had. Ze had enkel als lokaas gediend.

De zoektocht naar de wintertuin van de Ursulinen liep niet van een leien dakje. We liepen het hele eind van Pasbrug naar Onze-Lieve-Vrouw-Waver, langs een drukke betonnen baan en voorbij

een tehuis voor gehandicapten. Het viel Zovi op dat een jonge vrouw ons de hele weg achtervolgde. Ze droeg een rok en een vestje met daaronder een wit hemdje, iets te licht gekleed voor de tijd van het jaar. Ze was iets te ouderwets gekapt voor een vrouw van haar leeftijd, maar het grote crucifix rond haar hals deed bij ons een licht opgaan.

We lieten ons door haar inhalen. Wat bleek? De zuster was inderdaad afkomstig van het Ursulineninstituut, op weg om enkele brieven te posten. Ze was hoogstens vijftientig aan haar gave gezicht te oordelen. Haar smalle handen deden me denken aan de handen van een kind, maar haar volumineuze lippen hadden wel lust in een man kunnen opwekken. Twan zou de zuster geassocieerd hebben met Angelina Jolie, alleen haar haartooi deed afbreuk aan haar evenbeeld uit de filmwereld.

Annemie en ik vonden het een aangename wandeling, maar Zovi zeurde dat ze pijn aan de voeten had van het vele lopen. Toen we bij het instituut aankwamen was de zon net ondergegaan. Boven het bos hingen enkele slierten wolken die aan de onderkant paars waren. Ik waande me in het observatorium van het Vaticaan op zoek naar God, maar ik vermoedde dat Hij niet bestond, zoals ik ook over ufo's mijn twijfels had.

Het historische gebouw had veel ramen en kantelen. Elk raam was voorzien van glas-in-lood. Ik verwachtte er een devote stilte, maar er weerklonk rockmuziek ter hoogte van de hoofdingang. Volgens de zuster repeteerden de meisjes voor een muziekfeest.

Ze haalde een bos sleutels boven en opende de stevige eiken deur. We kwamen in een donkere, brede gang met links en rechts deuren en ramen met glas-in-lood. Aan het einde van de gang scheen licht. We liepen er zwijgend heen, onze schuifelende bewegingen galmden door de gang.

Laat daglicht viel via een koepel naar binnen. Hij had de vorm van een halve ton en was voorzien van mat glas-in-lood met bloemmotieven. De metalen constructie was lichtgeel geverfd. Grote planten met neerhangende bladeren, stijlvol meubilair en een

ouderwets aandoende vloer gaven de serre een kunstig uitzicht. Ik had een heleboel afleveringen van Kunst & Kitsch op de Nederlandse televisie gezien en kon het portaal van de wintertuin onderbrengen in de categorie Jugendstil uit de beginjaren van de twintigste eeuw.

Volgens de zuster onderwezen ze er al meer dan honderd jaar. Vroeger huisvestte het gebouw heuse *demoiselles*, en de architectuur moest dat chique uitschijnen. Het was vakantie, dat betekende dat er geen kinderen logeerden. Met Kerst en Nieuwjaar waren ze allemaal thuis en dat was volgens de zuster een hele verademing.

‘Hebben jullie zin om te blijven eten?’ vroeg ze onverwacht.

Annemie en Zovi keken me aan alsof ze toelating van moederoverste vroegen.

‘Natuurlijk,’ zei ik.

‘Overnachten gaat ook,’ zei de zuster.

‘Ik blijf hier niet,’ zei Zovi gedecideerd.

Ik had nooit op internaat gezeten en kon me voorstellen dat het niet gemakkelijk was om zich aan de huisregels te houden.

‘We willen niet tot last zijn, maar ik heb honger en zie dat avondeten wel zitten.’

Annemie en Zovi knikten goedkeurend.

‘Fijn, het is bijna etenstijd,’ zei de zuster.

Ik keek op mijn horloge. Het was halfzes en wat vroeg om te eten, maar gedwee volgden we de zuster naar de eetzaal.

Zo ver kwamen we echter niet. Ik wist niet goed waarom ik bang was om verder te gaan, maar iets hield me tegen. Boven de opening die de koepelzaal met de rest van het instituut verbond, stond in Jugendstilletters: DE DEUR VAN HET EEUWIG LEVEN. Volgens mij moest het *eeuwige* zijn, maar dat zei ik niet hardop.

Annemie achtte het raadzaam zich achter mij te verschansen, ook Zovi durfde niet verder te gaan. Samen keken we toe hoe de zuster – zich onbewust van ons plotse stoppen – doorliep. Aarzelend zette ik een stap vooruit. Ineens viel de onzichtbare barrière weg en voelde ik me Sint-Franciscus van Assisi die de hevige pijn

vanwege zijn stigmata doorstond in de wetenschap dat het passeren van de deur hem ervan zou verlossen.

‘Kijk,’ zei Annemie.

Ik volgde haar blik en zag aan mijn voeten een merkwaardige rangschikking van vloertegels. Een cirkel van groene plavuizen omkranste plavuizen die in de vorm van twee driehoeken waren gelegd en samen een vierkant vormden, een in gele tegels en de ander in rode. Het symbool leek op een mandala, allicht een magisch teken.

‘Wenneke,’ zei Zovi, ‘als we nu eens de kijkdoos van Twan hier uitprobeerden?’

‘Verrek, die ben ik rats vergeten.’

Ik graaide in de binnenzak van mijn jas en haalde het speelgoedje tevoorschijn. Ik voelde me even een oosterse wijze die een lange weg had afgelegd om de pasgeboren Jezus een geschenk te overhandigen.

Ik bracht de doos aan mijn rechteroog en zag geen caleidoscopische beelden die me betoverden. Als ik het goed begreep, zag ik flitsen van een moord waarbij de moordenaar de ziel van zijn prooi opzoog. Ik begreep dat ik bijna getuige was geweest van die moord. Het slachtoffer had ons iets willen vertellen, maar een kwade entiteit had hem vermoord. En een ziekenwagen was ons onderzoeksgebied binnengereden om hem of haar weg te voeren.

Uit mijn stilzwijgen begreep Annemie dat er iets te zien was.

‘Mag ik ook eens kijken?’ vroeg ze.

Gelukkig vroeg ze niet wat ik had gezien. Ze wachtte geen antwoord af en grabbelde de doos uit mijn handen. Ze keek erdoor en haar mond viel open. Het was duidelijk dat zij ook iets verbazingwekkends zag.

‘Wat zie jij?’ durfde ik te vragen.

Kijkend in het ijle gaf ze me de doos terug.

‘Wat heb je gezien?’ vroeg ik.

‘Een moord’, zei Annemie, ‘de moordenaar gebruikte een kurentrekker om haar schoot te openen.’

Ik begreep er niets van, Zovi nog minder. Ze griste de doos uit mijn handen. Ik vreesde dat de kijkdoos niet zou ophouden met allerlei moorden te visualiseren, maar voor ik het goed en wel besepte had ze er al een blik in geworpen.

Zovi glimlachte en vroeg:

‘Wat is er zo erg aan een roulettespel?’

Het ding had zich blijkbaar aangepast aan de kijker en een ander spelletje geladen. Ineens bedacht ik dat sommige computer-spelletjes huiveringwekkend veel geweld bevatten.

‘Geef dat ding hier.’

Zovi overhandigde me de doos, maar die begon te gloeien als hete kolen. In een reflex liet ik het ding los waardoor het net in het middelpunt van de cirkel en de driehoeken op de vloer terecht kwam. Waar de doos de vloer raakte, schoot een vlamtong op, als van een brandende kaars maar manshoog. De hitte was ondraaglijk en de kijkdoos evaporeerde. Ik kon er amper naar kijken.

Met mijn hand voor het gezicht zag ik tussen de vingers door een figuur verschijnen die ik niet anders kon omschrijven als een demon. Armen en benen kon ik niet onderscheiden, maar ik zag wel een hoofd met een puntmuts op. Binnenin was hij roodgloeiend. Aan de buitenkant had hij veeleer de lichtblauwe kleur van brandend aardgas, koel en berekend. Ik dacht even dat de Heilige Geest over me neerdaalde, toen waande ik me in het vagevuur, om uiteindelijk te ontdekken dat ik noch bezeten noch verbrand was.

In de Borgersteinhoeve had ik over kleureffecten in was gelezen. De kaarskunstenaar had de verschillende kleuren verkregen door de was op andere temperaturen te verhitten. Nu besepte ik pas welke kracht erachter zat. Ik durfde niet na te gaan hoe mijn kompanen reageerden, want de mogelijkheid dat de vlamme man tijdens mijn wegstapen zijn tengels zou uitsteken om me te roosteren boezemde me grote angst in. Maar de verschijning leek onze volgende zet af te wachten.

Zovi kwam ineens naar voren en gooide het stukje kaars in de vorm van een vinger in de vlammen; misschien wilde ze daarmee

de verschijning, goed of kwaad, verdrijven. Een uitbarsting van licht volgde, zoals een brandende pan die je met water blust. De fotonen metamorfoseerden in een menselijke gestalte. Ik dacht aan God als de schaduw van het licht.

We stonden oog in oog met een corpulente man die ik van haar noch pluimen kende. Hij droeg te lichte kleren voor de winter, de manier waarop hij ze droeg was een goed voorbeeld van slordigheid. Zijn hemd hing uit zijn broek, zijn trui was veel te kort en het kruis van zijn broek hing veel te laag. Zijn jas was scheefgetrokken omdat hij bij het knopen één gat had gemist. Zijn bril stond scheef en hij keek verwilderd in het rond terwijl hij zijn tong uit zijn mond stak en het puntje ervan liet wiebelen. Was dit de geëvolueerde vorm van Twan Godderie? Ik wist het niet.

‘Hallo,’ zei de man.

Hij stak in een groet zijn rechterarm omhoog en grijnsde.

De zuster had ondertussen gemerkt dat we haar niet waren gevolgd en kwam aangerend.

‘Antoine, laat die mensen met rust en ga naar de keuken.’

Hij aarzelde en keek beteuterd naar de zuster.

‘Antoine logeert in het tehuis voor volwassen gehandicapten niet ver hiervandaan,’ legde ze uit, ‘maar tijdens de vakantie helpt hij in de keuken mee.’

Annemie keek me glunderend aan. Zelfs Zovi begreep het. Dit was Twan, drie dagen na zijn begrafenis verzezen uit de doden. En de onschuld zelf.

Hij zei met kinderlijke stem:

‘Vandaag verjaart Alanis.’

Alanis Van Meij en haar man volgden de filmvoorstelling van 18u00. Het was er veel rustiger dan bij de vertoning van 20u00. Helaas had haar man een actiefilm uitgekozen.

Ze keek naar het doek maar zag de beelden niet. Ze was in gedachten bij Twan die al een week niet was komen opdagen in het station om te gaan werken in Brussel. Ze had hem ge-e-maïld, maar hij had haar berichten niet beantwoord. Ze had hem ook sms'jes gestuurd, maar die bleven *onderweg*. Bij het bellen had ze elke keer de boodschap gekregen dat Twan Godderie onbereikbaar was. Had hij zijn telefoon afgezet, of was de batterij leeg en had hij geen mogelijkheid om ze op te laden? Misschien was hij skiën en genoot hij ten volle van de après-ski.

Nu ze zichzelf gerustgesteld had, probeerde ze van de film te genieten. Terwijl een brokkenmaker op het filmdoek de zoveelste auto in de prak reed, dacht ze: *Hopelijk is hem niets ernstigs overkomen*. Twan reed graag snel. Hij had een sportauto en een motorfiets. De snelle Honda had hij voor een zacht prijsje verkocht. Met de antieke Yamaha maakte hij nog regelmatig de wegen rond Hasselt onveilig. Ze wist dat hij in daar woonde, maar het juiste adres kende ze niet.

Twan was een ideale gesprekspartner in de trein gebleken. Ze miste zijn humor, zijn straffe verhalen, zijn luisterend oor. Hij was anders dan andere mannen. Twan was galant en probeerde elke vrouw voor zich te winnen, ook Wenneke en Annemie, zijn collega's op het werk.

Twan schreef verhalen en had niet snel iets van zijn hand laten lezen. Na veel zagen had hij haar toch zijn boeken geleend. Ze had het vierde boek bijna uit en was helemaal weg van zijn schrijfstijl.

Ze diepte stilletjes haar telefoon uit haar broekzak op. Tersluiks keek ze opzij en zag dat haar man aandachtig de film volgde. Twan stuurde haar op zijn vrije dagen leuke berichten. Hun laatste dialoog ging als volgt:

<Ben bezig met verhaal.
>Een spiksplinternieuw verhaal?
<Ons verhaal.
>Fijn om jouw muze te zijn.
<Moet het goed of slecht aflopen?
>Goed toch maar, nee?
<Oké, goed zal het zijn.
>Fijn om jouw vrouw te zijn!

Ze vond haar laatste bericht iets te uitbundig. Ze was getrouwd met de man naast haar, maar hun liefde was uitgeblust en hun huwelijk stond op het punt op de klippen te lopen. Haar man probeerde er de vlam in te houden door haar te vergasten op restaurant- en bioscoopbezoekjes, maar zo ontliepen ze wat niet te vermijden was: scheiden.

Ze borg de zaktelefoon op.

Toen de goede de slechte met een gericht schot in het voorhoofd ongenadig afmaakte, vroeg ze zich af hoe het zou zijn om met Twan naar de film te gaan. Hij zou gegarandeerd een romantische film hebben uitgekozen. Het idee toverde een glimlach op haar gezicht, en haar man dacht wellicht dat ze de humor van de film eindelijk inzag.

Ineens schrok de zaal op van een man op de eerste rij die riep dat de ondertitels niet scherp waren afgesteld. Iedereen hoopte dat hij vanzelf zou bedaren, maar onverwacht stond hij op en richtte een revolver op het publiek. Alanis geloofde eerst niet wat er gebeurde. Toen een oorverdovend schot weerklonk verschanste ze zich achter een brede cinézetel.

Ze had even geen oog voor wat er rondom haar gebeurde omdat het filmdoek plots helwit werd. Het witte scherm plooidde zich tot een bol en bleef als een mini-aarde in de zaal hangen. Droomde ze dit? Nee. Ze sliep niet. Het was haar man die soms naar dromenland vertrok als het filmische gebeuren hem niet kon raken.

Ze keek op naar de stoel van haar man en zag hem roerloos liggen. Het angstzweet brak haar uit toen ze merkte dat zijn ogen naar

het plafond staarden. Ze durfde zich halvelings op te richten en zag een natte plek op zijn borst. Bloed?

Ze bad voor zijn leven. Ze had hem regelmatig kwade dingen toegewenst en die waren uitgekomen, ze noemde het een soort voodoo. Maar wat haar man hier was overkomen, wenste ze haar grootste vijand niet toe. Misschien kon ze alles rechtzetten door een onzevader op te zeggen, gevolgd door een gemeend weesgegroetje. Ze dacht: *Stel je voor dat God werkelijk bestaat, zou hij dan mijn gedachten kunnen lezen?*

Het antwoord kwam van de wereldbol in de zaal. Even dacht ze dat ze het gezicht van Twan Godderie erin herkende, het volgende moment splitste de bol zich horizontaal in twee. De reusachtige pacman hapte de schutter op, en plots gingen de lichten in de zaal knipperend aan. Alles leek weer normaal te zijn. De herrieschopper zat braaf in zijn stoel, hier en daar stonden mensen op. Pauze?

Ze keek opzij naar haar man, die zich in de ogen wreef alsof hij net wakker was geworden. Hij glimlachte. Alanis probeerde hem zittend te knuffelen, toen dat niet zo goed lukte nam haar man het initiatief over. Hij pakte haar hoofdje in zijn grote handen vast en keek haar doordringend aan. Even had ze de indruk dat die ogen van iemand anders waren, maar in de knipoog herkende ze haar man die voor zijn grote portie gretigheid een uitlaatklep zocht.

Hij gaf haar een natte zoen op de mond. Het weer(graag)zien was een feit. Een nieuw begin.

Ik hengel voortdurend naar woorden omdat ik me verbaal niet zo goed kan uitdrukken. Toch heb ik gevoel voor taal, ik bezit zelfs een voorliefde voor filosofie. Mijn binnenwerk zit goed in elkaar, alleen heb ik een gebrekkig omhulsel.

Ik ben 33 jaar en de dokter vindt me een raar geval. Blijkbaar weet ik hoe de vork in de steel zit maar is er motorisch iets niet in orde. Voor de gemakkelijheid heeft de dokter me onder de rubriek autist geplaatst. Ik heb daar geen problemen mee omdat ook Albert Einstein een autistisch trekje had.

Ik zat in kamer 44 van het tehuis en keek met ontzetting naar de tv. Tsunami's veroorzaakt door een aardbeving in de oceaan hadden huisgehouden op een heleboel eilanden die al door de opwarming van de aarde dieper in zee waren weggezaakt. De omvang van de ramp was niet te overzien. De natuurkrachten waren niet te temmen.

Toen ik een overlevende hoorde zeggen dat de moskee die als onderdak voor daklozen diende, vol zat met andersgelovenden, ging ik toch even rechtzitten om te horen of hij meer domme opmerkingen zou maken. Ik word razend als mensen elkaar in vakjes indelen. Er is slechts één wereld, maar ieders idee over hoe die in elkaar zit, verschilt. Enkel iemand die een overzicht heeft, weet hoe het werkt.

Het beeld van iemand die een van zijn dierbaren door het hoge water bij de arm achter zich aan trok, trof me danig. Veel mensen werden vermist en zouden nooit meer opdagen. Hulpverleners begroeven de dode inlanders ter plaatse. De lijken van dode toeristen werden koel bewaard, en identificatieteams controleerden de gegevens van tandartsen in de hoop overeenkomstige gebitten te vinden.

De ramp overschaduwde de eindejaarsfeesten. Veel mensen reageerden ingetogen. Ik had de neiging om het uit te schreeuwen van plezier, want ik, Antoine Goeleven, leefde nog.

Ik zapte erop los. De media maakten er een kermis van. De zeebeving had alles in gang gezet en de havengolven hadden het karwei afgemaakt. De slagzin van het moment? Geef bij Driekoningen alstublieft geen snoepjes maar baar geld. Voor het goede doel.

De moderator van een praatprogramma op Nederland 1 vroeg zich af waar God zich had verstopt. Dat was voldoende om mijn moordlust naar boven te laten komen. Gelukkig weerhield iets mij. Ik had de goede inborst van een licht mentaal gehandicapte en noemde het mijn goed fatsoen.

Ik dacht aan mijn vriendinnetje Alanis Mores. Ze bewoont kamer 22 en werkt net zoals ik in de keuken van het Ursulineninstituut. In de studeerkamer van zuster-overste hangt een portret van Maria Magdalena, geknield aan het kruis terwijl ze Jezus' voeten omarmt. Ik kan er vol aanbidding uren naar kijken, omdat zij op Alanis lijkt. Of omgekeerd.

Volgens de dokter is Alanis' mentale ontwikkeling blijven steken bij 10 terwijl ze al 29 is. Dat kan me niet veel schelen, want Alanis is lief en knap en ze kijkt naar mij op alsof ik een popidool ben. Samen voelen we ons meer mens. Ik kan haar kennis aanvullen en zij maakt mijn geslachtsdrift wakker. De zusters hebben nooit een woord over seks gerept, maar ik heb begrepen dat ze het oogluikend toelaten omdat Alanis geen kindjes kan krijgen.

Ik weet veel maar heb nog meer te leren. Er is echter iets wat ik mijn medemensen kan leren. Ze nemen aan dat ze elkaar na de dood terugzien, maar ik moet hen teleurstellen. De kans dat je in het hiernamaals een bekende tegenkomt is nihil. Vergelijk het met levende wezens in het heelal.

Vuurwerk vrolijkte de wereld een tijdje op.

Moh zapte door het tv-aanbod. In een programma over opmerkelijke mensen in de vorige eeuw vroeg een interviewer iemand wat hij dacht van het leven na de dood, en die zei: *Vóór mijn broer stierf, had ik met hem afgesproken dat hij me zou laten weten hoe het er aan gene zijde toegaat. Ik wacht nog steeds op zijn teken.*

Moh zapte verder terwijl mijn gedachten uitgingen naar Twan Godderie. Zijn boekenlegger, het kaartje van professor Zoen, had ik in de binnenzak van mijn jas teruggevonden, maar ik zag de noodzaak om de paragnost te consulteren niet meer in.

Mijn zoektocht in het gezelschap van Annemie en Zovi was in het Ursulineninstituut van Mechelen gestrand. Onze ontmoeting met Antoine was kort geweest omdat hij popelde om naar het feestje van zijn vriendinnetje te gaan. Antoine en Alanis. Ik dacht:

Te gek om los te lopen. Maar die woordkeuze was mensneutraal niet correct.

Met de trein waren we naar Hasselt gereisd, en met mijn auto waren we naar Molenbeersel gereden. Daar hadden we afscheid van Zovi genomen. Samen met Annemie was ik terug naar Zottegem geracet. In mijn eentje was ik weer in Kalmthout aangekomen. En ik had onmiddellijk heimwee gehad naar Annemie en Zovi.

Twan ontbrak me nog het meeste. Hij had me een heleboel tekens gegeven en nu was het me allemaal duidelijk. Twan zou me nooit vergeten en ik hem niet.

Arno keek naar het voetbal terwijl ik de strijk deed. Strijken vond ik niet zo leuk, behalve om dingen te overdenken.

Onze zoektocht naar Twan had me duidelijk gemaakt dat er meer was dan dat wat ik kon zien. De geest van Twan had zich afgestemd op mijn brein, maar ook op dat van Wenneke en Zovi. We hadden er hetzelfde verhaal van gemaakt. We hadden elkaar goed begrepen.

Arno stond op en ging zwijgend de keuken in. Het was pauze en tijd voor een plasje, een drankje én een snackje. Ik zette mijn strijkijzer aan de kant en nam de afstandsbediening van de tv. Zappend ging ik de kanalen af, tot ik een beeld van een winters landschap zag. Het was een documentaire over een Eskimoachtig volk. De robbenjacht had geen toekomst meer en de jongeren zochten hun heil in zelfmoord omdat al het moois dat de tv hen voorspiegelde niet bereikbaar was.

Ik wist niet wat ik ervan moest denken. Een ding was zeker: ik had levenslust voor tien. Arno en ik hadden ons tien jaar eerder voorgenomen niet onmiddellijk met kinderen te beginnen. Nu was het tijd om de fakkel door te geven.

Toen Arno terug in de woonkamer kwam, keek hij verbaasd op en vroeg:

‘Wat ben jij van plan?’

Mijn trainingsjasje en -broek had ik al uitgetrokken. Terwijl ik mijn tangaslip omlaag schoof, zei ik:

‘Ik wil een kindje maken.’

Halfnaakt ging ik op de sofa liggen en bewoog mijn bekken wel-lustig op en neer. Het losmaken van mijn bh liet ik over aan Arno’s magische handen.

Geen woorden maar daden.

Zovi keek door het gaatje van de kijkdoos en glimlachte. Ze had haar avond omgekegen door een schoendoos om te toveren tot een miniatuur bioscoopzaal. Stoeltjes met mensjes erop, jongetjes en meisjes hielden piepkleine potjes popcorn en colabekertjes vast. Op het witte doek stond in witte letters op zwarte achtergrond de titel: THE TRUE STORY OF TWAN GODDERIE, LORD OF HEAVEN AND HELL.

Ze dacht met afschuw terug aan de vlammeende entiteit in het Ursulineninstituut. Ze was er zeker van dat ze een stem had gehoord die zei: *Lekker is maar een vinger lang*. Toen had ze de was-sen vinger in de vlammen gegoooid. Ze veronderstelde dat Twan haar dat had ingefluisterd. Ze vergeleek het met de ervaring van Annemie toen de cafébaas haar ferme borsten had bewonderd, of met die van Wenneke toen ze dacht dat de chauffeur haar *toverkol* had genoemd.

Zovi leunde met de doos in haar handen achterover en hoop overspoelde haar door het kijkgat. De film kon beginnen. Schone liedjes duren niet lang, meestal slechts anderhalf tot twee uur.

Epiloog

‘Hannes jongen, het ergste is dat de mens voortdurend met de dood bezig is,’ verzuchtte inspecteur Vandaal terwijl hij neerkeek op het zoveelste slachtoffer van de seriemoordenaar die de omgeving van Leuven onveilig maakte.

‘Ik zou er niet te zwaar aan tillen Hippolyte,’ zei de jongere rechercheur, ‘het leven blijft de moeite waard.’

Iets onverstaanbaars mompelend ging Vandaal verder met de site af te speuren. De rechercheurs waren opgeroepen om de plaats delict te onderzoeken voordat de nacht allerlei sporen zou bedekken.

Het was donker en het had geregend. Ondanks de kou stonk het lijk naar ammoniak. In het licht van enkele schijnwerpers stond een kapelletje op een verhoogde sokkel, met een kring bomen eromheen. Aan de voet van het kapelletje lag een naakt meisje van nauwelijks zestien. Haar kleren lagen rondom haar, hier een jasje, daar een lange broek. Haar helwitte slipje lag kapotgescheurd enkele meters verder alsof de aanrander het van vreugde door de lucht had gezwierd.

Haar ogen waren diep in hun kassen gezakt en er hing een bleek waas over. De blanke huid was hier en daar besmeurd met donkere lijkvlekken. Het meisje lag op haar zij met opgetrokken benen en haar armen geplooid in haar schoot, alsof de moordenaar haar te slapen had gelegd nadat hij haar van het leven had beroofd. Hoe hij haar had vermoord was niet duidelijk, de wetsdokter zou dat wel snel uitpluizen.

Eerst moest de fotograaf nog enkele foto’s maken. Elk lid van het bijzondere bijstandsteam wist wat het moest doen en probeerde alle sporen te verzekeren of ze ten minste niet te verontreinigen.

Inspecteur Vandaal had voor het eerst de leiding van het onderzoek overgedragen aan Hannes Dinges. Collega’s plaagden hem

voortdurend met zijn naam, maar zijn repliek was altijd dezelfde: *Dinges is een woord dat veel zegt.*

Inspecteur Dinges bekeek de binnenkant van het kapelletje. De lichtstraal uit zijn zaklantaarn priemde door de duisternis en bescheen een spreuk: WILT GIJ ZIJN DEN VRIEND DES HEEREN, WILT GIJ GODS MOEDER OOK EEREN, DAN VALT MARIA HIER TE VOETEN EERT HAAR DEN WEEST GEGROET.

Vandaal keek door de tralies mee en zei:

‘Wat een onzin.’

‘Dat mag je niet zeggen Hippolyte, er zijn altijd mensen die daar iets aan hebben.’

‘Ik geloof er niet in hoor. We moeten voor ons zelf zorgen. Stijn Meuris van Monza zingt: *Er is niemand in de kosmos.* Hij heeft gelijk,’ zei Vandaal en liep van de kapel weg.

Dinges schudde zijn hoofd. Hij geloofde in het spirituele en dat hij met de ziel van een mens in contact kon treden, of omgekeerd. Helaas draaide elke zaak uit op het screenen van verdachten en het samenstellen van hun voorgeschiedenis.

Ineens viel hem iets op – de andere rechercheurs waren te druk in de weer om het te zien. Rond het hoofd van het dode meisje verscheen een blauwe lichtkrans. Het leek op een aura voor zover hij wist hoe die eruitzag. Hij wilde iets zeggen, maar zijn stem brak. Dit zien maakte hem tijdelijk vleugellam.

Zovi Godderie heeft Annemie Bellingen en Wenneke Weltevreden uitgenodigd om mijn dood te herdenken. Het is zes maanden geleden dat ik gestorven ben. Het leek haar een goed idee om na de mis mijn graf te bezoeken.

Het is stralend weer. Ik zou gezegd hebben: *Het is te warm.* Ik hield van slecht weer omdat ik dan spannende verhalen kon schrijven op mijn computer.

Annemie en Wenneke lopen met de rumoerige stoet mee. Ze hebben Zovi aan de hand en naderen samen langzaam mijn graf.

De grafzerk dient als een deur naar het eeuwige leven. Die van mij heeft de vorm van een dichtgeslagen boek. Wie op het idee gekomen is? Annemie. Wat de titel van het boek is? Het voorplat is naar beneden gericht, maar op de rug staat: TWAN GODDERIE.

In het boek van Toth, de oud-Egyptische schrijver-god, staat geschreven dat het uitspreken van de dode zijn naam, hem weer levend maakt.

Laat dit eenvoudige verhaal je inspireren tot grootse dingen. Druk je stempel op de wereld, maar niet met een bom.